

โรงแรมรีเจ้น พาเลซ
อุบลราชธานี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2534

A020622

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... ~~855~~ 020622
วัน เดือน ปี 27.ส.ค. 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยานิพนธ์เรื่อง โรงแรมรีเจน พาเลซ อุบลราชธานี

ชื่อนักศึกษา นายนันทเชษฐ์ ทัดสันวีจารย์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สัญญา สุปิพัฒน์มงคล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้วจึง
อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาครุศาสตร
สถาปัตยกรรมภายใน ประจำปีการศึกษา 2534

(นางปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ขอบัณฑิตกา

การศึกษาโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะค้นหาหาแนวทางการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรมชั้นหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ได้ความมาตรฐานสากลที่มุ่งจะใช้บริการแก่นักท่องเที่ยวและชาวต่างประเทศ ตลอดจนนักธุรกิจต่างๆ ที่มาใช้บริการของโรงแรม

เนื่องจากแนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้นเป็นที่คาดหมายว่าความต้องการห้องพักโรงแรมจะมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงแรมประเภทที่มีบริการความสะดวกสบายในด้านต่างๆ สำหรับผู้มาใช้บริการ ดังนั้นกิจการโรงแรมจึงเป็นธุรกิจที่น่าสนใจและน่าสนใจให้มีการลงทุน เพื่อขยายขีดความสามารถและคุณภาพของโรงแรม และยังสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวอันเป็นนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรม

วิธีการวิจัย

เพื่อให้สามารถกำหนดการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรมชั้นหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี ได้สอดคล้องกับลักษณะความต้องการและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารผู้วิจัยได้ศึกษาค้น

1. ศึกษาแนวโน้มของอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและแนวโน้มความต้องการห้องพักในจังหวัดอุบลราชธานี
2. ลักษณะพฤติกรรม ความต้องการของผู้ใช้อาคาร
3. รายละเอียดและการกำหนดองค์ประกอบของโรงแรม
4. ศึกษาจากตัวอย่างที่ประกอบการแบบเดียวกัน
5. ศึกษาแนวทางและหลักเกณฑ์ในการออกแบบในส่วนต่างๆของโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย

1. สภาวะการรพทของเตียงในจังหวัดอุบลราชธานีจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ แนวโน้มความต้องการห้องพักของจังหวัดอุบลราชธานีเป็นที่ต้องการอีกมาก ซึ่งมีผลกระทบบ้างถึงเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว
  2. ลักษณะผู้ให้บริการทั้งชาวต่างประเทศและคนไทยที่เข้ามาให้บริการของโรงแรมต้องมีลักษณะความต้องการและพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันคือความสะดวกสบาย ความหรูหราในการพักอาศัยและการให้บริการ รวมถึงบรรยากาศที่ดีในการพักผ่อน
  3. จากการศึกษาตัวอย่างของอาคารประเภทเดียวกัน สรุปได้ว่าโรงแรมทั่วไปในภูมิภาคอีสานและภายในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น มีการตกแต่งภายในที่ไม่คงตัว เฉยๆ เฉีย และการบริการยังไม่ดีพอ พร้อมทั้งยังขาดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทันสมัยต่างๆ อยู่เหมือนกัน
- ข้อเสนอแนะ
1. ต้องมีการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรมในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวและนักธุรกิจตามมาตรฐานสากล
  2. เนื่องจากมีสถานี่ขนส่งและสำเนาเป็นนานาชาติ อยู่ในเขตตัว เมืองจังหวัดอุบลราชธานี จึงเหมาะแก่การทำให้เป็นโรงแรมชั้นหนึ่ง ที่เต็มไปด้วยความหรูหรา สะดวกสบาย สำหรับผู้มาให้บริการ
  3. โครงการจัดการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรมชั้นหนึ่งจังหวัดอุบลราชธานี ควรจัดให้มีองค์ประกอบทั้งด้านผู้ให้บริการหลัก ด้านผู้มาให้บริการร่วม ด้านผู้บริการและด้านผู้ให้บริการ รวมทั้งองค์ประกอบเสริม เพื่อให้โครงการนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ ก็เนื่องจากความช่วยเหลือทางด้านต่างๆ จากบุคคลหลายฝ่ายอันผู้เขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงขอขอบคุณแก่ผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล และการทำวิทยานิพนธ์ในด้านต่างๆ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ

อาจารย์สัญญาชัย สุทธิพัฒน์มงคล อาจารย์ที่ปรึกษา
คุณนรินทร์ พูนภักดิ์ กรรมการของโครงการ
คุณชัยสิทธิ์ ทิศนสนวิจารณ์
คุณกัจจา ทิศนสนวิจารณ์
นางหนูชาย ทิศนสนวิจารณ์
คณะอาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์
คณะอาจารย์กรรมการ การสอบวิทยานิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
รายการตารางประกอบ	ง
รายการภาพประกอบ	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความจำเป็นของโครงการ	1
1.2 เหตุผลในการเลือกโครงการ	6
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	7
1.4 ที่มาของโครงการ	8
1.5 แนวทางการแก้ปัญหา	8
1.6 แนวทางการแก้ปัญหา	9
1.7 ขอบเขตของภารกิจขงมูลนิธิ	10
1.8 ขอบเขตของโครงการและวิสัยทัศน์	11
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ	
2.1 ประวัติความเป็นมาของธุรกิจโรงแรม	14 /
2.2 บุคลากรของธุรกิจโรงแรม	14 /
2.3 ประวัติของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย	15 /
2.4 การแบ่งประเภทและชนิดของโรงแรม	16 /
2.5 ลักษณะและสภาพทั่วไปของจังหวัดอุดรธานี	21
2.6 ประวัติเมืองอุดรธานี	24
2.7 ประชากร	26
2.8 ลักษณะภูมิประเทศ	27
2.9 ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว	29
2.10 ระบบโครงข่ายคมนาคม	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11	บทบาทของจังหวัดอุบลราชธานีในการเป็นศูนย์กลางกระจายความเจริญ	38
2.12	การกำหนดกรอบนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี	39
2.13	สภาพรูปแบบและลักษณะของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในปัจจุบัน	39

บทที่ 3 การศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดโครงการเพื่อใช้ออกแบบ

3.1	สภาพที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ	57
3.2	การวิเคราะห์ตัวโครงการ	60
3.3	การกำหนดพื้นที่องค์ประกอบของโครงการ	61
3.4	การบริหารและหน้าที่รับผิดชอบ	64
3.5	อัตราค่าจ้าง	67
3.6	พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร	70
3.7	วิเคราะห์พื้นที่องค์ประกอบของโครงการ	85
3.8	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ	90

บทที่ 4 ข้อมูลประกอบการออกแบบ

4.1	สถาปัตยกรรมอีสาน	96
4.2	เรือนำแบบท้าวท้าวอีสาน	112
4.3	ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน	140
4.4	แหล่งอารยธรรมอีสานปัจจุบัน	158
4.5	ศิลปะที่อุบลราชธานี	164

บทที่ 5 ข้อมูลในการออกแบบส่วนต่างๆ

5.1	ส่วนห้องโถง	169
5.2	ส่วนห้องอาหารและคอกให้ซื้อ	184
5.3	ส่วนคอกเทลเลาจน์	194
5.4	ส่วนห้องพัก	200
5.5	รายละเอียดในการออกแบบ	220
5.6	แผนผังในการออกแบบส่วนต่างๆ ของโครงการ	222

ภาคผนวก

ก. วัสดุตกแต่งภายในอาคาร ..... 283 ✓
 ข. ระบบเทคโนโลยีภายในอาคาร ..... 307 ✓

ตารางภาพประกอบ

ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดอุบลราชธานี 23
 ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงเส้นทางการเดินอากาศ 37
 ภาพที่ 2.3 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมตามสถานที่พักแรม
 ต่างๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี 53
 ภาพที่ 2.4 ตารางแสดงสัดส่วนของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มและระยะเวลา
 ว่างานักเฉลี่ย พ.ศ. 2530 54
 ภาพที่ 3.1 ลักษณะของตัวอาคารของโครงการ .....
 ภาพที่ 4.1 แสดงกลุ่มสถาปัตยกรรมปราสาทหินในภาคอีสาน 103
 ภาพที่ 4.2 องค์พระธาตุในภาคอีสาน 104
 ภาพที่ 4.3 วิหารวัดมโนภิรมย์ จังหวัดมุกดาหาร 105
 ภาพที่ 4.4 วัดนางพิกวนาวาส จังหวัดหนองคาย 105
 ภาพที่ 4.5 อุโบสถวัดศรีมงคลใต้ จังหวัดมุกดาหาร 106
 ภาพที่ 4.6 วิหารวัดศรีมงคลใต้ จังหวัดมุกดาหาร 106
 ภาพที่ 4.7 วิหารวัดระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร 107
 ภาพที่ 4.8 ธาตุไม้ของธาตุอีสาน 109
 ภาพที่ 4.9 บ้านเรือนไทโคราช และของชาวอีสานทั่วไป 117
 ภาพที่ 4.10 โครงสร้างและส่วนต่างๆ ของเรือนอีสาน 124
 ภาพที่ 4.11 ขนาดของเรือนอีสาน 130
 ภาพที่ 4.12 หน้าจั่วบ้านเรือนอีสาน 130
 ภาพที่ 4.13 การวางพื้นบ้านผู้ไทย 131
 ภาพที่ 4.14 ฝาบ้านเรือนอีสาน 131
 ภาพที่ 4.15 ชนิดของกระต้อหรือก้นโต 132
 ภาพที่ 4.16 ฝ้าคูดานเรือนอีสาน 135
 ภาพที่ 4.17 เสาบ้านเรือนอีสาน 137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสถาบันฯ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 4.18 เสาบ้านเรือนอีสาน 138

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.19	ส่วนต่างๆ ของเตา	139
ภาพที่ 4.20	พระอุโบสถวัดมหาพฤฒาราม จังหวัดกรุงเทพมหานคร	161
ภาพที่ 4.21	หอไตรวัดทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุบลราชธานี	163
ภาพที่ 4.22	หอไตรวัดรัตนโกสินทร์	164
ภาพที่ 4.23	พระอุโบสถวัดแจ้ง จังหวัดอุบลราชธานี	165
ภาพที่ 4.24	ภาพเขียนสีวัดผาแต้ม	166
ภาพที่ 4.25	ใบเสมาศิลาสมัยทวารวดี	167
ภาพที่ 4.26	ต้นเทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี	168
ภาพที่ 5.27	แบบขยายของเคาต์เตอร์บริการส่วนหน้า	178
ภาพที่ 5.2	ขนาดสัดส่วนของคน / เนื้อที่ใส่สอย	182
ภาพที่ 5.3	ตารางแสดงขนาดโต๊ะอาหารและโต๊ะเครื่องค้ำขนาดของโต๊ะ	191
ภาพที่ 5.4	สัดส่วนของคน / เนื้อที่ใส่สอย	192
ภาพที่ 5.5	แสดงสัดส่วนของเคาต์เตอร์ของคอกเทลเลาจ์และที่นั่ง	197
ภาพที่ 5.6	ขนาดของเฟอร์นิเจอร์และที่นั่ง	208
ภาพที่ 5.7	การจัดห้องพักแบบต่างๆ	213
ภาพที่ 5.8	แผนผังในการออกแบบส่วนต่างๆ ของโครงการ	222

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาพผลงานการออกแบบ

ภาพที่ 1	บทนำเหตุผล และวัตถุประสงค์ของโครงการ	242
ภาพที่ 2	จำนวนนักท่องเที่ยว และความต้องการค่าน้ำดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี	242
ภาพที่ 3	สภาพแวดล้อมที่ตั้งโครงการ	243
ภาพที่ 4	การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	243
ภาพที่ 5	สายการบริหารงาน	243
ภาพที่ 6	สายการบริหารงาน	244
ภาพที่ 7	สายการบริหารงาน	245
ภาพที่ 8	ประเภทผู้ใช้อาคาร และเวลาการเปิดของแต่ละสถานที่ ..	245
ภาพที่ 9	พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	246
ภาพที่ 10	พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	246
ภาพที่ 11	พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	247
ภาพที่ 12	พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	247
ภาพที่ 13	พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	248
ภาพที่ 14	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	248
ภาพที่ 15	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	249
ภาพที่ 16	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	249
ภาพที่ 17	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	250
ภาพที่ 18	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	250
ภาพที่ 19	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	251
ภาพที่ 20	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการใช้สอย	251
ภาพที่ 21	ความต้องการพื้นที่ใช้สอยของแต่ละองค์ประกอบใช้สอย	252
ภาพที่ 22	ความต้องการพื้นที่ใช้สอยของแต่ละองค์ประกอบใช้สอย	253
ภาพที่ 23	ความต้องการพื้นที่ใช้สอยของแต่ละองค์ประกอบใช้สอย.....	253
ภาพที่ 24	แผนผังความสัมพันธ์ด้านหน้าที่ใช้สอยของโครงการ.....	254
ภาพที่ 25	แผนผังความสัมพันธ์ด้านหน้าที่ใช้สอยของโครงการ.....	254
ภาพที่ 26	แผนผังความสัมพันธ์ด้านหน้าที่ใช้สอยของโครงการ.....	254

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 27	การกำหนดพื้นที่ขององค์ประกอบใช้สอย.....	255
ภาพที่ 28	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ.....	255
ภาพที่ 29	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ.....	256
ภาพที่ 30	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ.....	256
ภาพที่ 31	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ.....	257
ภาพที่ 32	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ.....	257
ภาพที่ 33	การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ.....	258
ภาพที่ 34	แนวความคิดในการออกแบบ.....	258
ภาพที่ 35	การศึกษา เอกศึกษาเฉพาะตัวของแนวความคิดในการออกแบบ	259
ภาพที่ 36	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	259
ภาพที่ 37	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	260
ภาพที่ 38	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	260
ภาพที่ 39	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	261
ภาพที่ 40	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	261
ภาพที่ 41	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	262
ภาพที่ 42	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	262
ภาพที่ 43	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	263
ภาพที่ 44	วิเคราะห์การออกแบบและการนำไปใช้	263
ภาพที่ 45	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายใน	264
ภาพที่ 46	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายใน	264
ภาพที่ 47	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายใน	265
ภาพที่ 48	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายใน	265
ภาพที่ 49	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายใน	266
ภาพที่ 50	วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งภายใน	266
ภาพที่ 51	แปลนการจกวางเฟอร์นิเจอร์บริเวณล็อบบี้	267
ภาพที่ 52	แปลนการจกตำแหน่งของโถงลิฟท์บริเวณล็อบบี้	267
ภาพที่ 53	รูปบ้านส่วนล็อบบี้	268

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 54	รูปคานส่วนลอมบี	268
ภาพที่ 55	ทัศนียภาพ ส่วนลอมบี	269
ภาพที่ 56	ทัศนียภาพส่วนลอมบี	269
ภาพที่ 57	แปลนการจกวางเพอร์นิจอร์ส่วนคอกพีชีอ์	270
ภาพที่ 58	แปลนการจกวางตำแหน่งโฝ้าาส่วนคอกพีชีอ์	270
ภาพที่ 59	รูปคานส่วนคอกพีชีอ์	271
ภาพที่ 60	ทัศนียภาพส่วนคอกพีชีอ์	271
ภาพที่ 61	แปลนการจกวางเพอร์นิจอร์ส่วนคอกเทลเลาจน	272
ภาพที่ 62	แปลนการจกวางตำแหน่งโฝ้าาส่วนคอกเทลเลาจน	272
ภาพที่ 63	รูปคานส่วนคอกเทลเลาจน	273
ภาพที่ 64	ทัศนียภาพส่วนคอกเทลเลาจน	273
ภาพที่ 65	แปลนการจกวางเพอร์นิจอร์และรูปคานส่วนหองพักแบบ วิไอพี	274
ภาพที่ 66	ทัศนียภาพหองพักแบบ วิไอพี	274
ภาพที่ 67	แปลนการจกวางเพอร์นิจอร์และรูปคานหองพักแบบสุฟพีเรีย	275
ภาพที่ 68	ทัศนียภาพหองพักแบบ สุฟพีเรีย	275
ภาพที่ 69	แปลนการจกวางเพอร์นิจอร์และรูปคานหองพักแบบธรรมดา	276
ภาพที่ 70	ทัศนียภาพส่วนหองพักแบบธรรมดา	276
ภาพที่ 71	ขนาดของเพอร์นิจอร์และสัณดุคกษณโฝ้าาที่ใช้	277
ภาพที่ 72	แบบขยายเพอร์นิจอร์	277
ภาพที่ 73	แบบขยายเพอร์นิจอร์	278
ภาพที่ 74	แบบขยายเพอร์นิจอร์	278
ภาพที่ 75	แบบขยายเพอร์นิจอร์	279
ภาพที่ 76	แบบขยายเพอร์นิจอร์	279
ภาพที่ 77	แบบขยายเพอร์นิจอร์	280
ภาพที่ 78	แบบขยายเพอร์นิจอร์	280

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขหรือดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถ้าหากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการข้ไปใช้

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวนี้เป็นสาขาที่สามารถทำรายได้ให้กับประเทศอย่างรวดเร็ว ในปี 2528 และ 2529 สามารถทำรายได้เป็นเงินต่างประเทศสูงอันดับหนึ่ง หรือเป็นจำนวนเงินเทียบประมาณ 25.400 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 35 ของรายได้ และจากสาขานี้คาดว่าจะขยาย แหล่งท่องเที่ยวออกไปในทุกภูมิภาคของประเทศไทย เพื่อจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้ประเทศ ไทยมากกว่าเดิม ถ้าหากมีการวางแผนพัฒนาและเร่งรัดในกรณีนี้ นานาชาติการท่องเที่ยวต่าง ๆ และจักให้มีการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาในด้านการศึกษาและสังคมมากขึ้น

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ก็จะเป็นได้อย่างที่กล่าว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ถ้าถึงเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ในทุก ๆ ส่วนบนดินแดนดินไทย แวดล้อมโดยเฉพาะเจาะจงลงไปในส่วนของ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสานแล้วก็ คงยอมรับความจริงประการหนึ่งว่า การท่องเที่ยวยังมีบทบาทส่งเสริม และสังคมของภูมิภาคนี้ น้อยกว่าที่ควร ถ้าเปรียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ "อีสาน" มีลักษณะกว่าภาคอื่นเลย ในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่พร้อมในสิ่งที่กว้างไกลไพศาลมากกว่าภาคใด ๆ อีสานมี มรดกทางวัฒนธรรมและทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างมากมายมาแต่กาล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ถ้าได้รับการ ส่งเสริมและเผยแพร่ในทางที่ถูกต้อง

ถึง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่นรักษาความเป็นอีสานไว้จนถึงทุกวันนี้ และบนดินแดนดินไทยแห่งนี้ยังเต็มไปด้วยสิ่งอัน ทรงคุณค่าอันนี้ ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางภูมิศาสตร์ที่งดงามต่าง ๆ จากที่อื่น ไม่ว่าจะเป็นประ-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่สามารถใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาศาสตร์อันยาวนานที่เกือบบอกเล่าถึงความรุ่งโรจน์ในอดีตได้ในดินและทรายเกือบทุกเม็ด ภาควิชาอันยังต้องพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจ ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งยังขาดแคลนอยู่ อยู่มากเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ แล้ว แต่ในด้านการพยากรณ์การท่องเที่ยวแล้วภาคอีสานนี้ไม่ด้อยไปกว่าภาคอื่น ๆ ในประเทศไทยเลยแต่หากได้การพัฒนาให้ถูกต้องถูกวิธีแล้ว การท่องเที่ยวของภาคอีสานนี้จะเป็นสิ่งที่สามารถจะเพิ่มรายได้ให้กับชาวอีสานได้ดีทีเดียว และประชากรชาวอีสานก็จะได้มีงานทำมากขึ้นไม่ต้องอพยพทิ้งถิ่นกำเนิด บ้านเกิดไปแสวงโชคในเมืองใหญ่

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นอีกจังหวัดหนึ่งในภาคที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมากไม่น้อยไปกว่าจังหวัดอื่น ๆ เลย และเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดจังหวัดหนึ่งในมโนภาพของนักท่องเที่ยว อุบลราชธานีเป็นดินแดนแห่งดอกไม้งาม และแก่งสะพือ รมณีสถานอันลือชื่อ เป็นมาตุภูมิของสมเด็จพระมหาวงศ์ (อานัติโส) องค์ปฐมสังฆนายกของประเทศไทย เป็นถิ่นกำเนิดพระวอพระตาวีรบุรุษของชาวอุบลราชธานี และยังมีอีกพระปฐมราชาวงศ์ (ท้าวคำผง) เจ้าเมืองคนแรกของอุบลราชธานี นอกจากนี้เมืองอุบลราชธานีจะเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์และสถานที่อันสวยงามตามธรรมชาติแล้ว งานประเพณีที่น่าสนใจและใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน ก็คืองานแห่เทียนพรรษานั้นเอง

ภูมิศาสตร์ของจังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ประมาณ 18,891.8 ตารางกิโลเมตร ซึ่งอยู่บริเวณ ที่เป็นความของแผนที่ อาณาเขตด้านทิศเหนือติดต่อกับ จังหวัดร้อยเอ็ด และนครพนมทิศใต้ติดกับจังหวัดศรีสะเกษ และกับพม่าประชาธิปไตย ตามแนวเทือกเขามรวิค หรือพนมดงรักและยังติดต่อกับสาธารณรัฐประชาชนลาว ทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขง ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างอำเภอเขมรรัฐและอำเภอโพเจียม ฝั่งประเทศไทยและคอนเทมื่อของแขวงจำปาศักดิ์ สาธารณรัฐประชาชนลาว ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดยโสธร และจังหวัดศรีสะเกษ

ภูมิประเทศของจังหวัดอุบลราชธานีเป็นที่ราบสูง ลาดเทลงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ทางแถบริมแม่น้ำโขงและทิวเขาพนมดงรัก พื้นที่แผ่นดินเป็นโคลนเป็นเป็นส่วนใหญ่ เป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป่าโปร่งและทุ่งกว้างมีระดับน้ำขึ้นไปทางทิศเหนือตามลำดับ พื้นที่แผ่นดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายมีเกลือดินขาวเจือปนอยู่มาก พื้นที่อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 227 ฟุต

แม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่านจังหวัดอุบลราชธานีมีสามสายคือ แม่น้ำโขง ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติ แม่น้ำมูลซึ่งไหลผ่านในเขตสงคามอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานีพอลี้ และแม่น้ำชี นอกจากนี้ยังมีลำน้ำน้อยใหญ่อีกหลายสาย อย่างลำน้ำเขมก ลำน้ำเขมบาย ลำน้ำโคมใหญ่ ลำน้ำโคมน้อย เป็นต้น

จังหวัดอุบลราชธานีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ กับ 2 กิ่งประชากรของจังหวัดอุบลราชธานีนั้นสำรวจเมื่อปลายปี 2522 มีทั้งหมด 1,530,941 คน ชาย 766,371 คน หญิง 764,570 คน

การเดินทางสู่จังหวัดอุบลราชธานี ทางรถยนต์ใช้ทางหลวงสายหลัก คือ ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) และทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 24 (โชคชัย-เดชอุดม) รวมระยะทาง 647 กิโลเมตร

รถโดยสารปรับอากาศและรถโดยสารประจำทางมีออกจากสถานีขนส่งสายเหนือหมอชิต วันละหลายเที่ยวที่เดียว

รถไฟมีรถด่วนและรถเร็ว กรุงเทพฯ-อุบลราชธานี ทุกวัน และยังมีรถธรรมดาจากนครราชสีมา-อุบลราชธานี และสุรินทร์-อุบลราชธานี

เครื่องบิน มีเครื่องบินของบิษัทการบินไทย บินรับส่งผู้โดยสาร และพัสดุภัณฑ์ระหว่างกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี สัปดาห์ละ 2 วัน

ทางเรือ มีเรือกลไฟคลองประจำเพื่อรับส่งสินค้า และผู้โดยสารระหว่าง อำเภอเมือง-อำเภอพิบูลมังสาหาร และถ้าเป็นฤดูน้ำหลาก จะมีเรือถ่อขนาดใหญ่ลำเดียวสินค้าไปยังเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ริมแม่น้ำมูล และแม่น้ำชีด้วย และนอกจากนี้แล้วยังสามารถนั่งเรือโดยสารไปยังประเทศลาวได้อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า จังหวัดอุบลราชธานี ยังมีประเพณีที่น่าสนใจหลายอย่างของชาวเมืองอุบลราชธานี ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตต่าง ๆ อีกทั้งยังมีแหล่งโบราณคดี และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาใช้

งานแห่เทียนพรรษา งานบุญของชาวอุบลราชธานี งานนี้ถือว่ายิ่งใหญ่กว่าทุกจังหวัดในภาคอีสาน ซึ่งงานนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและจังหวัดได้ร่วมกันส่งเสริมให้เป็นงานประเพณีระดับชาติ เพื่ออนุรักษ์ให้มีประเพณีอันดีงามเช่นนี้สืบไป งานแห่เทียนจัดขึ้นทุกปีของวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 และหลังวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 หลังวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา และสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี เช่น ศาลหลักเมือง หุ่นศรีเมือง วัดสุปฏิณารามวรวิหาร สะพานเสรีประชาธิปไตยหาดวัดใต้ วัดหนองป่าพง วัดหนองบัว แก่งสะพือ แก่งตะนะ เขื่อนสิรินธร พายแถม (ภาพเขียนสีโบราณ) และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ที่โลกความสวยงามนี้ จึงได้มีการจัดการดำเนินการสร้างโรงแรมรีเจ็นพาเลซ อุบลราชธานี ขึ้นในอำเภอเมืองอุบลราชธานี ซึ่งเป็นโรงแรมที่ใหญ่และเป็นโรงแรมแห่งใหม่ในขณะนี้ เพื่อตอบสนองธุรกิจ นักท่องเที่ยว ให้ความสะดวกสบายมากขึ้น ในการมาเที่ยวจังหวัดเมืองดอกบัว และสถานที่ตั้งโรงแรมรีเจ็นพาเลซ แห่งนี้ตั้งอยู่ใกล้กับสนามบินกองบิน 21 และสนามบินนานาชาติ ซึ่งขณะนี้โลกกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ ซึ่งเป็นสนามบินแห่งใหม่ที่ใหญ่มากแห่งหนึ่งของประเทศไทยเลยทีเดียว ซึ่งสนามบินนานาชาตินี้ห่างจากโรงแรมรีเจ็น พาเลซ เพียง 400 เมตรเท่านั้น และยังห่างจากแม่น้ำมูลประมาณ 800 เมตร อีกด้วย

ลักษณะของโครงการเป็นอาคารสูง 7 ชั้น มีเนื้อที่ของโรงแรมประมาณ 1,921 ตารางเมตร

ลักษณะรูปแบบของการตกแต่งโรงแรมรีเจ็นพาเลซ แห่งนี้ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะเป็นการออกแบบตกแต่ง โดยการตั้งเอาศิลปะพื้นบ้านทางภาคอีสาน ซึ่งมีเอกลักษณ์ของภาคอีสานที่ไม่ซ้ำกับภาคอื่น ๆ และยังนำเอารูปแบบศิลปะในวัดต่าง ๆ ภายในจังหวัดอุบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราชการมีมาออกแบบในการตกแต่งและทั้งนี้ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในเมืองอุบลราชธานีที่มีมากมายที่เคียวที่
 สวยงามและเก่าแก่ ควรจะนำมาเสนออีกแปลงให้ออกมาในรูปของงานการตกแต่งภายใน
 และนอกจากรูปแบบเหล่านี้แล้วยังจะดึงเอาศิลปะของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
 ลาวบางส่วนมาตกแต่งผสมผสานให้เข้ากับศิลปะทางภาคพื้นอีสานบ้านเราอีกด้วย

1.2 เหตุผลในการเลือกโครงการ

1. เนื่องจากโรงแรม วีเจ恩 พาเลซ อุบลราชธานี เป็นโครงการจริงสำหรับพัฒ
 นากการท่องเที่ยว ของจังหวัดอุบลราชธานี ใหม่ว่ายได้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากขึ้น
2. ในการทำการตกแต่งโรงแรม วีเจ恩 พาเลซ อุบลราชธานี ทำให้รู้ถึงหลักขั้น
 ทอนการแก้ปัญหาในการทำงาน การตกแต่งได้อย่างถูกต้อง
3. เมืองคูยจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งอยู่ในภาคอีสาน มีศิลปะประเพณีที่งามที่ไม่
 ซ้ำแบบใคร ซึ่งสามารถนำเอาอุปกรณ์เครื่องใช้ ศิลปะต่าง ๆ ประจำท้องถิ่นมาใช้ในการออก
 แบบตกแต่ง
4. จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่ติดกับชายแดนประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
 ประชาชนลาวและมีแม่น้ำโขงกั้นพรมแดน นอกจากนี้ยังมีศิลปะสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย
 ซึ่งเหมาะมากสำหรับจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่อีกแห่งหนึ่ง
5. เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานี กำลังมีการดำเนินการสร้างสนามบินนานาชาติ
 แห่งใหม่ ซึ่งไม่ห่างจากสถานที่ตั้งโครงการนี้มากนัก จึงคาดว่าในอนาคตจังหวัดอุบลราชธานี
 จะเป็นแหล่งศูนย์รวมแห่งใหม่ของธุรกิจ บุคคลต่าง ๆ รวมทั้งนักท่องเที่ยวแห่งใหม่อีกด้วย
6. เนื่องจากโรงแรม วีเจ恩 พาเลซ อุบลราชธานี นี้ตั้งอยู่ในตัว เมืองอุบลราช
 ธานีจะเป็นการสะดวกในการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว ณ แห่งต่าง ๆ รวมอีกทั้งสถานที่ท่อง
 เที่ยวอีกหลายแห่งไม่ไกลจากที่ตั้งของโรงแรมนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เป็นการเผยแพร่ศิลปะและประเพณีของจังหวัดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวในและต่างประเทศให้ชมเชยใคร่รู้จัก

8. ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะทำให้ใคร่รู้จักศิลปะและประเพณีพื้นบ้านของประเทศไทยในภาคอีสาน ที่จะนำมาใช้ในการตกแต่ง

9. เป็นการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม และเป็นการเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวรู้จักจังหวัดอุบลราชธานีมากขึ้น

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่โรงแรมแห่งใหม่ที่ใหญ่ของจังหวัดอุบลราชธานีในขณะนี้ จะได้รับรองนักท่องเที่ยว

2. เพื่อจะใคร่จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลในการตกแต่ง ตกถดถองและสามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ได้โดยมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม

3. เพื่อจะใคร่ถึงอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ของภาคอีสานที่มีรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเป็นการช่วยในการศึกษาในครั้งต่อไป

4. เพื่อสนับสนุนรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เฉพาะจังหวัดอุบลราชธานีให้มีสถานที่ท่องเที่ยวมากแห่งหนึ่ง

5. เพื่อตอบสนองความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก และสถานบันเทิงรวมทั้งที่พักแถมมาเยือน

6. เพื่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ให้มาใช้บริการและนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย

7. เพื่อเป็นการทำให้ประชากรในภาคอีสานและจังหวัดอุบลราชธานีมีงานทำมากขึ้น

8. เป็นการเผยแพร่ศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน ในจังหวัดให้นักท่องเที่ยวเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมุ่งมั่นใจทั่วไปใคร่จัก

9. เพื่อส่งเสริมเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมไทย

10. เพื่อเป็นการส่งเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติและเป็นการส่งเสริมอาชีพของชนกลุ่มน้อย

1.4 ที่มาของปัญหา

เนื่องจากโรงแรม ริเจน พาเลซ อุดรราชธานี เป็นโรงแรมที่ใหญ่และสมบูรณ์แบบที่สุดในจังหวัดอุดรราชธานีที่เคยมีมา นอกนั้นเป็นโรงแรมที่ธรรมดาไม่มีอะไรพิเศษ เทียบกับโรงแรม ริเจน พาเลซ และยังไม่มีย่านักทั้ง ๆ ที่เป็จังหวัดใหญ่ จังหวัดหนึ่ง ในภาคอีสานซึ่งจังหวัดอุดรราชธานีนั้น มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่มาก จึงไม่เพียงพอสำหรับที่จะรองรับนักท่องเที่ยว จากเทศกาลงานแห่เทียนเข้าพรรษาเป็นประจำ ที่ดึงดูดความโรงแรมต่างๆ นั้นไม่เพียงพอกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวรวมทั้งนักธุรกิจอีกหลายสาขา

เมื่อ เป็นสถานเช่นนี้ จึงมีการออกแบบตกแต่งตัวอาคารรูปแบบของการตกแต่งให้แปลกใหม่จากโรงแรมที่มีอยู่ภายในจังหวัดอุดรฯ โดยอาศัยศิลปะและวัฒนธรรม ประเพณีที่เข้ามาดึงมาใช้ในการออกแบบตกแต่งจะเป็นการ เสนอรูปแบบเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ให้เกิดเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้ เป็นอย่างดีที่สุดคือ

1. ในการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรม ลาดัยศิลปะพื้นบ้านของท้องถิ่นภายในภาคอีสาน และจังหวัดอุดรราชธานี เพื่อความ เหมาะสมกับภูมิอากาศและสภาพแวดล้อม
2. ทำการออกแบบตกแต่งภายในโรงแรมให้รูปแบบ หักเหี่ยกับโรงแรมอื่น ๆ
3. จักใช้พื้นที่หน้าที่ใช้สอยและระบบทาง ๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดให้เพียงพอที่จะตอบสนองให้กับผู้มาใช้บริการ

1.5 แนวทางการแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนจากปัญหาที่เกิดขึ้นมาอันมีแนวทางที่จะแก้ไขได้ โดยต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างสิ่งอื่นที่ห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต่ออ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ที่เป็นองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ดังนี้

- ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ของผู้ใช้อาคารโดยการทำการวิจัยระหว่างบุคคลที่เข้ามาใช้บริการในอาคาร

- ศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ และการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยให้เกิดประโยชน์ มากที่สุด เพียงพอกับเนื้อที่ของอาคาร

ศึกษาถึง วัฒนธรรม และประเพณีพื้นบ้านของถิ่นที่จะนำมาเป็นรูปแบบที่ใช้ในการตกแต่ง

ศึกษาถึงอุปกรณ์ เครื่องใช้ของท้องถิ่น ที่จะมาใช้ประกอบในการตกแต่ง เพื่อจะได้เลือกนำมาประกอบตกแต่งให้ได้อย่างเหมาะสม

ศึกษาถึงสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อจะได้เลือกใช้สิ่งตกแต่ง และวัสดุที่จะนำมาใช้ในงานตกแต่งได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

11.6 แนวทางการค้นคว้า (วิธีทำ เน้นการวิจัย)

1. ศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปในลักษณะต่าง ๆ

- ศึกษาสภาพทั่วไปของที่ตั้งของโครงการ คือสถานที่ตั้งสภาพแวดล้อมของโครงการ

- ศึกษาถึงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้านของท้องถิ่น

- ศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัย และผู้ใช้บริการ

2. การวางแผนศึกษาข้อมูลพื้นฐานในด้านของการออกแบบ

- ศึกษาขนาดสัดส่วน ของผู้ใช้อาคาร

- ศึกษาถึงสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์ให้เหมาะสมกับผู้อยู่อาศัย

- ศึกษาถึงวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้พื้นบ้านที่จะนำมาตกแต่ง

- ศึกษาถึงศิลปะ ศิลปะท้องถิ่น ความวิจิตรต่าง ๆ ที่จะนำมาช่วยประกอบในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในอาคาร
- รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
- รวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ใช้บริการ
- รวบรวมข้อมูลจริง โดยการถ่าย และการจดบันทึก
- รวบรวมเอกสารข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3. วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ และเป็นแบบแผนในการตกแต่งภายใน

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ การบริการ ของแต่ละฝ่ายในโครงการ
- วิเคราะห์พื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน
- วิเคราะห์ถึงสิ่งอำนวยความสะดวก เทคนิคและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในโครงการ

4. สรุปข้อมูล เพื่อใช้แนวทางในการนำมาตกแต่งภายในของโครงการนี้

5. การออกแบบนำมาจากแหล่ง

- งานความเหมาะสมของโครงการ แต่สิ่งออกมาเป็นแผนภาพ ประกอบด้วยรายละเอียดเพื่อนำเสนอ

จะเลือกเพื่อนำเสนอ

- การเขียนแบบโครงการออกแบบตกแต่งภายในทั้งหมด เป็นจริง

1.7 ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาที่มาของโครงการ
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงการ
  - ศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบาย การวางแผนงานของโครงการ
  - ศึกษาถึงสภาพที่ตั้ง สภาพแวดล้อมของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศึกษาถึงการใช้พื้นที่ ในส่วนต่าง ๆ
- ศึกษาถึงศิลปะ ประเพณีขนานของท้องถิ่นอีสาน
- ศึกษาถึงแนวโน้มต่าง ๆ ของนักทองที่เยวนักธุรกิจชาวไทยและชาวต่างประเทศ

เพื่อเปรียบเทียบสถิติต่าง ๆ ระหว่างปัจจุบันและอนาคต

3. ศึกษาถึงรายละเอียด และองค์ประกอบของโครงการออกแบบ

- หน้าที่ใช้สอยที่อาคารของโครงการ
- อัตรากำลังและหน้าที่การทำงานของแกละแผงแต่ละป้าย

4. ศึกษาถึงการวิเคราะห์โครงการ

- วิเคราะห์ระบบของงาน และการบริหารงานของฝ่ายบริการ
- วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้บริการในแต่ละประเทศ

1.8 ขอบเขตของโครงการและวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์โครงการนี้ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ จะศึกษาคุณค่าและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งทำการออกแบบ ตกแต่ง เฉพาะส่วนของวิทยานิพนธ์ เท่านั้น

1. ส่วน PUBLIC AREA

ประกอบด้วย

- DISCO THEQUE 412 ตารางเมตร

ประกอบด้วย

- MAID LOBBY 552 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการอ้างอิงเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตด้านการค้า

RESTAURANT AND COFFEE SHOP 432 ตารางเมตร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจ แล้วยังนำไปเผยแพร่กันต่อ ๆ ไป อันเป็นแนวใหม่ จะทำให้ผู้มาใช้บริการกับโรงแรม
เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ อันจะเป็นผลให้เศรษฐกิจของสังคมท้องถิ่นดีขึ้นได้ก็เช่นตามลำดับ

7. เป็นแบบอย่างของผู้สนใจที่จะศึกษาวิจัยประสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

2.1 ประวัติความเป็นมาของธุรกิจการโรงแรม

การดำเนินธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร คือ การประกอบธุรกิจที่นำเอาหลักวิชาปฏิบัติเพื่อหาทางจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และที่พักให้แก่คนเดินทาง ธุรกิจนี้เป็นงานที่ต้องใช้หลักวิชาหลายสาขาเข้าช่วย ทั้งหลักการบริหาร การประกอบอาหาร วิศวกรรม สถาปัตยกรรม และอื่น ๆ นำมาผสมผสานกันและที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจชนิดนี้ให้ประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีศิลป์ในการสมาคมกับบุคคลหลายประเภทอีกด้วย

2.2 ยุคแรกๆของธุรกิจการโรงแรม

ธุรกิจโรงแรมเริ่มมีขึ้นในประเทศอังกฤษ เรียกว่า INN มีสภาพเป็นเพียงที่พักค้างคืน และรับประทานอาหารสำหรับผู้ที่เดินทางมาจากแคว้นไกล ใช้เป็นที่พักนอนชั่วคราว และเมื่อถึงเวลาที่ผู้เดินทางจะจากไป ก็อาจมีการให้เงิน หรือทรัพย์สินเป็นการตอบแทนแก่เจ้าของบ้านตามสมควร ต่อมาได้มีการดัดแปลงบ้านให้มีสภาพเป็นโรงแรมโดยจัดที่นอน และที่รับประทานอาหารเป็นสัดส่วน ผู้ที่เป็นเจ้าของสถานที่ (INN KEEPER) ก็จะเรียกค่าบริการจากผู้เดินทางเป็นการตอบแทน

นอกจากที่อังกฤษแล้วยังมีที่ฝรั่งเศสเรียกว่า TAVERN ในประเทศกรีซมีสตรีคอยให้การปฏิบัติ และมีการบรรเลงขับกล่อมดนตรี ต่อมายุคอาณาจักรโรมันรุ่งเรือง (ค.ศ. 079) มีการจัดทำรูปแบบการดำเนินธุรกิจโรงแรมอย่างเต็มที่ แต่ในปี ค.ศ. 500 กิจการโรงแรมก็เสื่อมลง เมื่อถึงช่วงเวลาของ "ยุคปฏิวัติสังคม" (SOCIAL REVOLUTION) ก็เป็นระยะฟื้นตัวของกิจการโรงแรมอีกครั้ง และกลายเป็นอาชีพที่มั่นคงและเป็นที่แพร่หลาย

ตามที่โลกกล่าวมาแล้ว ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๗.
๒๕๓๑

ระยะแรก จนถึงช่วงเวลาที่มีการโรงแรมของอังกฤษ และอเมริกา เริ่มเป็นที่ยอมรับและเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจโรงแรมในสมัยต่อ ๆ มา

2.3 ประวัติธุรกิจการโรงแรมในประเทศไทย

การโรงแรมในประเทศไทยนับได้ว่าเริ่มในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือประมาณ 120 ปีมาแล้ว เหตุเพราะมีผู้คนเดินทางค้าขายมากขึ้น โดยเฉพาะการค้ากับชาวต่างชาติ จากหลักฐานหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่พิมพ์จำหน่ายในประเทศไทย พ.ศ. 2405-2407 เริ่มมีประกาศแจ้งความโรงแรม 2 - 3 แห่ง บริเวณท่ามกลอกความ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมาได้เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ โรงแรมเหล่านั้นต่างสูญเสียทรัพย์สินไปเป็นอันมาก ต่อมาในปี พ.ศ. 2419 สมัยรัชกาลที่ 5 จึงมีการสร้างโรงแรมใหม่ขึ้น สันนิษฐานว่าบนเนื้อที่ที่ไฟไหม้นั้นก็คือโรงแรมโอเรียนเต็ลในปัจจุบัน (แต่แรกเริ่มเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว สร้างขนานกับริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา) ในสมัยรัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2465 กรมรถไฟสร้างโรงแรมหัวหินเป็นโรงแรมชายทะเลแห่งแรกของเมืองไทย และใน พ.ศ. 2469 สมัยรัชกาลที่ 7 มีโรงแรมเคอลุกซ์แห่งแรก คือ โอเต็ลวังพญาไท ประกอบด้วยห้องรับรอง ห้องอาหาร บาร์ ห้องนั่งเล่น ห้องหนังสือ และมีห้องพักประมาณ 60 ห้อง เนื่องจากเป็นพระราชวังมาก่อน จึงมีการประดับตกแต่งอย่างวิจิตรงดงาม มีห้องเขนรา บึงกาโล คอร์ทเทนนิส คอร์แมกมินตัน รดยนต์สำหรับบริการแขกมีสถานพักผ่อนกว้างขวางและการจัดสวนงดงามมาก วังพญาไทได้รับการยกย่องเป็น PALACE HOTEL ที่ยอดเยี่ยมที่สุดในตะวันออกไกล โดยได้ทรงมอบหมายให้พลเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เป็นผู้วางรากฐานกิจการโรงแรมใหม่

ประมาณช่วงเวลา 20 - 30 ปีมานี้ กิจการโรงแรมได้ขยายตัว และเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก มีอาคารโรงแรมที่มีมาตรฐานสากล แข่งขันกันในความใหญ่โตหรูหรา มีการอำนวยความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นทุกขณะ ในปัจจุบันเฉพาะในกรุงเทพฯ มีโรงแรมชั้นหนึ่งมากกว่า 70 แห่ง และมีห้องพักรวมกันกว่า 20,000 ห้อง ส่วนจังหวัด นครราชสีมา มีโรงแรมชั้นหนึ่ง 5 แห่ง มีห้องพักรวมกันเพียง 570 ห้อง สามารถที่จะขยายตัวได้อีก เพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน

2.4 การแบ่งประเภทและชนิดของโรงแรม

การแบ่งประเภทของโรงแรม สามารถแบ่งได้หลายวิธีตามหลักวิชาการ ดังนี้

1. การแบ่งประเภทตามลักษณะที่ตั้ง
2. การแบ่งประเภทตามมาตรฐานของโรงแรม
3. การแบ่งประเภทตามลักษณะการดำเนินการ
4. การแบ่งประเภทตามขนาดของโรงแรม
5. การแบ่งประเภทตามระยะเวลาการเข้าพัก
6. การแบ่งประเภทตามลักษณะของการเข้าพัก

1. การแบ่งประเภทตามลักษณะที่ตั้ง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก. โรงแรมในเมือง (CITY HOTEL) คือ โรงแรมในเมืองใหญ่ ๆ ที่มีความสำคัญทางธุรกิจการค้า การทูต หรือการท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่มีสถานที่ท่องเที่ยวในลักษณะสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของเมืองโบราณ สถานโบราณวัตถุ และอื่น ๆ ผู้ที่ใช้บริการของโรงแรมประเภทนี้ จะได้รับความสะดวกสบายต่าง ๆ อย่างพร้อมมูล

นอกจากนี้ โรงแรมประเภทนี้ยังได้จัดให้มีการบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่แขกโรงแรมและบุคคลภายนอก เช่น ห้องอาหาร ภัตตาคาร COCKTAIL LOUNGE DISCO CLUB, FOOD CENTER หรือบริการสำหรับนักธุรกิจ เช่น BUSINESS CENTER เป็นต้น

ข. โรงแรมในเมืองเล็ก (SMALLER CITY HOTEL) คือ โรงแรมที่อยู่ในเมืองที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนเมืองใหญ่ หรือชนบทและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ค. โรงแรมสำหรับการพักผ่อนตากอากาศ (RESORT HOTEL) คือ โรงแรมที่ตั้งขึ้นเพื่อการพักผ่อนตากอากาศโดยเฉพาะ ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศต่าง ๆ ทำให้มีบรรยากาศโดยรอบบริเวณแตกต่างไปจากโรงแรมในเมือง ส่วนในด้านการบริการของโรงแรมประเภทนี้มีการบริการค่านต่าง ๆ เช่นเดียวกับโรงแรมในเมืองทั่วไป และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างครบครัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การแบ่งประเภทตามมาตรฐานของโรงแรม แบ่งได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

ก. โรงแรมชั้นพิเศษ (LUXURY HOTEL) มีส่วนที่ให้บริการ และการบริการพิเศษต่าง ๆ ครบถ้วน

ข. โรงแรมชั้นหนึ่ง (FIRST CLASS HOTEL) มีส่วนที่ให้บริการและความสะดวกสบายต่าง ๆ ครบถ้วน มีการจัดการคานบริการเป็นอย่างดี มีระบบการบริหารที่ซับซ้อนมากมาย

ค. โรงแรมชั้นสอง (SECOND CLASS HOTEL) ลักษณะการบริการ และส่วนประกอบต่าง ๆ ค่อยกว่าโรงแรมชั้นหนึ่ง

ง. โรงแรมชั้นสาม (THIRD CLASS HOTEL) การบริการและส่วนประกอบที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีน้อย หรืออาจไม่มีเลย

จ. โรงแรมชั้นสี่ หรือโรงแรมราคาถูก (CHEAP HOTEL) ให้บริการคานที่พักค้างคืน หรือห้องนอนเท่านั้น

3. การแบ่งประเภทตามขนาดของโรงแรม โดยถือจำนวนห้องพักเป็นเกณฑ์พิจารณา

ก. โรงแรมขนาดใหญ่ มีจำนวนห้องพักตั้งแต่ 300 ห้องขึ้นไป เป็นโรงแรมที่จัดอยู่มาตรฐานสากล มีการดำเนินงานที่สมัยนิยม ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรมที่มีเครือข่ายของการดำเนินงานขยายขอบเขตไปตามเมืองหรือประเทศต่าง ๆ

ข. โรงแรมขนาดกลาง มีจำนวนห้องพักไม่เกิน 300 ห้อง เป็นโรงแรมที่จัดให้มีการบริการที่โคมาตรฐาน มีการดำเนินงานไม่กว้างขวางนัก คงจำกัดอยู่เพียงภายในสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงแรมเท่านั้น

โรงแรมประเภทนี้มีอยู่ทั่วไป ถ้าตั้งอยู่ในบริเวณที่พักตากอากาศหรือสถานที่ท่องเที่ยวในต่างจังหวัดก็อาจถือได้ว่าเป็นโรงแรมขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ เนื่องจากมีจำนวนห้องพักมากกว่า 100 ห้อง

ค. โรงแรมขนาดเล็ก มีจำนวนห้องพักไม่เกิน 100 ห้อง โรงแรมประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการโดยสมาชิกภายในครอบครัว หรือโดยเจ้าของสถานที่จัดตั้งโรงแรมนั่นเอง ค่าเป็นการเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรมในท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนบท หรือโรงแรมที่ตั้งอยู่ในระหว่างเส้นทางการเดินทาง และโรงแรมในบริเวณที่พัก
อากาศ ซึ่งมีผู้ไปพักในช่วงฤดูพักผ่อน

4. การแบ่งประเภทตามลักษณะการดำเนินการของโรงแรม

ก. ลักษณะอเมริกัน (AMERICAN PLAN HOTEL) คือ อัตราห้องพักที่รวม
ค่าอาหารเช้า ซึ่งอาจจะเป็น 2 - 3 มื้อ (ไม่ยกเว้นในกรณีที่แขกไม่รับบริการอาหารเช้า)

ข. ลักษณะยุโรป (EUROPE PLAN HOTEL) คือ ค่าอัตราค่าห้องพักเท่านั้น
ส่วนค่าอาหารเช้าที่แขกที่มาพักจะรับบริการก็ต้องเสียเพิ่มอีก

ค. ลักษณะผสม (DUAL PLAN HOTEL) คือ มีการให้บริการทั้งสองแบบข้างต้น
โดยจะให้แขกที่มาพักเป็นผู้เลือกรับบริการเอง

5. การแบ่งประเภทตามระยะเวลาการเข้าพัก

ก. TRANSIENT HOTEL มีระยะเวลาการเข้าพักสั้นเพียงวันเดียวหรือ
มากกว่านั้น ไม่มีการจองห้องล่วงหน้า โรงแรมประเภทนี้โดยมากจะอยู่นอกเมืองตาม
ทางผ่าน แขกจะเข้าพักเพื่อพักผ่อน พักผ่อนและชำระร่างกายเท่านั้น

ข. RESIDENT HOTEL เป็นโรงแรมที่แขกจะมาพัก มาดำเนินการธุรกิจที่ต้อง
ใช้เวลานาน มีการทำสัญญาเพราะต้องใช้เวลายาวนาน ลักษณะโรงแรมคล้าย
และต้องมีส่วนบริการที่พักและอำนวยความสะดวกพร้อม

ค. RESORT HOTEL โรงแรมที่แขกต้องการมาพักผ่อนหรือพักผ่อน โดยมาก
จะอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยว การบริการเน้นหนักสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาพัก ระยะเวลา
พักตั้งแต่ 3 วันไปจนถึง 20 วัน

ง. COMMERCIAL HOTEL เป็นโรงแรมที่ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่หรือเมืองสำคัญ
ตามย่านธุรกิจต่าง ๆ ระยะเวลาในการพัก ตั้งแต่ 1 - 5 วัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น
3 - 5 วัน

6. การแบ่งตามลักษณะการเข้าพัก

ก. โรงแรมสำหรับนักธุรกิจ (BUSINESS HOTEL) โดยมุ่งบริการด้าน
ที่พัก อาหาร และบริการเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ เช่น มีห้องประชุมอุปกรณ์ในการประกอบ
ธุรกิจ มีบริการเลขานุการ และพนักงานพิมพ์ หากต้องการมีการสื่อสาร ก็จะมีบริการ

เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมอบให้กับการใช้งานเพื่อการค้าเท่านั้น เมื่อผู้เช่าได้เช่าไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น ไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรเลข

ข. โรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยว (TOURIST HOTEL) โดยบริการอาหารที่พัก และอำนวยความสะดวกเรื่องการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาพักปกติแล้ว โรงแรมประเภทนี้พร้อมที่จะรับนักท่องเที่ยว

ค. โรงแรมระหว่างทาง (MOTOR HOTEL) บริการผู้พักที่เดินทางผ่านมา โดยวันรุ่งขึ้นจะเดินทางต่อด้วยรถยนต์ มีบริการที่พักและอาหาร สถานที่ตั้งอยู่ระหว่างทางจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง มีบริการที่จอดรถผู้พักอย่างสะดวกสบาย

จากการแบ่งประเภทของโรงแรม สามารถสรุปได้ว่า โครงการโรงแรมรีเจ็นพาเลขจัดอยู่ในชนิดและประเภทลักษณะ "โรงแรมในเมือง" (CITY HOTEL)

การแบ่งประเภทตามมาตรฐานของโรงแรม

โครงการนี้ให้บริการและความสะดวกสบายต่าง ๆ ครบถ้วน และมีบริการจัดการด้านบริการเป็นอย่างดี จึงจัดเข้าลักษณะ "โรงแรมชั้นหนึ่ง" (FIRST CLASS HOTEL)

การแบ่งประเภทตามขนาดของโรงแรม

โครงการนี้เป็นโรงแรมที่มีจำนวนห้อง 116 ห้อง และตั้งอยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งมีจำนวนห้องพักเกิน 100 ห้อง จึงถือว่าเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ภายในจังหวัดอุบลราชธานีอีกแห่งหนึ่ง

การแบ่งประเภทตามลักษณะการดำเนินการของโรงแรม

โรงแรมรีเจ็นพาเลข จะบริการแบบคักเฉพาะคานองพักเท่านั้น ส่วนคานองอาหารคานองที่พักจะรับบริการจะต้องเสียเพิ่มอีก ดังนั้นจึงเข้าลักษณะ "ลักษณะยุโรป" (EUROPE PLAN HOTEL)

การแบ่งประเภทตามระยะเวลาการเข้าพัก

โรงแรมรีเจ็นพาเลขเป็นโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งถือว่าเป็นหัวเมืองใหญ่ และระยะเวลาการเข้าพักเฉลี่ยประมาณ 2 - 5 วันคอกน ดังนั้นจึงเข้าลักษณะ (COMMERCIAL HOTEL)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแบ่งประเภทตามลักษณะการเข้าพัก

โรงแรมรีเจ็นพาเลซ อุดรราชธานี มีการให้บริการและความสะดวก
สบายต่างๆ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวและพร้อมที่จะรับนักธุรกิจด้วย ดังนั้นจึงเข้า
ลักษณะ "โรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยว" (TOURIST HOTEL)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ลักษณะและสภาวะทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี

(UBON RATCHATHANI)

เครื่องหมายประจำจังหวัด : คอกบัวควม บัวบาน และใบบัว
 อยู่เหนือผืนน้ำ

ชื่อเดิมทางประวัติศาสตร์ : บานคอนมกแดง

พิกัดทางภูมิศาสตร์ : ละติจูด 15° 13' 36.5"

ลองจิจูด 104° 51' 42.5"

พื้นที่ : 18 821.8 118.891.8 ตารางกิโลเมตร

(อันดับที่ 4)

เขตการปกครอง : แบ่งการปกครองออกเป็น 21 อำเภอ กับ

1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองอุบลราช-

ธานี อำเภอวารินชำราบ อำเภอพิบูลมัง-

สาหาร อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเชียงใหม่

ใหม่ อำเภอเดชอุดม อำเภอบุณฑริก

อำเภอม่วงสามสิบ อำเภออำนาจเจริญ

อำเภอตระการพืชผล อำเภอเขมราฐ

อำเภอขามเฒ่า อำเภอพันนา อำเภอเขื่องใน

อำเภอหัวตะพาน อำเภอน้ำยืน อำเภอ

น้ำจะหลวย อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเสนางค-

นิคม อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอตาลสุมและ

กิ่งอำเภอสำโรง

แหล่งน้ำธรรมชาติสำคัญ : แม่น้ำมูล แม่น้ำโขง

ภูเขาสำคัญในจังหวัด : เขาพนมคงรัก สูง 753 เมตร

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย : 1540.9 มิลลิเมตร

อุณหภูมิเฉลี่ย : 27.0 องศาเซลเซียส

เขื่อน : เขื่อนสิรินธร (ดำโพนน้อย)

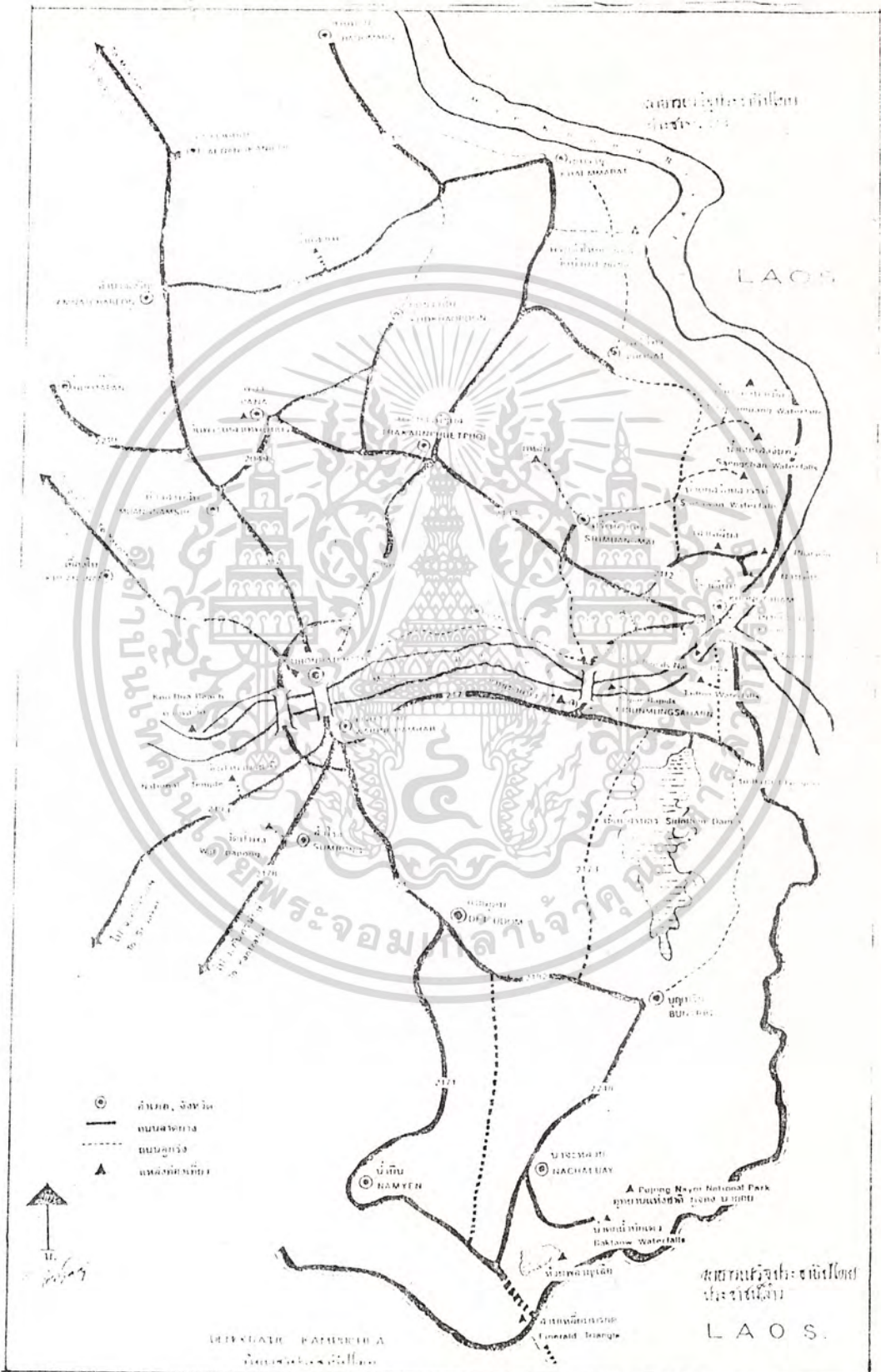
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สนามบิน : สนามบินอู่ลราชธานี
 ระยะทางจากกรุงเทพฯ : 647 กิโลเมตร
 อุทยานแห่งชาติ : แก่งตะนะ ภูจองนายอย (อยู่ในระหว่าง
 เสนอร่างประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เป็น
 อุทยานแห่งชาติ)
 วนอุทยาน : ภูจอง (กำลังดำเนินการจัดตั้งเป็นอุทยาน
 แห่งชาติ) คอนเฝ้าปู่ (อนุมัติให้คำเนน-
 การแต่ยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้)
 เขตคุ้มครองสัตว์ป่า : ยอกโคม (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่จังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดอุบลราชธานี
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ประวัติเมืองอุบลราชธานี

เมืองอุบลราชธานี เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมวยาวนาน ทั้งทาง
 กานประเพณีวัฒนธรรม และธรรมชาติสวยงาม สมกับคำเลาถือว่า เมืองอุบลราชธานี
 เมืองแห่งคอกบัวบาน แม่น้ำสองสี มีปลาแซบหลาย หากทรายแก่งหิน ดินไทยนักราช
 ทวยราษฎร์ไฝ่ธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ซึ่งมีความเป็นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 1150 เมื่อ
 ครั้งเจ้าชายจิตรเสน แห่งอาณาจักรเจนละ มีความเจริญรุ่งเรืองมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ
 และการเมือง และมีนโยบายขยายอาณาเขตของอาณาจักรเจนละควย จึงได้ยกกอง
 ท้ไปตีหัวเมืองต่าง ๆ รวมถึงเมืองอุบลนควย นั้นก็เป็นสิ่งที่แสดงไควในคี่คั่น
 เมืองอุบลจะตองเป็นเมืองที่ยิ่งใหญ่และเจริญมากอน ซึ่งไคพบศิลาจารึกที่ปากแม่น้ำมูล
 3 หลัก มีใจควมว่า เจ้าชายจิตรเสน หรือพระเจ้าศรีมเหศวรมัน ไคสร้างคี่ลึงค์
 ไวบนภูเขาคี่นี้ เมื่อได้รับชนะในการทำศึก ตอมากไคพบหลักฐานทางศิลาจารึกอีกที่
 บานอุบลมุง อ่าวเววารินชำราบ ซึ่งมีใจควมว่า ในปี พ.ศ. 1536 พระเจ้าชัยวรมัน
 เมื่อไคเสด็จขึ้นครองราชย์ ก็ไคพิศอาศรม ที่คี่น ไคแกพราหมณ์ราชครและชาทาสบวิวาร
 ซึ่งกอนหนานกไคส่งพระชคิมาอภเชกสมรสกับชายหนุ่มเชอพระวงศ์ในพนทเมืองอุบล
 นั้นก็แสดงไคอีกว่าเมืองอุบลในสมัยกอนจะตองเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรือง แต่หลัง
 จากนั้นไคพบหลักฐานทางศิลาจารึกอีกเลย หากแต่ไปพบที่จังหวัดไคคี่ยคือ
 ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หลังจากนั้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก็ปรากฏขึ้นอีกในสมัยกรุงธนบุรี
 เมื่อสองพี่น้องนามว่าพระยอและพระตา ไคยกกองทัพไปชวยพระเจ้าเพี้ยเมืองแสน
 เพื่อปราบกบฏ เมื่อปราบชนะแล้วก็ไคสถาปนาเจ้าเพี้ยเมืองแสนเป็นพระเจ้าสิริบุญสาร
 ขึ้นครองเมืองศรีสัตนาคนหุต ภายหลังพระวอพระตาถูกเฉยเมยและถูกพระเจ้าสิริบุญสาร
 ทรงขอพระชคิของพระตาไปเป็นพระสนมรับใช้ แต่พระตาไม่ทรงอนุญาต จึงทำให้
 พระเจ้าสิริบุญสารไม่พอใจ จึงให้พระวอพระตาไปตั้งบ้านเมืองอยู่ที่บ้านหินโงม พระวอ
 และพระตาเห็นว่าพวกคี่นไครับควมเป็นธรรมและไม่ไครับควมไว้วางใจดาอยู่
 คี่นไคคงจะไครับภัยแน่ จึงไคปรึกษากันแล้วรวบรวมไพร่พลอพยพข้ามแม่น้ำโขงมายัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนองบัวลำภู พระเจ้าสิริบุญสารเห็นว่าพระวอและพระตาก็คึกแข็งเมือง จึงไต่ถามกองทัพ
 มาตี พระวอพระตาก็นึกว่าจะสู้ทัพของพระเจ้าสิริบุญสารไม่ไหวจึงอพยพมาตั้งเมืองใหม่
 และไต่ถามนามว่า นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน และไต่ส่งพระราชสาส์นไปขอความ
 จงรักภักดีต่อพม่า เพื่อพม่ายกทัพมาตีทัพของลาว พอกองทัพของพม่ายกทัพมาถึงพระ-
 เจ้าสิริบุญสารจึงไต่จัดส่งส่วยและขอสวามิภักดิ์ต่อแม่ทัพพม่า จึงทำให้กองทัพของพม่า
 กลับเข้ามาตีเมืองขอพระวอพระตาก ซึ่งทำให้พระวอพระตากลับหนีไปหลบในที่ร่ม คงเหลือพระวอ
 ถวายไปก็คงจะสู้ไม่ไหวจึงไต่รวบรวมไพร่พลอพยพต่อไป ขออาศัยที่เมืองนครจำปาศักดิ์
 แต่เจ้าเมืองจำปาศักดิ์ไม่ทรงอนุญาต เพราะเกรงว่าจะต้องนำข้าศึกเข้ามาในขณะ
 เกี่ยวกันกองทัพของพระเจ้าสิริบุญสารไต่ถามกองทัพติดตามมาเรื่อย ๆ จึงไต่ตีทัพของ
 พระวอเป็นเหตุให้พระวอสิ้นพระชนม์ในที่ร่มบ้านคูนานแก

ท้าวคำผง (บุตรพระตาก) และท้าวทิดพรหมก็ไต่รวบรวมไพร่พลอพยพมา
 ยังก่อนนครคอง และไต่ส่งพระราชสาส์นขอพึ่งพระบรมโพธิสมภารถึงสมเด็จพระเจ้า
 กรุงธนบุรี ซึ่งในขณะนั้นก็เป็นช่วงเวลาสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีกำลังมีนโยบายขยาย
 อาณานิคมออกไป จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหาหมื่นศรีศรีศึกและเจ้าพระยาสุรสีห์-
 พินธุวาทิศราชเป็นแม่ทัพยกทัพไปปราบหัวเมืองอีสาน และรวมทั้งเมืองเวียงจันทน์,
 หลวงพระบางและจำปาศักดิ์ ในปี พ.ศ. 2321 ตักศิรินทร์ท้าวคำผงก็ไต่รวมยกทัพไปปราบ
 ค่ายและสามารถตีเมืองต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2322 ซึ่งไต่เชิญเชิญพระแก้ว-
 มรกตจากเมืองหลวงพระบางมาประดิษฐานอยู่ที่วัดพระแก้วในปัจจุบัน เมื่อกลับจากศึก
 สงครามแล้วท้าวคำผงจึงย้ายเมืองจากนครคองมายังคงคอง เพราะนครคองนั้นไม่
 เหมาะแก่การขยายเมือง แต่ย้ายมาได้ไม่นานก็เกิดโรคระบาดอย่างรุนแรง จึงไต่อพยพ
 ทัพไปยังห้วยแจระแม ค่ายท้าวคำผงไต่ทำความดีความชอบที่ช่วยยกทัพไปปราบหัวเมือง
 ลาว สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ท้าวคำผงเป็นเจ้าเมือง
 อุดดา ทรงพระราชทานนามว่า พระปฐมวรราชสุริยวงศ์ ทรงให้ยกฐานะบ้านห้วยแจระแม
 ขึ้นเป็นเมืองอุดรราชธานี ในปี พ.ศ. 2323 คราวเท่าทุกวันนี้

2.7 ประชากร

กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ เขตจังหวัดอุบลราชธานีอาจแบ่งออกได้กว้าง ๆ ตามลักษณะทางวัฒนธรรม ชนบทรวมเปี่ยมประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่ได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ด้วยกันคือ

1. กลุ่มชนสายตระกูลไทย-ลาว

เป็นประชากรส่วนใหญ่ของภูมิภาค หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย กระจายกันอาศัยครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ และยังคงลักษณะทางวัฒนธรรมของตนเองไว้โดดเด่นสูง ทั้งในค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีสำคัญต่าง ๆ แม้ในปัจจุบันความเจริญจากภาคกลางจะแพร่ขยายเข้ามาอย่างพบบ่อยทำให้ขนบธรรมเนียมบางอย่างเริ่มเปลี่ยนแปลงไป อาทิ การแต่งกาย และชีวิตความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ก็ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไว้ได้ โดยเฉพาะประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ และการละเล่นและกบตรพบนาน เป็นต้น

กลุ่มชนในสายตระกูลนี้ ได้แก่ คนไทยพื้นบ้านอุบลราชธานีซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่โดยทั่วไปในเขตจังหวัด อุทัย หรืออุทัยธานี อาศัยอยู่ที่เขตอำเภอเสนางคนิคม ชนบุมาน กุคขาวปับ และเขมรารู กุลา หรือ ไทยใหญ่ อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มบริเวณนาขาคูเจริญสุข เขตอำเภอโขงไฉน

2. กลุ่มชนสายตระกูลมอญ-เขมร

เป็นชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่นทางภาคใต้ของจังหวัด บริเวณเขตอำเภอเดชอุดม บ้ายัน บำจะหลวย และบึงพริก มีบางส่วนที่อาศัยปะปนอยู่กับกลุ่มคนไทยพื้นบ้านในเขตอำเภวารินชำราบ พิบูลมังสาหาร และโขงไฉน

กลุ่มชนสายตระกูลนี้จำแนกตามภาษาที่สื่อสารกันได้ 3 พวก คือ "เขมร" อาศัยอยู่ในเขตอำเภอน้ำยืน บำจะหลวย และบึงพริก "ส่วย" หรือ "กุย" ในเขตอำเภอโขงไฉน วารินชำราบ เดชอุดม และพิบูลมังสาหาร ส่วน "ชา" มีจำนวนน้อยกว่า 2 พวกแรก อาศัยอยู่เฉพาะเขตบ้านเวินมิก อำเภอโขงเจียม เท่านั้น

3. กลุ่มชนที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นกลุ่มชนที่อพยพเข้ามาในระยะหลังเพื่อประกอบอาชีพทางการค้า มีก๊อศยอยู่ภายในเขตตัวเมือง ไค่แก๊ ชาวจีน ชาวเวียตนามและอินเดียน ปัจจุบัน ประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะชาวจีนซึ่งปรากฏหลักฐานการอพยพมาตั้งถิ่นฐานทำการค้าเป็นกลุ่มแรก ตั้งแต่ครั้งต้นรัชสมัยของรัชกาลที่ 4

ปัจจุบันจังหวัดอุบลราชธานีมีประชากร (ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2531) รวมทั้งสิ้น 1,862,413 คน จำแนกเป็น ชาย 933,492 คน หญิง 928,921 คน

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดชายแดนที่ตั้งอยู่คาบตะวันออกของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ประมาณ 630 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟประมาณ 575 กิโลเมตร

อุบลราชธานี เป็นจังหวัดใหญ่และสำคัญที่สุดของภาคอีสาน เป็นเมือง- เกาซึ่งเจริญมาับร้อยปี ทิวทัศน์อุบลราชธานีเป็นเมืองทองเหลืองที่นาสนใจ นอกจากนี้ จะมีแหล่งท่องเที่ยวมากแล้ว ยังมีงานประเพณีแห่เทียนพรรษาที่งามที่สุด

จังหวัดอุบลราชธานี มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง คือ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดยโสธร จังหวัดมุกดาหาร และประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร

2.8 ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง ๆ ต่ำ ๆ พื้นที่ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออก ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ยกเว้นบริเวณลุ่มแม่น้ำต่าง ๆ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่คินมีความอุดมสมบูรณ์ ส่วนทางคานทีศตะวันออกและคานตอนใต้ของจังหวัด มีแม่น้ำโขง และภูเขาสลับซับซ้อนสูง สนิบสนุนการท่องเที่ยวได้มากกับพรมแดนระหว่างประเทศไทย กับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย

ภูมิอากาศ

โดยทั่วไปมีลักษณะภูมิอากาศอบอุ่นชื้นแฉะ จึงสามารถจักน้ำเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะหน้าแล้ง เดือนมกราคม-เมษายน ทั้งขั้วกเว้นฤดูฝน ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน เพราะว่าจังหวัดอุบลราชธานีได้รับอิทธิพลจากพายุไต้ฝุ่นพัดเข้าจากทะเลจีน

ทรัพยากรธรรมชาติ

ที่สำคัญและมีสวน สนิบสนุนคานการท่องเที่ยว แบ่งเป็น

- ก. ทรัพยากรป่าไม้ ครอบคลุม 58 แห่ง
- อุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง
- ข. แหล่งน้ำ ที่สำคัญในจังหวัดโคแก แม่น้ำโขงไหลผ่านแนวชายแดนของจังหวัด แม่น้ำมูล ลำเซบก ลำเซบาย ลำโคมน้อย ลำโคมใหญ่ และอ่างเก็บน้ำชลประทาน 11 แห่ง

แม่น้ำโขง ไหลผ่านทางตอนเหนือของจังหวัดเลียบแนวเขตแดนเริ่มตั้งแต่อำเภอขาม่วน ผ่านอำเภอเขมรราช อำเภโพนไทร อำเภอศรีเมืองใหม่ อำเภอโขงเจียม ผ่านไปยังภาคใต้ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

แม่น้ำมูล เป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงพื้นที่หลักของการทำเกษตรกรรม มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาในเขตจังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านภาคอีสานตอนล่างจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออก ผ่านอำเภอวารินชำราบ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอพิบูลย์มังสาหาร ไปลงแม่น้ำโขงที่ปากมูล อำเภอโขงเจียม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่น้ำชี กำเนิดจากเทือกเขาเพชรบูรณ์เขตจังหวัดชัยภูมิ ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านจังหวัดชัยภูมิ เขตอำเภอเข็ญไชย แล้วไหลไปลงแม่น้ำมูลระหว่างเขตแดนอำเภอเมืองอุบลราชธานี กับอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ลำเซบก มีต้นน้ำอยู่ในเขตอำเภออำนาจเจริญ ไหลลงมาทางทิศใต้ ผ่านอำเภอพนม อำเภอตระการพืชผล อำเภอตาลสุม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ลงสู่มหาสมุทรที่ตำบลคอนมกแดง

ลำเซบาย มีต้นน้ำอยู่ในเขตจังหวัดชัยภูมิ ไหลลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านเขตอำเภอเสนางคณิศร อำเภออำนาจเจริญ อำเภอเข็ญไชย อำเภอเมืองอุบลราชธานี ลงสู่มหาสมุทรที่ตำบลแจระแม

ลำโขงใหญ่ มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาพนมดงรัก ไหลย้อนไปทางทิศเหนือ ผ่านเขตอำเภอน้ำยืน อำเภอนาจะหลวย อำเภอเดชอุดม ไปลงสู่มหาสมุทรที่อำเภอบึงสามพัน ลงสู่มหาสมุทรที่บ้านคัน เฝือกอำเภอโขงเจียม ปัจจุบันลำน้ำสายนี้กลายเป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัด ภายหลังจากการสร้างเขื่อนสิรินธรเพื่อเก็บกักน้ำและผลิตกระแสไฟฟ้า

นอกจากลำน้ำที่กล่าวมาแล้วนี้ยังมีลำน้ำอื่น ๆ อีกหลายสาย ส่วนใหญ่มักจะแห้งในฤดูแล้ง เช่น ลำน้ำขอม ห้วยตุงลุง ห้วยหมากใหญ่ ห้วยเรือ เป็นต้น

2.9 ทรัพยากรคานแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดเก่าแก่มากกว่า 3,000 ปี จึงมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โบราณสถาน สถาปัตยกรรม ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและสถานที่พักผ่อนใจอยู่มากประมาณ 49 แห่ง จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานและสถาปัตยกรรม 20 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 24 แห่ง หัตถกรรม 2 แห่ง และประเพณีศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ งานประเพณีบุญบั้งไฟ แห่เทียนเข้าพรรษา และประเพณีแข่งเรือในเทศกาลออกพรรษา จากการสำรวจสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2528 พบว่า นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังจังหวัดอุบลราชธานีประมาณวันละ 1,186 คน และปัจจุบัน (ปี

เอกสารนี้ออกให้เพื่อเป็นข้อมูลเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้
2532) ไม่มีการปิดกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาชนลาว แนวโน้มของนักท่องเที่ยวจะยิ่งเพิ่มจำนวนสูงขึ้น เพราะสามารถ
เกินทางท่องเที่ยวไปประเทศลาว โดยผ่านจังหวัดอุบลราชธานีได้

สถานที่น่าเที่ยวและน่าสนใจ

ศาลหลักเมืองอุบลราชธานี อยู่ทางทิศใต้ของทุ่งศรีเมือง สร้างขึ้นเมื่อ
พ.ศ. 2514 และทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2515 เพื่อเป็นที่สักการบูชา
และเป็นมิ่งขวัญของประชาชน โดย พล.ต. วิเชียร สรีมันทร ผู้ว่าราชการจังหวัด
คนที่ 27 ได้ตั้งคณะกรรมการจัดสร้างขึ้น

ทุ่งศรีเมือง เป็นทุ่งกว้างกลางเมือง คล้ายสนามหลวงของกรุงเทพฯ
ประวัติเดิมเป็นที่ทำนาของเจ้าเมือง ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดให้ขุดการทำนาที่ทุ่ง-
ศรีเมือง เพื่อรักษาไว้ให้เป็นที่พักผ่อนของชาวเมือง และเป็นที่พักเสภาในงานบุญต่าง ๆ

วัดหนองบัว เป็นวัดป่าที่สงบและร่มรื่น อยู่ในเขตชานเมืองอุบลราชธานี
ทางไปอำเภออำนาจเจริญห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 4 กิโลเมตร มีทางแยกจากถนน
ใหม่เข้าไปราว 500 เมตร มีปูชนียสถานที่สักการบูชา คือ พระเจดีย์พุทธคยาจำลอง
ซึ่งเป็นวัดแรกในประเทศไทยที่มีเจดีย์แบบ พุทธคยาจำลองที่วัดหนองบัวนั้นน่าชมอย่างยิ่ง
เพราะสร้างอย่างใหญ่โตมาก มีลวดลายลวดคยวนประคัมองค์พระเจดีย์พุทธคยาไว้
โดยรอบภายในสามารถเข้าไปได้ มีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่หลายองค์

วัดมหานาราม เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมือง เดิมชื่อวัดหลวงมณีโชติ-
ศรีสวัสดิ์ แล้วเปลี่ยนเป็นวัดป่าใหญ่ และเป็นวัดมหานารามในปัจจุบัน วัดนี้มีพระพุทธรูป
ศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพสักการบูชาของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัด
ใกล้เคียง คือ "พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง" ซึ่งมีศัลยาจารย์กึ่งอยู่เบื้องหลังแทนขององค์
พระนาคาย

วัดสุปฏิญนารามวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงในจังหวัดอุบลราชธานี
และเป็นวัดธรรมยุติกนิกายวัดแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างโดยพระพรหมราช-
วงศา (พระอุปราชทอง) เจ้าเมืองอุบลราชธานี (สมัยรัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์จักรี
โดยโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงิน 10 ชั่ง ช่วยในการสร้างวัดนี้) ตัววัดตั้งอยู่ริมฝั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่น้ำมูล ไหลห่างจากใจกลางเมืองอุบลราชธานีนัก เป็นวัดที่อยู่ในภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น สวยงามมาก พระอุโบสถเป็นศิลปะแบบไทย - จีน - ยุโรป หน้าโบสถ์มีรูปสิงโต คล้ายของจริงสองตัว พระประธานภายในโบสถ์มีชื่อว่า พระศัพทัญญาเจา เป็น พระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 4 ศอก

พระมงคลมิ่งเมืองและพุทธอุทยาน ตั้งอยู่ที่เขาคานพระบาท อำเภอ อำนาจเจริญ ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 79 กิโลเมตร เป็นพุทธอุทยานที่ตั้งอยู่ใน ป่าโปร่ง มีพระพุทธรูปปูนปั้นโมเสกสีทอง ปางมารวิชัย นามว่า "พระพุทธรูปมงคลมิ่งเมือง" ออกแบบโดย จิตรวิวัฒน์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2508 เป็นพระพุทธรูปที่งดงาม มากของภาคอีสาน

วัดพระเหลาเทพนิมิตร์ วัดนี้อยู่ในเขตอำเภอพนา ห่างจากตัวเมือง ประมาณ 75 กม. บนทางหลวงหมายเลข 212 มีพระอุโบสถที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบล้านนา องค์พระประธานนับมีพุทธลักษณะสวยงามเหมือนกับพระพุทธรูปวัดธาตุทอง ที่เวียงจันทน์ ประเทศลาว เชื่อว่าพระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดในภาคอีสาน

วัดหนองป่าพง เป็นสำนักวิปัสสนาที่ใหญ่แห่งหนึ่ง มีบรรยากาศที่ร่มรื่น เย็นสงบ อยู่ในอำเภอรันทำราบ ห่างจากตัวอำเภอไปประมาณ 6 กิโลเมตร ตามเส้นทางอุบลราชธานี - กันทรดิโกณ (ทางหลวงหมายเลข 2174) แล้วเลี้ยว ซวาไป 2 กิโลเมตร ตัวโบสถ์เป็นสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์สีขาวทั้งหลังสวยงามมาก

วัดภูเขากว้าว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอพิบูลย์สงคราม ห่างจากตัวจังหวัด อุบลราชธานี ประมาณ 42 กิโลเมตรแล้ว แยกซ้ายไป 100 เมตร ภายในวัดมีพระ อุโบสถสวยงาม ก่อสร้างด้วยกระเบื้องเคลือบทั้งหลัง

วัดป่านานาชาติ ตั้งอยู่ตำบลบางหวาย อำเภอรันทำราบ อยู่ระหว่าง เส้นทางสายศรีสะเกษ - อุบลราชธานี (หมายเลข 24) ห่างจากตัวเมืองอุบลฯ ประมาณ 10 กิโลเมตร แยกซ้ายเขาเส้นทางหมายเลข 2193 เป็นทางลูกรังประมาณ 1 กิโลเมตร มีชื่อเสียงทางค่านวิปัสสนาธุระ และมีชาวต่างประเทศจำพรรษาอยู่มาก

วัดบูรพาราม อยู่ในตัวเมืองอมตะ เป็นวัดที่เคยเป็นที่จำพรรษาของ
 อาจารย์ชอคงทางวิปัสสนากรรมฐาน ไคแก อาจารย์สีทา ขยเสโน, อาจารย์มัน ภูริ-
 ทิตตะเถระ, อาจารย์ลี อัมมธโร, อาจารย์เสาวทัตสลิด และอาจารย์สิงห์ ชันตยโกโม
 ปัจจุบันคงมีแต่รูปเหมือนท่าจากทับบริสุทธิ์จากลำน้าต่าง ๆ เป็นที่เคารพสักการะของ
 ชาวเมือง

ชายแดนของเม็ก คือ อาณาเขตติดต่อระหว่างไทยกับลาวเป็นที่สิ้นสุดของ
 ทางหลวงหมายเลข 217 ควระยะทาง 89 กิโลเมตร ถนนสายนี้จะเชื่อมกับถนนใน
 เขตลาวเข้าไปสู่เมืองปากเซในอีก 38 กิโลเมตร ขางหน้าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทาง-
 หลวงเอเชียตะวันออกเฉียง

เขื่อนสิรินธร นับเป็นเขื่อนเอนกประสงค์สำคัญอีกแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียง
 ออกเฉียงเหนือ สร้างกันลำโดมขอยในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร อยู่ห่างจากตัวจังหวัด
 ตามทางหลวงหมายเลข 217 รวม 70 กิโลเมตร แล้วยแยกขวาจากถนนที่กิโลเมตร
 71 ไปประมาณ 500 เมตร รอบอ่างเก็บน้ำมีเรือให้เช่าชมธรรมชาติอันงดงาม และมี
 บ้านพักรับรองของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตให้ชมบริการ ติดต่อได้ที่ โทร. 4244021

เขื่อนสิรินธร เป็นส่วนหนึ่งของโครงการลำโดมขอย ตัวเขื่อนสร้างเสร็จ
 เมื่อปี พ.ศ. 2514 สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ถึง 36,000 กิโลวัตต์ หรือปีละ 73.5
 ล้านกิโลวัตต์ ไฟฟ้าที่ใช้ในตัวเมืองอุบลราชธานีก็มาจากเขื่อนสิรินธรนี้เอง

อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ นับเป็นแก่งกลางลำน้ำมูลที่ใหญ่ที่สุด อยู่ในเขต
 อำเภอโขงเจียม ซึ่งห่างแยกจากทางหลวง 217 เยื้องกับทางเขาสู่เขื่อนสิรินธรเข้า
 สู่ทางหลวงหมายเลข 2296 มุ่งสู่อำเภอโขงเจียมระยะทาง 4 กิโลเมตร แก่งตะนะ
 เป็นแก่งใหญ่ที่ขามยั้งโดยเฉพะะในฤดูแล้ง

แม่น้ำสองสี หรือคอกคานปากแม่น้ำมูล เป็นแหล่งที่แม่น้ำสองสายมาบรรจบ
 กัน คือ แม่น้ำโขงสีขุ่น แม่น้ำมูล สีคราม อยู่ในอำเภอโขงเจียมห่างจากจังหวัดอุบล-
 ราชธานี 84 กิโลเมตร

แก่งสะพือ เป็นแก่งกลางลำน้ำมูล อยู่ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร ห่าง
 จากจังหวัดอุบลราชธานีตามทางหลวงหมายเลข 217 ประมาณ 45 กิโลเมตร บริเวณ
 ริมฝั่งแม่น้ำมูลตรงแก่งสะพือมีศาลาชมวิวหลังใหญ่ สร้างเพื่อรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระจ-
 ไรวงศ์มหาวชิราลงกรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เมื่อคราวเสด็จเยือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แก่งสะพือเป็นแก่งใหญ่กลางลำน้ำสายน้ำไหลผ่านแก่งเป็นน้ำตกเล็ก ๆ กระจายไปทั่วแม่น้ำ สวยงามมาก ในฤดูแล้งน้ำน้อย แต่ดูน้ำมากจะมองไม่เห็นแก่ง

ผาแต้ม - ผาหมอน อยู่ห่างจากตัวเมืองอุบลฯ ประมาณ 98 กิโลเมตร ในตำบลหนองผือ้อย เป็นภาพเขียนก่อนประวัติศาสตร์บนผนังหิน แสดงชีวิตสัตว์ไต่ป่า และภาชนะใส่ข้าวประเภทขโหม้ออายุประมาณ 3-4 พันปี ผาแต้มอยู่ห่างจากอำเภอโขงเจียม ประมาณ 14 กิโลเมตร เมื่อถึงลานจอดรถนักท่องเที่ยวจะต้องไต่หน้าผาขึ้นไปเป็นทางเดินไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร จึงจะถึงผาแต้ม จากบริเวณลานหินที่จอดรถสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของแม่น้ำโขงและฝั่งลาวใต้อย่างชัดเจน

น้ำตกสร้อยสวรรค์

อยู่ที่อำเภอโขงเจียม อยู่ห่างหลวงหมายเลข 2112 ห่างจากอำเภอโขงเจียมประมาณ 30 กม. เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ไหลจากหน้าผาสูงชันสองด้าน ซึ่งเกิดจากลำห้วยและลำน้ำไหลตกลงมาบรรจบกัน สูงประมาณ 20 เมตร ซึ่งมองแล้วคล้ายกับว่า สร้อยที่แขวนอยู่ในคอลสวยงามมาก ซึ่งมีน้ำไหลตลอดปี บริเวณน้ำตกมีดอกไม้และต้นไม้มากมาย ซึ่งจะทำให้ทิวทัศน์คล้ายเห็นอยู่ลงไปได้

น้ำตกทุ่งนาเมือง

อยู่ในเขตอำเภอโขงเจียม อยู่ห่างหลวงหมายเลข 2112 ซึ่งห่างจากน้ำตกสร้อยสวรรค์ประมาณ 13 กม. เป็นน้ำตกขนาดกลางที่มีความสวยงามและอยู่ใกล้เส้นทางน้ำไหลลดหลั่นลงมาตามโศกหิน และชั้นบนสุดสูงประมาณ 25 ประมาณบริเวณรอบข้างนั้นมีดอกไม้ป่าให้พานชมความสวยงามมากมายและเป็นน้ำตกที่รู้จักกันดีแห่งหนึ่งของชาวอุบลฯ และนักท่องเที่ยวทั่วไป ฤดูที่สวยงามที่สุดคือหลังฤดูฝน

น้ำตกแสงจันทร์

เป็นน้ำตกที่สวยงามอีกแห่ง อยู่ที่อำเภอโขงเจียม ห่างจากน้ำตกทุ่งนาเมืองเพียง 1 กม. ตามทางหลวงหมายเลข 2112 เป็นน้ำตกที่มีความงามและพิเศษคือ น้ำตกจะลงปล่องหินลงสู่เบื้องล่าง ซึ่งมองแล้วคล้ายกับแสงจันทร์ที่เต็มดวงโผล่จากช่องว่างลงมา บริเวณโดยรอบนั้นมีโศกหินน้อยใหญ่เรียงรายกันอยู่ และมีต้นไม้ขนาดใหญ่ร่มรื่นอยู่

คล้ายกับสวนดอกไม้ บริเวณเบื้องล่างชั้นใบไม้ ซึ่งสามารถตั้งแคมป์ เป็นอย่างดี ถูกที่
ควรไปเที่ยวคือหลังฤดูฝน

น้ำตกห้วยหลวง

อยู่ที่บ้านแก่งเรือ อำเภอนาจะหลวย ห่างจากอำเภอลำปางประมาณ 20 กม.
เป็นน้ำตกที่มีความสูงมาก ไหลลงมาจากหน้าผาชั้น ลงสู่ลานหินขนาดใหญ่ซึ่งทำให้เกิด
เสียงดังมาก และบริเวณโดยรอบเป็นป่าดงดิบชื้นไม้ชื้นสวยงามมาก มีน้ำทั้งปีแต่หลังจาก
ฤดูฝนแล้วน้ำจะน้อย

แซหัวแมว

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอีกแห่งหนึ่งที่มีทิวทัศน์สวยงามมาก อยู่ที่อำเภอ
พิบูลมังสาหาร ทางหลวงหมายเลข 2222 ประมาณ กม.ที่ 19 เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 3
กม. ทาบกี้จะเห็นหาดทรายแก่งหินและน้ำตก โดยเฉพาะหาดทรายที่ขาวสะอาด ลานหิน
กว้างใหญ่มีแอ่งน้ำซึ่งมีลักษณะคล้ายกับทะเลสาบขนาดเล็ก บริเวณดังกล่าวเหมาะสำหรับ
ตั้งแคมป์ นอกจากนี้ยังมีดอกไม้บานาพันธุ์ โดยเฉพาะปลายฤดูฝนจะสวยงามมาก

อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย

อยู่ที่อำเภอนาจะหลวย ห่างจากตัวอำเภอลำปางประมาณ 4 กม. เป็นอุทยานที่
มีป่าไม้ร่มรื่น และดอกไม้บานาพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีน้ำตกและแอ่งน้ำที่เกิดจากน้ำตก
สามารถลงไปเล่นได้ และยังมีถ้ำล่อล่ออีกด้วย เวลาดวงจันทร์ขึ้นสามารถไปส่องสัตว์ได้
ซึ่งจะพบเห็น เสือ กวาง เก้ง ช้าง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 100 กม.

น้ำตกตาคโตน

เป็นน้ำตกขนาดเล็ก อยู่ในเขตอำเภอลำปาง ห่างจากตัวเมืองประมาณ 217
ประมาณ กม.ที่ 80 แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 6 กม. เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม
ไม่แพ้ที่ใดซึ่งเกิดจากลำห้วยตาคโตนไหลผ่านลานหิน แล้วตกลงสู่ที่ลุ่มเกิดเป็นแอ่งน้ำ
ซึ่งมองดูแล้วคล้ายกับใบแองการ่า สามารถลงไปเล่นน้ำได้ และน้ำเย็นใสสะอาด
บริเวณโดยรอบเป็นป่าไม้ และดอกไม้บานาพันธุ์ ควรจะไปหลังฤดูฝนเข้าฤดูหนาว

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

อยู่ถนนเชื้อบธานี ในเขตเทศบาลเมือง เดิมเป็นอาคารของศาลากลาง-
จังหวัด ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2461 ลักษณะเป็นอาคารแบบปั้นหยาล้วนเดี่ยว ต่อมา
ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เรือตรีคณีย์ เกตุสรี ให้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์สถาน
แห่งชาติอุบลราชธานี และเป็นพิพิธภัณฑ์แห่งชาติที่สี่ในประเทศไทยในขณะนี้ เพราะ
มีการจัดระเบียบและการวางวัตถุโบราณและสิ่งของไว้นิห้องต่าง ๆ ใค้ดีมาก และ
วัตถุโบราณที่เห็นเหล่านั้นได้มาจากชาวเมืองอุบลฯ ที่เห็นคุณค่า มีการดำคัมเรื่องตั้งแต่
สมัยก่อนประวัติศาสตร์, ประวัติศาสตร์ ของชาวพื้นบ้านจังหวัดอุบลราชธานี

2.10 ระบบโครงข่ายคมนาคม

จังหวัดอุบลราชธานี มีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ทั้งทางบกและ
ทางอากาศ ส่วนทางน้ำจะใช้เฉพาะภายในจังหวัดเป็นส่วนใหญ่

1. การคมนาคมทางบก มีถนนสายสำคัญเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดอุบล-
ราชธานีกับจังหวัดใกล้เคียงตลอดจนติดต่อกับกรุงเทพมหานคร 4 สาย คือ ทางหลวง
แผ่นดิน หมายเลข 202 และ 212 โดยมีเส้นทางหลวงหมายเลข 24 เป็นเส้นหลัก
และใช้เส้นทางจังหวัดหมายเลข 2050, 2112, 2171, 2172, 2178 และ 2245
สำหรับทางรถไฟใช้เส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือจากหัวลำโพง
และรถควนจากกรุงเทพมหานครไปฉวทางจังหวัดอุบลราชธานี มีเส้นทางยาว 575
กิโลเมตร เส้นทางรถไฟสายนี้เชื่อมการติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลาง และ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับจังหวัดอุบลราชธานี

รถโดยสารประจำทาง มีรถรับส่งคนโดยสารออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ
(ตลาดหมอนซิค)

รถไฟ มีรถควน รถเร็ว และรถควนสปริงเตอร์ กรุงเทพฯ - อุบลฯ
นอกจากนี้ยังมีรถธรรมดาจากนครราชสีมา-อุบลราชธานี และสุรินทร์-อุบลราชธานี
เป็นต้น

2. การคมนาคมทางน้ำ ปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมส่วนใหญ่จะเป็นการใช้
ติดต่อกภายในจังหวัด ในหุมรามาฎรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอกิ่งไคแม่น้ำสายสำคัญ คือ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. แม่น้ำมูล ไหลผ่านอำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอวาริน-
ชำราบ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร และอำเภอโขงเจียม (มีระยะทางประมาณ 100
กิโลเมตร)

ข. แม่น้ำโขง ไหลผ่านอำเภอขามเฒ่า อำเภอเขมราฐ
อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโขงเจียม

3. การคมนาคมทางอากาศ ปัจจุบันจังหวัดอุบลราชธานี มีสนามบิน
พาณิชย์ 1 แห่ง ตั้งอยู่ในบริเวณกองบิน 21 ของกองทัพอากาศ ให้บริการโดยการบินไทย
บินประจำวัน จากจังหวัดอุบลราชธานี มีจุดแวะที่จังหวัดขอนแก่นและปลายทาง
กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันมีบริษัทเคบินอากาศไทย บริการขนส่งผู้โดยสาร และสินค้า ใช้
เครื่องบินแบบ BOING 737 โดยมีเที่ยวบิน ดังนี้

เที่ยวไปจากกรุงเทพฯ

วันจันทร์ - พุธ ศุกร์ และเสาร์ ออกจากกรุงเทพฯ 7.00 น. ถึงอุบลฯ
8.40 น. โดยแวะพักที่ขอนแก่น

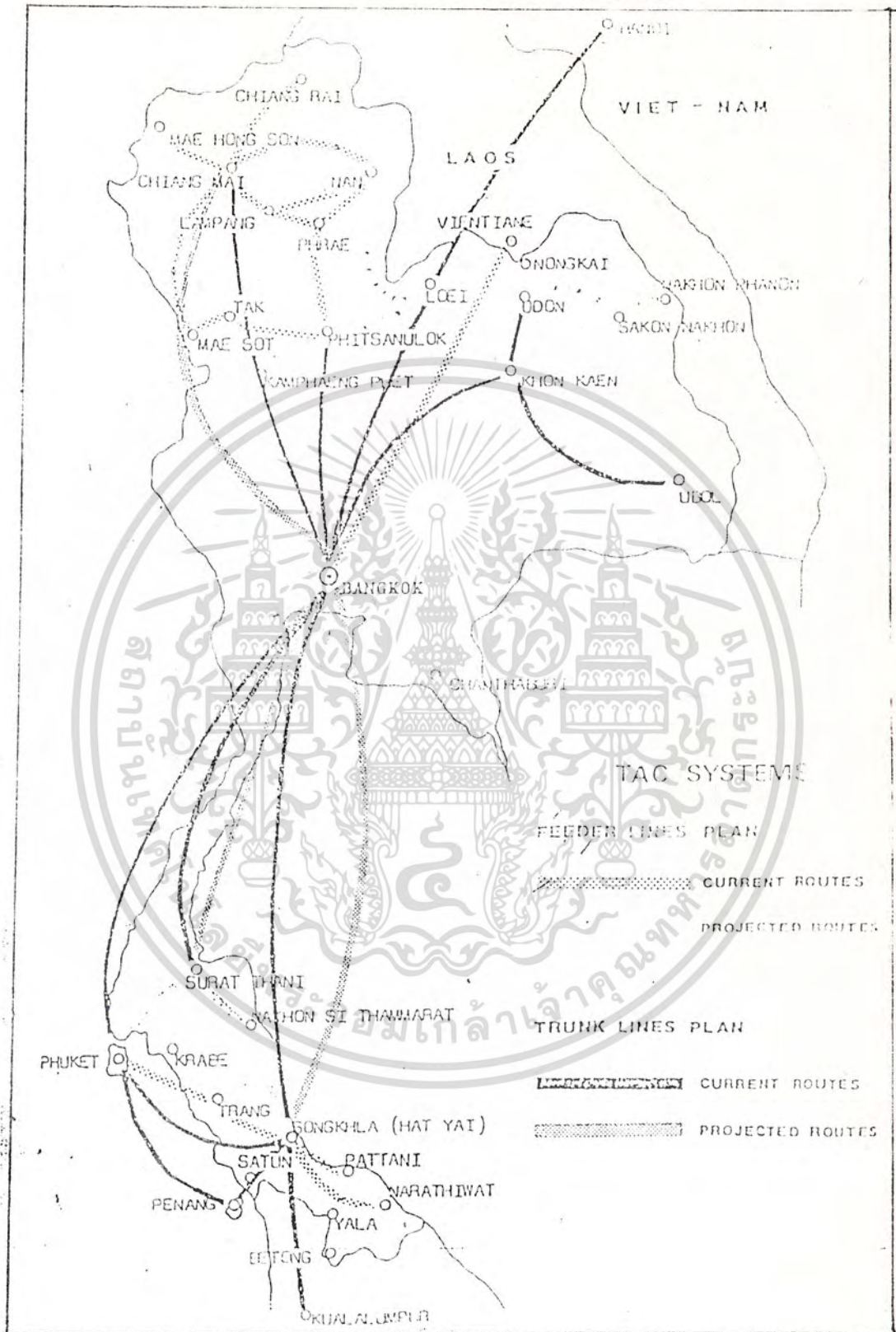
วันศุกร์ และอาทิตย์ ออกจากกรุงเทพฯ 6.00 น. ถึงอุบลฯ 6.50 น.

เที่ยวกลับเข้ากรุงเทพฯ

วันจันทร์ - พุธ ศุกร์ และเสาร์ ออกจากอุบลฯ 9.50 น. ถึงกรุงเทพฯ
10.50 น. โดยแวะพักที่ขอนแก่น

วันศุกร์ และอาทิตย์ ออกจากอุบลฯ 19.20 น. ถึงกรุงเทพฯ 20.10 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 แผนที่ แสดงเส้นทางการเดินอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 บทบาทของจังหวัดอุบลราชธานีในการเป็นศูนย์กลางกระจายความเจริญ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ ฉบับที่ 6 กำหนดให้จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ศูนย์กลางการค้าและบริการในบริเวณตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตการเกษตรและกระจายสินค้าในเขตใกล้เคียง

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านการคมนาคมทางประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ที่ตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานและสถานียกรรมเป็นจำนวนมาก

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดชายแดน มีพรมแดนติดต่อกับต่างประเทศ การเปิดพรมแดนมีอรรถพลต่อการท่องเที่ยวและการค้าขาย จังหวัดอุบลราชธานีจะเป็นจุดแวะพักของการส่งสินค้าหรือของบกท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวข้ามแดนไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จังหวัดอุบลราชธานี มีความพร้อมทางด้านการคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศ โดยเส้นทางถนนและรถไฟขบวน ท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดอุบลราชธานี เชื่อมกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงได้อย่างสะดวก ซึ่งทำให้อุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมขนส่ง และสามารถรองรับการกระจายความเจริญได้กว้างกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

นโยบาย เป้าหมาย รูปแบบของระคับการพัฒนา

จากนโยบายการพัฒนาของผังโครงสร้างจังหวัดอุบลราชธานี กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดังนี้

- 1) การท่องเที่ยวจะต้องก่อให้เกิดการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นแหล่งสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมขึ้นในพื้นที่
- 2) การท่องเที่ยวจะต้องก่อให้เกิดการขยายตัวของตลาดสินค้าปฐมภูมิ โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรม เพื่อยกระดับรายได้ประชากรในท้องถิ่นและชนบท ทั้งนี้ผลผลิตที่ได้จะถูกส่งไปยังผู้บริโภค (ในภาคการท่องเที่ยว) โดยตรง ส่งผลให้เกิดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระจายรายได้

3) การท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดรายได้และเสถียรภาพทางการเงิน และการแก้ดุลชำระเงินตราต่างประเทศ (โดยเกิดจากการหมุนเวียนเงินนักท่องเที่ยวไทยและการดึงเงินตราต่างประเทศ)

4) การท่องเที่ยวจะต้องเป็นตัวกระตุ้นให้การขยายตัวของชุมชนหลัก (เมืองอุบลราชธานี) กลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว โดยจะเป็นการเสริมนโยบายเมืองหลักในระคับประเทศ

5) การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องก่อให้เกิดการรักษาคุณภาพของการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการอนุรักษ์พันธุทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

6) การท่องเที่ยวจะต้องเสริมสร้างภาพพจน์และชื่อเสียงที่แก่ท้องถิ่น

2.12 การกำหนดกรอบนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

1) กำหนดให้อุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2) กำหนดให้ตัวเมืองอุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและบริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด

3) ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด คือ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีบุญบั้งไฟ และงานประเพณีการแข่งเรือในเทศกาลออกพรรษา

4) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการพัฒนาอื่น ๆ ของจังหวัด ให้เสริมซึ่งกันและกัน อันจะเกิดประโยชน์และเป็นการประหยัดงบประมาณและเวลาในการพัฒนามากที่สุด

2.13 สภาพรูปแบบและลักษณะของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

ธุรกิจประเภทที่พักแรม

1. ประเภท ซากและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีของธุรกิจ จากผัง

เอกสารนี้ ได้ร่างจังหวัดอุบลราชธานีในปี 2529 จังหวัดอุบลราชธานีมีโรงแรมถึง 25 แห่ง การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนบริเวณพื้นที่ศึกษาในตัวอำเภอเมืองและหาควัดใต้/หาคุดคู่มี่ 16 แห่ง ส่วนใหญ่
 สถานที่พักแรมจะอยู่ในรูปโรงแรมและอยู่ในตัวอำเภอเมือง 14 แห่ง และเบียดเรือนแพ
 อยู่ในหาควัดใต้/หาคุดคู่มี่ 21 แห่ง เกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ เป็นโรงแรมที่มีขนาด
 เล็กกระทัดรัด มีเพียง ๓ แห่งเท่านั้นในตัวอำเภอเมืองเป็นโรงแรมขนาดเล็กระดับ
 ๒ สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ภายในโรงแรมร้อยละ ๘๗.๕๐, ๖๘.๗๕ จะมี
 ลิฟต์และที่จอดรถตามลำดับ ส่วนลิฟต์มีเพียงร้อยละ ๓๗.๕๐ ในขณะที่สระว่ายน้ำและ
 สวนหย่อมมีเพียงแห่งเดียวคือ โรงแรมที่มีขนาดระดับ ๒ ในตัวอำเภอเมือง
 สำหรับบริการอื่น ๆ ที่พบว่าโรงแรมขนาดระดับ ๓ มากกว่าครึ่งไม่มีบริการคาน
 คันรับ, แท็กซี่ และบริการซัก-รีด ในขณะที่โรงแรมขนาดระดับ ๒ ซึ่งมีเพียงแห่ง
 เดียวในตัวอำเภอเมืองมีบริการพิเศษอื่น ๆ ได้แก่ คันรับ, แท็กซี่, บริการซัก-รีด ห้อง
 ประชุมและบริการเทเล็กซ์/โทรแฟกซ์ ครบถ้วน

2. ระยะเวลาในการดำเนินการ จากการศึกษาพบว่าธุรกิจโรงแรม
 ส่วนใหญ่ทั้งขนาดระดับ ๒ และ ๓ ได้ดำเนินการมานาน 10 ปี หรือมากกว่า
 10 ปี อยู่ร้อยละ ๓๑.๒๕ และ ๕๖.๒๕ และเพิ่งเปิดดำเนินการในช่วงระยะเวลา
 1-2 ปี มีเพียงร้อยละ ๖.๖๗ เท่านั้น แสดงว่าช่วงปีการท่องเที่ยว 3 ปีที่ผ่านมาไม่มี
 ผลการเปิดธุรกิจโรงแรมใหม่ และการท่องเที่ยวที่จังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่เป็นการ
 ท่องเที่ยวของคนภายในท้องถิ่น (ตารางที่ 3)

3. ลักษณะลูกค้าของธุรกิจ จากการศึกษาจู่ลูกค้าร้อยละ 40 ของที่พักแรม
 มาเพื่อดำเนินการธุรกิจและอื่นถึง ร้อยละ ๘๑-๙๙ และร้อยละ ๖๐ ของที่พักแรมเป็น
 ชาวต่างประเทศเข้ามาพักเพียง ร้อยละ 1-2๐ โดยเฉลี่ยแขกที่เข้าพักอยู่ตามโรงแรม
 ต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีรายได้สูงถึงปานกลาง

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการมาของผู้เข้าพักในโรงแรมต่าง ๆ จะเห็นว่า
 มีเพียงร้อยละ ๙.๒๓ ที่เดินทางมาเอง และไม่ปรากฏนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับกรุ๊ปทัวร์
 สำหรับที่เหลือประมาณร้อยละ ๙๐.๗๗ เดินทางมากับญาติมิตรและเพื่อน

4. อัตราการเข้าพัก เมื่อได้จัดจำแนกระยะเวลาในการเข้าพัก โดย
 แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงถูกการท่องเที่ยวและช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวตามขนาดของ
 โรงแรม ในจำนวน 1 ตัวอย่างของโรงแรมระดับ ๒ ที่พบและได้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในช่วง Low Season หรือนอกฤดูกาลท่องเที่ยว แยกที่เข้ามาพักในโรงแรมจะมีจำนวนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60-80 ในขณะที่ช่วง High Season หรือช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะมีผู้เข้าพักมากถึง ร้อยละ 99

สำหรับโรงแรมขนาดระดับ c3 จำนวน 9 แห่ง ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวร้อยละ 33.33 จำนวนแยกที่เข้าพักจะอยู่ในช่วง ร้อยละ 1-20 และร้อยละ 22.22 มีแยกเข้าพักต่ำสุดร้อยละ 21 และสูงสุด ร้อยละ 80 แต่ดาเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวแล้วร้อยละ 44.44 จะมีแยกเข้าพักตั้งแต่ ร้อยละ 41-60 ของจำนวนห้องพักที่มีการสำรวจอัตราการเข้าพักค้างแรมในครั้งนี้ นอกจากจะคำนึงถึงขนาดของธุรกิจแล้ว เมื่อพิจารณาถึงบริเวณที่ตั้งของธุรกิจ ร้อยละ 80 เป็นธุรกิจที่พักแรมในอำเภอเมือง ซึ่งอัตราการเข้าพักแรมในฤดูกาลท่องเที่ยว ช่วงที่มออัตราการเข้าพักสูงที่สุดถึงร้อยละ 100 ของจำนวนห้องพัก คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของโรงแรมที่สำรวจ และร้อยละ 37.5 ของโรงแรมที่สำรวจมีผู้เข้าพักอยู่ในช่วง ร้อยละ 81-99 ส่วนโรงแรมที่มีผู้เข้าพักสูงกว่า ร้อยละ 60 แต่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ของจำนวนห้องพัก มีประมาณร้อยละ 25 ของโรงแรมที่สำรวจ และที่เหลือนอกร้อยละ 25 ของโรงแรมที่สำรวจ มีผู้เข้าพักอยู่ในช่วง ร้อยละ 41-60 ของจำนวนห้องพัก

5. ลักษณะเด่นของธุรกิจ อาศัยลักษณะสภาพแวดล้อมของธุรกิจ เมื่อจำแนกประเภทของธุรกิจตามที่ ธุรกิจโรงแรมอำเภอเมือง และแพพักที่หาควักไ้/หาคคเคื้อ จะอาศัยทำเลที่ตั้งเป็นหลัก ในการดึงดูดความสนใจเพื่อให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ แต่จะแตกต่างกันในลักษณะที่โรงแรมในตัวเมือง มุ่งความสนใจต่อทำเลที่ใกล้แหล่งชุมชน หรือมีความสะดวกสบายแก่ผู้มาพักในแง่ของการเดินทางหรือการติดต่อสื่อสาร ในขณะที่ที่พักบนหาควักไ้/หาคคเคื้อจะมุ่งทำเลที่ตั้ง โดยอาศัยสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเป็นหลัก ส่วนสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาพัก เรียงตามลำดับความสำคัญที่ที่พักในอำเภอเมืองและหาควักไ้/หาคคเคื้อ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก การตกแต่งภายในที่พัก และบริการค่านอาหาร/ร้านอาหาร ภายในที่พักโรงแรม จะมีความสำคัญในอันดับรอง ๆ ลงไป

6. การตลาดของธุรกิจ จากการสัมภาษณ์ในเรื่องกำหนดอัตราค่าบริการ เมื่อเปรียบเทียบจากขนาดของธุรกิจพบว่า โรงแรมในระดับ c2 ซึ่งมีอยู่เพียงแห่งเดียว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นโรงแรมที่สามารถกำหนดราคาในอัตราที่สูงได้ ในขณะที่โรงแรมขนาดเล็กกระตือรือร้น
การแข่งขันไม่รุนแรงมีการกำหนดอัตราค่าบริการใกล้เคียงหรือเท่ากันเลย

เกี่ยวกับเทคนิคหรือวิธีการส่งเสริมการขายการตลาด พบว่าทั้งในช่วง High Season และ Low Season จะใช้วิธีการโฆษณาทางสื่อต่าง ๆ อาทิเช่น ลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, แบนเนอร์ร่วมกับทางจังหวัด, โฆษณาทางวิทยุท้องถิ่น, โฆษณาในสมุดโทรศัพท์ และทำรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดพร้อมคำอธิบาย พร้อมแนะนำสถานที่เขารถหรือยานพาหนะ เป็นต้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ในช่วง Low Season จะมีการติดต่อบริษัททัวร์ ในขณะที่ High Season ไม่ได้ติดต่อบริษัททัวร์เลย

7. ความพร้อมค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จากการสำรวจโรงแรมทั้งหมดในพื้นที่ศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี บริการด้านความสะดวกสบายที่มีให้แก่ผู้มาพักประมาณร้อยละ 90 ไม่มีบริการด้านการสื่อสาร โทรเลข/โทรเลขแฟกซ์ และตู้รับรษณีย์ ในขณะที่โรงแรมที่มีบริการดังกล่าวอยู่แล้ว ไม่ให้ความเห็นว่ามีเพียงพอหรือน้อยไป ส่วนบริการอื่น ๆ เช่น บาร์/คิสโก้เชค/โบตคอล์ม ประมาณร้อยละ 80 ไม่มีบริการสำหรับโรงแรมที่มีบริการด้านน้อยอยู่แล้ว เห็นว่าบริการที่ตนมีให้ลูกค้ามากเกินไป และไม่ออกความเห็น 1 ราย สำหรับบริการสำนักงวนชั่วคราว และสถานที่ออกกำลังกายไม่มีบริการในโรงแรมจังหวัดอุบลราชธานี และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ประกอบการที่ความเห็นว่าการท่องเที่ยวมีจำนวนจนค่อนข้างมากถึง ร้อยละ 40 และ 20 มีความเห็นว่าท่องเที่ยวเพียงพอต่อแขกแล้ว สำหรับอีกร้อยละ 40 ของผู้ประกอบการกิจกรรมโรงแรมไม่ให้ความเห็น

8. ทัศนคติของธุรกิจ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีความพอใจต่อการดำเนินธุรกิจของตนค่อนข้างมากและไม่ค่อยพอใจในการดำเนินธุรกิจเท่ากัน ประมาณร้อยละ 20 ส่วนอีกร้อยละ 60 ที่เหลือ ไม่แสดงความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคที่ธุรกิจโรงแรมเผชิญมีหลายด้าน และปัญหาที่ค่อนข้างรุนแรงและมีมากที่สุด ได้แก่ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค คือ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีรถประจำทางผ่าน สถานีรถประจำทางอยู่กระจัดกระจาย ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สะดวกที่จะเดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียง และน่าประหลาดใจไม่มีที่จอดรถเพียงพอ ส่วนปัญหาที่มักประสบในอันคัมรองลงไป ได้แก่ ค่าการตลาด การบริการ กล่าวคือ มีผู้มาใช้บริการน้อยและมักต่อรองราคาหรือไม่จ่ายเงินเลย ปัญหาอันคัมรองลงมาอีกก็คือการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริหารบุคคลจึงไม่ได้มาตรฐานและยังขาดบุคคลากรในบางแผนก นอกจากนี้ยัง
ประสบปัญหาความถูกระเบียบราชการที่กำหนดให้ต้องส่งรายชื่อผู้เข้าพักในโรงแรมทุกวัน
ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

9. แนวโน้มในการปรับปรุงธุรกิจ จากการสำรวจโรงแรม 9 แห่ง
พบวาระยอด 44.44 ของผู้ประกอบการที่คาดว่าจะปรับปรุงรูปแบบของกิจการให้มี
ประสิทธิภาพได้มาตรฐานขยร้อยละ 22.22 คาดว่าจะปรับปรุงการให้บริการและอำนวยความสะดวก
ความสะดวกแก่ลูกค้ามากยิ่งขึ้นร้อยละ 11.11 คาดว่าขยายกิจการให้กว้างขวางขึ้น
หรืออาจคงรูปแบบไว้หรือยกเลิกกิจการ

10. แนวโน้มของธุรกิจ มากกว่าครึ่งของผู้ประกอบการธุรกิจ คาดว่าอัตรา
การขยายตัวของธุรกิจโรงแรมจะยังคงมีเพิ่มขึ้นต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่พัก/โรงแรมภายใน อ.เมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อ - ที่อยู่	จำนวนห้อง	ราคาห้องพัก		หมายเหตุ
		เตียงเดี่ยว	เตียงคู่	
โรงแรมปทุมรัตน์ 133 ถนนชยางกร โทร.241501 - 8	137	600	2,000	ห้องอาหาร สระวน้ำ VIP 1,200 บุทกล้ม/กิสโก ครอบครัว ห้องประชุม
โรงแรมโตเกียว ถนนอุปราชา โทร.241739	48	แอร์ 150 พัดลม 90	แอร์ 180 พัดลม 130	
โรงแรมบดินทร์ ถนนพิไลชัย โทร.254209	110	แอร์ 220 พัดลม 150	แอร์ 280 พัดลม 200	คาเฟ่
โรงแรมราชา ถนนชยางกร โทร.254155	35	แอร์ 180 พัดลม 120	แอร์ 220 พัดลม 160	
โรงแรมกรุงทอง ถนนศรีณรงค์ โทร.241609	116	แอร์ 220 พัดลม 150	แอร์ 280 พัดลม 200	คาเฟ่ อูบ อบ นวด ห้องอาหาร
โรงแรมราชาธานี ถนนเขื่อนธานี โทร.254599	100	แอร์ 220 พัดลม 150	แอร์ 280 พัดลม 200	
โรงแรมเกษรา ถนนเขื่อนธานี โทร.254270	40	พัดลม 70	พัดลม 120	
โรงแรมศรีอีสาน ถนนราชบุตร โทร.254204	34	พัดลม 60	พัดลม 80	
โรงแรมนันทนครหลวง ถนนยุทธภักดิ์ โทร.255768	44	แอร์ 150 พัดลม 80	แอร์ 180 พัดลม 120	
โรงแรมศรีกมล ถนนอุดมศักดิ์ โทร.241136	40	แอร์ 400	แอร์ 500	คาเฟ่/ห้อง- ประชุม
โรงแรมอมล (9 ชั้น) ถนนเขื่อนธานี โทร.241045-7	120	แอร์ 220 พัดลม 150	แอร์ 280 พัดลม 200	คอกเทลเลาจน์
โรงแรมสุริยาทร ถนนสุริยาทร โทร.241144	40	พัดลม 90	พัดลม 120	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธุรกิจภัตตาคาร/ร้านอาหาร

ประเภท-ขนาดและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีของธุรกิจ จำนวนรวมของธุรกิจที่สำรวจพบในเขตเทศบาลเมืองในปี 2529 จำนวน 177 แห่ง เป็นธุรกิจที่สอบถามได้ 162 แห่งมีจำนวนมากที่สุดที่อำเภอเมือง ลักษณะของธุรกิจส่วนใหญ่เป็นประเภทร้านอาหารมากกว่าจะเป็นภัตตาคารหรือคอฟฟี่ชอป คือ คิดเป็นร้อยละ 92.59 และส่วนใหญ่เป็นร้านอาหารขนาดเล็ก เป็นร้านอาหารขนาดใหญ่และขนาดกลางเพียงร้อยละ 36.42 เท่านั้น ในเรื่องประเภทของบริการอาหารนั้น ร้อยละ 95.68 เป็นอาหารไทย อันดับรองมาคือแกงอาหารจีน ส่วนร้านอาหารที่บริการอาหารประเภทอื่น ๆ เช่น อาหารแถบยุโรป มักจะเป็นร้านอาหารที่อยู่ในอำเภอเมือง วิธีการศึกษาค้นทองเกี่ยวกับร้านอาหารส่วนใหญ่ดำเนินการคือ รสชาติและราคาของอาหาร อันดับรองลงมาคือ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บริการโทรศัพท์ ที่จอดรถ เป็นต้น่าสังเกตว่าธุรกิจประเภทนี้ในจังหวัดอุบลราชธานีไม่มีบริการแสดงโชว์ กล่าวคือ ร้อยละ 90.12 ไม่มีการจัดแสดงโชว์

ลักษณะเด่นของธุรกิจ จากจำนวนธุรกิจที่สอบถามทั้งหมดร้อยละ 32.42 เป็นธุรกิจร้านอาหารที่เห็นว่าคุณภาพและลักษณะของอาหาร มีส่วนสำคัญที่พึงใหม่ผู้เขามารับประทานอาหารในร้านตน ในขณะที่ร้อยละ 19.97 เห็นว่าเรื่องการบริหารงานมีส่วนทำให้คงคณาค่าเขามารับประทานอาหารในร้านของตนมากกว่า นอกจากนั้นร้านอาหารจำนวนร้อยละ 18.11, 15.37 และ 10.98 มีความเห็นว่า สถานที่ตั้ง และการตกแต่งภายในร้านของตนเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้าสนใจร้านของตนมากกว่า

รายชื่อห้องอาหารในจังหวัดอุบลราชธานี

1. ห้องอาหารพร ด.บุษย์พันธ์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 255821
2. ห้องอาหารสาคร ด.ผาแดง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 254101
3. ห้องอาหารเจียวกี้ ด.เขื่อนธานี อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 254017
4. ห้องอาหารคุณเต ด.นครบาล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 244278
5. ห้องอาหารชายคี ด.สรรพสิทธิ์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. 242017

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หองอาหารหงษ์ฟ้า ถ. ชยางกูร อ. เมือง จ. อุบลราชธานี โทร. 241026
7. หองอาหารหวิมล ถ. พรหมราช อ. เมือง จ. อุบลราชธานี โทร. 254397
8. เอส.พี. เฮาส์ ถ. ราชบุตร อ. เมือง จ. อุบลราชธานี โทร. 254278
9. เพ็ญย์พิถ ถ. ราชธานี ซอยหน้าวิทยาลัยครู อ. เมือง จ. อุบลราชธานี โทร. 244503
10. หองอาหารอศิตกาด ถ. นครบาล อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
11. สวนอาหารสวนมะพร้าว ถ. แจงสนิท อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
12. หองอาหารปัทม์ไศถ ถ. พลแพน อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
13. หองอาหารอารีย์ ถ. ราชบุตร อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

ธุรกิจร้านขายสินค้าปลีก

ประเภทขนาดและบริการที่มีในธุรกิจ ประเภทของธุรกิจมีการจัดแบ่ง 2 ลักษณะ คือ จัดแบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน ซึ่งอาจเป็นร้านที่ทั้งผลิตและจำหน่าย หรือจำหน่ายเพียงอย่างเดียว หรือแบ่งตามประเภทของสินค้า อันได้แก่ สินค้าที่เป็น เสื้อผ้า เครื่องประดับกาย เครื่องประดับบ้าน รูปภาพ/โปสเตอร์/หนังสือหรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จำนวนร้านที่สำรวจพบในบริเวณศึกษา 6 ตำบลจำนวน 15 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นร้านที่จำหน่ายรูปภาพ/โปสเตอร์/หนังสือ และเครื่องประดับบ้านที่ผลิตและจำหน่ายเองควย

ลักษณะลูกค้าของธุรกิจ ร้อยละ 57.14 ของจำนวน 14 ร้าน ลูกค้าที่เข้ามาแวะซื้อและชมสินค้าจะเป็นชาวไทยถึง ร้อยละ 91-100 ส่วนร้อยละ 21.43 ของจำนวนร้านค้าที่เท่ากัน จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่เกิน ร้อยละ 30 นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจะมีรายได้สูง-ปานกลาง และจะมีอายุประมาณ 20-30 ปี, 31-40 ปี ค่อนข้างมากโดยที่นักท่องเที่ยวเพศหญิงและเพศชายจะนิยมเช่าร้านชายของที่ระลึกพอ ๆ กัน ลักษณะการเดินทางมายังร้านส่วนใหญ่จะมากันเอง ถึงร้อยละ 91-100 ของจำนวนร้านร้อยละ 35.71

ลักษณะเด่นของธุรกิจ ในบรรดาธุรกิจประเภทร้านขายสินค้าที่ระลึกทั้งหลาย ส่วนใหญ่จะขายสินค้าหลาย ๆ ชนิดปะปนกัน จากการศึกษาพบว่าสินค้าที่ทำรายได้และกำไรค่อนข้างดีให้แก่ธุรกิจ มักเป็นสินค้าผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ อันค้ำबंधลงมาได้แก่ สินค้าที่เป็น เสื้อผ้าและเครื่องประดับตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของฝากและของที่ระลึก

1. เดกิงตัวรี	ด. พรหมราช	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
2. ของฝาก	ด. พลไชย	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
3. แคมป์	ด. เทพโยธี	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
4. เมยบี	ด. ศรีณรงค์	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
5. เข็ม	ด. อุปราช	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
6. ฝ่ายเงิน	ด. สรรพสิทธิ์	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
7. พันชาติ	ด. ราชบุตร	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
8. วัฒนธรรมเครื่องเงิน	ด. ราชบุตร	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
9. กำปั่น	ด. ราชบุตร	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
10. ศรีณรงค์หมวย	ด. ศรีณรงค์	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
11. แมฮายหมวย	ด. ศรีณรงค์	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
12. บงเขาวหมวย	ด. ศรีณรงค์	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
13. ไสกรอกนวลปรางค์	ด. พลไชย	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี
14. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี ภายในศาลากลางจังหวัด	อ. เมือง	จ. อุบลราชธานี	

ธุรกิจจักนำเที่ยว

ประเภท-ขนาดและบริการที่อยู่ในธุรกิจ จากการสำรวจพบว่ามีธุรกิจจักนำเที่ยวอยู่ในบริเวณที่ศึกษา 3 แห่ง เป็นธุรกิจที่อยู่ในอำเภอเมือง 2 แห่ง ที่อำเภอวารินชำราบ 1 แห่ง จัดเป็นธุรกิจขนาดเล็ก 2 แห่ง และขนาดใหญ่ระดับ 4 แห่ง จำนวนธุรกิจทั้งหมดเป็นธุรกิจจักนำเที่ยวในประเทศ ลักษณะการบริการเป็นบริการจักนำเที่ยวโดยรถบัสบริการพิเศษที่มีคือ บริการให้เช่ารถบัส

ลักษณะลูกค้าของธุรกิจ ลูกค้าส่วนใหญ่ประมาณ ร้อยละ 70-90 จะเป็นชาวไทยชาวต่างประเทศมีเพียง 5-20% ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปหรืออเมริกา ชาวเอเชียมีประมาณ ร้อยละ 5-10 ลูกค้าส่วนใหญ่มีระดับรายได้ปานกลาง และประมาณร้อยละ 28 เป็นลูกค้าที่ยังเป็นวัยรุ่นหนุ่มสาว คืออยู่ในช่วงอายุ 20-30 ปี หรือเป็นลูกค้าที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถในการให้บริการของธุรกิจ ในบรรดาธุรกิจนำเที่ยวใน
จังหวัดอุบลราชธานี มีความสามารถจัดนำเที่ยวให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 240 คน/วัน
โดยเฉลี่ยประมาณ 150 คน/วัน ซึ่งถ้าเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวจะมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการ
เต็มที่อยู่แล้ว 33.33 และให้บริการประมาณ ร้อยละ 50 ของความสามารถจัดได้เต็มที่
อีกร้อยละ 33.33 ของธุรกิจท่องเที่ยวที่เหลือมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเพียง ร้อยละ
20 แต่ถ้าเป็นช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ร้อยละ 33.33 ของธุรกิจจะมีผู้มาใช้บริการเพียง
ร้อยละ 40 อีกร้อยละ 66.67 จะมีผู้มาใช้บริการไม่ถึง ร้อยละ 20

ธุรกิจขนส่ง

ประเภท-ขนาดและบริการที่มีในธุรกิจ จากการสำรวจพบว่า มีธุรกิจ 2 แห่ง
ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง เป็นธุรกิจขนส่งขนาดเล็ก มียานพาหนะเป็นของตนเอง เป็นรถบัส
ขนาดใหญ่ขนาดกลาง รถปรับอากาศและรถตู้ บริการพิเศษที่มี คือ บริการจัดการประกัน
และคนขับรถให้แก่อุตสาหกรรม

ลักษณะลูกค้าของธุรกิจ กลุ่มลูกค้าของธุรกิจเหล่านี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท
คือ กลุ่มสถาบันและกลุ่มบุคคล ประเภทกลุ่มสถาบันจะเป็นกลุ่มที่ให้บริการในสัดส่วนที่มากกว่า
ซึ่งมากกว่าร้อยละ 90 เป็นลูกค้าชาวไทย มีลูกค้าเป็นชาวเอเชียหรือยุโรปบางเล็กน้อย
ประมาณ ร้อยละ 2-5

การตลาดของธุรกิจ เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการทางการตลาด แบ่งเป็น
2 วิธี คือ ร้อยละ 60 ติดต่อกับลูกค้าโดยตรง ส่วนอีกร้อยละ 40 ใช้วิธีติดต่อโดยผ่าน
ตัวกลาง ได้แก่ บริษัททัวร์โลก และโรงแรม

ธุรกิจเพื่อสันทนาการ

ประเภท-ขนาดและบริการที่มีสองธุรกิจ พื้นที่สำรวจในอำเภอเมืองพบว่า
ธุรกิจมีจำนวน 15 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางระดับ B ร้อยละ 46.67 และ
ขนาดระดับ A ร้อยละ 33.33 สำหรับธุรกิจขนาดเล็กระดับ C มีจำนวนร้อยละ 20
การดำเนินงานกิจการร้อยละ 33.33 เป็นธุรกิจประเภทบาร์เบียร์ ร้อยละ 26.67 เป็น
ธุรกิจเกี่ยวกับอาม-อบ-นวด ร้อยละ 20 เป็นธุรกิจประเภทคิส์โลก/ไบท์คลับ ที่เหลือ
เป็นประเภทการแสดงและอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับขนาดของธุรกิจประเภทบาร์เบียร์และคิสโก้เทค/ไนท์คลับ ส่วนใหญ่มีขนาดปานกลางจนถึงค่อนข้างใหญ่ ระดับ A ส่วนธุรกิจอาบ-อบ-นวด ร้อยละ 75 จัดว่าเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ระดับ C ที่เหลือร้อยละ 25 เป็นธุรกิจขนาดปานกลาง ระดับ B

ธุรกิจประเภทบาร์เบียร์และคิสโก้เทคจะมีบริการพิเศษประเภท Lady และที่จอดรถเกือบ ร้อยละ 100 สำหรับธุรกิจอาบ-อบ-นวด จะมีบริการพิเศษค่าน้ำที่จอดรถและอื่น ๆ ถึงร้อยละ 75

แนวโน้มในการปรับปรุงธุรกิจ ธุรกิจประเภทนี้ ผู้ประกอบการมุ่งที่จะปรับปรุงค่านสถานที่เป็นอันดับแรก (เช่น มีการขยายห้อง ปรับปรุงสถานที่ให้สวยงามกว่าเดิม) รองลงมาคือ ปรับปรุงค่าบริการโดยพยายามคงประสิทธิภาพให้ใกล้เคียงมาตรฐาน

		คาเฟ่		
1.	กรุงเทพมหานคร	ภายในโรงแรม	ด. ศรีนคร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
2.	นนทบุรี		ด. สุริยาศรี	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
3.	ฉะเชิงเทรา		ด. สุริยาศรี	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
4.	นครราชสีมา		ด. ชยางกูร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
5.	ปทุมธานี	ภายในโรงแรมปทุมรัตน์	ด. ชยางกูร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
6.	ขอนแก่น		ด. ศรีนคร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
7.	ลพบุรี		ด. พิชิตรังสรรค์	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

คิสโก้และไนท์คลับ

1.	โคราช	ภายในโรงแรมปทุมรัตน์	ด. ชยางกูร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
2.	ราชบุรี		ด. เทพโยธี	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
3.	ขอนแก่น		ด. พิชิตรังสรรค์	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
4.	ขอนแก่น		ด. ชยางกูร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

ผับ

1.	บุรีรัมย์		ด. ราชบุตร	อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
----	-----------	--	------------	-------------------------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
2. โฮตลาคัส (หลังคาลาดใหญ่) ด. พรหมเทพ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ชามัวร์

ก. พิษณุรังสรรค์ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

อาบอบนวด

1. คารา ภายในโรงแรมกรุงเทพ

ก. ศรีนครินทร์ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

2. นิกโก้

ก. สุริยาตรี อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

3. ลอนบีช ภายในโรงแรมอเมริกัน

ก. ชยางกูร อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

ห้างสรรพสินค้า

1. ยิงยง

ก. ชยางกูร อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

2. สกุดไทย

ก. พรหมเทพ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

3. อุบลพลาซ่า

ก. อุปราช อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

4. รวมสินไทย

ก. อุปราช อ. เมือง จ. อุบลราชธานี

ในช่วงตั้งแต่ปี 2532 ที่ผ่านมา สภาพความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำลังเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก่อกองเที่ยวจะต้องเริ่มให้ความสำคัญมากขึ้น ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานีจะเป็นศูนย์กลางในการท่องเที่ยวของอินโดจีนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมุ่งเข้าสู่จังหวัดอุบลราชธานีด้วยวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น นักลงทุนทั้งในท้องถิ่นและจากต่างถิ่นเริ่มมองเห็นคุณค่าของการท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี จึงได้ทยอยเข้าไปลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ อันเป็นการแสวงหารายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรง เริ่มตั้งแต่ธุรกิจบริการ นับตั้งแต่คาเฟ่ที่พัก อาหาร การขนส่ง และสินค้าทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับจังหวัดอุบลราชธานี ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในจังหวัดมากยิ่งขึ้น มีการเปิดสำนักงานท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเป็นจุดศูนย์กลาง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีให้ประชาชนชาวไทยในจังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดอื่น ๆ หรือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้รู้จักจังหวัดอุบลราชธานีดีขึ้น

จากสภาพและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ แสดงว่า ทั้งภาครัฐบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเอกชน เริ่มให้ความสนใจปัญหาที่อาจจะตามมาจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี เพราะการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศเป็นสิ่งที่ดีช่วยสร้างรายได้จำนวนมากให้แก่ประเทศ แต่จะต้องคำนึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมโดยรวมว่าจะมีผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ การพัฒนาและการลงทุนเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวควรมีรูปแบบและเหมาะสมกับความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เขาก็มีว่าได้รับการช่วยรักษาและใช้จ่ายทรัพยากรไปอย่างคุ้มค่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับจังหวัดอุบลราชธานีกำหนดแผนการพัฒนาตามศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาดังกล่าว จะมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างสอดคล้อง มีการเสนอแนวทางการท่องเที่ยว สรุปว่าจะจัดให้พักค้างแรมในจังหวัดอุบลราชธานี 2 คือ

ความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับสถานะการลงทุนทางการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดอุบลราชธานีในระยะที่ผ่านมาช่วงนี้ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านสถานที่พักผ่อนและสันทนาการ ซึ่งขณะนี้มีบริษัทรายใหญ่ของญี่ปุ่น คือ บริษัทกล่มมิตซูชิ มีโครงการลงทุนสูงถึง 400 ล้านบาท เพื่อสร้างสนามกอล์ฟไพนาตราฐาน 18 หลุมหน้าผาตาม บนเขื่อนที่รวมพื้นที่ สักตึกเขา 30 ปี อีกราว 10 บาทต่อไร่ต่อไป รวมทั้งยังมีโครงการสร้างโรงแรมขนาด 200 ห้อง บนเนื้อที่ 4 ไร่ ในชุมชนเมืองอุบลฯ เช่น ในตัวอำเภอเมืองฝั่งตรงข้ามวารินชำราบและบริเวณถนนชยางกร โครงการนี้สร้างรองรับการจัดแพ็คเกจทัวร์ ล่องเรือสำราญท่องเที่ยวทะเล นำนักท่องเที่ยวเข้ามาไทยเฉลี่ยเดือนละ 700 คน โดยจะมาที่กอล์ฟและท่องเที่ยวที่จังหวัดอุบลราชธานี โครงการนี้ถ้าจะมีความเป็นไปได้สูง เพราะว่าทางสวนจังหวัดอุบลราชธานีโคลงนามอนุมัติแล้ว โดยยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของกรมป่าไม้ นอกจากนี้ยังมีโครงการ 50 ล้านบาทของนักลงทุนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ยื่นเรื่องไปยังกรมป่าไม้ขอเช่าที่อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ 330 ไร่ ทำรีสอร์ทและสปอร์ตคอมเพล็กซ์ครบวงจร หากกรมป่าไม้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบก็จะเริ่มดำเนินการทันที โดยโครงการนี้ จะเน้นในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติให้มากที่สุด

จากการที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้เปิดด่านของแม่ที่จังหวัดอุบลราชธานี และการมีข้อตกลงกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่า เปิดโอกาสให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เดินทางข้ามโขง ไปเที่ยวในลาวจนถึงแขวงจำปาสัก ลาดาวิน และอัตตะบือ ทั้งยังสามารถทำวีซ่าเข้าเที่ยวในลาวได้ถึง 6 แขวง และยังสามารถเดินทางต่อไปยังประเทศกัมพูชาและเวียดนามได้ด้วย นอกจากนี้ยังมีโครงการเปิดเส้นทางทั้งทางบกและทางอากาศท่องเที่ยวสู่น้ำตกหลดี่ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่กลางลำน้ำโขง ซึ่งมีความกว้างถึง 5 กิโลเมตร ทางสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระบุว่า เป็นสิ่งมหัศจรรย์อันดับ 8 ของโลก โครงการท่องเที่ยวสู่น้ำตกหลดี่ นี้ อยู่ในพิจารณาของรัฐบาลไทย

คณะรัฐมนตรีอนุมัติขยายวงเงินเป็น 357.7 ล้านบาท พัฒนาท่าอากาศยานอุบลราชธานีเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ เปิดประตูเขาสู่ประเทศอินโดจีนให้เสร็จภายในปี 2536 เนื่องจากอุบลราชธานีมีความเหมาะสม ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด ซึ่งมีหลายแห่งและยังสามารถเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวในประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภายระยะเวลาอันสั้นในทางอากาศมากกว่าจังหวัดอื่น สามารถอำนวยความสะดวกกิจการและถาวรท่องเที่ยว ในด้านการรองรับเครื่องบินขนาดใหญ่ที่จะพานักท่องเที่ยวเขาสู่ประเทศกัมพูชา

สภาพรูปแบบและลักษณะของนักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

จากการประมาณการ

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต นักท่องเที่ยวในการศึกษานี้ คือ นักท่องเที่ยวที่พักแรมตามสถานที่พักแรม ซึ่งหมายถึงผู้เดินทางที่ไปพักแรมและอยู่ในห้องที่ขังไม้ไผ่แหล่งที่อยู่ของตนไม่ต่ำกว่า 24 ชั่วโมง และมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เยี่ยม เยือนญาติมิตร ศึกษาธุรกิจหรือศึกษาราชการ

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว แยกพิจารณาเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวชาวไทย

ผลจากการประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่า ใน พ.ศ. 2534 และ พ.ศ. 2539 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปเที่ยวเป็นจำนวน 198,164 คน และ 266,593 คน ตามลำดับดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 2.3
 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมตามสถานที่พักแรมในจังหวัดอุบลราชธานี

หน่วย : คน

พ.ศ.	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
2532	170,277	5,760	176,037
2533	180,494	6,240	186,734
2534	191,324	6,840	198,164
2535	202,803	7,440	210,243
2536	214,971	8,160	223,131
2537	227,869	88,880	236,749
2538	241,541	9,720	251,261
2539	256,033	10,560	266,593

ที่มา : จากการคำนวณ

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวของสถานที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวต้องการในอนาคต โดยทำการประมาณการในช่วงระยะเวลาสองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 โดยแสดงให้เห็นถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ต้องการในปีต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลประกอบที่จำเป็นต่อการคำนวณ ดังนี้

1. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในสถานพักแรม จะใช้จำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวซึ่งที่ผ่านมาช่วงฤดูท่องเที่ยวจะมีระยะเวลา 6 เดือน และจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ 60 ของนักท่องเที่ยวตลอดปี ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยสูงสุดต่อเดือนเท่ากับร้อยละ 10 ของนักท่องเที่ยวทั้งปี
2. จำนวนนุ้เขาพักแรมเฉลี่ยต่อห้อง จากการสำรวจที่ผ่านมาพบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อห้องเท่ากับ 1.6 ในทุกจังหวัด
3. ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย กำหนดให้มีค่าคงที่โดยเท่ากับระยะเวลาพำนัก

เฉลี่ยของข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใน พ.ศ. 2530
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. จำนวนวันที่ใช้ในการคำนวณ ในการศึกษานี้คิดจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นรายเดือน ดังนั้นจำนวนวันที่ใช้ในการคำนวณเท่ากับ 30 วัน

5. อัตราการเข้าพักเฉลี่ย กำหนดให้อัตราการเข้าพักที่เหมาะสมเท่ากับร้อยละ 75 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยในช่วงเดือนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยสูงสุด

ตารางแสดงสัดส่วนของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มและระยะเวลาพักเฉลี่ย พ.ศ. 2530

ตารางที่ 2.4	กลุ่มที่พักแรม	สัดส่วนนักท่องเที่ยว (ร้อยละ)	ระยะเวลาพักเฉลี่ย (วัน)
กลุ่มที่ 4	ราคาห้องพักตั้งแต่ 201-400 บาท	17.07	1065
กลุ่มที่ 5	ราคาห้องพักตั้งแต่ 200 บาทลงมา	82.93	2.82
รวม		100.00	

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักแรมในแต่ละกลุ่ม

หน่วย : ล้านคน

พ.ศ. 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539

กลุ่มที่ 4 .030 .320 .034 .036 .038 .040 .043 .046

กลุ่มที่ 5 .146 .155 .164 .174 .185 .196 .208 .221

ที่มา : จากการคำนวณ

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักแรม ซึ่งจะพบว่า ใน พ.ศ. 2534 ความต้องการห้องพักทั้งหมดเท่ากับ 1,442 ห้อง เมื่อถึง พ.ศ. 2539 ความต้องการห้องพัก

จะเป็นจำนวน 1,941 ห้อง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความนิยมของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยว

จากพื้นที่บริเวณศึกษา 6 จุด ยกเว้น อำเภอเมือง นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีความประสงค์ไปชมธรรมชาติ เหตุผลรองมากคือ การเดินทางสะดวกสบาย แต่ที่ตามมาตามหมอน เหตุผลอันดับรองคือ เพื่อไปชมโบราณสถาน/ประวัติศาสตร์ สำหรับในอำเภอเมืองนั้น นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวเนื่องจาก การเดินทางสะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม เป็นประเด็นหลัก เหตุผลรองมากคือ เพื่อชมธรรมชาติ

แนวทางการลงทุนสำหรับจังหวัดอุบลราชธานี

จากสภาพของธุรกิจที่เป็นอยู่ปัจจุบันและสภาพพื้นฐานแวดล้อม จั๊กวากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองอุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางในการติดต่อกับกลุ่มท่องเที่ยวอื่น ๆ ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการให้บริการที่พักแรม โดยเฉพาะในตัวอำเภอเมืองมีสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งบันเทิงไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวโคกกระต๊อบ แต่เมื่อพิจารณาถึงสภาพธุรกิจที่พักแรมที่ตั้งอยู่ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมืองแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรมที่มีขนาดเล็กกระต๊อบ หรือเป็นเรือนแพ หรือบางแห่งไม่มีสถานที่พักแรมเลย นอกจากนี้ โรงแรมที่ค่าเป็นบริการก็เป็นโรงแรมเก่ามีอายุก่อสร้างเฉลี่ย 10 ปี ดังนั้น จึงมีศักยภาพที่จำกัด ในการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และการชักจูงใจหรือสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการค้างแรม ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ความสามารถและโอกาสลงทุนสำหรับที่พักแรมในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมือง ที่ประกอบควยอำเภอคงกล่าวข้างต้น ควรจะเป็นการลงทุนที่พักแรมมีขนาดใหญ่ มีห้องพักประมาณ 200 ห้อง และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างครบถ้วน มีบริการพิเศษที่จำเป็น เช่น รถบริการรับส่งนักท่องเที่ยว บริการช้อปปิ้งเกี่ยวกับการท่องเที่ยว บริการโทรคมนาคมประเภทโทรศัพท์ทางไกล เทเล็กซ์/แฟกซ์ เพื่อรองรับความต้องการของแขกที่มาพักและต้องการติดต่อกิจการควย

การลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจเพื่อการสันทนาการ ในอำเภอเมืองอุบลราชธานี ควรเน้นรูปแบบสันทนาการรูปแบบใหม่ที่ยังไม่มีบริการ เช่น สวนสัตว์ สวนสนุก สวนน้ำ

ส่วนแหล่งท่องเที่ยวนอกตัวอำเภอเมือง เช่น แก่งสะพือ หาควัดไต้/หาคคูเคื่อ และ
แก่งตะนะ ควรเพิ่มชนิดอุปกรณ์สหนาการใหม่มากขึ้น เช่น หวงยาง เรือ จักรยานน้ำ
แพสำหรับล่องชมวิว ชุมคอกเหล็ก และที่นั่งผ้าใบ

ลักษณะและรูปแบบของการลงทุนธุรกิจประเภทนี้ในบริเวณแก่งสะพือ หาควัดไต้/
หาคคูเคื่อ และแก่งตะนะ ควรจะอยู่ในบริเวณที่จัดไว้เพื่อการให้เช่า อุปกรณ์สหนาการ
โดยเฉพาะ มีสถานที่ที่แน่นอน มีอุปกรณ์ให้เลือกหลายชนิด การตั้งหรือกำหนดราคาจะต้อง
ยุติธรรม และนี่หลักเกณฑ์ที่แน่นอน ไม่ควรปล่อยให้มีการฉวยโอกาสตั้งราคา ฐกรึก หรือ
ตามใจตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดโครงการ เพื่อโครงการ

3.1 สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ

ที่ตั้งของโครงการ

โครงการตั้งอยู่ในเขต ก. เมือง จ. อุตรดิตถ์ 265-271 ถนนขยางกูร
 อ. เมือง จ. อุตรดิตถ์ อยู่ใจกลางเมืองอุตรดิตถ์ ห่างจากสะพานข้ามแม่น้ำมูล
 ซึ่งเชื่อมระหว่างอำเภอ เมือง กับอำเภอ วาปีวราม ระยะทาง 800 เมตร และห่าง
 จากสนามบินนานาชาติแห่งใหม่ของจังหวัดอุตรดิตถ์ 400 เมตร

ขนาดที่ดิน

ที่ดินของโครงการ 1,921 ตารางเมตร ความหนาของโรงแรมติดกับถนนใหญ่
 คือ ถนนขยางกูร ประมาณ 46 เมตร

อาณาเขตติดต่อด้านใต้

ทิศใต้ : ติดกับบ้านพักอาศัย, โรงแรม, โรงเรียน

ทิศเหนือ : ติดกับถนนเวียง ติดแนว 2 ชั้น ร้านค้า

ทิศตะวันออก : ติดถนนขยางกูร

ทิศตะวันตก : ติดกับบ้านเรือน บ้านพักอาศัย

สภาพแวดล้อมทั่วไป

สภาพแวดล้อมทั่วไปนั้นเป็นตึกแถว 2 ชั้น บ้านพักอาศัยเป็นส่วนใหญ่ และส่วน
 ใหญ่เป็นตึกที่ไม่ค่อยสูงนัก เมื่อเทียบกับโรงแรมริเจนพาเลซ ทำให้เห็นโรงแรมง่ายเพราะอยู่
 ติดกับถนนใหญ่

การจรรยา

ในการเดินทางเข้าพักที่โรงแรมนั้นสะดวกสบาย เพราะโรงแรมติดกับถนนใหญ่หน้า
โรงแรม และถนนหน้าโรงแรมนั้น เป็นเส้นทางที่สามารถเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือโดยสะดวกที่สำคัญการจรรยาในตัว เมืองอุบลราชธานีนั้นไม่คึกฉัก

สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อโครงการ คือ เสียงรบกวนจากยานพาหนะ
บนถนน ชยางกรู โดยอาจจะใช้ภูมิทางสถาปัตยกรรม เข้ามาช่วยแก้ปัญหานี้ โดยการปลูกต้นไม้
ไม้พุ่มนอกกอลถึงตัวโรงแรม เพื่อเป็นสื่อกันกั้นเสียงรบกวนนี้ได้ และอีกทั้งสร้างความร่มรื่น
อีกด้วย สำหรับชั้นสูงๆขึ้นไปของอาคาร เสียงรบกวนจะลดลง ตามลำดับ หรือใช้กระจกพร้อม
ทึบเข้ามา เพื่อป้องกันเสียงรบกวนในส่วนของห้องพัก

ลักษณะทั่วไป

สภาพอากาศแบ่งได้เป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึง เดือนเมษายน
ฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึง เดือนตุลาคมและฤดูหนาวระหว่าง เดือนพฤศจิกายนถึง เดือนกุมภาพันธ์

แสงแดด

ในขณะเช้าแดดจะส่องเข้าทางด้านหน้าของโรงแรม คือ ด้านทิศตะวันตกของที่ตั้ง
ของโครงการ สำหรับทางด้านของห้องพักนั้นในยามกันแสงแดดแก้ปัญหา

ลม

ลมประจำที่พัดผ่านจะเป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันตกเฉียง
ใต้ แต่เนื่องจากทางโรงแรมเองมีการคิด เครื่องปรับอากาศไว้อย่างครบครันจึงไม่มีผลในการมี
ปัญหาที่ลมที่พัดผ่านมาจากภายนอก

น้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1540.9 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนในรอบปีที่สูงสุดอยู่ในระหว่าง
เดือนกรกฎาคมถึงเดือนเมษายน ในด้านปัญหานี้เรื่องอุทกภัยน้ำท่วมนั้นไม่มีปัญหาต่ออย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นประโยชน์หรือต้องการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะได้มาจาก แม่น้ำมูลนั้นมาถึงโครงการนั้นเป็นที่สูงขึ้นเป็นระดับ และมีการระบายน้ำ
ไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะสามารถระบายน้ำฝนที่ตกลงมานั้นไหลลงสู่แม่น้ำมูลอย่างรวดเร็ว

อุทกภัย

อุทกภัยของจังหวัดอุบลราชธานีอุทกภัยเฉลี่ย 27.0 องศาเซลเซียส อุทกภัยสูงสุดเคย
วัดได้ 41.8 องศาเซลเซียส และต่ำสุดวัดได้ 7.6 องศาเซลเซียส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์โครงการ

3.2 การวิเคราะห์อาคาร

ลักษณะตัวอาคาร

ลักษณะตัวอาคารเป็น มีลักษณะคล้ายรูปตัว (U) และคล้ายลักษณะวงรี (T) ประกอบกันขึ้นเป็นเหลี่ยมผืนผ้าที่มีรูปร่างคล้าย รูปตัว (U-SHAPE) โดยโครงการนี้ตัวอาคาร ได้หันด้านหน้าของโรงแรมไปทางถนนทางเข้าใหม่ โดยด้านหน้าของโครงการ เป็นบริเวณจอดรถตรงเป็นคอนกรีต

โดยรอบบริเวณของโครงการนี้ ด้านหน้าได้มีการจัดสวนเล็กน้อยไม่เอาไว้อาคารหันหน้าทางเข้าเขตตัวอาคาร จึงไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดความร่มรื่น สวยงามแล้ว ยังเป็นฉากกั้นถนนให้มองดูสิ่งก่อสร้างที่สวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การกำหนดพื้นที่ของประกอบของโครงการ

1. ชั้นใต้ดิน **BASEMENT** พื้นที่ประมาณ 766 ตารางเมตร
- ดิสโกเธค (DISCO THEOE)
  - ห้องเก็บของ (STORE)
  - ห้องซักผ้า (LINEN ROOM)
  - ครัวพนักงาน
  - ห้องเครื่อง (MACHINE ROOM)
  - ห้องทางศิลปะ (ART ROOM)
  - ลิฟท์ (LIFT)
  - ห้องน้ำ-ชาย (WC. MEN & WOMEN)
2. **GROUND FLOOR** พื้นที่ประมาณ 1,162 ตารางเมตร
- ล็อบบี้ (LOBBY)
  - ห้องอาหารและคอกเทล (RESTAURANT AND COFFEESHOP)
  - ครัว (KITCHEN)
  - สำนักงาน (FRONT OFFICE)
  - ลิฟท์ (LIFT)
  - ห้องน้ำ-ชาย (W.C MEN & WOMEN)
  - บันได (STAIR)
  - ทางเดิน (CORRIDOR)
3. **1 ST FLOOR** พื้นที่ประมาณ 1,168 ตารางเมตร
- ห้องประชุมจัดเลี้ยง (CONVENTION ROOM)
  - คอกเทลเล้าจ์ (COCKTAIL LOUNGE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องพัก VIP. (VIP ROOM)
- ห้องพักพิเศษ (SUPERIOR ROOM)
- ห้องพักธรรมดา (STANDARD ROOM)
- ห้องน้ำ-ส้วม (W.C.)
- ลิฟท์ (LIFT)
- บันได (STAIR)
- ทางเดิน (CORRIDOR)

4. 2 ND = 4 TH FLOOR

พื้นที่ประมาณ 4,200

ตารางเมตร

- ห้องพัก VIP (VIP ROOM)
- ห้องพักพิเศษ (SUPERIOR ROOM)
- ห้องพักธรรมดา (STANDARD ROOM)
- ทางเดิน (CORRIDOR)
- ลิฟท์ (LIFT)
- บันได (STAIR)

5. STAIRCASE ROOM AND ROOM FLOOR

พื้นที่ประมาณ 1,400 m²

- ห้องจัดเลี้ยง (BALL ROOM)
- ลิฟท์ (LIFT)
- บันได (STAIR)

6. MACHINE ROOM FLOOR

พื้นที่ประมาณ 1,400

ตารางเมตร

- ห้องจัดเลี้ยง
- ห้องเครื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สิทธิ์
- บัญชี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การบริหารและหน้าที่รับผิดชอบของบุคคล

การโรงแรมเป็นธุรกิจที่ดำเนินการตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวันไม่มีวันหยุดจึงต้องมีผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ บุคคลเหล่านี้ได้รับการฝึกฝนอบรมดูแลเอาใจใส่ให้มีมาตรฐานการบริการโรงแรมมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่ง ไม่สามารถที่จะบริการและดำเนินการได้โดยคนเพียงคนเดียวจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ กับการบริการโรงแรมในปัจจุบันอาจแบ่งประเภทพนักงานของโรงแรมออกเป็น 4 ระดับดังนี้

1. ระดับผู้กำหนดนโยบาย และผู้ควบคุมนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้จัดการทั่วไปและระดับหัวหน้าฝ่ายหรือแผนกต่างๆ (GENERAL MANAGER AND DEPARTMENT HEAD)

คือ ระดับบริหาร

2. ระดับรอง และผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายหรือแผนก (SUB. AND ASSISTANT = DEPARTMENT HEADS) คือ ระดับงานเหนือเทคนิค

3. ระดับหัวหน้างาน (SUPERVISOR) คือ ระดับใช้เทคนิคปานกลาง

4. พนักงานปฏิบัติงานทั่วไป (GENERAL STAFF) คือ ระดับไม่ได้ใช้เทคนิค

การจัดสายงานบริหารของโรงแรมรีเจนท์พาเลซ กรุงเทพมหานครนั้นแบ่งออกเป็นหน่วยงานฝ่ายต่างๆ หน้าที่ปฏิบัติร่วมกันโดยมีผู้บริหารสูงสุด เรียงตามลำดับ คือ

1. เจ้าของโครงการ ได้แก่ บริษัทไทยสงวน จำกัด เป็นบุคคลนิติกรรมทั้งหมดของโรงแรม

2. ผู้จัดการทั่วไป (GENERAL MANAGER) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการด้านธุรกิจโดยมีผู้ช่วยฝ่ายต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยมีหน้าที่ดังนี้

- จัดแบ่งงานแก่พนักงานอย่างเหมาะสม
- ควบคุมการทำงานของพนักงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานของโรงแรมรีเจนท์พาเลซ กรุงเทพมหานคร แบ่งได้ 2 ส่วน คือ

1. ส่วน (FRONT OFFICE HOUSE) เป็นส่วนของโรงแรมที่มีการทำงานติดต่อกับลูกค้าที่มาใช้บริการ เป็นส่วนมาก

2. ส่วน (BAUK OF THE HOUSE) เป็นส่วนบริหารโรงแรมที่จะควบคุม

การดำเนินงานและกิจการต่างๆ ให้เป็นไปได้อย่างเรียบร้อย ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ อีกทั้งห้ามมิให้นำไปแสดงต่อสาธารณชนหรือแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ โดยทั้ง 2 ส่วนใหญ่ นี้ยังสามารถแบ่งออกได้เป็นฝ่ายต่างๆ คือ

1. ส่วน FRONT HOUSE ไก่แก่
  - ฝ่ายห้องพัก (ROOM DEPARTMENT)
  - ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม (FOOD AND BEVERAGE)
2. ส่วน BACK OF HOUSE ไก่แก่
  - ฝ่ายบัญชีและการเงิน (ACCOUNTING DEPARTMENT)
  - ฝ่ายแม่บ้าน (HOUSE KEEPING)
  - ฝ่ายวิศวกรรม (ENGINEERING DEPARTMENT)

จากฝ่ายต่างๆ เหล่านี้จึง สามารถแบ่งได้เป็นแผนกย่อยๆ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ
ต่างๆกันไม่ดังนี้

1. ฝ่ายห้องพัก (ROOMS DEPARTMENT) มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับ
ห้องพัก โดยแบ่งความรับผิดชอบเป็น 3 ส่วนคือ
  - 1.1 แผนก LOBBY มีหน้าที่บริการแก่แขกบริเวณล็อบบี้ซึ่งประกอบด้วย
    - ส่วนต้อนรับ คอยต้อนรับแขกของ โรงแรมโดยทำหน้าที่ร่วมกับส่วน
สัมภาระ
    - ส่วนสัมภาระ มีหน้าที่ขนและเก็บกระเป๋าเดินทางของแขกที่มาพัก โดย
นำกระเป๋าไปส่งยังห้องพัก
  - 1.2 แผนก FRONT OFFICE มีหน้าที่บริการ ให้กับผู้ที่เป็นแขกของ โรงแรม
อันประกอบด้วยส่วนต่างๆดังนี้
    - ส่วนติดต่อสอบถาม INFORMATION มีหน้าที่คอยช้ตาม
และบริการ เกี่ยวกับการติดต่อต่างๆกับแขกของ โรงแรม
    - ส่วนลงทะเบียนห้องพัก (REGISTRATION) มีหน้าที่ให้
บริการ เกี่ยวกับการจัดแจงห้องพักตามที่แขกต้องการและลงทะเบียนห้องพัก
    - ส่วนเก็บกุญแจและชาวสาร (KEY & MELL) มีหน้าที่เก็บ
กุญแจและชาวสารที่นำถึงแขกโรงแรมโดยจะรวมกับส่วนอื่น
    - ส่วนแคชเชียร์ (CASHTER) มีหน้าที่เก็บค่าบริการจากแขก
ที่มาพักในโรงแรม โดยจะต้องทำการรวบรวมค่าใช้จ่าย บัญชีในแต่ละวัน
  - 1.3 แผนกการบริหาร (SERVICE) ประกอบด้วย
    - ส่วนจองห้องพัก (RESER VATION) มีหน้าที่รับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงานและการซักรีดของแขกที่มาพักในโรงแรมด้วย

4.3 แผนกสวนป่า/ระดับ มีหน้าที่ดูแลต้นไม้และสวนบริเวณโรงแรมและรวมทั้งจัดหากอกไม้มาประดับตกแต่งสวนต่างๆของโรงแรมด้วย

5. ฝ่ายวิศวกรรม มีหน้าที่ปรับปรุงดูแลรักษาสถานที่เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆที่อำนวยความสะดวกแก่โรงแรม แยกออกเป็น

5.1 แผนกช่างบำรุง มีหน้าที่ซ่อมแซมดูแลรักษาอุปกรณ์ต่างๆและสถานที่ เช่น อาคาร กุฎเจดีย์ต่างๆ ฯลฯ

5.2 แผนกเครื่องกล มีหน้าที่ควบคุมดูแลอุปกรณ์ต่างๆและสถานที่ รวมถึงประเภทเครื่องกล เช่น ไฟฟ้า แอร์

6. ฝ่ายบุคคล (PERSONAL) มีหน้าที่ควบคุมการทำงานของพนักงานต่างๆ ตลอดจนการจัดการเกี่ยวกับขบวนการรักษาความปลอดภัยภายในโรงแรมรวมทั้งประชาสัมพันธ์โรงแรม โดยแบ่งออกเป็นแผนกต่างๆดังนี้

6.1 แผนกทะเบียนประวัติพนักงาน มีหน้าที่ปกครองดูแลพนักงานควบคุมรายได้สวัสดิการพนักงาน รวมทั้งการอบรมการทำงานของพนักงานของโรงแรม

6.2 แผนกรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่จัดและดูแลพนักงาน ยามดูแลความปลอดภัย

3.5 อัตรากำลัง

จากตารางงานและหน้าที่รับผิดชอบภายในโรงแรมมีเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่กล่าวนั้นมาแล้วข้างต้นนั้นในส่วนนี้จะกล่าวถึงระดับสายการบริหารงานในแต่ละฝ่ายและจำนวนของบุคลากรของแต่ละฝ่ายซึ่งมีดังนี้

<u>ผู้จัดการทั่วไป (GENERAL MANAGER)</u>	1	คน
1. <u>ฝ่ายห้องพัก (ROOMS DEPARTMENT)</u>		
<u>ผู้จัดการฝ่ายห้องพัก</u>	1	คน
1.1 <u>แผนกล็อบบี้ (LOBBY)</u>		
- ผู้จัดการส่วนหน้า	1	คน
- พนักงานต้อนรับ	6	คน (2 ผลัด)
- พนักงานขนกระเป๋า, สัมภาระ	4	คน (2 ผลัด)
- พนักงานทะเบียนห้องพัก	3	คน (3 ผลัด)
- พนักงานติดต่อด่วน	6	คน (3 ผลัด)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั่น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใช้

- พนักงานฝากของกองแจ	3	คน (3 มล็ค)
- พนักงานแคชเชียร์	4	คน (2 มล็ค)
- พนักงานจองห้องพัก	3	คน (3 มล็ค)
- พนักงานรับโทรศัพท์	3	คน (3 มล็ค)
รวม	35	คน

2. ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม (FOOD AND BEVERAGE DEPARTMENT)

2.1 ส่วนห้องอาหารและคอฟฟี่ชอป (RESTAURANT AND COFFEESHOP)

- หัวหน้าห้องอาหารและคอฟฟี่ชอป	1	คน
- ผู้จัดการ	1	คน
- กัปตัน	2	คน (2 มล็ค)
- พนักงานบริการ ชาย - หญิง	10	คน (3 มล็ค)
- หัวหน้าบาร์เทนเดอร์	1	คน
- ผู้จัดการบาร์	1	คน
- บาร์เทนเดอร์	3	คน (3 มล็ค)
- แคชเชียร์	3	คน (3 มล็ค)

2.2 ค็อกเทลเลาจน์ (COCKTAIL LOUNGE)

- หัวหน้าค็อกเทลเลาจน์	1	คน
- แคชเชียร์	2	คน
- บาร์เทนเดอร์	2	คน
- พนักงานเปิดเพลง / ควบคุมเสียงภายใน	4	คน (2 มล็ค)
- พนักงานเสิร์ฟ	6	คน
- พนักงานบริการหญิง	20	คน

2.3 ส่วนจัดเลี้ยงและประชุม (CONVENTION ROOM)

- หัวหน้าแผนกจัดเลี้ยง	1	คน
- พนักงาน	7	คน

2.4 ครัวไทย (KITCHEN)

- หัวหน้าพ่อครัว	1	คน
- แม่ครัว อาหารไทย	4	คน
- แม่ครัว อาหารจีน	5	คน
- แม่ครัว อาหารฝรั่ง	2	คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พนักงานล้างจาน เก็บขยะ	4	คน
- แม่ครัวพนักงาน	3	คน
รวม	84	คน
3. ฝ่ายบัญชีและการเงิน (ACCOUNTING DEPARTMENT)		
- พนักงานบัญชี	4	คน
- แผนกขาย	2	คน
รวม	6	คน
4. ฝ่ายแม่บ้าน (HOUSE DEEPIING)		
- หัวหน้าแม่บ้าน	1	คน
- แม่บ้านประจำ FLOOR	26	คน
- แผนกซักผ้า	5	คน
- แผนกเก็บของ	1	คน
- พนักงานประจำห้องเก็บของใหญ่	2	คน
รวม	35	คน
5. ฝ่ายวิศวกรรม (ENGINEERING DEPARTMENT)		
- หัวหน้าฝ่ายวิศวกรรม	1	คน
- ช่างศิลป์	1	คน
- แผนกซ่อมบำรุง	3	คน
- แผนกใช้/ เครื่องกล	7	คน
รวม	12	คน
6. ฝ่ายบุคคล (PERSONAL DEPARTMENT)		
- ผู้จัดการฝ่ายบุคคล	1	คน
- แผนกทะเบียนประวัติพนักงาน	1	คน
- หัวหน้าแผนกรักษาความปลอดภัย	1	คน
- พนักงานรักษาความปลอดภัย	7	คน
รวมพนักงานในโครงการทั้งหมด	181	คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร

ประเภทผู้ใช้อาคาร

ผู้ใช้อาคารในโครงการโรงแรมรีเจ็นพาเลซ กรุงเทพมหานครแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ผู้ใช้บริการ แบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ
  - 1.1 ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ระดับสูง เช่น ผู้จัดการ
  - 1.2 เจ้าหน้าที่ทั่วไป เช่น พนักงานลงทะเบียน, พนักงานบัญชี
  - 1.3 ลูกจ้าง เช่น พนักงานเสิร์ฟ พนักงานรักษาความปลอดภัย
2. ผู้รับบริการ คือ บุคคลที่เข้ามาใช้บริการต่างๆในโรงแรมซึ่งแบ่งได้

2 ประเภท คือ

2.1 ผู้มาพักในโรงแรม คือ ผู้ที่มารับบริการห้องพักของโรงแรมเพื่อพักค้างคืน

แบ่งได้ดังนี้ คือ

- ก. COMMERCIAL ผู้ที่เดินทางเพื่อมาทำธุรกิจการค้าหรือ
- ข. F.I.T. (FREELANCE INDIVIDUAL TRAVELLER)

ประชุมสัมมนาต่างๆ

ผู้ที่เดินทางมาเป็นส่วนตัว มีการจองห้องพักไว้ล่วงหน้าหรือมาพักโดยเลือกโรงแรมเอง เพื่อท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆในจังหวัดหรืออาจเป็นกลุ่มทัวร์

2.2 ผู้มาใช้บริการอื่นๆ โดยมากจะเห็นลูกค้ายภายในเขตจังหวัด ซึ่งปัจจุบันนิยมใช้บริการของโรงแรม ในด้านอาหาร และสถานที่มากขึ้นเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับโรงแรมได้ดังนี้

- ก. ผู้มาใช้บริการประชุมสัมมนา
- ข. ผู้มาใช้บริการร้านค้าที่จัดวางเคียงต่างๆ
- ค. ผู้มาใช้บริการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม
- ง. ผู้มาติดต่อกับแขก ที่มาพักภายในโรงแรม

พฤติกรรมผู้ใช้อาคารในแต่ละประเภท

1. พฤติกรรมผู้ใช้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการของโรงแรมจะแตกต่างกัน ตามประเภทของบุคคลที่

ทำงานโดยมีรายละเอียดดังนี้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่

เวลาทำงาน 8.30 น. - 12.00 น.

เวลาพัก 12.00 น. - 13.00 น.

17.30 น. - 18.00 น.

พฤติกรรม เดินทางมาถึงโรงแรมเข้าไปยังอาคารสำนักงาน
ทอกรบัตรเพื่อลงเวลาทำงาน ทรงไปส่วนที่ปฏิบัติ
หน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนจนหมดเวลาทำงาน
ไปทอกรบัตรเพื่อลงเวลากลับ

1.2 เจ้าหน้าที่

เวลาทำงานเป็นคู่ 2 ลักษณะ คือ

- ทำงานเป็นคู่คี่ เวลา 08.30 น. - 16.30 น.

16.30 น. - 24.00 น.

24.00 น. - 17.00 น.

- ทำงานไม่เป็นคู่คี่ 08.00 น. - 17.00 น.

- เวลาพัก ผลัดกันไปพัก

พฤติกรรม เดินทางมาถึงโรงแรมลงเวลาที่เครื่องทอกรบัตรไปยัง
ห้องแทงคิว เพื่อเปิดยื่นใต้อุโมงค์เป็นชุดตามกำหนดของ
โรงแรมแล้วตรงไปยังส่วนที่ปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติ
หน้าที่จนหมดเวลาทำงาน ทอกรบัตรเพื่อลงเวลาเลิก
งานแล้วเดินทางกลับ

1.3 ลูกจ้างหรือพนักงานบริการ

เวลาการทำงาน แบ่งการทำงานเป็นคู่คี่และเข้าปฏิบัติงานตามเวลา
บริการของส่วนที่รับผิดชอบอยู่

พฤติกรรม เสนอเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่

2. พฤติกรรมของผู้รับบริการ

พฤติกรรมของผู้รับบริการนั้นแตกต่างกันตามประเภทและความประสงค์ของการ

ใช้อาคารโดยมีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ผู้มาพักโรงแรม ซึ่งเป็นประเภทต่างๆ คือ

ก. ผู้ที่เดินทางเพื่อทำธุรกิจสัมมา (นักธุรกิจ

- เวลาเข้าพัก   ตลอดวันไม่กำหนด เวลาตายตัว
- การเดินทาง   รถส่วนตัว รถรับจ้าง รถของโรงแรม
- พาณิชยกรรม   เมื่อเดินทางมาถึงโรงแรมจะเข้าสู่บริเวณล็อบบี้ เพื่อติดต่อห้องพักหลังจากนั้นก็จะเข้าไปในห้องพัก หรืออาจนั่งเล่น กับเครื่องดื่มในคอกีฬาแล้ว จึงเข้าห้องพักจะออกไปติดต่อธุรกิจในเวลากลางวันและกลับมาตอนเย็น

ข. F.I.T. (FREELANGE INDIVIDANL TRAVELLER)

- เวลาเข้าพัก   ไม่กำหนดตายตัว ส่วนมากจะเป็นช่วง เย็น-ค่ำ
- การเดินทาง   รถส่วนตัว รถรับจ้าง รถของโรงแรม
- พาณิชยกรรม   เมื่อเดินทางมาถึงจะลงรถแล้ว เดินเข้าไปสู่ บริเวณล็อบบี้ เพื่อทำการติดต่อห้องพักอาจนั่งพักผ่อนโดยใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที ต่อจากนั้นจะออกมาจากที่พักมาใช้บริการส่วนต่างๆของ โรงแรม เช่น รับประทานอาหาร ฯลฯ

2.2 ผู้มาใช้บริการ

ก. ผู้ให้บริการค่าเช่าประชุมสัมมา

- เวลาที่ให้บริการ   8.30 น. - 17.00 น.
- การเดินทาง   รถส่วนตัว รถรับจ้าง
- พาณิชยกรรม   ต้องมีการติดต่อของสถานที่ล่วงหน้าเมื่อถึงกำหนดเวลาโรงแรมจะเตรียมสถานที่ไว้ใหญ่โตให้บริการ เข้ามาตั้งอาจตรงไปให้ห้องประชุมตามที่กำหนดไว้ อาจมีการจัดเตรียมเครื่องดื่มของว่างหรืออาหารว่างบริการตามความต้องการของผู้จองสถานที่ และเมื่อเสร็จประชุมจะเดินทางกลับหรือบางส่วนอาจ

จองห้องพักของโรงแรมเป็นที่พักด้วย แล้วอาจจะ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการที่ขออนุญาต เมื่ออนุญาตจะนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ผู้ให้บริการสถานที่ยักเยี่ยงต่างๆ

เวลาที่เข้าให้บริการ	11.00 - 14.00 น. หรือ 18.00 - 21.00 น.
การเดินทาง	รถส่วนตัว รถรับจ้าง
พฤติกรรม	เมื่อจองสถานที่แล้วและแจ้งความประสงค์แก่ทางโรงแรมล่วงหน้าแล้ว เมื่อถึงกำหนด เวลาทางโรงแรมจะเตรียมสถานที่และอาหาร เครื่องดื่มตามที่สั่งเอาไว้ เมื่อผู้ให้บริการ เดินทางมาถึงสามารถเข้าห้องจัดเลี้ยง เริ่มงานตามกำหนดเวลาที่เสีย เมื่อเสร็จสิ้นการจัดเลี้ยงก็จะเดินทางกลับ หรือผู้ให้บริการ บางส่วนอาจจองห้องพักในโรงแรมและบางส่วนจะให้บริการตามสถานที่ต่างๆ ของโรงแรม เช่น คอกเพน เลาจัน

ค. ผู้ให้บริการส่วนอาหารและเครื่องดื่ม

เวลาเข้าให้บริการ	ตลอดวันส่วนมากจะมาเป็นเวลา เป็นดวง 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 23.00 น.
การเดินทาง	รถส่วนตัว รถรับจ้าง
พฤติกรรม	เมื่อเดินทางมาถึงโรงแรมแล้ว เข้าส่วนบริการต่างๆตามห้องอาหาร เช่น คอกเพน เลาจัน เป็นต้น และเมื่อเสร็จภารกิจแล้วก็จะเดินทางกลับไป

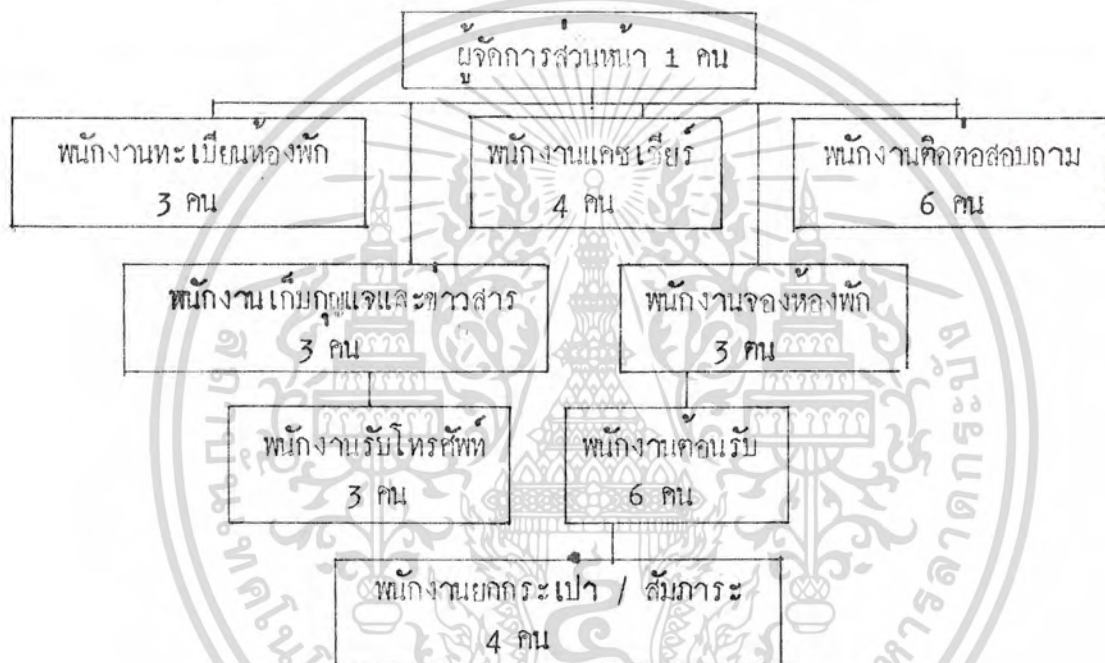
ง. ผู้มาติดต่อกับแขกที่มาพักภายในโรงแรม

เวลาเข้าให้บริการ	ติดต่อกับแขกที่มาพักไม่แน่นอนแล้วแต่เวลาที่นัดหมาย
การเดินทาง	รถส่วนตัว รถรับจ้าง
พฤติกรรม	ผู้ที่มาติดต่อกับแขกอาจนัดหมายล่วงหน้า หรือไม่ก็ได้มีการนัดล่วงหน้า เมื่อเดินทางมาถึงในโรงแรมตามเวลาที่นัดหมายก็จะไปรอในที่ใดก็ได้ เช่น ล็อบบี้ คออร์โด้ เป็นต้น แต่หากไม่มีการนัดล่วงหน้า ก็จะต้องติดต่อกับบริเวณหน้าเคาท์เตอร์ เพื่อสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงห้องพัก หลังจากนี้พนักงานจะแจ้งโทรศัพท์แกแขกของโรงแรม
หรือแจ้งแก่พนักงานในส่วนงานที่มาติดต่อของพบ โดยมากจะแจ้งหรือ
ในบริเวณล็อบบี้ เมื่อติดต่อธุรกิจแล้วอาจเข้าไปให้บริการในห้องพัก
หรือคอกเทนเลาจน์ แล้วจึงเดินทางกลับ

สายงานภายในบริเวณล็อบบี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาพฤติกรรมภายในโรงพักคอย (LOBBY)

ก. ผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการบริเวณ FRONT DESK มีการทำงาน 3 ผลัด

ผลัด 1 ตั้งแต่ 6.00 น. ถึง 14.00 น.

ผลัด 2 ตั้งแต่ 14.00 น. ถึง 22.00 น.

ผลัด 3 ตั้งแต่ 22.00 น. ถึง 6.00 น.

เปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง

1) ผู้ให้บริการส่วนหน้า

หน้าที่ คอยดูแลการทำงานบริเวณส่วนหน้า

บทบาท รับคำสั่งจากฝ่ายบริหาร แล้วนำมาประสานงานกับพนักงานส่วนหน้า

กิจกรรม คอยดูแลการทำงานให้คำแนะนำแก่แขกเพิ่มเติมเมื่อเกิดมีปัญหาดัง ารขึ้น

2) แผนกทะเบียน

หน้าที่ ลงทะเบียนเข้า ออกของแขก

บทบาท ยืนอยู่ในส่วนของ คอยบริการลงทะเบียนการเข้าพักของ

แขก และทำสถิติการเข้าพักรวมทั้งเก็บข้อมูลห้องพักของแขก

กิจกรรม เมื่อแขกแสดงความต้องการเข้าพักในโรงแรม ต้องเช็คหาห้องว่างโดย

ตรวจสอบจาก และทำการ ให้แก่แขกและให้

แขกเห็นข้อสำคัญ เช่น พาสปอร์ต หรือบัตรประชาชนแล้ว เอาทูลูเอ

ให้แขก บอกห้องพักแก่แขก ทางขึ้นลงห้องพักแก่แขกจากนั้น

จะเข้มาายกสัมภาระไปยังห้องพัก จากนั้นเมื่อ เรียบร้อย

แล้วทำรายงานประจำวันและติดต่อแมมมาน เตรีียมเครื่องบริการแก่แขกผู้พัก

อุปกรณ์ในการทำงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ รวบรวมข้อมูล

เฟอร์นิเจอร์ เคาน์เตอร์ทำงานติดตั้ง เครื่องคอมพิวเตอร์

เก้าอี้นั่งทำงาน

3) แผนกประชาสัมพันธ์

หน้าที่ ให้ข่าวสารและให้คำตอบแก่แขก คอยตอบข้อซักถามให้คำแนะนำแก่แขกด้านการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในหน่วยงานนี้ ไม่ควรเผยแพร่ภายนอก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ผู้จัดทำ: นอกจากนั้นยังมีบริการด้านไปรษณีย์ โทร. และเทคโนโลยีสารสนเทศให้นำไปใช้

กิจกรรม เมื่อแขกที่มาติดต่อกับแขกที่มาพักในโรงแรมต้องการตรวจเช็คที่
 ซึ่งใส่ชื่อแขกตามเรียงลำดับอักษรและหมายเลขห้องพัก
 เมื่อมีการจัดเตียงแขกไม่ทราบตำแหน่งห้องพักจะคอยบอก คอบคำถาม
 แก่แขก

4) พนักงานเก็บเงิน (FRONT CASHIER)

หน้าที่ เก็บค่านบริการต่าง ๆ ของแขกที่มาพักในโรงแรมและแลกเปลี่ยนตราให้กับแขก
 บทบาท รับบิลจากแขกทะเลเบียน มาคิดเงินค่าห้องพักของแขกทุกๆ วันในขณะที่แขก
 ยังพักอยู่ในโรงแรม และคอยเฝ้าไปยังแผนกต่างๆ ว่าแขกได้เข้าใช้บริการ
 จะไรบางภายในโรงแรมและเป็นจำนวนเงินเท่าใดคอย
 ใ้แขก

กิจกรรม คอยรับบิลจากแผนกทะเลเบียน เมื่อแขก แลวนำบิลเข้าเครื่อง
 ทุกวันเป็นการคิดเงินค่าห้องพักประจำวันและเมื่อแขกมา
 จะตกลงโทรถาม ที่อยู่ตามชั้นว่าแขกได้ใช้บริการสั่งอาหารอะไร
 บ้างโดยนำบิลที่ฝ่ายทะเลเบียนออกให้ แลวนำเข้าเครื่องรวมจำนวนเงิน
 ทั้งหมดแล้วรับเงินค่าบริการจากแขก

อุปกรณ์การทำงาน เครื่องเก็บเงิน
 เฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ทำงาน
 เคาเตอร์ทำงาน

5) แผนกฝากของ (SAFE DEPOSIT)

หน้าที่ เก็บของมีค่าของแขก
 บทบาท อยู่ตำแหน่งเคาท์เตอร์คอยรับฝากของมีค่าของแขกที่มาพักภายในโรงแรม
 กิจกรรม รับของมีค่าของแขกเมื่อนำมาฝาก ต้องเก็บของมีค่านั้นอย่างระมัดระวัง
 และคืนของมีค่าแก่แขกเมื่อแขกมารับคืน

เอกสารนี้ เครื่องมือในการทำงานรับคืนเก็บของฝากต่างๆ และเอกสารในการใช้ทรัพย์สินด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ผู้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ที่แขกมาฝาก

6) BELL BOY

หน้าที่ บริการชนกระเป่าเดินทาง และสัมภาระให้แกแขก
 บทบาท ชนกระเป่าเดินทางของแขกที่ แล้วไปยังห้องพักและชน
 กระเป่าให้กับแขกที่ ไปยังรถของแขกนอกจากนั้นยังคอย
 บริการตามแขกมารับโทรศัพท์ที่มีมาถึงแขก
 กิจกรรม คอยประจำบริเวณทางเข้า คอยออกไปรับกระเป่าเพื่อนำมา
 แล้วนำกระเป่าไปส่งยังห้องพัก เมื่อแขก CHECK OUT แล้วคอยส่งของ
 สัมภาระไปยังรถของแขก

7) แผนกจองห้องพัก (RESERVATION)

หน้าที่ รับจองห้องพัก
 บทบาท คอยรับฟังความประสงค์ของแขกว่าต้องการห้องพักจำนวนเท่าใด คอยสอบถาม
 ถามแผนกทะเบียนว่ามีห้องพักเพียงพอหรือไม่
 กิจกรรม คอยรับโทรศัพท์แขกที่โทรมาจองห้องพักหรือแขกที่มาติดต่อควยตนเองว่ามีความ
 ต้องการห้องพักจำนวนกี่ห้อง เสร็จกรวจเช็คกับแผนกทะเบียนว่ามีห้องพัก
 เพียงพอหรือไม่ เมื่อเสร็จแล้วจะทำบัตรจองห้องให้แกแขก

อุปกรณ์ในการทำงาน โทรศัพท์รับถาวรโทรจองห้องพัก

บัญชีรายชื่อของห้องพัก

เฟอร์นิเจอร์ เคาน์เตอร์ทำงาน

เก้าอี้ทำงาน

8) แผนกรับโทรศัพท์ (OPERATER)

หน้าที่ คอยรับโทรศัพท์

บทบาท คอยรับโทรศัพท์ที่โทรเข้ามายังโรงแรมแล้วต่อสายไปยังส่วนที่ต้องการผู้โทร
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรม เมื่อมีโทรศัพท์เข้ามาถึงโรงแรมแล้วถามว่าต้องการคอสวยไหมทุกสายกับ
ใครแล้วคอยไปยังส่วนที่ต้องการตามความประสงค์ของผู้ที่โทรมาและถ้าโทร
มาหาเขาก็คอยชี้บนห้องพักแขกทันที

อุปกรณ์ในการทำงาน โทรศัพท์พร้อมเครื่องโอนสายโทรศัพท์

สมุดจดบันทึก

เพอร์นิเจอร์

เคาท์เตอร์ทำงาน

เก้าอี้ทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาวงศักรรรมผู้ใช้บริการภายในห้องอาหาร

เปิดบริการ ตั้งแต่ 6.00 น. ถึง 2.00 น.

บริการ อาหารทั่วไป ไทย จีน ฝรั่งเศส และเครื่องดื่มทุกชนิด

ผู้ใช้บริการภายในห้องอาหารและคอฟฟี่ชอป

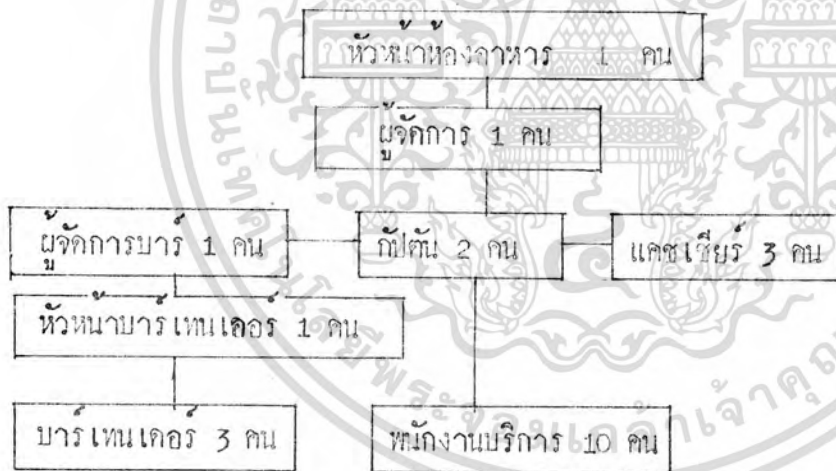
ผู้ให้บริการ ทำงาน 3 มัค

มัคแรก เวลา 6.00 น. ถึง 12.30 น.

มัคสอง เวลา 12.00 น. ถึง 19.00 น.

มัคสาม เวลา 19.00 น. ถึง 23.00 น.

สายงานภายในห้องอาหารและคอฟฟี่ชอป

1) หัวหน้าห้องอาหารและคอฟฟี่ชอป

หน้าที่ คอยควบคุมดูแลห้องอาหาร

บทบาท รับคำสั่งจากฝ่ายบริหาร และนำมาประสานงานกับพนักงานในความรับผิดชอบ

กิจกรรม คอยแนะนำ สั่งงานแก่ผู้ปฏิบัติงานบังคับบัญชาและให้คำปรึกษาแก่พนักงาน

แผนกอื่นๆ ภายใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ผู้จัดการ

- หน้าที่ ควบคุมดูแลความเรียบร้อยภายใน
- บทบาท คอยรับคำสั่งจากหัวหน้า และนำมาประสานงานแก่ลูกน้องพนักงานภายใน ความรับผิดชอบ
- กิจกรรม คอยต้อนรับและแนะนำแขก นอกจากนี้ยังดูแลและความเรียบร้อย

3) กัปตัน

- หน้าที่ ควบคุมการทำงานของพนักงาน เสิร์ฟ
- บทบาท รับคำสั่งจากหัวหน้าคอยดูแลควบคุมให้คำแนะนำแก่พนักงานบริการแขก
- กิจกรรม คอยตรวจตราการทำงานของพนักงานบริการ ดูแลแขกอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาแก่แขกที่มาใช้บริการ

4) ผู้จัดการบาร์ เทนเคอร์

- หน้าที่ คอยควบคุมดูแลบริเวณเคาท์เตอร์บาร์
- บทบาท ให้คำปรึกษาแก่พนักงานบริเวณบาร์ คอยปรับปรุงดูแลบาร์
- กิจกรรม คอยควบคุมดูแลทุกอย่างเกี่ยวกับบริเวณเคาท์เตอร์บาร์ ให้คำปรึกษาพนักงาน

5) หัวหน้าบาร์ เทนเคอร์

- หน้าที่ ควบคุมดูแลการทำงานของบาร์ เทนเคอร์
- บทบาท คอยตรวจตราดูแลการทำงานของบาร์ เทนเคอร์โดยเป็นคนคอยสั่งการทำงาน ของบาร์ เทนเคอร์
- กิจกรรม ตรวจเช็ครายการสั่ง คอยควบคุมให้คำแนะนำแก่บาร์ เทนเคอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) บัตรแทนเคอร์

หน้าที่ ผสมเครื่องคั้นและจัดอาหารว่าง

บทบาท คอยรับรายการจากพนักงานบริการแล้วผสมเครื่องคั้นและจัดอาหารว่าง

กิจกรรม รับรายการแล้วนำไปเสียบไว้ที่เคาท์เตอร์ และจัดอาหารว่างเสร็จแล้วนำมาวางไว้หน้าเคาท์เตอร์ เพื่อรอพนักงานบริการนำไปให้กับแขก

7) แคชเชียร์

หน้าที่ ดูแลเกี่ยวกับการเงินภายใน

บทบาท เช็ดยอดเงินในแคชเชอร์โต๊ะ จากนั้นรับเงินเข้าบัญชี ทอนเงินและทำบัญชียอดขายในแต่ละวัน

กิจกรรม เมื่อพนักงานบริการนำใบสั่งของแขกมาเสียบหน้าแคชเชียร์จะนำมาคิดเงินแล้วส่งใบพนักงานไปเก็บเงิน ส่วนแขกที่เข้ามาพักในโรงแรมให้พนักงานนำบัตรไปให้แขกเซ็นชื่อและหมายเลขห้องเพื่อจะส่งคอกให้แผนกบัญชี และเมื่อห้องอาหารและคอกที่ซอซพิค รวมยอดเงินให้ตรงกับใบเสร็จ จากนั้นนำเส้นอยู่จัดการและแผนกบัญชี

อุปกรณ์ในการทำงาน เครื่องคิดเงิน เก็บเงิน

เฟอร์นิเจอร์ โต๊ะทำงาน

เก้าอี้ทำงาน

8) พนักงานบริการชาย หลิง

หน้าที่ บริการ เสริฟอาหารให้กับแขกผู้มาใช้บริการ

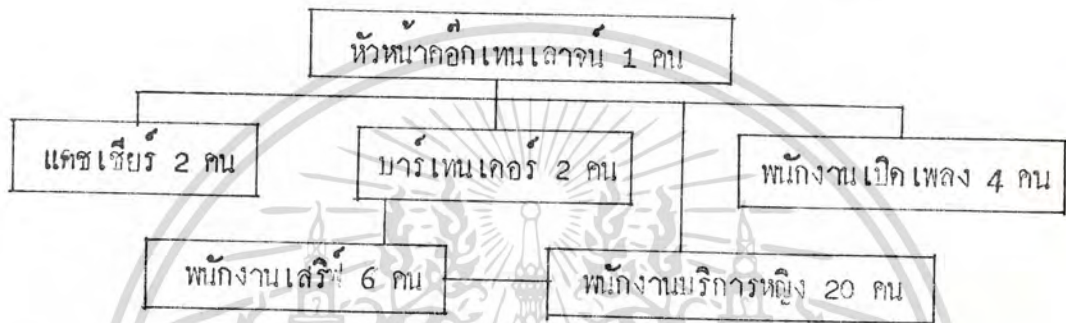
บทบาท เข้าทำงานก่อนเวลา 30 นาทีใส่ชุดเครื่องแบบตามฟอร์มแล้วตรวจดูอุปกรณ์ในการ (SERVICE STATION) ที่เรียบร้อยเก็บโต๊ะแล้วนำจานไปเก็บ

กิจกรรม เช้าทำหน้าที่ก่อนเวลาที่กำหนด เตรียมอุปกรณ์โต๊ะให้เรียบร้อย และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาสำหรับการศึกษาเท่านั้น ผู้อ่านผู้ใดเห็นนำไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งเมื่อเห็นเข้ามามีภายในคอกหว่าที่มังก์เก้าอี้ให้กับแขกแล้วถามคว้ามี่ที่ระส่งไปใช้

ของแขกว่าต้องการเครื่องดื่มอะไร แล้วจกนั้นก็เขียนใบสั่งไปยังที่เตรียมอาหาร จากนี้
ยกอาหารให้กับแขก คอยเติมเครื่องดื่ม เก็บจาน เก็บโต๊ะ และเมื่อแขกเรียบร้อย
เสร็จแล้ว นำบิลจากแคชเชียร์มาให้แขกดู แล้วเก็บเงินไปให้แคชเชียร์

สายงานภายในคอกเทนเลาจน์

3) การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้บริการภายใน คอกเทนเลาจน์

เปิดบริการ ตั้งแต่เวลา 20.00 น. ถึง 3.00 น.

บริการ เครื่องดื่มทุกชนิด ประกอบด้วย

ผู้ใช้บริการภายในคอกเทนเลาจน์

1) ผู้จัดการ

หน้าที่ ควบคุมดูแลความเรียบร้อยภายใน

บทบาท รับคำสั่งจากฝ่ายบริหารมาประสานงานกับพนักงานภายในความรับผิดชอบ

และตรวจตราดูความเรียบร้อยพร้อมให้คำแนะนำแก่โฉบปรับปรุงอยู่เสมอ

กิจกรรม คอยแนะนำแขกและดูแลความสงบเรียบร้อยภายในคอก เทน เลาจน์

2) แคชเชียร์

หน้าที่ ดูแลเกี่ยวกับการเงินภายในคอก เทน เลาจน์

บทบาท เช็คยอดเงินแต่ละโต๊ะรับเงินเข้าบัญชี ทอนเงินและทำบัญชีต่างๆ ในแต่ละวัน

กิจกรรม พนักงานบริการจะนำใบสั่งของแขกมาให้กับแคชเชียร์คิดเงินแล้วส่งเงินให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเงินเพื่อกรททอ... มีอยู่แคชเชียร์คิดเงินแล้วส่งเงินให้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงานไปเก็บเงินกับแขก ถ้าแขกพักในโรงแรมให้แขกเซ็นชื่อ บอกรายละเอียดห้องพัก เพื่อทำการส่งคีย์ให้ฝ่ายบัญชีและเมื่อหมดเวลาบริการรวบรวมยอดเงินให้ตรงกับใบเสร็จนำบัญชีเสนอผู้จัดการและฝ่ายบัญชีต่อไป

อุปกรณ์ในการทำงาน เครื่องคิดเงินเก็บเงิน

เทอร์มิเจอร์ โต๊ะทำงาน เก้าอี้ทำงาน

3) บาร์เทนเดอร์

หน้าที่ ผสมเครื่องดื่ม จัดการเรื่องเครื่องดื่ม

บทบาท คอยรับรายการจากพนักงานบริการแล้วผสมเครื่องดื่มไว้หน้าเคาท์เตอร์

เพื่อจะรอให้พนักงานนำไปเสิร์ฟ หรือจัดอาหารว่าง

กิจกรรม รับใบรายการส่งของ แล้วนำไปไว้หน้าเคาท์เตอร์จึงคอยจัดรายการผสมสิ่ง ผอเสร็จแล้ววางเครื่องดื่มไว้หน้าเคาท์เตอร์เพื่อจะรอให้พนักงานนำไปเสิร์ฟแก่แขกต่อไป

อุปกรณ์การทำงาน ภาชนะต่างๆ ในการผสมเหล้า

เทอร์มิเจอร์ เคาท์เตอร์บาร์

4) พนักงานบริการเสิร์ฟ

หน้าที่ บริการเสิร์ฟอาหาร เครื่องดื่มต่างๆ แก่แขก

บทบาท เข้าทำงานก่อนเวลา 30 นาที พร้อมเปลี่ยนเครื่องแบบให้เรียบร้อยตามกฎของสถานที่และตรวจดูอุปกรณ์ภายใน ให้ครบอยู่เสมอรวมทั้งเก็บโต๊ะ แก้วต่างๆ ไปเก็บ

หน้าที่ เมื่อแขกเข้ามาภายในจัดหาที่นั่งให้แขก ตามแขกว่าต้องการเครื่องดื่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ห้ามเผยแพร่หรือแจกจ่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และนำข้อมูลไปใช้ในการค้า
หากฝ่าฝืนจะดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ให้นำบัญชีและเตรียมใบเก็บยอดประจำวันส่งให้ผู้จัดการ

3.7 วิเคราะห์พื้นที่องค์ประกอบของโครงการ

ชื่อ	จำนวน	พื้นที่ / ไร่	รวมพื้นที่
เก้าอี้	2	0.27	0.55
โต๊ะ	2	0.72	1.44
โต๊ะข้าง	8	0.36	2.88
เก้าอี้เบาะ	12	0.56	6.72
โต๊ะกลาง	4	0.40	1.60
โซฟา	3	1.65	4.65
เก้าอี้เคอร์ประชาสัมพันธ์	1	0.78	0.78
กระถางต้นไม้	1	0.40	0.40
กระถางต้นไม้	1	0.48	0.48
บริเวณโถงสี่เหลี่ยม	1	0.85	0.85
			28 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภัตตาหาร และ คอเฟอี่ชอบ	จำนวน	พื้นที่ / หน่วย	รวมพื้นที่
กระถางต้นไม้	1	1	1.00
บุทโศฟา	3	0.82	5.46
โต๊ะ	26	0.72	18.72
เก้าอี้	129	0.27	35.47
โซ้วอาหาร	1	2.00	2.00
กระถางต้นไม้	4	0.48	1.92
แทนโซ้ว	2	0.72	1.44
โต๊ะประชาสัมพันธ์	1	0.72	0.72
สตูลบาร์	13	0.16	2.08
เคานเตอร์บาร์	1	5.3	5.30
โต๊ะ	14	0.64	8.96
เซอร์วิส	3	0.60	1.80
กระถางต้นไม้	3	0.80	2.40
เวที	1	10.00	10.00
กระถางต้นไม้	1	1.15	1.15
บุทโศฟา	2	8.70	8.70
แทนดอกไม	1	1.44	1.44
บุทโศฟา	2	0.72	1.44
			110 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเทคโนโลยีงาน	จำนวน	พื้นที่ / หน่วย	รวมพื้นที่
เก้าอี้	1	0.27	0.27
โต๊ะ	1	0.72	0.72
โต๊ะข้าง	2	0.49	0.98
โซฟา	1	1.75	1.75
แทนโซฟา	1	1.20	1.20
เคาน์เตอร์บาร์	1	2.64	2.64
สตูลบาร์	7	0.16	1.12
เก้าอี้หนังสบาย	32	0.56	17.92
โต๊ะกลาง	14	0.20	2.80
บุทโซฟา	6	2.58	15.48
บุทโซฟา	3	1.44	4.32
กระถางต้นไม้	2	0.60	1.20
บุทโซฟา	1	3.18	3.18
กระถางต้นไม้	1	1.20	1.20
เชอร์วีส	2	0.80	0.80
โซฟา	1	1.50	1.50
โต๊ะกลาง	1	0.32	0.32
เวที	1	12.50	12.50
บุทโซฟา	1	2.88	2.88
โต๊ะข้าง	8	0.30	2.40
			74 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องพักแบบ วี.ไอ.พี.	จำนวน	พื้นที่ / หน่วย	รวมพื้นที่
ที่ว่างกระเป๋	1	1.22	1.22
เก้าอี้	1	0.27	0.27
ตู้เสื้อผ้า	1	1.20	1.20
โต๊ะหัวเตียง	2	0.18	0.36
เตียงนอน	1	3.60	3.60
โต๊ะข้าง	2	0.25	0.50
เก้าอี้ม้านั่ง	1	0.56	0.56
โซฟา	1	1.35	1.35
โต๊ะกลาง	1	0.36	0.36
โต๊ะทานอาหาร	1	0.49	0.49
เก้าอี้ทานอาหาร	4	0.27	1.10
ที่ว่างตู้เย็น	1	0.60	0.60
อ่าง	1	0.60	0.60
โต๊ะเครื่องแป้ง	1	0.72	0.72
ที่ว่างโทรทัศน์	1	0.90	0.90
			14.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องพักแบบสแตนด์ออล	จำนวน	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่รวม
โต๊ะ หัวเตียง	2	0.30	0.30
เตียงนอน	1	1.80	1.80
ตู้เสื้อผ้า	1	1.20	1.20
ที่วางตู้เย็น	1	0.60	0.60
ที่วางกระเป๋า	1	0.48	0.48
โต๊ะเครื่องแป้ง	1	0.72	0.72
ที่วางโทรทัศน์	1	0.72	0.72
เก้าอี้	1	0.25	0.25
			6.37
ห้องพักแบบสตูพีเรียล	จำนวน	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่รวม
โต๊ะหัวเตียง	2	0.30	0.60
เตียงนอน	1	3.60	3.60
ที่วางโทรทัศน์	1	0.90	0.90
โต๊ะข้าง	2	0.20	0.40
โซฟา	1	1.35	1.35
โต๊ะกลาง	1	0.36	0.36
เก้าอี้	1	0.27	0.27
ที่วางตู้เย็น	1	0.42	0.42
ตู้เสื้อผ้า	1	1.14	1.14
ที่วางกระเป๋า	1	0.60	0.60
โต๊ะเครื่องแป้ง	1	0.72	0.72
			10.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.8 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

สำหรับโครงการเปรียบเทียบ ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ได้เลือกเอาโรงแรมในพื้นที่ภาคอีสานและโรงแรมภายในจังหวัดอุบลราชธานี เทือกและเป็นที่ตั้งของโครงการที่ด้วย จะทำการศึกษาเฉพาะบางส่วนของที่ตรงตามหรือคล้ายคลึงใกล้เคียงกับขอบเขตวิทยานิพนธ์ ซึ่งลักษณะการตกแต่งโรงแรมที่เลือกมาทำเป็นโครงการเปรียบเทียบนี้มีอยู่ 3 แห่ง คือ โรงแรมพุ่มรัตน์ อุบลราชธานี โรงแรมศรีมงคล อุบลราชธานี และ โรงแรมรสสุคนธ์ จังหวัดขอนแก่น

โรงแรมพุ่มรัตน์ อุบลราชธานี

โรงแรมพุ่มรัตน์เป็นโรงแรมที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดอุบลราชธานี มีการบริการด้านห้องพัก และสถานเริงรมย์ต่าง ๆ มากที่สุดในจังหวัด โรงแรมพุ่มรัตน์เป็นสถานที่ ทำหน้าที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ ที่เดินทางมาจังหวัดอุบลราชธานี เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ครบถ้วนที่สุดของจังหวัดในขณะนี้ เจ้าของของโรงแรมคือ นายไชยศิริ เกื่องกาจจน เสรยบุรี โรงแรมก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2516

สถานที่ตั้งของโรงแรม

โรงแรมพุ่มรัตน์ ตั้งอยู่ในตัวเมืองอุบลราชธานี เลขที่ 173 ถนนชยางกูร อ. เมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากสถานที่ตั้งของโรงแรมประมาณ 200 เมตร อยู่ติดกับถนนชยางกูร

ทิวอาคารและสภาพแวดล้อมทั่วไป

ลักษณะรูปแบบของทิวอาคารเป็นอาคารสูง 8 ชั้น รูปแบบเป็นลักษณะสมัยใหม่ ทิวอาคารทาสีครีม มีทิวอาคารของโรงแรมอยู่ 3 แห่ง คือ ด้านข้างของโรงแรมและด้านข้างของโรงแรม บริเวณด้านหน้าทางเข้าของโรงแรม เป็นป้ายของโรงแรมและการจัดสวนหย่อมเล็ก ๆ ทิวอาคารห่างจากถนนชยางกูร ประมาณ 60 เมตร ซึ่งด้านหน้าของโรงแรมเป็นลานเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานบริการภายในโรงแรม

1. ห้องพักรวมทั้งหมด 137 ห้องอยู่ระหว่างชั้นที่ 2 ถึงชั้นที่ 8 ห้องพักรวม 3 แบบด้วยกันคือ

ประเภท	จำนวน	ราคา/พัก/คืน
- ห้องสูท	70 ห้อง	2,000 บาท
- ห้อง วี ไอ ที	20 ห้อง	1,500 บาท
- ห้องครอบครัว	25 ห้อง	1,200 บาท
- ห้องเตียงคู่	82 ห้อง	600 บาท

2. ห้องอาหารและค็อกเทลเปิดบริการตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึงเวลา

02.00 น. บริการอาหารไทยอีสาน จีน ฝรั่งเศส เปิดบริการทุกวัน

3. ไนต์คลับ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 20.00 น. ถึงเวลา 03.00 น. ทุกวันเว้นวัน

หยุดทางพุทธศาสนา

4. ลานอบนวด เปิดบริการตั้งแต่เวลา 19.30 น. ถึงเวลา 24.00 น.

5. คีลโก้เทค เปิดบริการตั้งแต่เวลา 21.00 น. ถึงเวลา 03.00 น.

6. ห้องประชุมจัดมโด้ยง บริการจัดงานเลี้ยงประชุมสัมมนาต่าง ๆ รวมทั้งงานแต่งงาน

7. สระว่ายน้ำ อยู่ทางด้านหลังของโรงแรมให้บริการเฉพาะแขกผู้มาพักภายในโรงแรม

เท่านั้น

บรรยากาศภายในและการตกแต่งภายในโรงแรม

บรรยากาศภายในโรงแรมจะถูกแบ่งตามสัดส่วน เพราะในแต่ละส่วนของโรงแรมนี้ ทำการตกแต่งไม่พร้อมเพรียงกันและไม่เหมือนกัน ซึ่งในแต่ละส่วนนั้นถ้าใส่เอกลักษณ์ของภาคอีสานมาผสมผสานมาช่วยในการออกแบบน้อย จึงทำให้เหมือนกับโรงแรมทั่วไป และ การตกแต่งในแต่ละส่วนจะแตกต่างกันออกไป แต่ยังคงบรรยากาศที่เป็นกันเองอยู่เหมือนเคย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงแรมรสสุคนธ์ ชอนแกน

โรงแรมรสสุคนธ์ เป็นโรงแรมที่อยู่ในภาคอีสาน ซึ่งได้รับการตกแต่งนั้น เป็นรูปแบบของอีสาน และยัง เป็นโรงแรมที่ใหญ่ แห่งหนึ่งของจังหวัดชอนแกน ผู้บริหารโรงแรมมีประสบการณ์การ ไฟสาค พิสาลลิน

สถานที่ตั้งของโรงแรม

โรงแรมรสสุคนธ์ตั้งอยู่ใจกลางเมืองชอนแกน เลขที่ 1/10 ถ. กลางเมือง อ. เมือง ชอนแกน ตั้งอยู่ตรงมุมตรงกลางเมือง

ตัวอาคารและสภาพแวดล้อมทั่วไป

บรรยากาศทั่วไป ความคงจากภายนอกของตัวอาคารของโรงแรม จะเห็นเป็นอาคารไม่เล็กไม่ใหญ่จนเกินไป อยู่ในขนาดพอดี เป็นที่ที่สวยมีกลิ่นอายของศิลปะแบบไทยโบราณในอาคารที่ดูการดีใหญ่ ๆ ทั่วไป โรงแรมมีขนาดความสูงของตัวอาคารเพียง 4 ชั้น บริเวณรอบๆรวมพื้นที่ที่อยู่ 5 ไร่ เป็น ครอบคลุมอาคาร ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดรวมเงา และความร่มรื่นสวยงาม

สถานบริการต่าง ๆภายในโรงแรม

1. ห้องพัก ภายในประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกความระบอบสากลนิยม มีเครื่องปรับอากาศ พุ่มม โทรทัศน์ วิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็นพร้อมเครื่องครัว น้ำร้อน-น้ำเย็น ในห้องพักและอ่างน้ำทุกห้อง

จำนวนห้องพักมีอยู่ทั้งสิ้น 82 ห้องพัก ขนาดของแต่ละห้องคือ 20 ตารางเมตร

	จำนวน	ราคา/ต่าพัก/คืน
- ห้องพักพักแบบ	60 ห้อง	
พักเดี่ยว		350 บาท
พักคู่		400 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	จำนวน	ราคา/ค่าพัก/คืน
- ห้องพักแบบ พักเดี่ยว	19 ห้อง	400 บาท
พักคู่		450 บาท
- ห้องพิเศษ	3 ห้อง	1,200 บาท
- เคียงเสริมเคียงละ		100 บาท

หมายเหตุ เฉพาะโทรทัศน์ คิดค่าบริการ เมื่อเรียกใช้ คืนละ 50 บาท มีหนังสือพิมพ์ไทยและต่างประเทศเป็นประจำวันตามห้องพักทุกวันโดยไม่คิดเงิน

2. ห้องพาแลง เปิดบริการตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึงเวลา 01.00 น. ทุกวัน บริการอาหารเช้าที่บ้านอัสสัม และอาหารไทย อาหารสากล ทั้งแบบยุโรปและอเมริกา

3. ห้องมุมสวน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของห้องพาแลง เปิดบริการตั้งแต่ 06.00 น. ถึงเวลา 01.00 น. ทุกวัน บริการอาหารเช้า บ้านเมือง อาหารไทย และอาหารสากล

4. ห้องโถงค้ำคอกเทลเงาท์ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 16.00 น. ถึงเวลา 01.00 น. ทุกวัน มีสุตรคอกเทลที่น่าสนใจ 2 สูตร คือ น้ำองคฺษเฮอร์ กับ โคมคาคี"ดท์ ทีละ 60 บาท ห้องโถงค้ำสามารถจัดเลี้ยงได้ 150 คน และจัดประชุมสัมมนาได้ 80 คน นอกจากนั้นยังมีบริการรับส่งระหว่างโรงแรมกับสนามบิน สถานีรถไฟและสถานีทุกเวลา

บรรยากาศภายในและการตกแต่งของโรงแรม

บรรยากาศภายใน ถูกแบ่งสัดส่วนระหว่างแขกคนรั้ว กับห้องอาหารและร้านขายที่ระลึก การตกแต่งภายในส่วนใหญ่ใช้ไม้เนื้อแข็งจัดในการตกแต่ง โดยเน้นที่ลดกรรมพันธ์บ้านเป็นเครื่องประดับ อาทิ เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอลายต่าง ๆ ที่นำมาจัดครอบคิดผนัง

พนักงานต้อนรับแต่งชุดไทยโดยใช้ผ้าทอลายต่าง ๆ พื้นเมือง เมื่อนั่งจะบอกให้รู้ว่าชอบแกน คือ เมืองแห่งผ้าไหมเมืองอัสสัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงแรมศรีกมล อุดรราชธานี

โรงแรมศรีกมลนี้ สังกัดโรงแรมหนึ่งที่ตั้งอยู่ในตัว เมืองอุดรราชธานี เป็นโรงแรม
 คอนกรีตเหล็กแต่ลักษณะในการตกแต่งภายในโรงแรมนั้น คอนกรีตจะดูดีกว่าโรงแรมภายในจังหวัด
 อุดรราชธานีหลายแห่ง เจ้าของโรงแรม คือ บริษัท ศรีกมลจำกัด
สถานที่ตั้งของโรงแรม

โรงแรมศรีกมล ตั้งอยู่ตัว เมืองอุดรราชธานีใกล้กับตลาดใหญ่เมืองอุดรและแม่
 น้ำมูล อยู่เลขที่ 22/2 ถ. คูมดศักดิ์ อ. เมืองอุดร
ทิวทัศน์และสภาพแวดล้อมทั่วไป

ลักษณะรูปแบบของทิวทัศน์นั้นเป็นลักษณะคล้ายกับตึกพาณิชย์ ตึกแถวโถงทั่วไป
 มีทั้งหมด 4 ชั้น ล้อมรอบด้วยลานว่างของโรงแรมก็ติดกับถนนที่กว้างทีเดียว บรรยากาศ
 และสภาพแวดล้อมของโรงแรมนี้ จะดีออกไปหน่อย เพราะรอบ ๆ ทิวทัศน์ของโรงแรมนี้จะ
 เต็มไปด้วยตึกบ้านเรือนร้านค้าไปหมด ความหนึ่งของ โรงแรม เป็นตึกอาคารพาณิชย์ไม่มีส่วน
 หอมต้นไม้ดอกไม้เลย

สถานบริการต่าง ๆ ภายใน โรงแรม

1. ห้องพัก มีจำนวนทั้งหมด 40 ห้อง เหนือ โดยแบ่งเป็นแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

	จำนวน	ราคา / คืนพัก / คืน
- ห้องแอร์เตียงเดี่ยว	20 ห้อง	400 บาท
- ห้องแอร์เตียงคู่	20 ห้อง	500 บาท

2. ห้องอาหารและคอกฟู้ด เปิดบริการตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึงเวลา 02.00 น.

บริการทั้งอาหารอีสาน อาหารจีน อาหารฝรั่ง ตั้งอยู่ที่ชั้นที่ 2 ของ อาคาร

3. ล้อมบี้เลาจน์ อยู่ติดกับล้อมบี้ บริการทางด้านอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิด

4. ห้องประชุม จัดงานเลี้ยง งานประชุมสัมมนา รวมทั้งงานแต่งงานด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรยากาศภายในและการตกแต่งของโรงแรม

บรรยากาศภายในโรงแรมซึ่งเป็นโรงแรมที่เล็ก ซึ่งครอบคลุมเป็นกันเองมากที่สุด และ
 และการตกแต่งภายในนั้น เป็นลักษณะสากลทั่วไปและผสมผสานกับรูปแบบของอีสานอยู่บางแ
 น้อย การทาสีภายในนั้นดูแล้วอบอุ่น ดึงดูดความวิเศษหลักในการตกแต่งนั้น ยึดไม่เป็นหลัก
 และแทรกควยทลง เหลือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ข้อมูลประกอบการออกแบบ

4.1 สถาปัตยกรรมอีสาน

สถาปัตยกรรมเป็นศิลปะที่เก่าแก่ของมนุษยชาติที่มีพื้นฐานสืบต่อกันมา ทั้งแก่นมนุษย์ยังร่อนเร่พเนจรไม่ได้อยู่เป็นหลักแหล่ง สถาปัตยกรรมเป็นศิลปะที่บอกเรื่องราว หรือสื่อความหมาย ซึ่งสะท้อนถึงอารยธรรมความเจริญของชาติ-รวมทั้งศิลปะประวัติศาสตร์ เทคโนโลยี และปรัชญาทางสังคม และการเมืองด้วย

เนื่องจากพื้นที่อีสานกว้างขวางมาก ประชากรหนาแน่นเป็นหนึ่งในสามของประเทศ และเป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ยิ่งใหญ่ที่สุด มีสิ่งที่น่าสนใจมากมายไม่ว่าจะเป็นศิลปะวัตถุโบราณสถาน วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนภูมิประเทศที่สวยงามแตกต่างกันออกไปตามสภาพพหุวิทยาการศาสตร์ของท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีกว่าสรรพสิ่งเหล่านี้เป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดรูปแบบของสถาปัตยกรรมแตกต่างกันออกไปจนเกิดเป็นเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมในแต่ละท้องถิ่น

การท่องเที่ยวในดินแดนต่าง ๆ โดยมากมักจะไปดูพหุศาสตร์สถานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมในแบบฉาบฉวย เมื่อไม่มีทัศนความรู้ทำให้ไม่เกิดความสนใจเท่าที่ควรสักเท่าไรเคยเห็นเท่านั้น และบางครั้งอาจจะทำลายโบราณวัตถุต่าง ๆ เสียด้วยโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ งานสถาปัตยกรรมก็เช่นกันหากการพัฒนาอย่างไรพื้นฐานทางศิลปวัฒนธรรมของตนเอง ก็เหมือนการกระโจนไปข้างหน้าอย่างขาดหัว ไม่มีแบบฉบับของชนบทโบราณที่เป็นของตนเองให้เก็บรักษาได้

สถาปัตยกรรมในอีสาน ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น อธิบายโดยสังเขปดังนี้

1. ลักษณะภูมิศาสตร์ อีสานเป็นพื้นที่ราบสูงมีชื่อเรียกว่าที่ราบสูงโคราช ลักษณะเอียงเทไปทางตะวันออกเฉียงใต้ทางลุ่มแม่น้ำมูล โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ๆ คอน ๆ มีลักษณะพิเศษก็คือ มีแนวของที่ราบสูงชันเป็นตอน ๆ และมีแนวภูเขาที่แนวเขตแดนแทบจะโดยรอบทุกด้าน

ดังนั้น จึงมีอากาศร้อนจัด และมีฝนตกน้อย ดินที่ทั่วไปเป็นดินปนทรายไม่สามารถ

เอกสารนี้จัดทำขึ้นนำ ส่วนที่ลดลงไปก็เป็นคืนเหนียว หรือไม้กั้นคานที่นำไม่สามารถมีขานลงไปใต้สะดวก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉะนั้น เมื่อมีฝนตกชุกตามลุ่มน้ำต่าง ๆ น้ำนั้นก็ไหลป่าลงไปสู่ลำน้ำ ทำให้เกิดน้ำท่วมหรือที่เรียกว่า ท่วมเป็นประจำ ทำให้ชาวอีสานไม่สามารถตั้งบ้านเรือน ทำไร่นา ทำสวน ศึกษาศึกษาแต่ละแห่ง ไททองไปอยู่ในที่ค่อนข้างสูงขึ้นไปอีก นี่เองเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อีสานกินการน้ำ ทั้ง ๆ ที่มีแม่น้ำลำห้วยต่าง ๆ ในภาคอีสานไหลลงสู่แม่น้ำโขงปีละ 25,000 ล้านลูกบาศก์เมตรทั่วโลกเคื่องกับจำนวนน้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่ทางรัฐบาลได้แก้ไขหานี้ โดยการสร้างเขื่อนกั้นน้ำหลายแห่ง เช่น เขื่อนอุบลรัตน์ที่จังหวัดขอนแก่น เขื่อนลำพระเพลิง เขื่อนลำตะคอง ที่จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนจุฬาภรณ์ (เขื่อนน้ำพรม) ที่จังหวัดชัยภูมิ เขื่อนสิรินธรที่จังหวัดอุบลราชธานี เขื่อนลำปาวที่จังหวัดกาฬสินธุ์

อาณาบริเวณของอีสานในสมัยโบราณติดกับบรรพมณฑลเป็นทะเลน้ำเค็ม ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงยุคเปลือกโลกบริเวณนี้ถูกดันยกสูงขึ้น น้ำทะเลแห้งไปจึงมีแหล่งเกลือหินอยู่ใต้ดินหนาหลายร้อยเมตรเป็นจำนวนเมกะถึง 2 ล้านเมตริกตัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหินตะกอน หรือหินชั้นประเภทหินทราย เวลาสึกกร่อนจึงกลายเป็นดินทรายปนอยู่ทั่วไป ด้วยเหตุนี้อีสานจึงมีสภาพแห้งแล้งกว่าภาคอื่น ๆ บางแห่งเพาะปลูกไม่ไคยเพราะดินเค็มจึงขุดน้ำใต้ดินขึ้นมาทำเกลือเป็นอุตสาหกรรมกันหลายหมู่บ้านแถบอีสานใต้ เช่น อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เป็นต้น

หากจะแบ่งพื้นที่ของภาคอีสานตามสภาพลุ่มน้ำแล้วพื้นที่อุดมสมบูรณ์ของอีสานจะอยู่ตามลุ่มน้ำใหญ่ คือ

ลุ่มน้ำโขง

อยู่ทางตอนเหนือของภาคอีสาน จากแนวเขาภูพานไปจดแม่น้ำโขง มีลำน้ำสาขาที่สำคัญอีกหลายสายที่ไหลผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำนี้ดังสูงชันของแม่น้ำโขง เช่น แม่น้ำเหือง แม่น้ำเลย แม่น้ำโขง ห้วยหลวง ห้วยทราย แม่น้ำก้ำ ห้วยบางทราย และแม่น้ำสงคราม อันเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดในพื้นที่ของลุ่มน้ำโขงนี้ยาวประมาณ 420 กม.

ลุ่มน้ำชี

อยู่ตรงกลางของแผ่นดินอีสานไปจดทิวเขาภูพานทางทิศเหนือ มีลำน้ำสาขาสำคัญไหลลง 3 สายคือ แม่น้ำพอง แม่น้ำลำปาว และแม่น้ำยั้ง

ลุ่มน้ำมูล

อยู่ตอนใต้สุดของภาคอีสาน นับเป็นลุ่มน้ำสำคัญที่สุด ยาวประมาณ 641 กิโลเมตร มีลำน้ำสาขาสำคัญหลายสายไหลลงสู่แม่น้ำมูลทั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางฝั่งขวาและฝั่งซ้าย เช่น ลำแพะ ลำปลายมาศ ลำซิว ห้วยทัพ
พัน ห้วยขบุง ลำไผ่ใหญ่ และลำไผ่น้อย ส่วนทางฝั่งซ้ายก็มี ลำ
พระเพลิง ลำตะคอง ลำเชียงไกร และลำเสียว

2. ประวัติศาสตร์อีสาน

2.1 ยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีการค้นพบเรื่องราวของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์
ที่บ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี บ้านนาดี จังหวัดขอนแก่น และบ้านกรวด จังหวัด
บุรีรัมย์ โดยการตรวจสอบอายุของโบราณวัตถุต่าง ๆ ที่ขุดพบเช่น เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประ
คัมภ์งาช้าง และเครื่องสำริดต่าง ๆ ทำให้เชื่อว่าทางอีสานมีอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุดในโลกแห่ง
หนึ่ง

2.2 สมัยพุทธกาล มีหลักฐานทางโบราณสถานที่มีกระจุกกระจายอยู่มากมาย
ยิ่งกว่าภาคใด ๆ ของประเทศ โบราณสถานที่ปรากฏอยู่มีทั้งอารามและสมัยลพบุรีอันเป็นศิลปะ
สมัยขอมนับเนื่องมาแต่พุทธศตวรรษที่ 8-18 แล้วก็ขาดช่วงไปไม่มีศิลปะสมัยสุโขทัยปะปนอยู่เลย
มีอีกครั้งหนึ่งก็เป็นศิลปะสมัยอยุธยา ทั้งนี้อาจสันนิษฐานได้ว่า อีสานอาจจะรุ่งเรืองอยู่แล้วจนไม่มี
ความจำเป็นต้องรับจากอาณาจักรสุโขทัยอีกเนื่องจากสุโขทัยเป็นเมืองหน้าด่านของขอม และใน
ระบายนั้นขอมมีเมืองใหญ่ ๆ อยู่ในอีสานหลายเมือง สุโขทัยจึงไม่สามารถที่จะแผ่อำนาจมาได้ถึง
ได้ จึงไม่มีการถ่ายเททางสายวัฒนธรรมเลย ท่อมอำนาจและอิทธิพลของขอมเสื่อมลงในขณะที่
กรุงศรีอยุธยาซึ่งมีอำนาจกล้าแข็งมากขึ้น จึงสามารถแผ่อิทธิพลทุกความมายังภาคอีสานได้

อาณาจักรขอมที่เจริญรุ่งเรืองในสมัยนั้นจะเห็นได้จากถนนขอมที่เป็นเส้นทาง
คมนาคมหลายสาย เช่น สายหนึ่งสร้างขึ้นไปทางของเขาค้อราชถึงแผ่นดินสูงอันเคยเป็นอาณาจักร
จักรโคตรบุทท จากนั้นก็ย้อนขึ้นเหนือไปข้ามลำน้ำป่าสักสู่เมืองพิบูลโลก สุโขทัย สวรรคโลก ส่วน
ทางใต้ของเมืองละโว้ก็มีถนนขอมมุ่งหน้าสู่เมืองอุทอง นครบมุน ราชบุรี จนถึงเพชรบุรี ถนนขอม
นี้เองเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดศาสนสถานใหญ่น้อยระหว่างทางคือ ปราสาทหิน ปราสาทอิฐ ที่
เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาของกษัตริย์ขอม ดังนั้น จึงมีปราสาทขอมน้อยใหญ่กระจายไปทั่ว
อีสานทุกวันนี้

2.3 สมัยอยุธยา ตามระบบการปกครองของไทยแต่เดิมนั้นจะแบ่งดินแดนของ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้บุตรหลานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
อาณาจักรออกเป็นหัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก และหัวเมืองประเทศราช ทางทิศตะวันออก
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจียงเหนือคือภาคอีสานที่มีเมืองนครราชสีมาเป็นหัวเมืองชั้นในมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์ (พ.ศ. 2199-2231) มีเมืองเวียงจันทน์ และจำปาศักดิ์เป็นเมืองประเทศราช

2.4 สมัยรัตนโกสินทร์ อำนาจการปกครองของไทยมีตลอดสองฝั่งลำน้ำโขง จนถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนสมัยปัจจุบัน ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ร.ศ. 107 (พ.ศ. 2431) ฝรั่งเศสเข้ามาล่าเมืองขึ้นแถบแหลมอินโดจีนจนถึงสิบสองจุไทย พระองค์จึงรับจัดการแบ่งการปกครองหัวเมืองคานันใหม่ในปี 2433 เพื่อจะแสดงให้ ฝรั่งเศสเห็นว่าดินแดนแถบนี้เป็นของไทย พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แบ่งการปกครอง หัวเมืองภาคอีสานซึ่งกินอาณาเขตไปถึงฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงด้วยเป็น 4 หัวเมืองใหญ่ ดังนี้

หัวเมืองลาวฝั่งตะวันออก มีเมืองนครจำปาศักดิ์เป็นศูนย์กลางการปกครอง มีหัวเมืองใหญ่ 11 เมืองและหัวเมืองเล็กอีก 26 เมือง รวม 37 เมือง หัวเมืองใหญ่ 11 เมือง ได้แก่ เมือง นครจำปาศักดิ์ เมืองเชียงเคียง เมืองแสนปาง เมืองสมนคร เมืองอัครมู เมืองสารวัน เมืองคำทองใหญ่ เมืองสุรินทร์ เมืองดีชะ เมืองขุขันธ์ เมืองเขษุม

หัวเมืองลาวฝั่งตะวันออกเจียงเหนือ มีเมืองอุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการปกครอง มีหัวเมืองใหญ่ 12 เมือง และหัวเมืองเล็กอีก 29 เมือง รวม 41 เมือง หัวเมืองใหญ่ 12 เมือง ได้แก่ เมืองอุบลราชธานี เมืองกาฬสินธุ์ เมืองสุวรรณภูมิ เมืองมหาสารคาม เมืองร้อยเอ็ด เมืองภูแล่นช้าง เมืองกมลาสัย เมืองเขมราฐ เมืองยโสธร เมืองสองคอนคอนคอง เมืองนอง และเมืองศรีสะเกษ

หัวเมืองฝ่ายเหนือ มีเมืองหนองคายเป็นศูนย์กลางการปกครอง มีหัวเมืองใหญ่ 16 เมือง และหัวเมืองเล็ก 36 เมือง รวม 52 หัวเมือง หัวเมืองใหญ่ 16 เมือง คือ เมืองหนองคาย เมืองเชียงขวาง เมืองบริคตต์ เมืองโพนพิสัย เมืองชัยบุรี เมืองท่าอุเทน เมืองนครพนม เมืองสกลนคร เมืองขุขะกาหาร เมืองกุมภทาสัย เมืองบุรีรัมย์ เมืองหนองหารใหญ่ เมืองขอนแก่น เมืองคำเกิด เมืองคำมวน และเมืองหล่มสัก

หัวเมืองลาวฝ่ายกลาง มีเมืองนครราชสีมาเป็นศูนย์กลางการปกครอง มีหัวเมืองใหญ่ 3 เมือง คือ เมืองนครราชสีมา เมืองขมบท และเมืองภูเขียว และเมืองเล็กอีก 12 เมือง รวมเป็น 15 เมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2436 (ร.ศ. 112) ได้เสียดินแดนฝั่งซ้ายลำน้ำโขง อันเป็น
ประเทศลาวแก่ฝรั่งเศส และประเทศเขมรทั้งหมดอีกในปี 2445

ดังนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีรูปการปกครองหัวเมือง
อีสานใหม่ โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 มณฑล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล
กลาง คือ

มณฑลอุดร ชื่อเดิมมณฑลลาวพวน มีเมืองต่าง ๆ ได้แก่ หนองคาย อุดรธานี ชอนแก่น นครพนม
สกลนคร และเลย

มณฑลอีสาน เดิมเรียกมณฑลลาวกลางมีเมืองหลายเมืองคือ เมืองอุบลราชธานี ศรีสะเกษ
สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และกาฬสินธุ์

มณฑลราชสีห์ ชื่อเดิมมณฑลลาวกลาง มีเมืองใหญ่สามเมือง คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ
บุรีรัมย์ ภายหลังการเปลี่ยนการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 แล้ว แต่ละเมืองจึงมีฐานะเป็น
จังหวัด เมืองไหนเล็กก็เป็นอำเภอ ตำบลตามลำดับไป ภาคอีสานปัจจุบันมีจังหวัดต่าง ๆ รวม
17 จังหวัด

อนึ่ง สมเด็จพระมหาพรตเจ้าจารย์ราชานุภาพได้เรียกชื่อสามมณฑลนี้ว่า "ลานช้าง"
(ลานล่าง) ตามแนวแควนคู่กับลานนา (ลานนา) มาแต่ก่อน

3. วัฒนธรรมอีสาน ดินแดนภาคอีสานแถบอีสานใต้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอาณาจักร
จักรมากกว่า ปิตามหลักฐานโบราณสถานศิลปวัตถุต่าง ๆ ที่พบในชุมชน โบราณโดยเฉพาะใน
อีสานใต้มีถึง ชุมชน ดังนั้นลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ชาวอีสานเชื่อกันจนกระทั่งทุกวันนี้ว่าตนคำรับ
ของศาสดาอาคมมาจากชุมชนบุรีประสิทธิ์ประสาท โดยเฉพาะชาวเขมรคำจะได้รับความเชื่อถือสูง
มาก ศิลปินต่าง ๆ จะเป็นภาษาขอมทั้งสิ้น สำหรับบริเวณแถบอีสานเหนือสัมพันธ์กับอาณาจักร
ลาวด้วยความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นมาแต่อดีต โดยเชื่อกันว่ายุคโลหะคืออพยพเข้าสู่ประเทศ
ไทย 3 ทาง คือ

1. ข้ามลำน้ำโขงเข้าสู่อีสาน ทางคานจังหวัดอุดรธานี
2. ข้ามลำน้ำโขงสู่ภาคอีสาน ทางคานอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ชามลำนํ้าโฆงสุภาคเหนือทางค่านจังหวัดน่านและบริเวณใกล้เคียง ท่อจากนั้น
ก๊อพหสุภาคกลางและภาคใต้ตามลำดับ

วัฒนธรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับชาวอีสานอย่างแน่นแฟ้นตั้งแต่เกิดจนตายได้แก่ ฮีต
สิบสอง ฮีตสิบสอง หมายถึง จารีตประเพณีในรอบสิบสองเดือน หรือในรอบปีของชาวอีสาน มี
สาระสังเขปดังนี้

เดือนอ้าย เดือนเจียง หรือเดือนแรก เกี่ยวกับพระภิกษุทำพิธีอุยกรวม หรือเข้ากรรม ซึ่งต้อง
อยู่แต่ในวัดวาอาราม ฝ่ายชาวนานักไต่ทำบุญในโอกาสนั้นด้วย

เดือนยี่ เดือนสอง เรียกงานบุญคุณแลน เป็นเดือนเก็บเกี่ยวโดยชนชาวชนสูงแลน นวกชาวแลว
กองชาวเบ็ดอกสูงเป็นจอมปลวก เรียกว่า กุมข้าว และทำพิธีบวงสรวงเจ้าแม่โพสพ นิมนต์พระมา
ทำบุญแลน ปัจจุบันจะนิเวมรวมกันไปทำบุญคุณแลนที่วัดประจำหมู่บ้าน

เดือนสาม งานบุญข้าวจี เนื่องในวันมาฆบูชา ข้าวจี คือข้าวเหนียวมิ่งที่ปั้นกลมหรือยวี่ เอา
เสียบไม้ย่างไฟเมื่อสุกเกรียมแล้วก็เอาไขขงที่โหวทาเลย่างซ้ำอีกเสร็จแล้วถอกไม่ออกเอานํ้า
ออยหรือนํ้าตาลที่เป็นกอนยักใส่แทน แล้วถวายพระเณรในตอนเช้า

เดือนสี่ งานบุญเทศมหาชาติ

เดือนห้า งานสงฆ์ หรืองานบุญสงกรานต์

เดือนหก งานบุญวิสาขบูชา และงานบุญบั้งไฟเป็นงานใหญ่มีการ ชิงนำขบวนแห่บั้งไฟ มีการ
ประกวดทั้งรูปร่างและการตกแต่ง ตลอดจนการจุดบั้งไฟของคุ้มศรีทงษา หรือของวัดไหนขึ้นสูงสุด
งานบุญบั้งไฟในอีสานจัดใหญ่ที่สุดที่จังหวัดยโสธร และหนองคาย

เดือนเจ็ด เป็นช่วยฝนตกหนักมีงานบุญ ข้าชะบํ้าเบ็ก หรือเบ็กบ้าน หมายถึงบุญชำระ คือการ
ชำระจิตใจให้ผ่องใส ทำพิธีเลี้ยงผีบ้าน คือก่อนจะลงนํ้าก็เอนสรวงบูชาเจ้าที่ผนาก่อนเป็นการ
แสดงความนับถือบุญคุณของวิญญาณบรรพบุรุษ

เดือนแปด งานบุญเข้าพรรษา มีการหล่อเทียนเข้าพรรษา เพื่อถวายตามประอารมต่าง ๆ มี
การตกแต่งกันวิจิตรพิสดาร เข้าประกวดกัน จังหวัดอุบลราชธานีจัดเป็นงานใหญ่ประจำปี

เดือนเก้า งานบุญข้าวประดับดิน ประชาชนหาอาหาร มากพดู มูหรี ห่อค่วยใบจงไปวาง
ตามยอดหญ้าข้าง แขนตามต้นไม้ข้าง และใส่ไว้ในศาลเจ้าเทวดาบ้าง วัดคู่ประสงคเพื่อให้เกิด
ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว หรือเป็นพิธีระลึกถึงคงที่มนุษย์ไปอวดคัยอยู่กับ เดือนเก้านี้ชาวปลาและที่พื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต
กําลังเจริญ ชาวบางจังหวัดทำพิธีขอคุณแผ่นดิน
ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปดสิ่งเหนือฟ้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดือนสิบ งานบุญชาวสาก (สลากภัท) มีการจกซื้อของทนกใส่ไว้ที่ภาชนะ และเขียนสลากใส่ลงในบาตรด้วย เมื่อพระภิกษุใดได้รับสลากนั้นก็เรียกหาขกเจ้าของไปถวาย

เดือนสิบเอ็ด งานบุญออกพรรษา จักงานใหญ่โตกว่างานบุญเข้าพรรษา จังหวัดหนองคายจักงานใหญ่โตกว่าทุกจังหวัด มีการตักบาตรเทโวในตอนเช้า ตอนสายมีการแข่งเรือยาวในแม่น้ำโขง ตอนเย็นจะแห่ปราสาทผึ้งไปบูชาพระธาตุกลางลำน้ำโขง และพอกค้ำชะมิงงานลอยประทีปโคมไฟซึ่งสมัยก่อนเรียกกันว่าลอยเรือไฟ หรือไหลเรือไฟ เคียงนี้วิวัฒนาการมาเป็นลอยกระทงเหมือนภาคกลาง

เดือนสิบสอง งานบุญกรฐนตลอดเดือนแบบเดียวกันกับการทอดกฐินทั่วไป

4. ศิลปสถาปัตยกรรมสถาน สถาปัตยกรรมอีสาน แยกประเภทได้ดังนี้

4.1 โบราณสถาน ส่วนมากเป็นศาสนสถานที่เป็นอิฐ หิน ในรูปปราสาท วิหาร วัต ตั้งอยู่กระจายแทบทุกจังหวัด ปราสาทที่มีชื่อเสียงอยู่ในสมัยทวารวดีและสมัยสุโขทัยซึ่งเป็นอิทธิพลของขอมแถบอีสานใต้ เช่น ปราสาทหินพิมาย ปราสาทหินพนมวัน ที่จังหวัดนครราชสีมา ประสาทหินเมืองต่ำ ปราสาทหินพนมรุ้งที่จังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทหินเขาพระวิหาร ที่จังหวัดศรีสะเกษ ปราสาทหินบ้านพลวง ปราสาทศีขรภูมิที่จังหวัดสุรินทร์ เป็นต้น

พอมาดึงสมัยอยุธยาที่มีพวก เจดีย์ สลุป ที่เรียกกันว่าพระธาตุจะเป็นในลักษณะทรง
 บั้วเหลี่ยมขนาดต่าง ๆ กัน ที่มีชื่อเสียงไต่แก พระธาตุพนม พระธาตุเรณูนคร อำเภอเรณูนคร
 จังหวัดนครพนม พระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร พระธาตุศรีสองรัก อำเภอคานไชย จังหวัด
 เลย พระพุทธบาทบัวบก อำเภอภักดีเมือง จังหวัดอุดรธานี พระธาตุขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พระธาตุหินพันด้าย

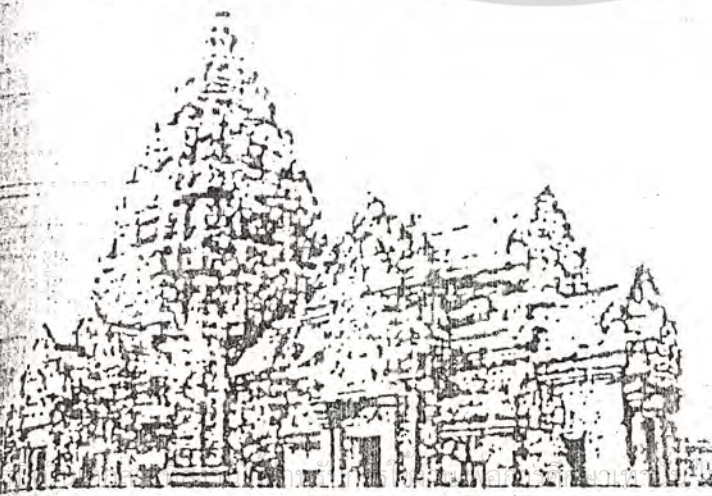
พระธาตุหินพนม และภาพสลัก
 ที่ศาลาอุบาเยนพารามปราชญ์

รูปสลักเสนาประคองคันทน์เหนือของปรางค์ใหญ่

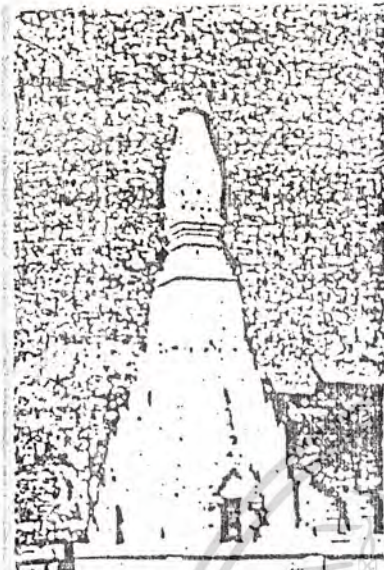

รูปสลักทางลัดและบันไดของปรางค์ใหญ่ สันนิษฐานว่าเขียนหรือสลักพราหมณ์ (เจ็นตาม)

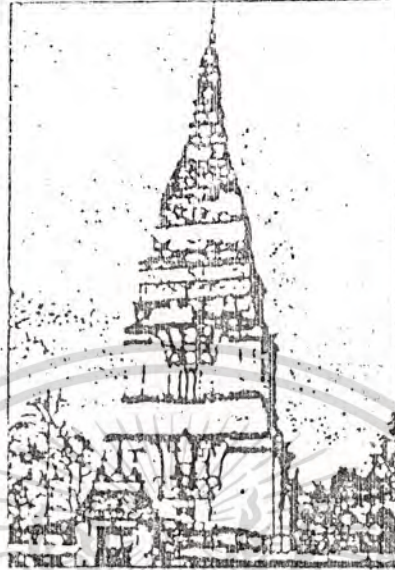

ปรางค์พราหมณ์

เอกสารที่ 4.1 นี้แสดงกลุ่มสถาปัตยกรรมประจำพื้นที่ ในภาคอีสาน
 ไม่นานก่อนที่ข้าพเจ้าจะเดินทางไปศึกษาภาคอีสานอีกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระธาตุเจ็ริงชุม จ.ตากดงกต

พระพุทธรูปปางนาค อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี

พระธาตุเรณูนคร นครพนม

งานถนนโครงการพระธาตุหนองโสนใหม่
เมื่อเดือนมีนาคม 2521

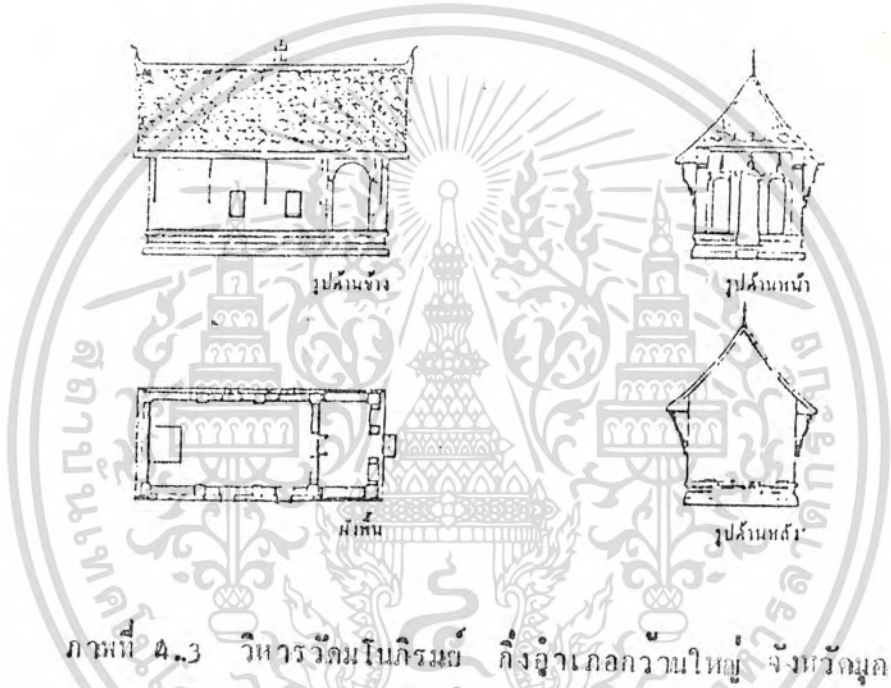
พระธาตุคอกมะพร้าวเดิม ถ่ายภาพด้านละในเขตเขื่อนลือไชยในระหว่าง พ.ศ. 2450 เขตพระธาตุนี้พระเจ้าวิไล
และ เจ้าอินทระวดี

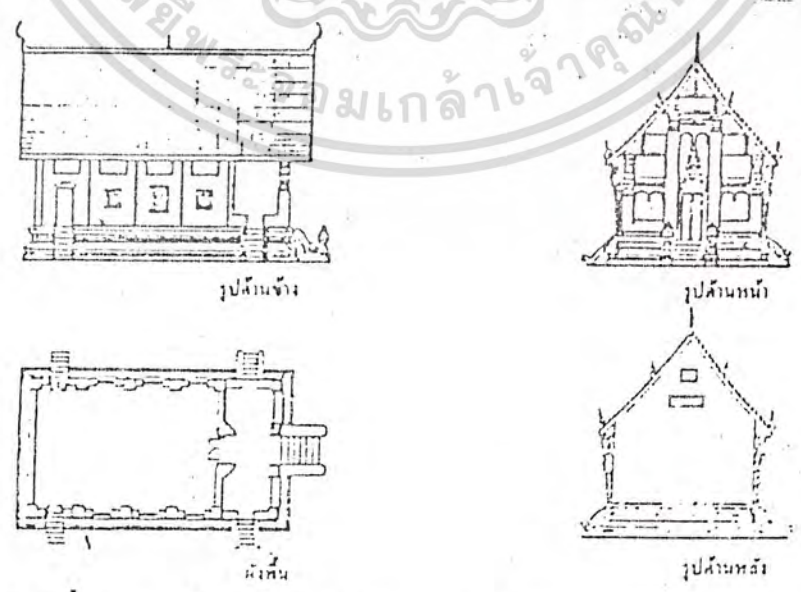
ภาพที่ 4.2 องค์พระธาตุในภาคอีสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบโบสถ์ และวิหารจะเป็นแบบศิลปะลาว ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าจะมีขนาดเล็ก รูปทรงเตี้ยแคบคล้ายกับสถูปยกรวมล้านนา หลังคาเครื่องไม้ทั้งหมด หรือมุงกรเบื้อง ทรงหลังคา ค่อนข้างสูง เส้นขอบ้านฉมหรือหน้าจั่วโค้งเล็กน้อย เครื่องประดับหลังคามีเพียงช่อเท่านั้นที่ก่อ ควัญปูนออกมาจากสันหลังคาหรือก่อควัญปูนมาจนถึงส่วนนอกของช่อฟ้า แล้วจึงนำไม้ที่แกะสลักเป็นส่วน ปากมาต่อ ซึ่งแตกต่างจากภาคกลางที่ช่อฟ้าแกะสลักจากไม้ทั้งต้น แล้วจึงนำไปติดที่ปลายสันหลัง คา

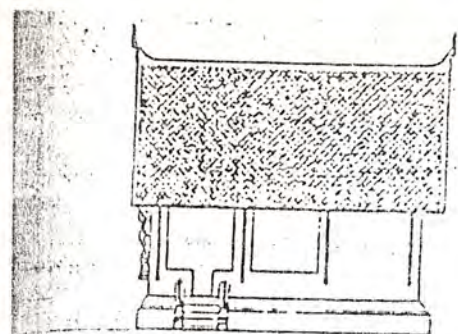

ภาพที่ 4.3 วิหารวัดมโนภิรมย์ กรุงเทพมหานคร

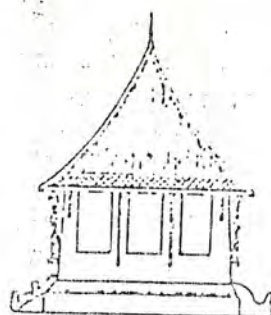

ภาพที่ 4.4 วัดนาฬิกาเมืองจ.หนองคาย

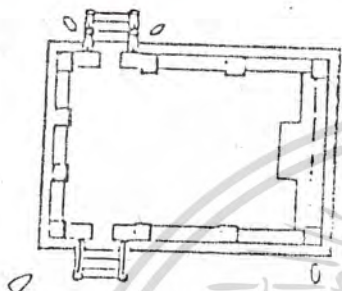
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปด้านซ้าย

รูปด้านหน้า

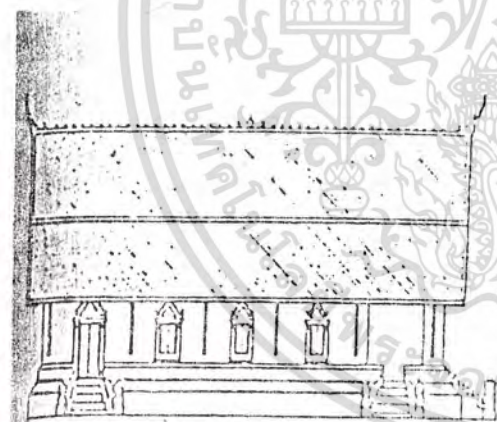

ด้านหลัง

รูปด้านหลัง

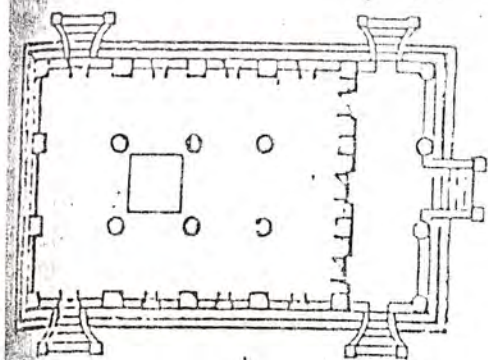
ภาพที่ 4.5 อุโบสถ วัดศรีมงคลใต้ อ. เมือง จ. บุคคานหาร

รูปด้านซ้าย

รูปด้านหน้า

ด้านหลัง

รูปด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นภาพที่สงวนลิขสิทธิ์ในการใช้บนสื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิหารที่แสดงถึงการผสมผสานระหว่างศิลปะท้องถิ่นกับศิลปะตะวันตกอย่างได้สัดส่วน
 งดงามนั้นได้แก่ วิหารวัดพระธาตุเชิงชุม ลักษณะอาคารแม่จะเปิดโล่งตลอดคาน้ำ และมีเส้นโค้ง
 มาประกอบอย่างมากที่สุดตามแต่ลักษณะของฐานอาคารที่ยกสูงแผนผังโครงสร้าง ตลอดจนลวดลาย
 ประดับก็ยังคงลักษณะท้องถิ่นอยู่ สิ่งที่เห็นได้ชัดคือ หลังคาที่มุงทรงเตี้ยแจ้งอย่างมากก็ตาม แต่
 ข้างก็ยังคงแสดงลักษณะท้องถิ่นโดยการทำให้สันหลังคาอ่อนโค้งเพื่อประดับความลาดของหลังคาทำ
 ให้เส้นมีลักษณะหักมุมตรงปลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ศิลปวัตถุ เช่น พระพุทธรูป เครื่องประดับต่าง ๆ แบ่งเป็น

- ก. เครื่องปั้นดินเผา ที่ขุดพบเป็นโบราณวัตถุแถบบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี บ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น ส่วนเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปร่วมสมัยจะอยู่บ้านคานแกวียน จังหวัดนครราชสีมา
- ข. โลหะต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องสำริดเป็นพวกกำไล กำไลต้นแขน (พาดูรัก) ลูกปัดและระฆัง เป็นต้น พบมากที่บ้านนาดี จังหวัดขอนแก่น บ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ นอกจากนี้ยังพบเขี้ยวหลอมโลหะที่ทำด้วยหินทราย และเขี้ยวดินผสมเกลือบและสำรบบางอย่างที่มีจุดละลายเหนือโลหะ เป็นต้น

4.3 ซากุ้อีสาน ในภาคอีสานนิยมสร้าง "ซากู" มาแต่โบราณกาล มีรูปแบบแตกต่างกันไปตาม

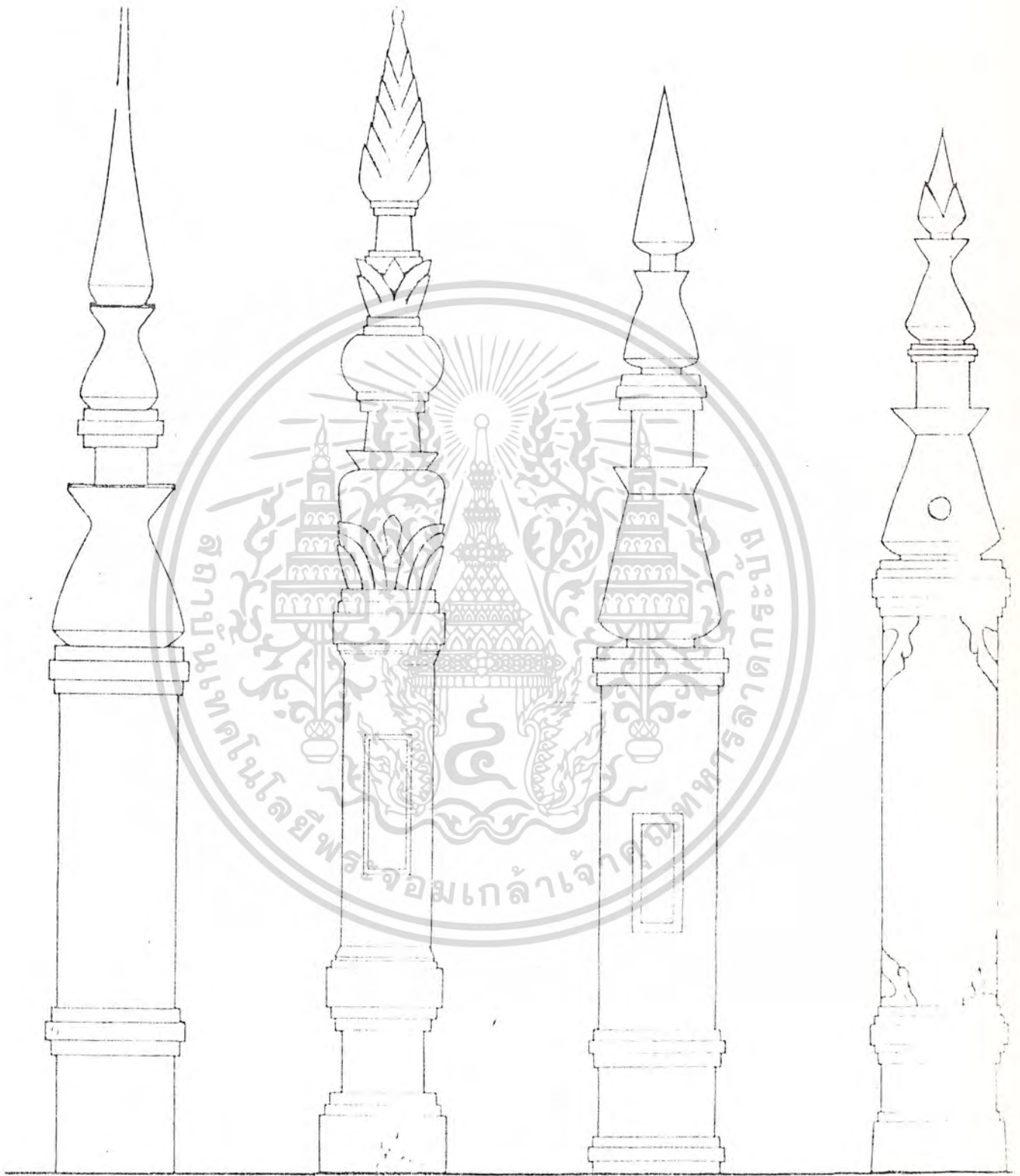
- ความสำคัญของผู้วายชนม์
- วัสดุที่นำมาใช้สอย
- ความจัดเจนทางฝีมือของช่าง

ซากูจำแนกออกได้ ตามรูปแบบและวัสดุที่ใช้แตกต่างกันดังนี้

1. ซากูไม้ หมายถึงการนำไม้แห้ง 4 เหลี่ยมมาประดิษฐ์เป็นที่บรรจุอัฐิซึ่งนับเป็นงานพื้นฐานในเชิงช่างและเป็นมูลเหตุแห่งการก่อสร้างในทางสถาปัตยกรรม โดยแท้จริงนิยมใช้ไม้เนื้อแข็งประเภทไม้แคน (ตะเคียน) ประคู้ และมะค่า เป็นต้น ซากูมักออกแบบให้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- (ก) ส่วนโคน ซึ่งต้องฝังไว้ใต้ดิน ลึกราว 1 ศอก มีลวดบัวคั่นแยกระหว่างโคนกับเรือนซากู
- (ข) ส่วนเรือนซากู มักทำเรียบทั้ง 4 ด้าน มี ด้านหนึ่งเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้าคานตั้ง กว้าง-ยาว-ลึก ประมาณ 10 / 30 / 9 ซม. สำหรับใส่กระดูก
- (ค) ส่วนยอดซากู นิยมประดิษฐ์เป็นทรงยอดแหลม มีการย่อเหลี่ยมบัวคว่ำ - บัวหงาย ท้องกระดาน - ลวดบัว - กลีบบัว - พุ่มยอด - ปริยอก ในลักษณะทรวดทรงและควดคล้ายต่าง ๆ กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สรุปรูปแบบ รูปฟอร์ม ของซากูอีสานดั้งเดิม
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.๑

ขอไม้ (บรรจอรูปทรงสวยงาม) ภาคอีสาน มาตราส่วน 1 : 7.5
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

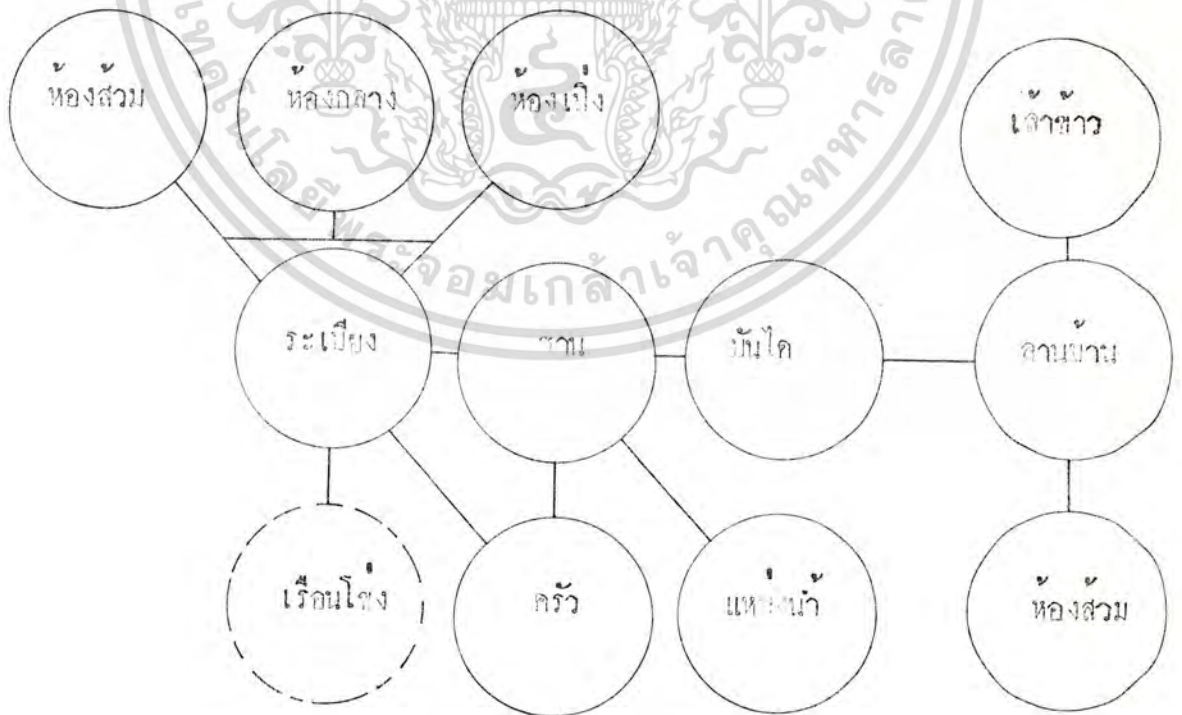
หมายเหตุ รูปสุดท้ายคือ หลักเส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 บ้านชนบทภาคอีสาน

การวางผังบริเวณบ้านชนบทภาคอีสาน

การวางผังบริเวณบ้านชนบทภาคอีสาน ในชุมชนหรือหมู่บ้านหนึ่ง จะมีพื้นที่ตั้งแต่ 800 ตารางเมตร (ตร.ม.) ถึง 4,000 ตร.ม. มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นว่า "คุ้ม" ภายในคุ้มหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยบ้านหลายหลังหลายครอบครัว แต่ละครอบครัวจะมีความผูกพันทางเครือญาติ ส่วนใหญ่บ้านแต่ละหลังจะวางไปในแนวเดียวกันคือ แนวทิศจะวันออก ตะวันตก เพื่อไม่ให้หลังคาขวางดวงอาทิตย์ บ้านแต่ละหลังหรือแต่ละครอบครัวจะมี เล้าข้าว เป็นอาคารไม้ยกพื้นใต้ถุนสูง หลังคาทรงจั่ว เป็นที่เก็บข้าวเปลือก มีขนาดพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 9 ตร.ม. ส่วนใหญ่จะไม่หันหน้าเล้าข้าวไปทางทิศเหนือ บ้านแต่ละหลังจะจัดวางไม่เป็นระเบียบ จะมีทางเดินและลานบ้านเป็นลานดินโล่งอยู่ตรงกลางระหว่างบ้านแต่ละหลังภายในคุ้ม บางคุ้มอาจมีลานบ้านหลายจุด รอบคุ้มทั้งหมดจะมีแนวรั้วซึ่งไม่ถาวรมากนัก เป็นรั้วต้นไม้ หรือรั้วไม้ไผ่ กิ่งไม้วางพาดเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างคุ้มหนึ่ง ๆ ทางเขาคู่จะมีโคหลายตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ขององค์ประกอบสภาพแวดล้อมกายภาพที่อยู่อาศัยชุมชนชนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบบ้านชนบทภาคอีสาน

บ้านชนบทภาคอีสานเมืองประกอบ ดังนี้

1. ลานบ้าน (Open Space) เป็นลานดินอยู่หน้าบ้านหรือข้างบ้าน เป็นตัวเชื่อมระหว่างที่อยู่อาศัยหลังอื่น ๆ เป็นทางสัญจรภายในคุ้ม เป็นที่พักผ่อนและสถานที่เล่นกิจกรรมต่าง ๆ

2. บันได ตัวบันไดจะทำด้วยไม้ มีจำนวนขั้นเป็นเลขคี่ นิยม 5 ถึง 7 ขั้น เป็นทางทิศตะวันออกภายนอกเข้าสู่ที่อยู่อาศัยหรือชานบ้าน

3. ชาน เป็นส่วนเปิดโล่งไม่มีหลังคาคลุม พื้นเป็นพื้นไม้ที่วาง ๆ เพื่อต้องการระบายน้ำฝน ยกพื้นใต้ถุนสูงจากระดับดินพอสมควรให้คนเดินลื่นไถลได้

4. รั้วน้ำ หรือแอ่งน้ำ หรือแหล่งน้ำ เป็นสถานที่ตั้งโอ่งน้ำสำหรับดื่มหรือใช้สอยในครัวเรือน ส่วนใหญ่จะอยู่ทางทิศตะวันตกอยู่ติดกับชานใกล้กับครัว บางแห่งจะมีโครงสร้างยกพื้นสูงกว่าชานประมาณ 50 เซนติเมตรและมีหลังคาคลุมโดยมากจะตั้งโอ่งน้ำดื่ม

5. ระเบียง มีลักษณะเปิดโล่งมีหลังคาคลุมทอดออกมาจากโครงสร้างหลังคาของเรือนโซึ่ง ยกพื้นสูงกว่าชานประมาณ 30 เซนติเมตร เป็นสถานที่เอนกประสงค์เป็นที่รับรองแขกพักผ่อน ทานอาหาร ทำงาน และพักผ่อนในเวลาว่างคืน

6. เรือนโซึ่ง (จะมีเฉพาะบางหลังเท่านั้น) มีโครงสร้างของตนเองลักษณะเปิดโล่งอยู่ตรงข้ามกับเรือนนอน มีหลังคา

7. เรือนนอน เป็นส่วนที่มีฝาปิดกั้นทั้ง 4 ด้าน มีประตูทางเข้าจากกระเบื้องเรือนนอนจะมี 2 ถึง 3 ห้อง โดยมีฝาด้านทวนแนวเสา ภายในเรือนนอนแบ่งออกเป็น

ห้องเบิง (ห้องพระ) ตำแหน่งจะอยู่ทางตะวันออกของเรือนเสมอ ฝาด้านตะวันออกจะมีหน้าต่างเล็ก ๆ เรียกตามภาษาท้องถิ่นว่าป่องเอี่ยม เป็นห้องพระและห้องนอนของลูกชาย

ห้องนอนกลาง หรือห้องกลาง อยู่ตรงกลางเรือนนอน เป็นห้องนอนของพ่อแม่และลูกที่ยังเล็กอยู่ บางเรือนจะไม่กั้นห้องระหว่างห้องกลางกับห้องเบิง

ห้องส้วม หรือห้องขุม เป็นห้องอยู่ทางทิศตะวันตก เป็นห้องนอนของลูกสาวหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ห้องนอนสำหรับลูกชาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ครีว ตำแหน่งจะอยู่ไม่แน่นอน อาจจะอยู่บริเวณชาน ระเบียง หรือเรือนโง่ง หรือแยกออกไปต่างหาก

9. ห้องส้วม ซนบทโดยทั่วไปแล้วจะไม่มีห้องส้วม แต่ในปัจจุบันทางราชการได้ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือน ห้องส้วมจะอยู่ห่างออกไปจากตัวบ้านพอสมควร และอาจใช้ร่วมกัน ภายในคุ้มเดียวกันได้

10. เล้าขาว เป็นที่เก็บข้าวเปลือก สร้างแยกต่างหากจากตัวบ้าน หลังคาทรงจั่ว มีโครงสร้างแข็งแรงมาก

รูปแบบบ้านชนบทภาคอีสาน

รูปแบบบ้านของชนบทภาคอีสาน เป็นเรือนชั้นเดียวโตถุนสูง สามารถแยกประเภทได้ดังนี้

1. เรือนแปดทรงไทย ลักษณะเป็นเรือนแปดชายคาชนกัน หลังคาทรงจั่วสูงมุงหลังคาควยแปดไม (กระเบื้องไม้) ในปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นสังกะสี สร้างควยไม้จริงฝาไม้จริง เป็นเรือนประเภทदार และเป็นเรือนแบบดั้งเดิม

2. เรือนหลังคาจั่วทรงค้ำเรือนโง่ง มีลักษณะคล้ายเรือนแปดทรงไทย แต่หลังคาทรงจั่วลดความสูงลงมาประมาณครึ่งหนึ่ง มุงหลังคาควยสังกะสี มีเรือนโง่งชนกันกับเรือนนอนอีกหลังหนึ่ง มีระเบียงเป็นตัวเชื่อมกลาง ฝาเป็นฝาไม้จริงหรือฝาไม้ไผ่สานลายคุป

3. เรือนหลังคาจั่วทรงค้ำไม่มีเรือนโง่ง เป็นลักษณะที่เฉพาะเรือนนอน ระเบียง และชาน ไม่มีเรือนโง่ง หลังคามุงควยสังกะสีหรือแฉก ไม้ไม้ต่าง ๆ โครงสร้างไม้จริง

4. เรือนชั่วคราว เป็นลักษณะเพิงต่อจากเล้าขาวหรืออาคารอื่น ๆ หรือสร้างต่างหากเป็นเพิงชั่วคราว เป็นเรือนชั่วคราวสำหรับครอบครีวใหม่ก่อนที่จะสร้างเรือนदारภายในห้องเดียว ไม่แบ่งเป็นห้อง ๆ ฝาเป็นวัสดุชั่วคราว

ระบบสภาพบ้าน

1. ระบบพื้นที่ใช้สอย Spatial System

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระบบพื้นที่ใช้สอยที่อยู่อาศัยชนบทมีพื้นที่บ้านเฉลี่ย

เอกสารนี้เป็น 58.23 ตร.ม. เป็นพื้นที่ห้องนอนเฉลี่ย 29.47 ตร.ม. ระเบียง 26.96 ตร.ม. (บ้าน 20.04

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตร.ม. ทัณฑ์ศรัว 13.33 ตร.ม. สร้างในที่ดินพื้นที่เฉลี่ย 158.96 ตารางวา

1. กิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์ประกอบต่าง ๆ ของที่อยู่อาศัยมีดังนี้

ก. ห้องนอน กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ได้แก่ กิจกรรมนอน และ เก็บของใช้มีค่า

ข. ระเบียง กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากคือ รับประทานอาหาร กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนน้อยได้แก่ ประกอบอาหารและเก็บน้ำ

ค. ซาน กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ได้แก่ การสัญจรติดต่อ กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนปานกลาง ได้แก่ ประกอบอาหารและเก็บน้ำ กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนน้อย ได้แก่ นอน ทำงาน รับประทานอาหาร และเก็บเครื่องมือ การเกษตร

ง. เรือนโชนง กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากไม่มี มีกิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนปานกลางได้แก่ รับประทานอาหาร กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนน้อยได้แก่ นอน ทำงาน รับประทานอาหาร เก็บของมีค่าและการสัญจรติดต่อ

จ. ศรัว กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากได้แก่ ประกอบอาหารและเก็บอาหาร กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนน้อย ได้แก่ รับประทานอาหาร เก็บของใช้มีค่าและเก็บน้ำ

ฉ. ราน้ำ กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากได้แก่ เก็บน้ำ

ช. บันได กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากได้แก่ การสัญจรติดต่อ

ซ. ไถถุณยานกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากได้แก่ ทำงานพักผ่อนเก็บเครื่องมือการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนปานกลางได้แก่ การสัญจรติดต่อ รับประทานอาหาร

ณ. ลานบ้าน กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนปานกลางได้แก่ การสัญจรติดต่อ กิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนน้อยได้แก่ พักผ่อนและเลี้ยงสัตว์

ญ. เล้าขาว กิจกรรมที่เกิดขึ้นจำนวนปานกลางได้แก่ เก็บอาหาร เก็บเครื่องมือการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ ทะบุสร้างติดกับตัวบ้าน กว้างประมาณ 8 ซม. มีราวบันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.10 หนาท่างประตุ

แบบที่ 1

เครื่องมือ

ลวค ไมไ่หรือไมจริง เสือล่าแพน

แรงงาน

1 คน

วิธีการ

ใช้ไมไ่เห็นกรอมขาน เสือล่าแพนกรุกภายในเป็นมาประตุ หรือน้าค่างใช้ ลวคชคเป็นวงกลมยักประตุ หรือโซ่ขานพับท่อน้าที่เป็นขานคัม

แบบที่ 2

เครื่องมือ

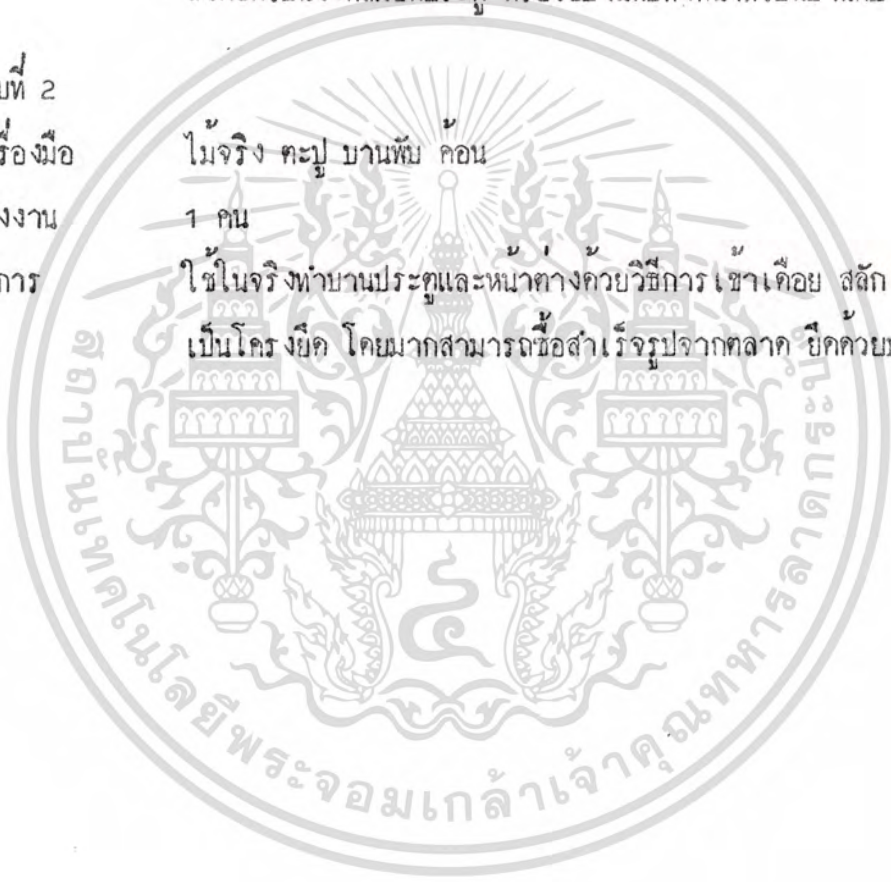
ไมจริง ตะปู ขานพับ คอน

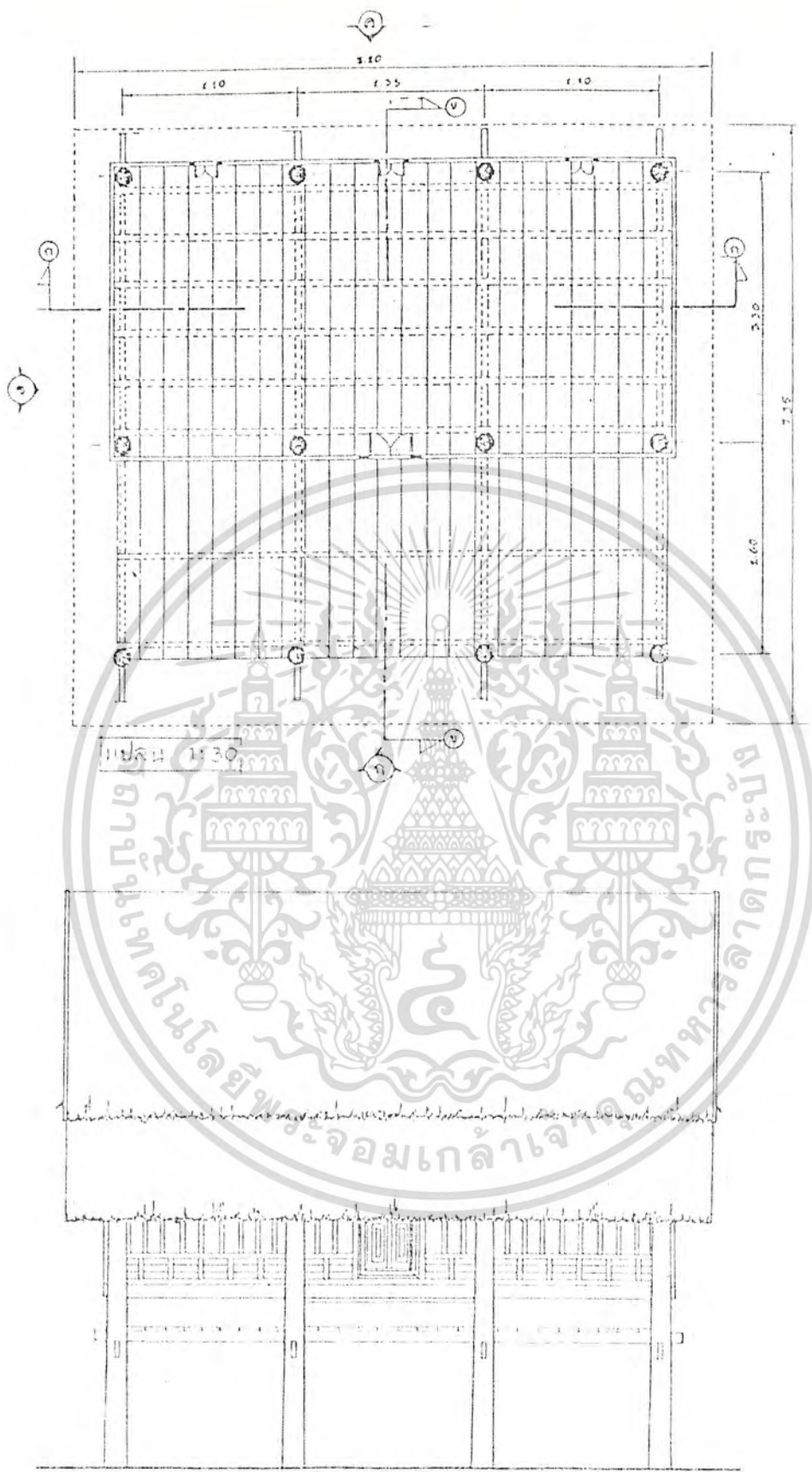
แรงงาน

1 คน

วิธีการ

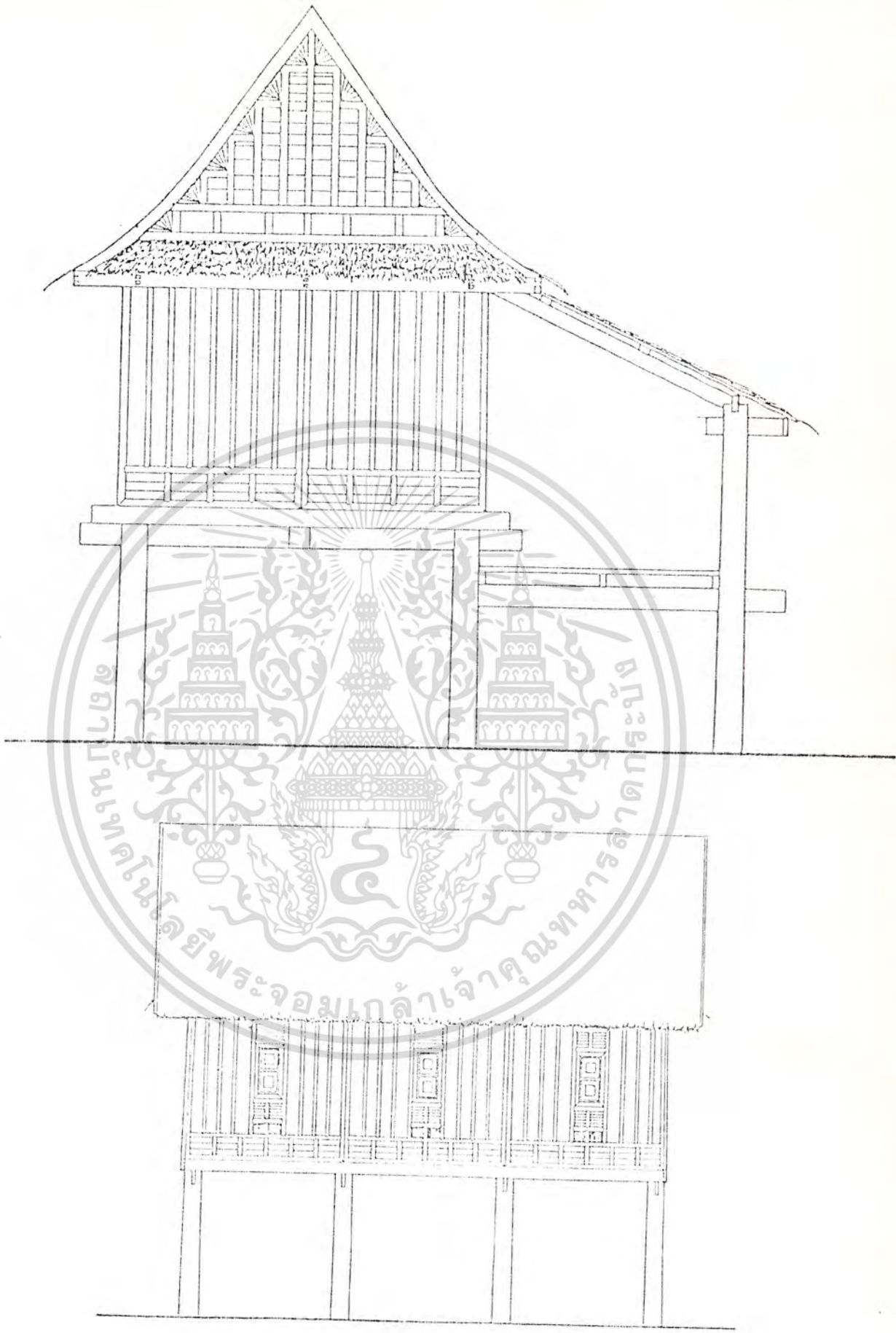
ใช้ในจริงทำขานประตุและหนาท่างค้ววิธีการเข้าเคือย สลัก มีวงกบไมจริง เป็นโครงยัก โดยมากสามารถซื้อสำเร็จรูปจากตลาด ยักค้วขานพับโลหะ

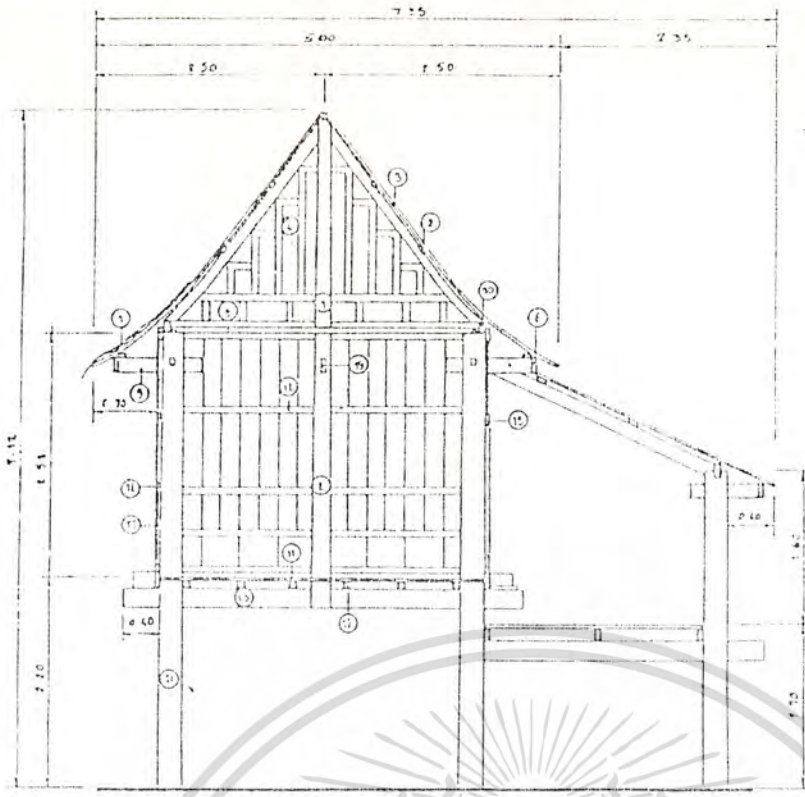

ภาพที่ 4.๙ บ้านเรือนไทยโบราณ

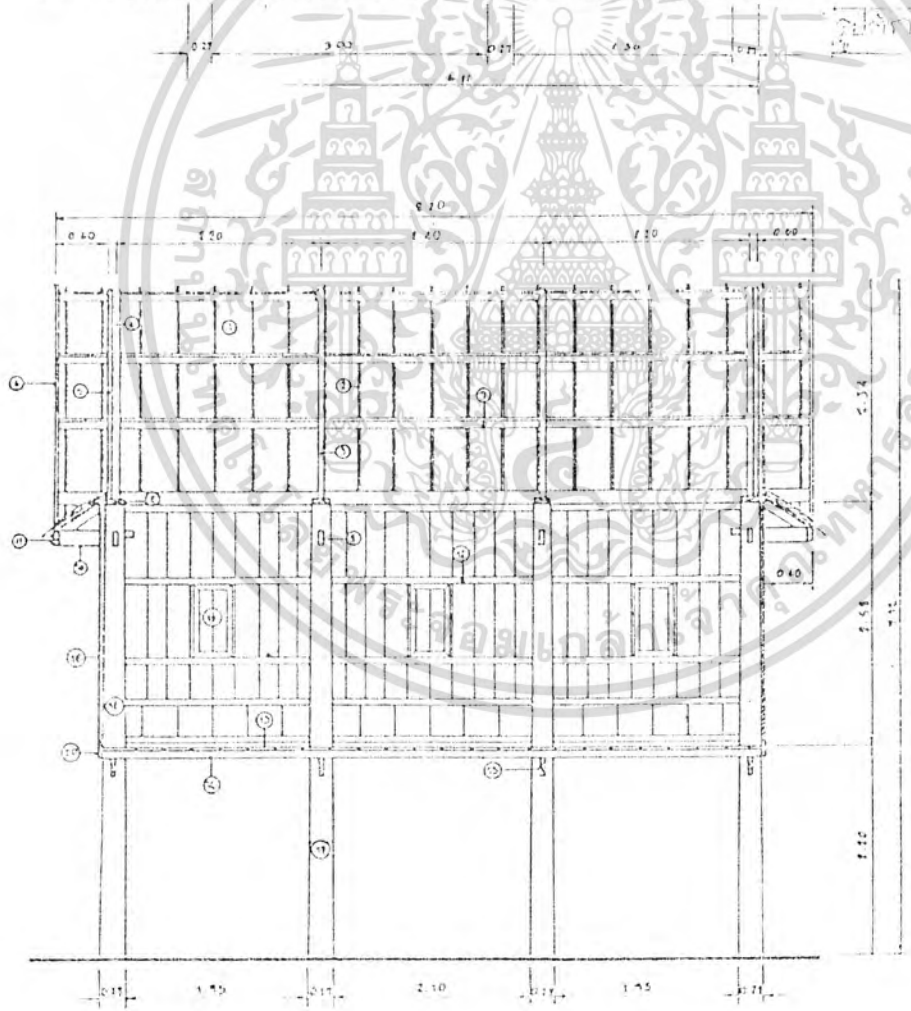
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

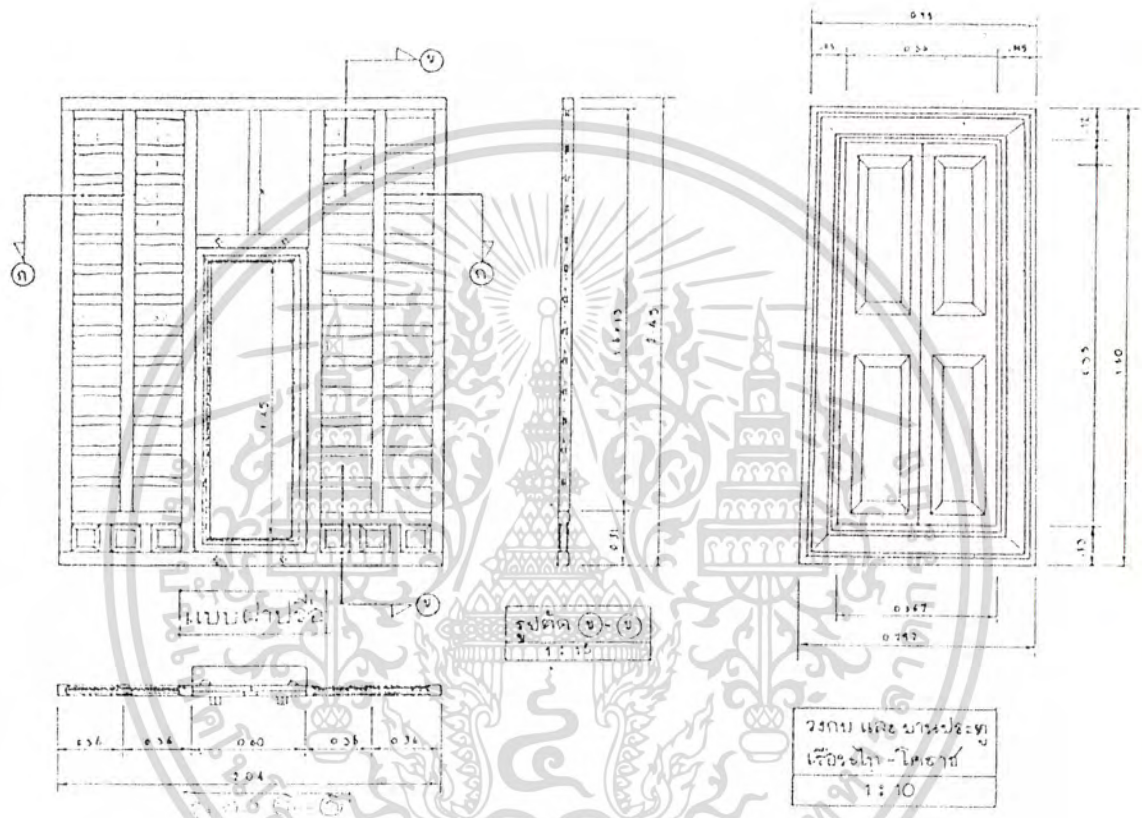

1	หลังคาแปด
2	แป้
3	ไม้คอกอน
4	ฉิว
5	ซัน
6	ไม้ทลียง
7	ไม้คอง
8	ไม้ค้ำ
9	ค้ำ
10	ค้ำ
11	ค้ำ
12	ค้ำ
13	ค้ำ
14	ค้ำ (หน้า; ไม้ค้ำ)
15	ค้ำ
16	ค้ำ

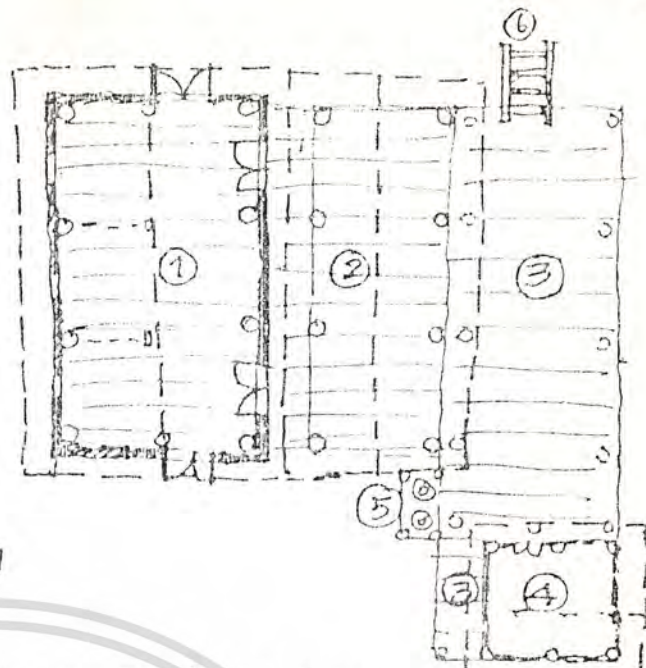
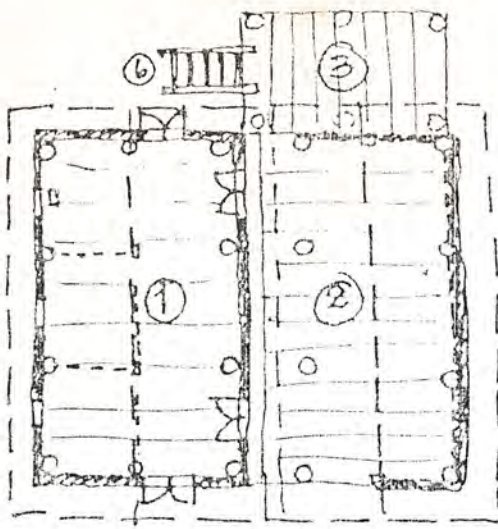

1	หลังคาแปด
2	ไม้คอกอน
3	ฉิว
4	ซัน
5	ไม้ทลียง
6	ไม้คอง
7	ไม้ค้ำ
8	ค้ำ
9	ค้ำ
10	ค้ำ
11	ค้ำ
12	ค้ำ
13	ค้ำ
14	ค้ำ
15	ค้ำ
16	ค้ำ
17	ค้ำ
18	ค้ำ
19	ค้ำ
20	ค้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

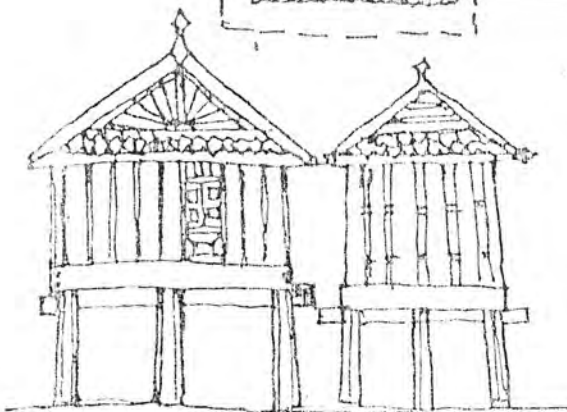
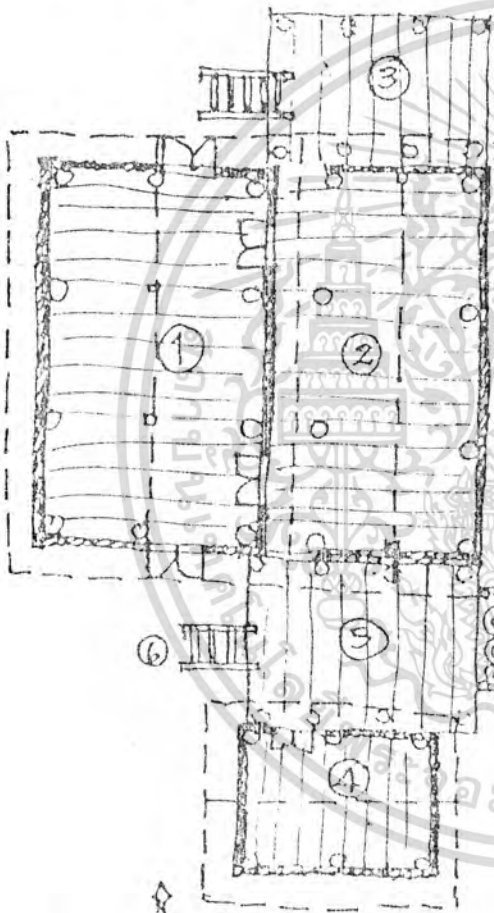

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

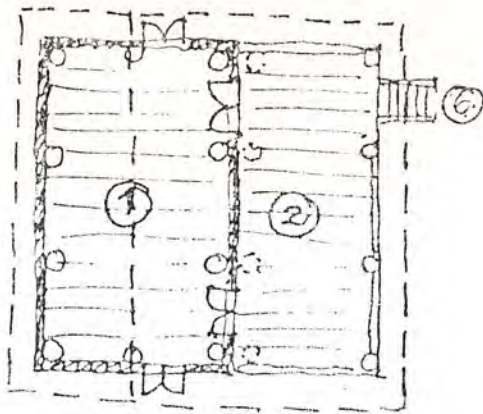
ห้องใหญ่ + ห้องโถง + ระเบียง

ห้องใหญ่ + ห้องโถง + ระเบียง + ห้องโถงเล็ก + ครัว

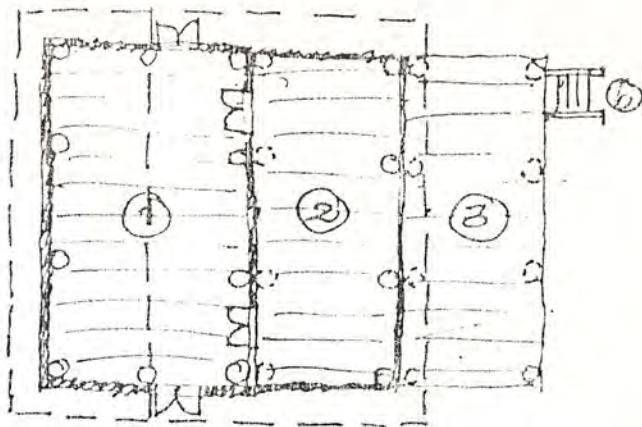

- ① ห้องใหญ่
- ② ห้องโถง
- ③ ระเบียง
- ④ ห้องโถงเล็ก
- ⑤ ครัว
- ⑥ ประตู หรือ ดับ

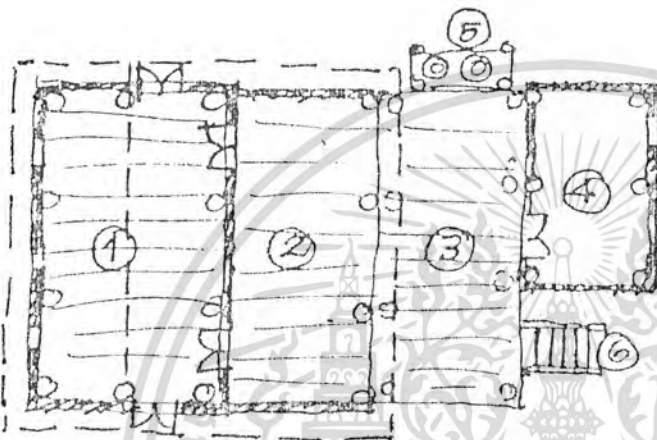
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

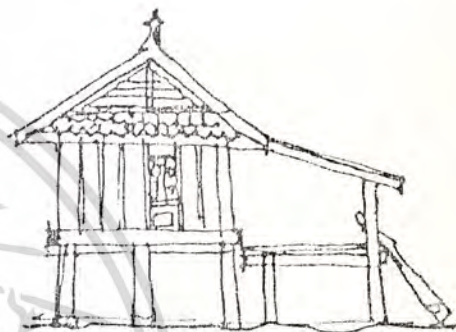
ห้องโถง + 17E

ห้องโถง + 17E + ซุ้มประตู

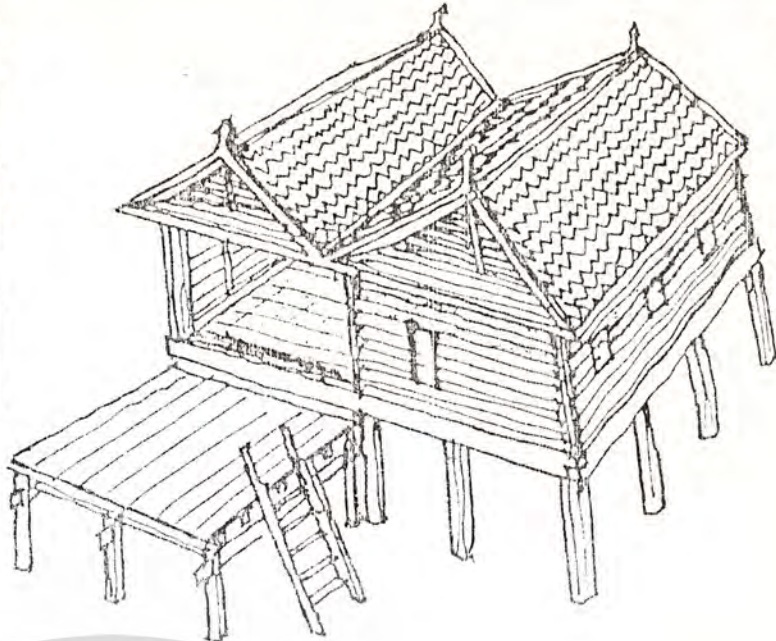
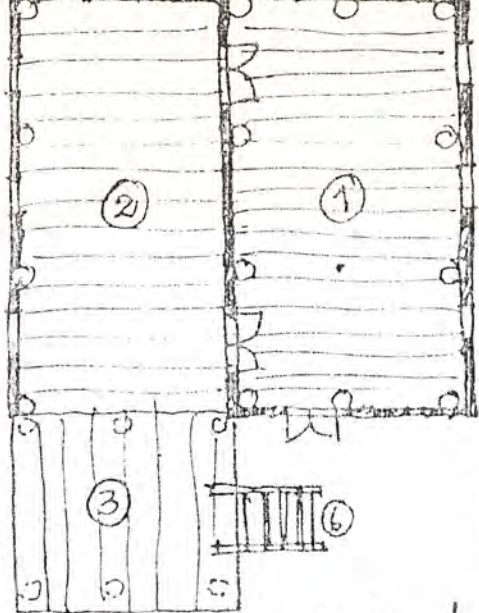

ห้องโถง + 17E + ซุ้มประตู + ห้องโถง + ซุ้มประตู

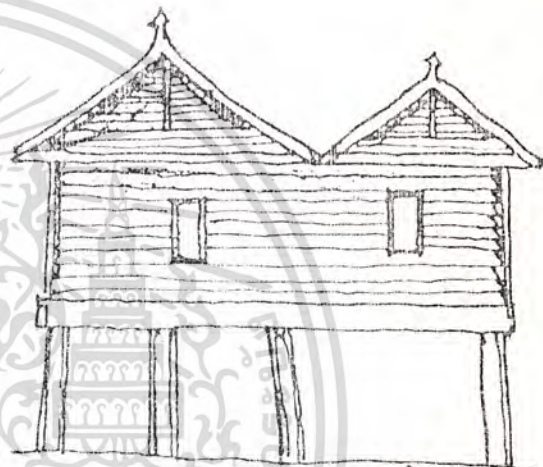
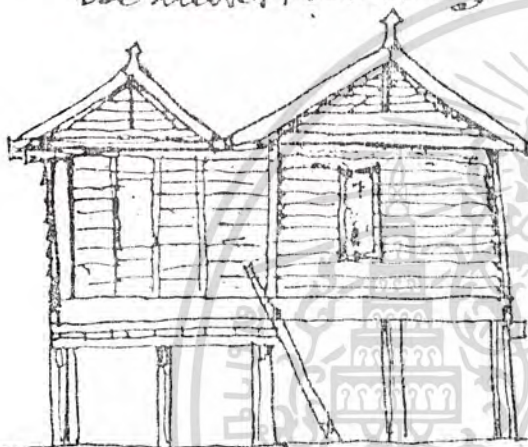

- ① ห้องโถง
- ② 17E
- ③ ซุ้มประตู
- ④ ห้องโถง
- ⑤ ซุ้มประตู
- ⑥ ประตู หรือ กั้น

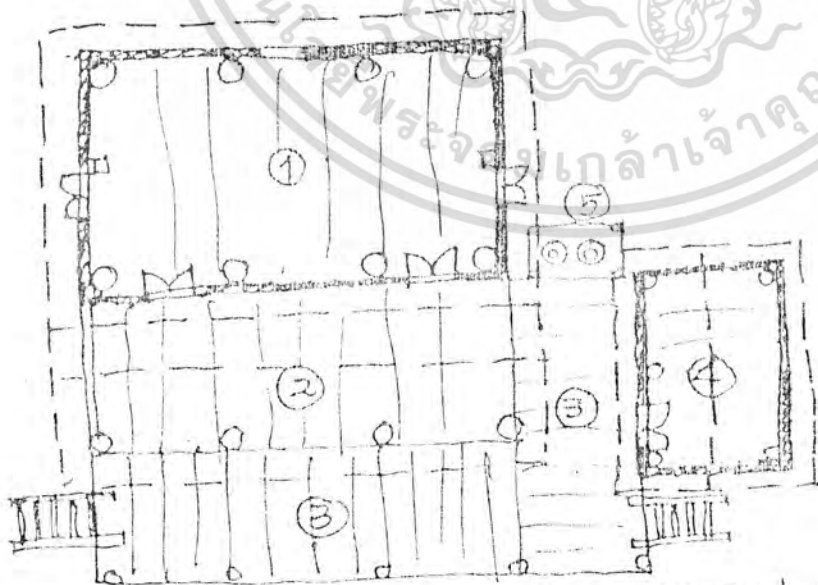
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นบนแปล + ชั้นใต้ดิน

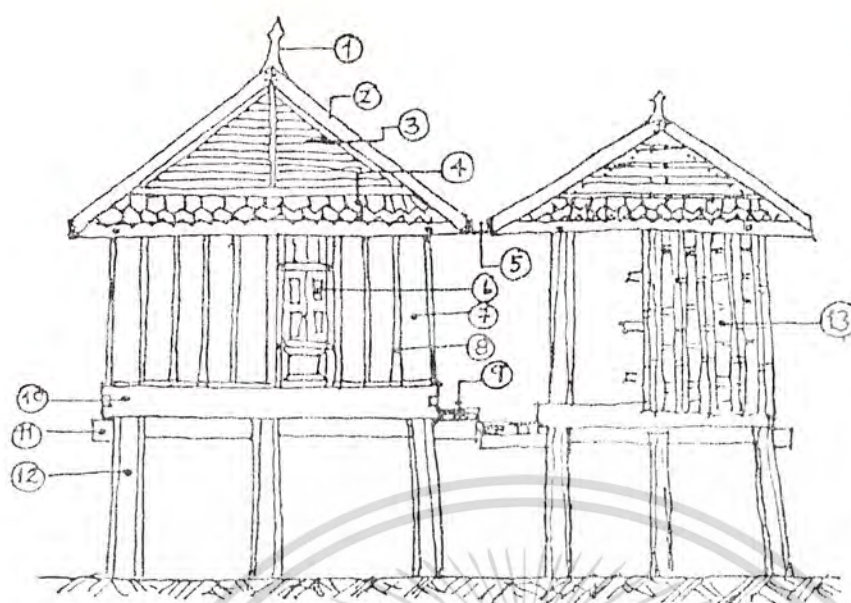
① ชั้นใต้ดิน ② ชั้นบนแปล ③ ชั้นแปล ④ ชั้นไม้ ⑤ ชั้นเฉลียง
 ๐ เว้นแปลตอกกับ เว้นแปล คือ ลีลาแปลตอก โดยใช้ไม้ดีดเกาะกับชั้นไม้

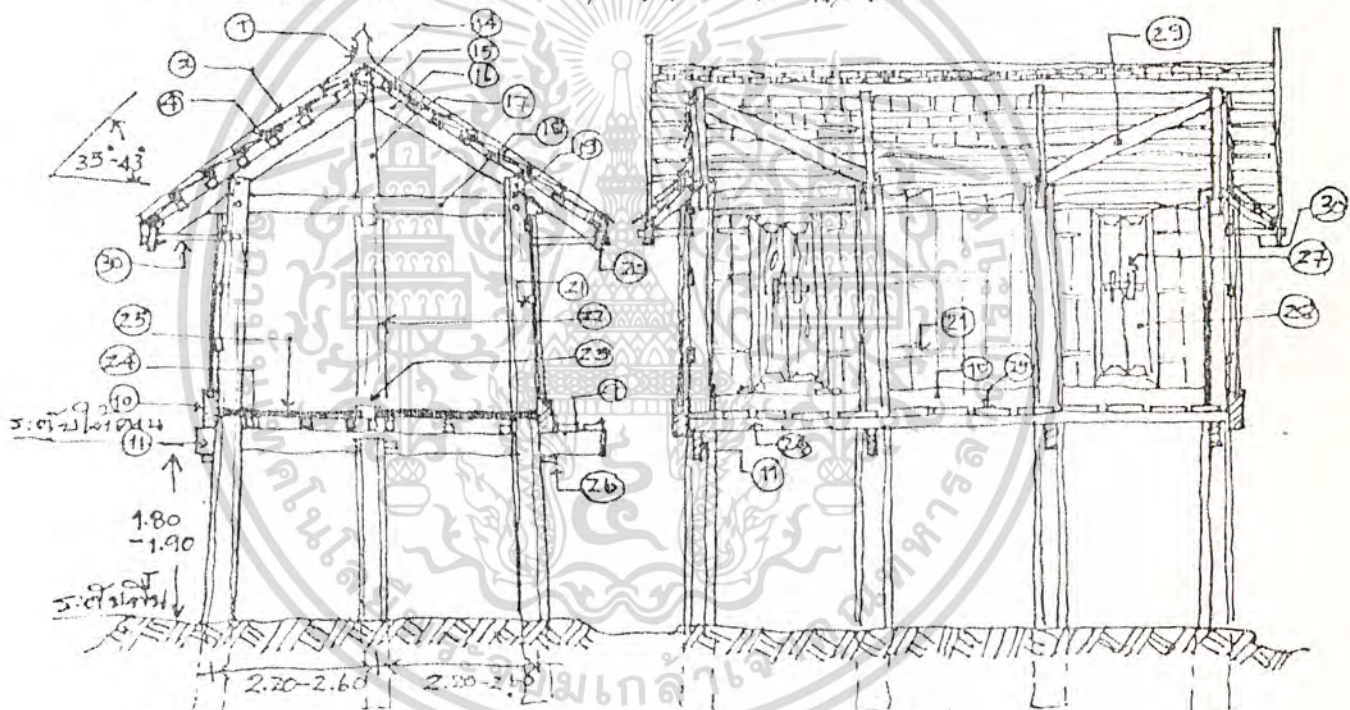
ชั้นไม้ + ชั้นบนแปล + ชั้นแปล + ชั้นใต้ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างอาคารแบบบ้านเรือนไทยภาคเหนือ

- ① ยอดไม้หรือปลวก
- ② ไม้กระดาน (ชั้นหลังคา)
- ③ ฝ้า (ชาย) หรือ ฝ้าหน้าเขื่อน
- ④ ไม้กระดาน (ภายในหลังคา) หรือ ไม้กระดานหน้าเขื่อน
- ⑤ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑥ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑦ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑧ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑨ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑩ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑪ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑫ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑬ ฝาผนัง (ไม้กระดาน)

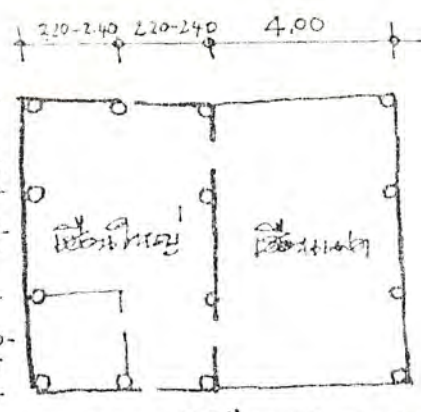
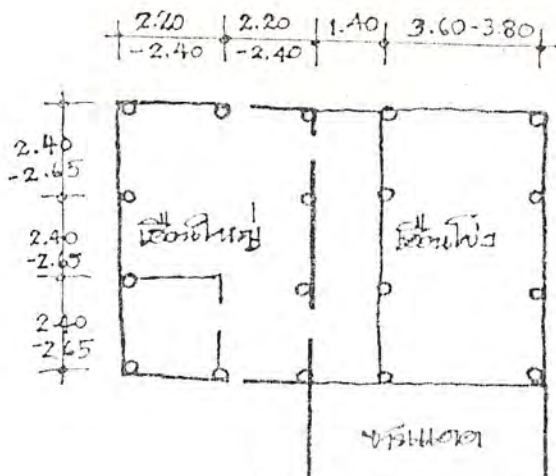

- ⑭ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑮ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑯ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑰ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑱ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑲ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ⑳ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉑ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉒ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉓ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉔ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉕ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉖ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉗ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉘ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉙ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉚ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉛ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉜ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉝ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉞ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㉟ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊱ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊲ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊳ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊴ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊵ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊶ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊷ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊸ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊹ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊺ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊻ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊼ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊽ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊾ ไม้กระดาน (ภายใน)
- ㊿ ไม้กระดาน (ภายใน)

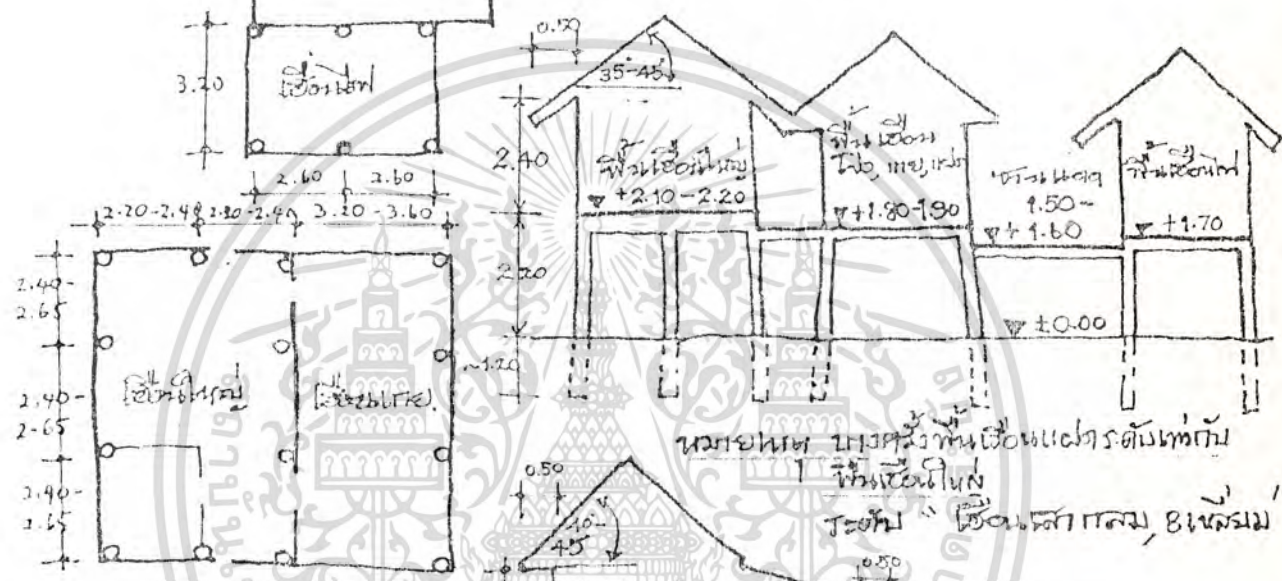
ภาพที่ 4.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดแบบ "เรือนหอพัก"

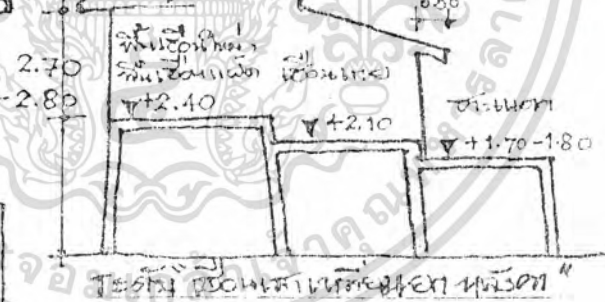

ขนาด "เรือนพักกลาง, 8 ห้องนอน"

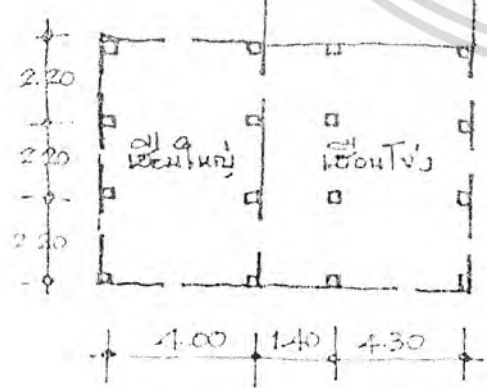

หมายเหตุ: ขนาดกว้างพื้นเรือนแต่ละระดับเท่ากัน

ขนาด "เรือนพักกลาง, 8 ห้องนอน"

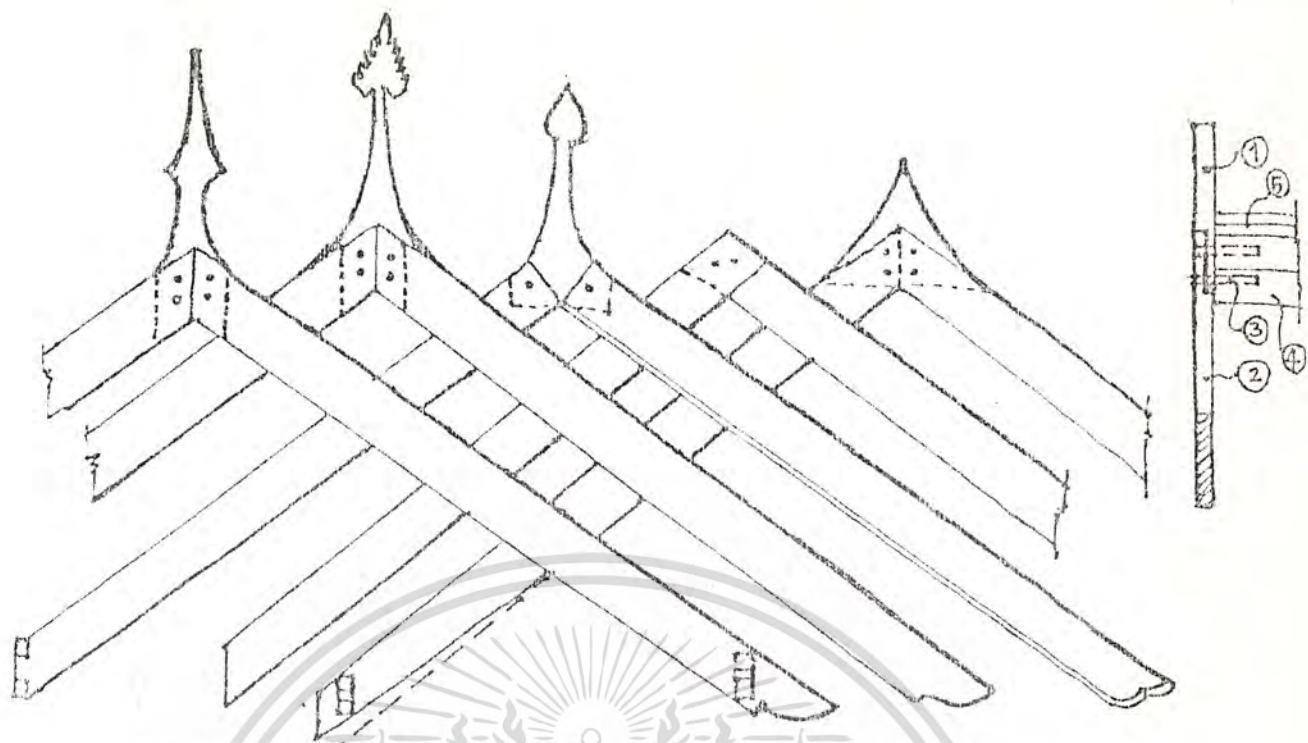
ขนาด "เรือนพักเล็กสำหรับ 4 คนหรือ 5 คน"

ขนาด "เรือนพักเล็กสำหรับ 4 คนหรือ 5 คน"

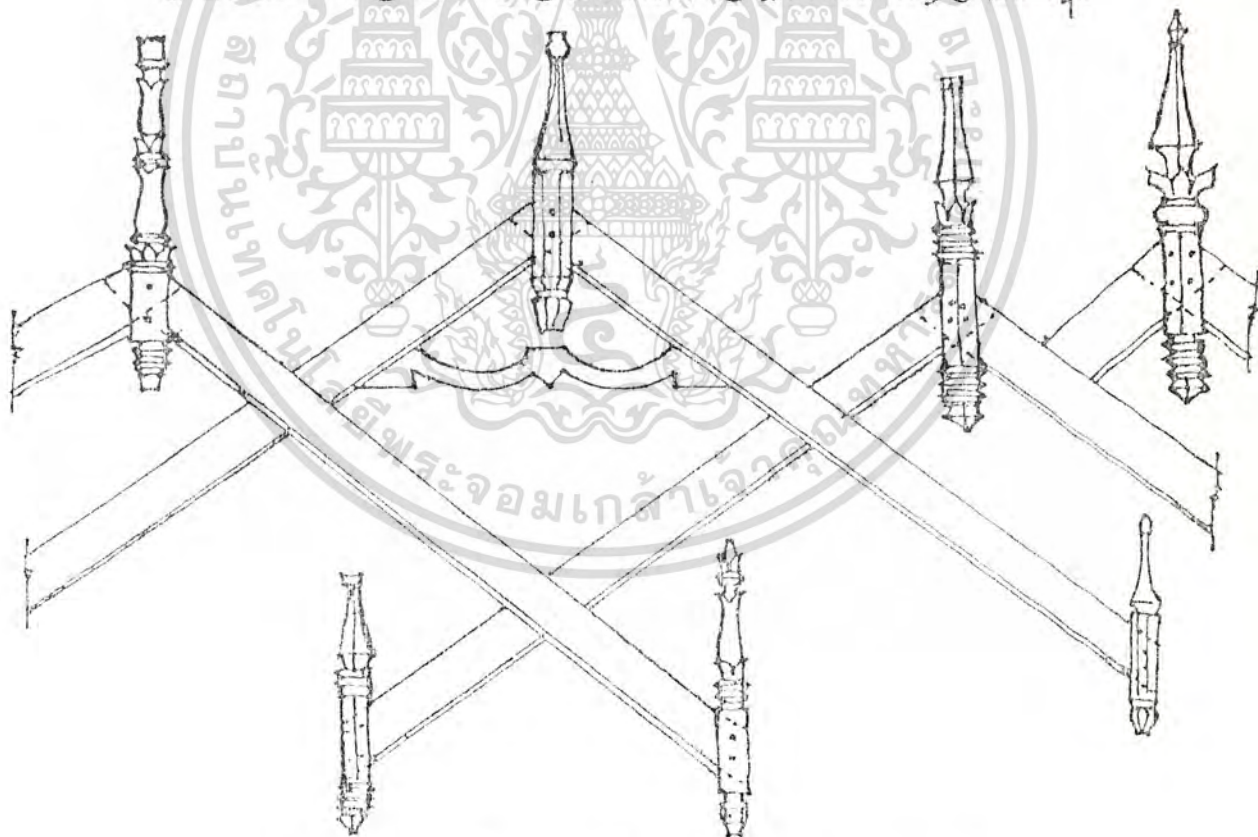
ภาพที่ 4.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

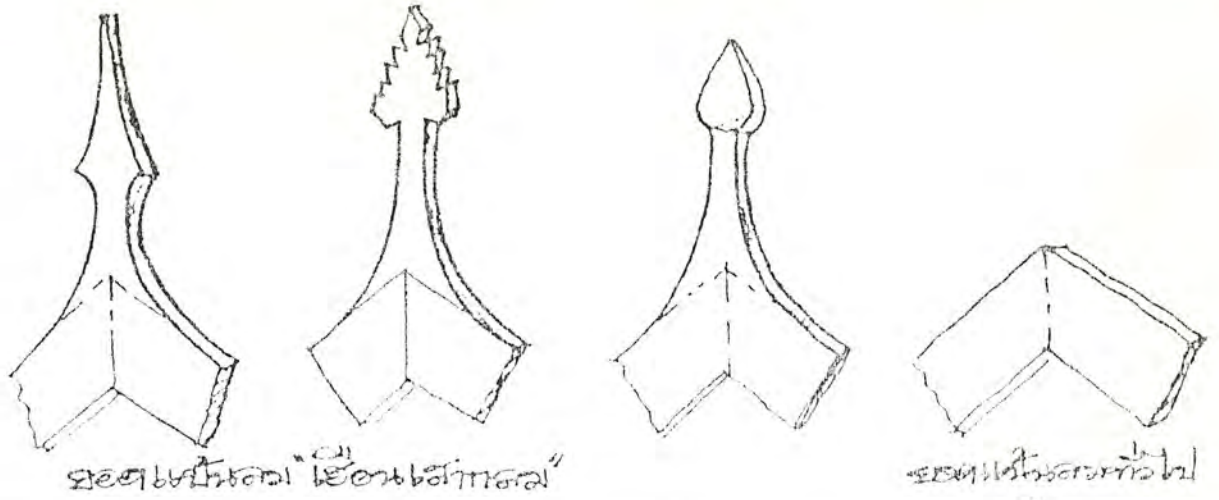
ยอดและปลายมณฑปที่กลม "เรือนเจ้ากรม, ใต้เขตห้วยฝาย"

- ① ยอดมณฑปที่กลม ② เสาเข็ม ③ โครงไม้ไผ่ ④ ไม้ค้ำ (คอกกัก) ⑤ หน้ามุง

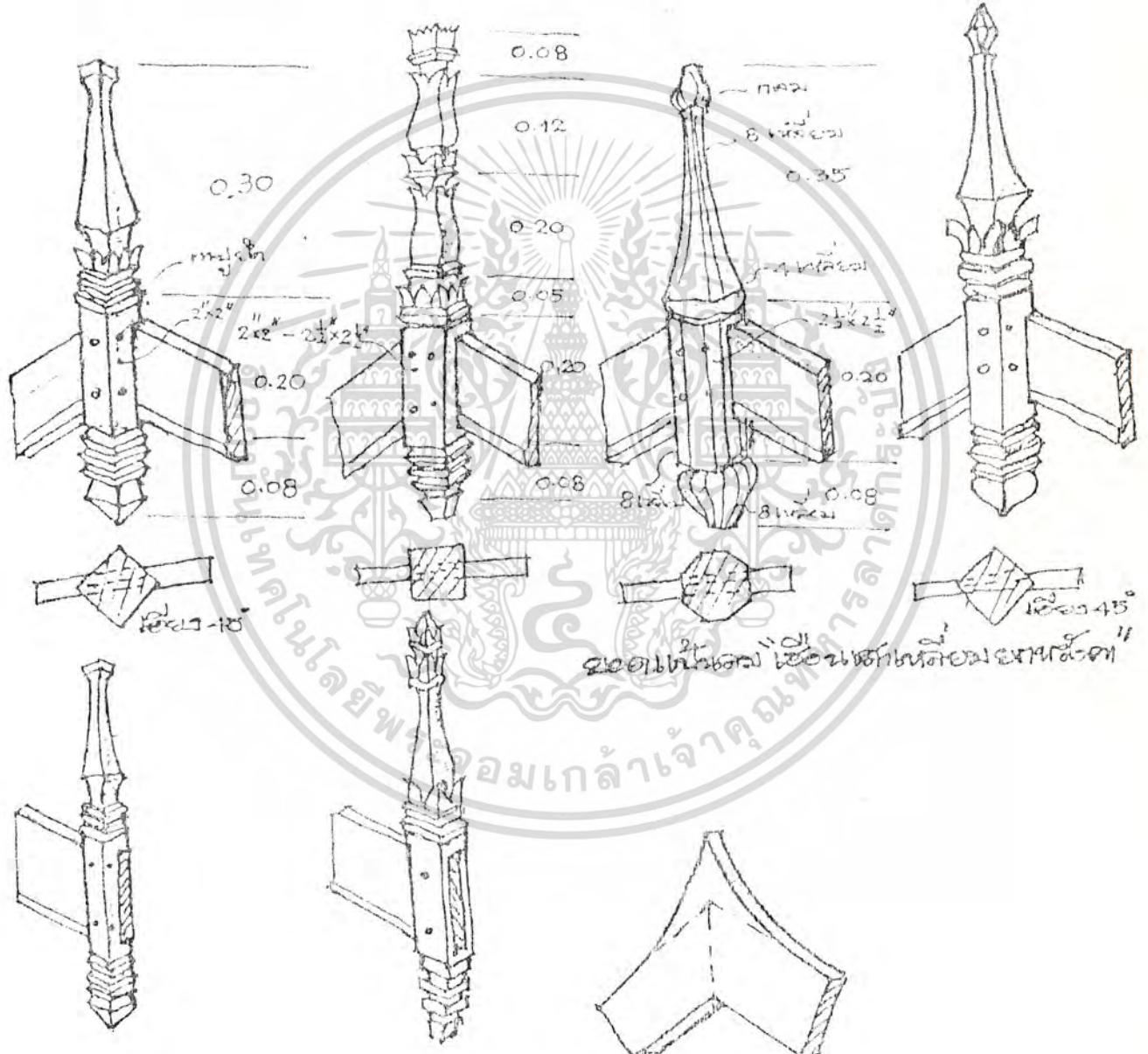
ยอดและปลายมณฑปที่กลม "เรือนเจ้าห้วยฝายหลังศ"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

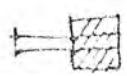
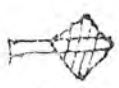

ยอดแหลม "เขียนลายกาล"

ยอดแหลมทิวไป

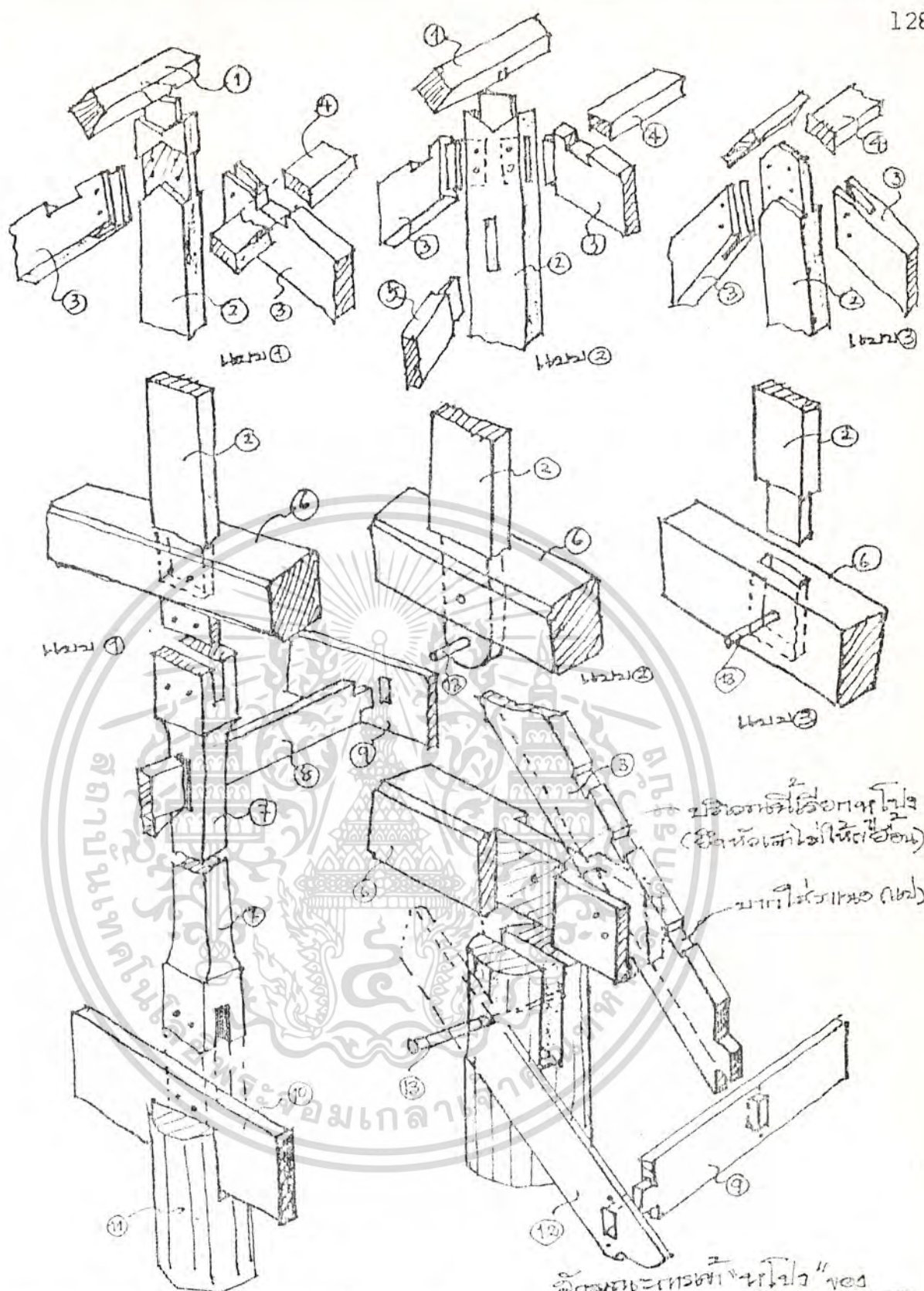
ยอดแหลม "เขียนลายกลอนลายเส้น"

ยอดแหลมทิวไป

ปลายแหลม "เขียนลายกลอนลายเส้น"

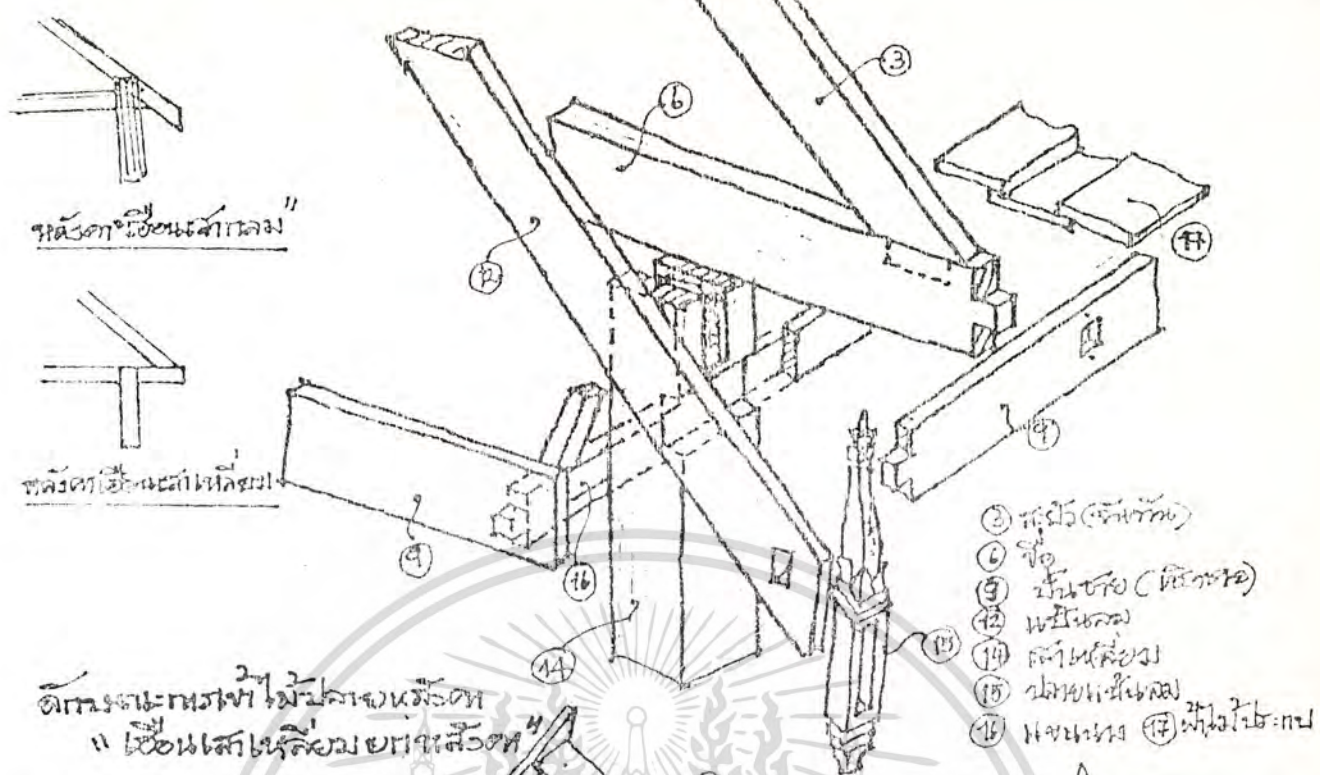
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

① ไม้เท้า (เสาไม้)	⑤ ไม้กลม (ไม้ค้ำยัน)	⑩ ราง (คาน)
② ไม้	⑥ ไม้	⑪ ไม้ กลม (เสาไม้)
③ ไม้	⑦ ไม้	⑫ ไม้
④ ไม้ (แป)	⑧ ไม้	⑬ ไม้
	⑨ ไม้	

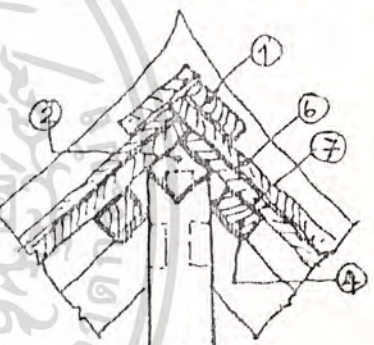
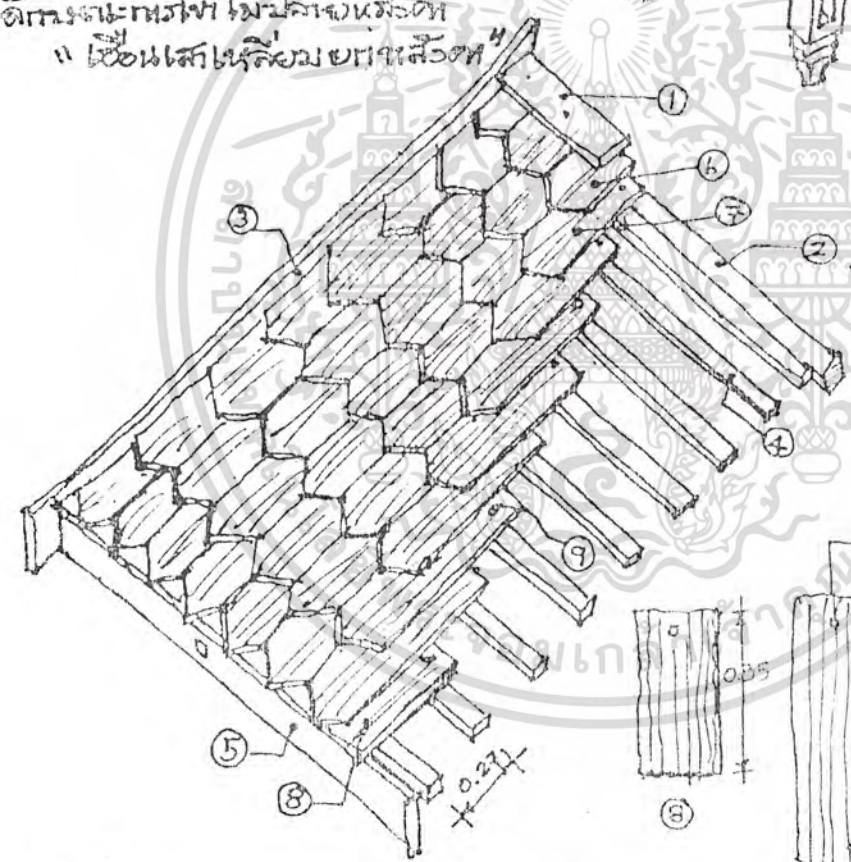
ไม้กลมและเสาไม้ "ไม้เท้า" ใช้
ไม้กลมและเสาไม้ กลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

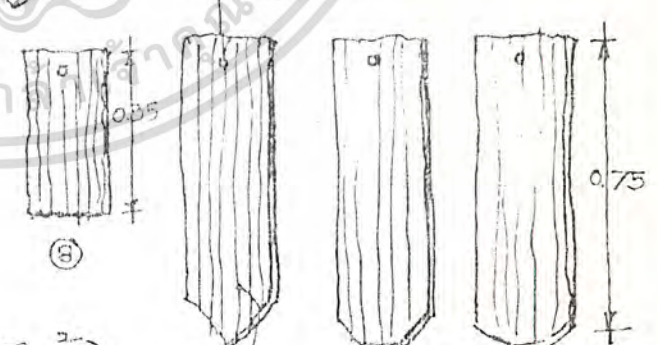

- ๑ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๒ ไม้ค้ำ
- ๓ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๔ ไม้ค้ำ
- ๕ ไม้ค้ำ
- ๖ ไม้ค้ำ
- ๗ ไม้ค้ำ
- ๘ ไม้ค้ำ
- ๙ ไม้ค้ำ
- ๑๐ ไม้ค้ำ
- ๑๑ ไม้ค้ำ
- ๑๒ ไม้ค้ำ
- ๑๓ ไม้ค้ำ
- ๑๔ ไม้ค้ำ
- ๑๕ ไม้ค้ำ
- ๑๖ ไม้ค้ำ
- ๑๗ ไม้ค้ำ

วิธีการประกอบหลังคาไม้สักของเรือน
๑ เรือนไม้เหลี่ยมยกถ้ำ

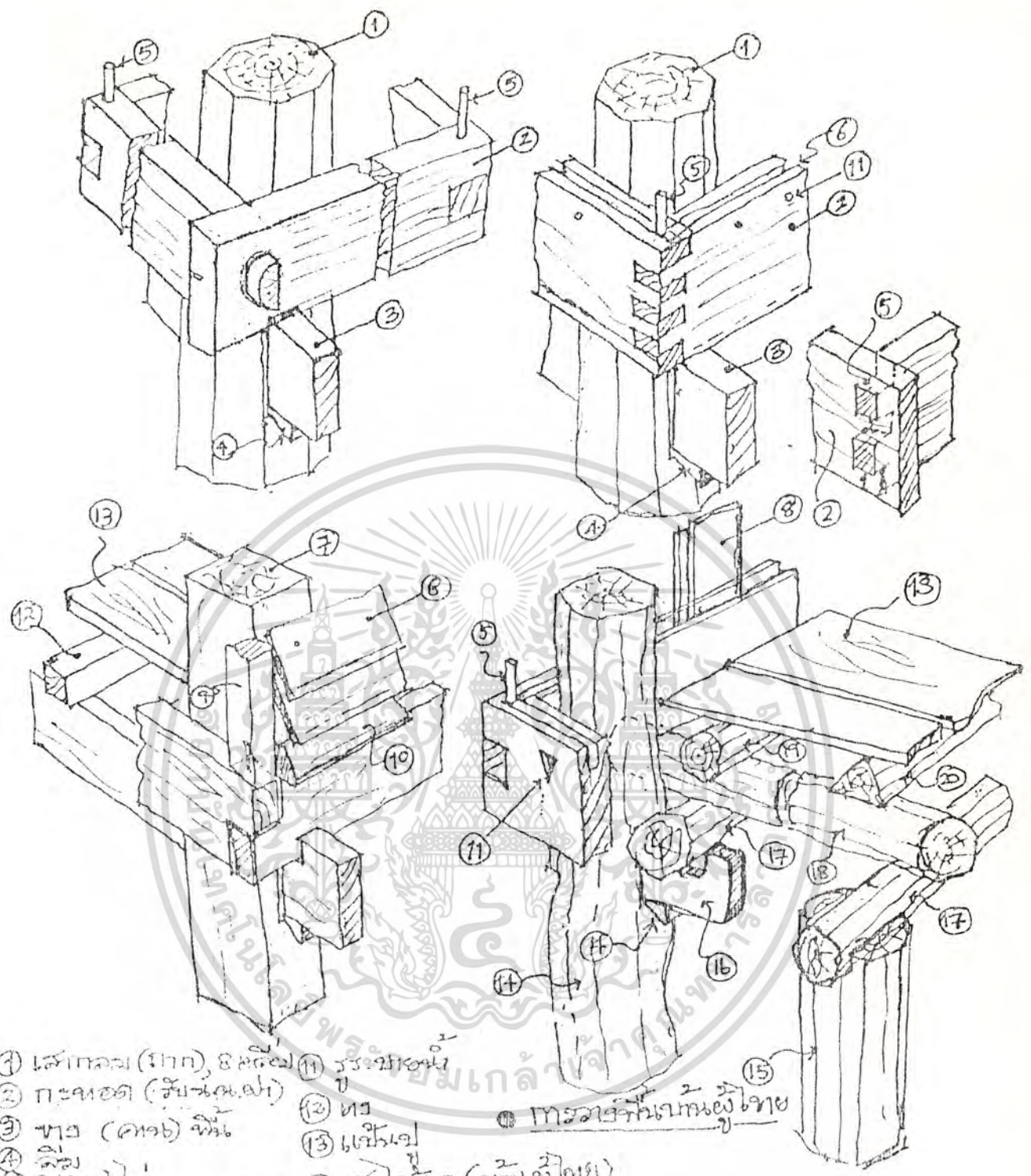
การประกอบหลังคาเรือนไม้สัก
๑ เรือนไม้เหลี่ยมยกถ้ำ

- ๑ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๒ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๓ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๔ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๕ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๖ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๗ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๘ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๙ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)
- ๑๐ ไม้ค้ำ (ค้ำยัน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

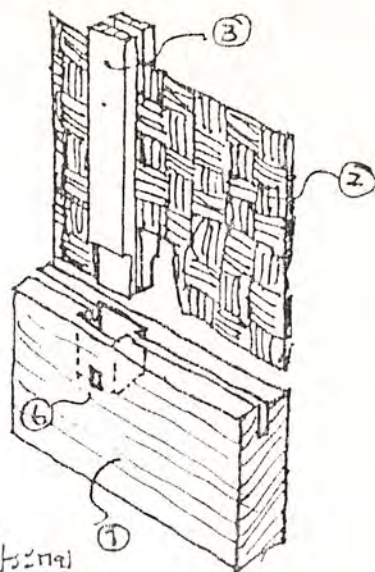
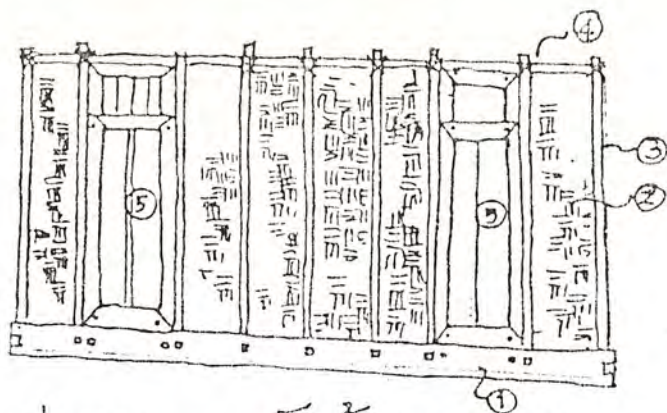

- ๑ ไม้กลม (ปาก) ๘ นิ้ว
  - ๒ กระชอน (รับเดือ)
  - ๓ ขาง (คอ) ไม้
  - ๔ ลิ่ม
  - ๕ ลิ่มไม้
  - ๖ ร่องกระชอนใส่เดือ
  - ๗ ไม้ค้ำ
  - ๘ ไม้รับน้ำหนัก
  - ๙ ไม้ค้ำ
  - ๑๐ ไม้ค้ำ
  - ๑๑ ไม้ค้ำ
  - ๑๒ ไม้ค้ำ
  - ๑๓ ไม้ค้ำ
  - ๑๔ ไม้ค้ำ
  - ๑๕ ไม้ค้ำ
  - ๑๖ ไม้ค้ำ
  - ๑๗ ไม้ค้ำ
  - ๑๘ ไม้ค้ำ
  - ๑๙ ไม้ค้ำ
  - ๒๐ ไม้ค้ำ
- กรมศิลปากร

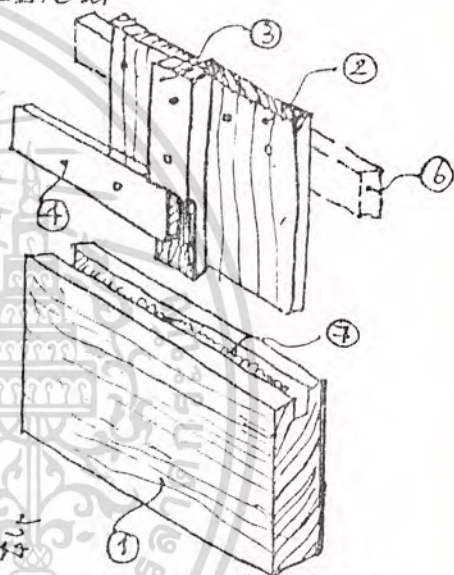
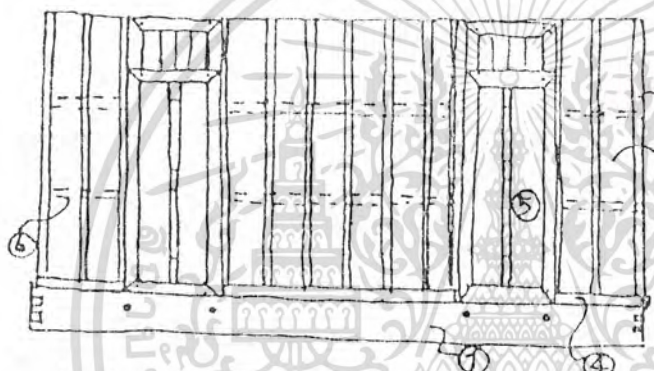
ภาพที่ 4.13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

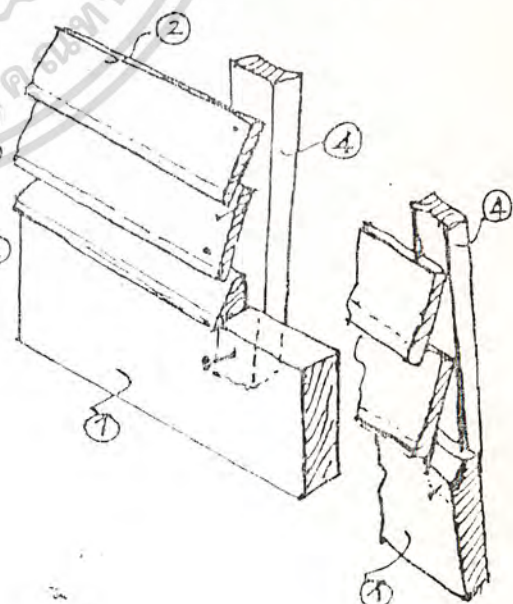
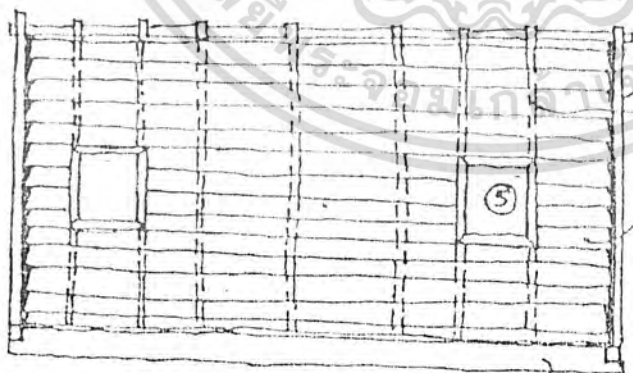
ฝาหน้าต่าง (ไม้) (สมัยโบราณ)

- ① ก-ทอด ② ฝาหน้าต่าง (ไม้) ③ ไม้ตั้งประกบ (ไม้ค้ำ) ④ สลักไม้ ⑤ สลัก (ไม้) ⑥ ขั้วหน้าต่าง

ฝาไม้ลายฉลุ (ไม้) (สมัยใหม่)

- ① ก-ทอด ② ไม้ฉลุ (ไม้) ③ ไม้ตั้งประกบ ④ ไม้ฉลุ ⑤ สลัก (ไม้) ⑥ ไม้ ⑦ ขั้วหน้าต่าง + สลักไม้ + สลัก

ฝาหน้าต่าง (สมัยใหม่)

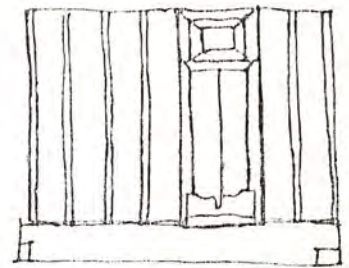
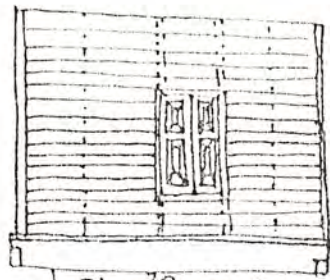
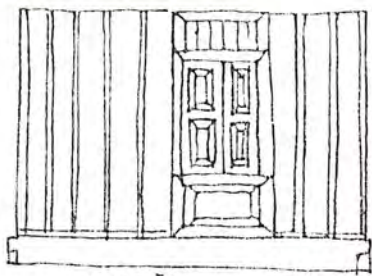
- ① ก-ทอด ② ฝาหน้าต่าง (สมัยใหม่) ③ ไม้ฉลุ ④ สลักไม้ ⑤ ปอฉลุ (ไม้)

ภาพที่ 4.14 ฝานบ้านเรือนอีสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

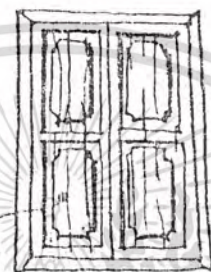
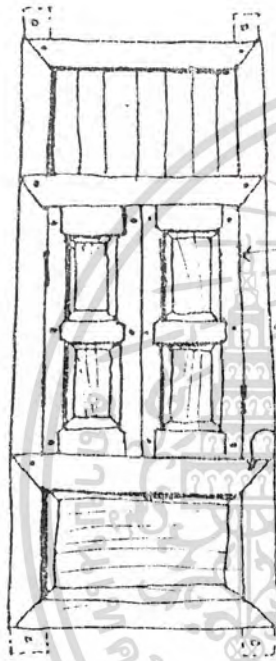

ห้องเขตน (ห้องเข็ชอม) และประตูห้อง

ห้องเขตน (หรือห้องเข็ชอม) + ครอบตกแต่งหน้าต่างไม้แบบพิเศษ
สีน้ำตาลอมเทา.

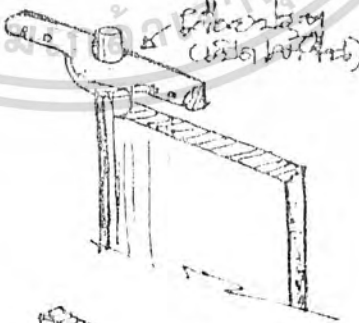
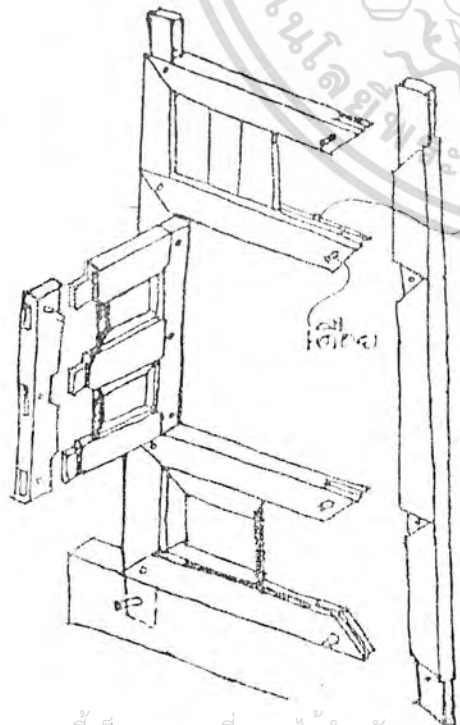
ประตูห้องเขตน (หรือประตูห้องเข็ชอม)
สีน้ำตาลอมเทา (หรือสีเหลือง).

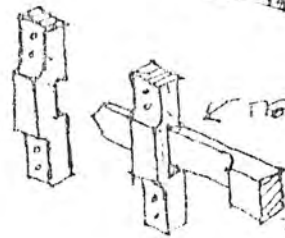
ไม้ฉาก
ไม้ยาว
ไม้สั้น

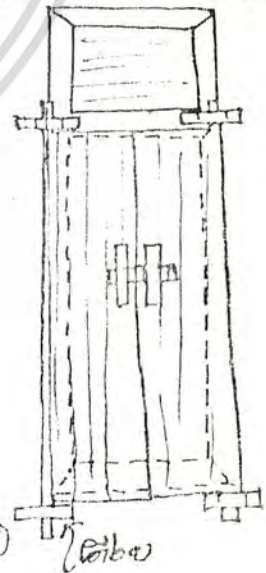
ไม้ยาว
ไม้สั้น

ไม้ยาว
ไม้สั้น

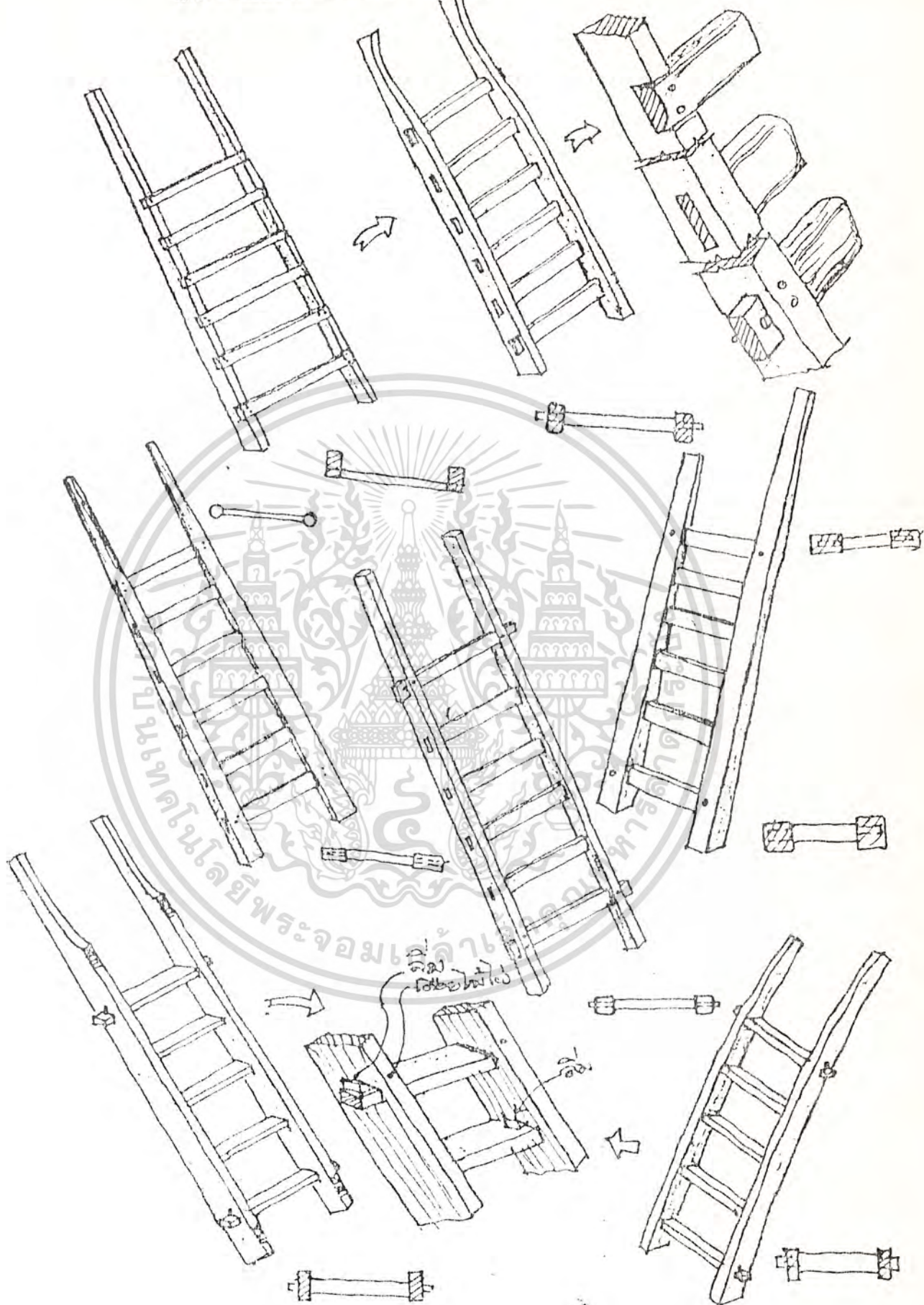
กอสบ (ไม้)

ไม้ยาว

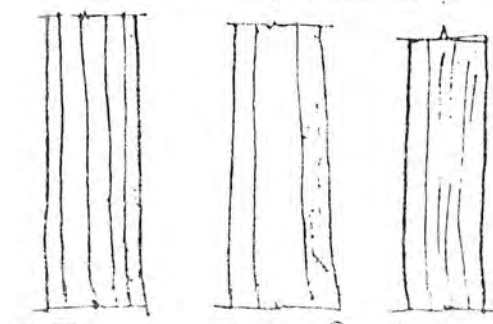
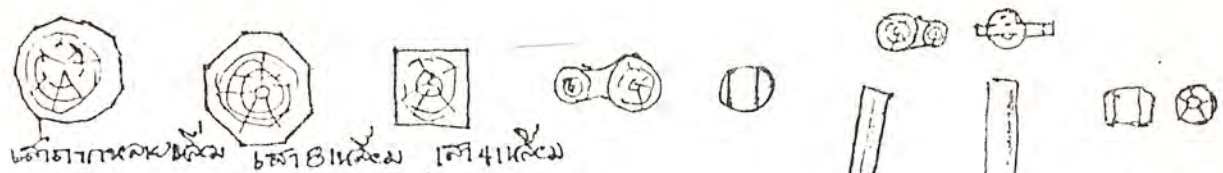
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของกรงหรือคอกสัตว์

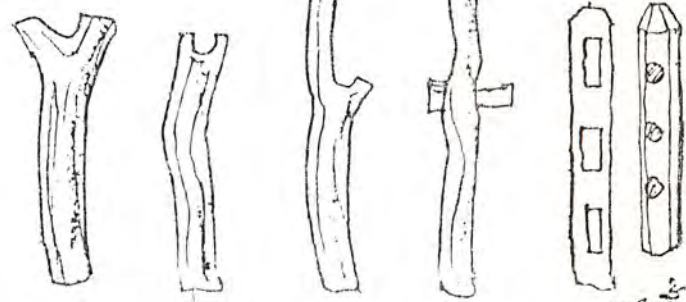

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ไปสิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

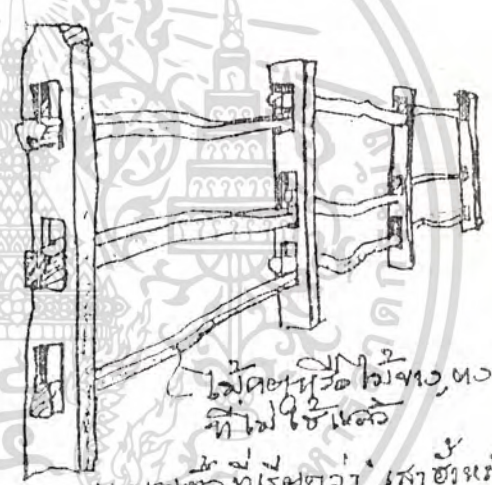
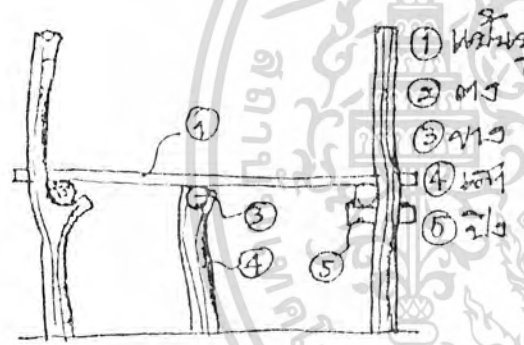
ไม้เต็ง ไม้ชิงชัน ไม้พยุง

ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน)

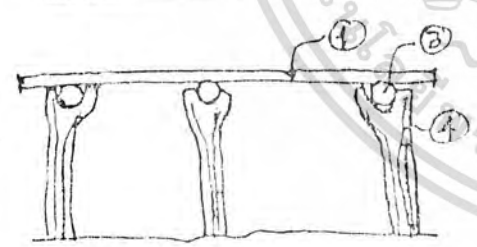

ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน) ไม้ขนุน (ไม้ขนุน)

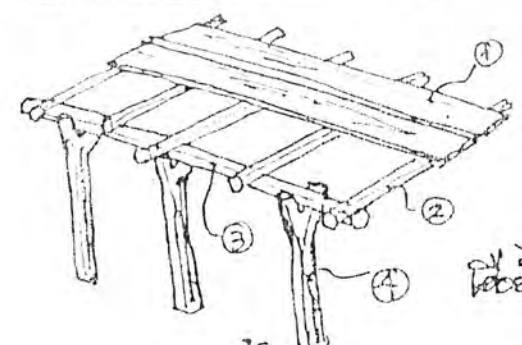

ไม้ขนุนหรือไม้ขนุน, ไม้ขนุนที่ไม่ใช่ไม้ขนุน

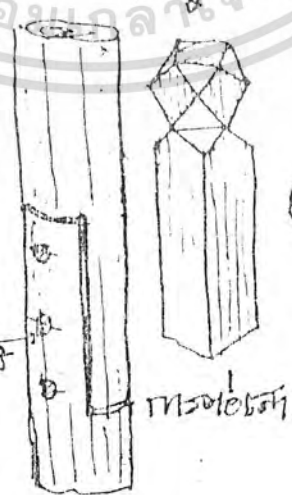
ไม้ขนุนหรือไม้ขนุน, ไม้ขนุนที่ไม่ใช่ไม้ขนุน

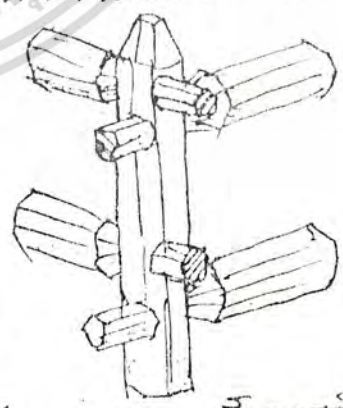
ไม้ขนุนหรือไม้ขนุน, ไม้ขนุนที่ไม่ใช่ไม้ขนุน

ไม้ขนุนหรือไม้ขนุน, ไม้ขนุนที่ไม่ใช่ไม้ขนุน

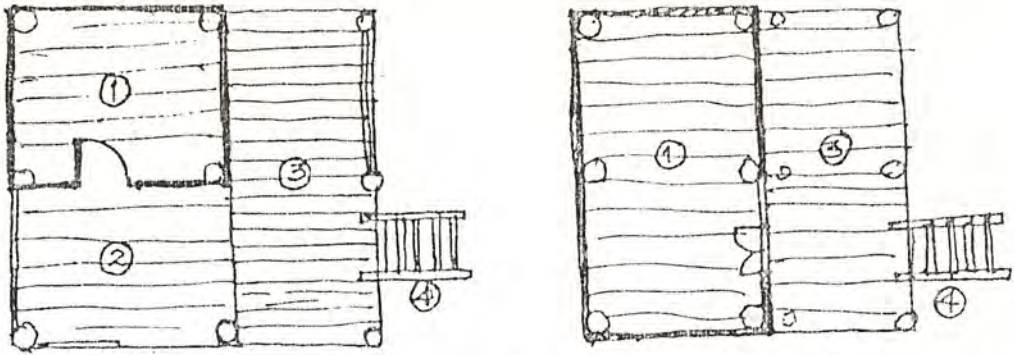

ไม้ขนุนหรือไม้ขนุน, ไม้ขนุนที่ไม่ใช่ไม้ขนุน

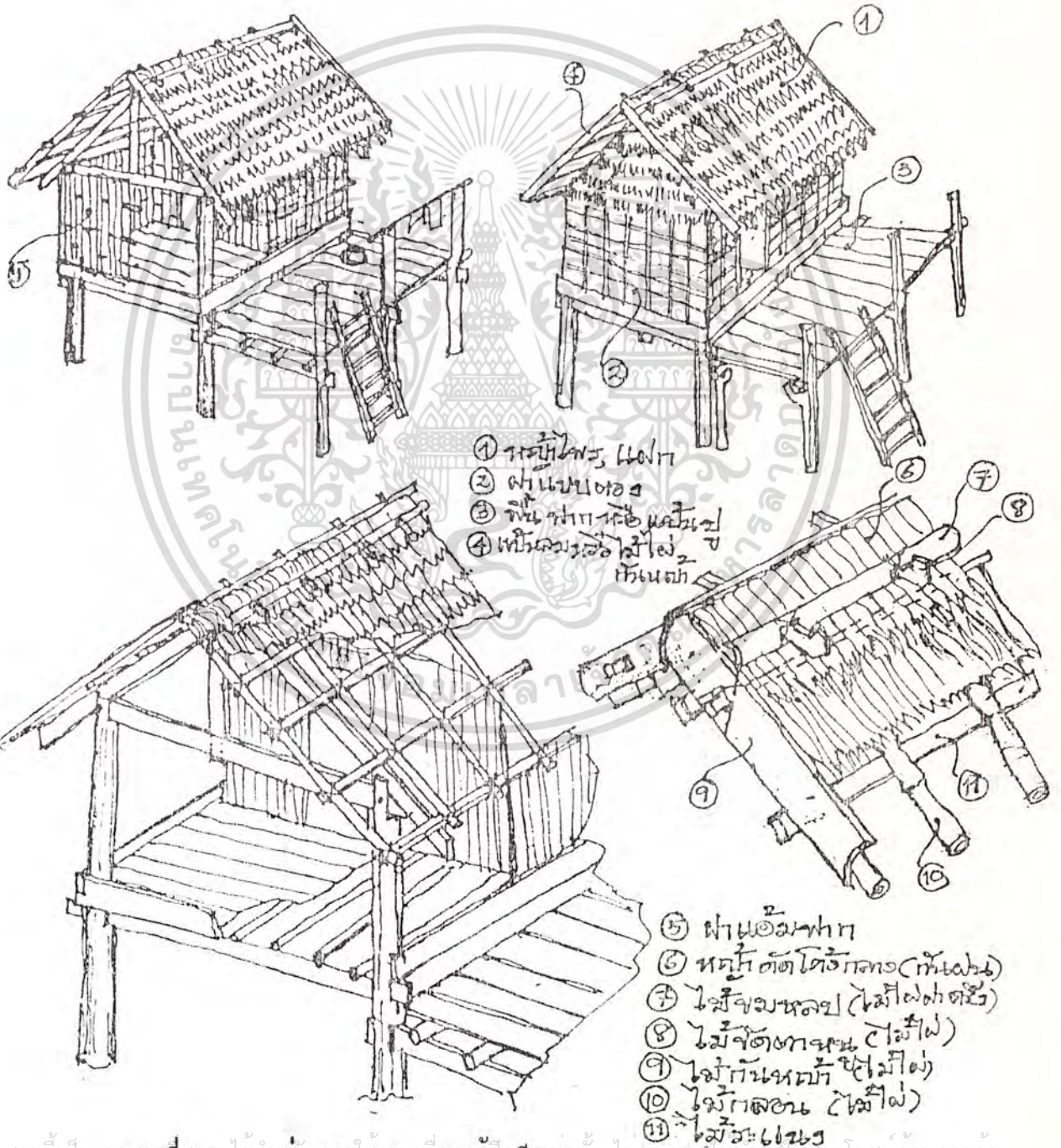

ไม้ขนุนหรือไม้ขนุน, ไม้ขนุนที่ไม่ใช่ไม้ขนุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น. ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 4.17 ส่วนงานเรือนอีสาน
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีทำประตู 2 ชนิด ① ประตูบาน (หรือหน้าต่าง) ② ประตูบาน ③ ประตูบาน ④ ประตูบาน

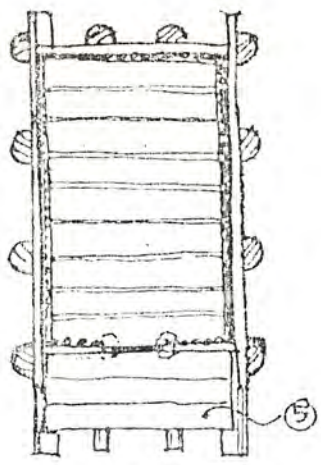

- ① วัสดุโครง ฝาผนัง
- ② ฝาผนังนอก
- ③ ไม้ค้ำหลังคา
- ④ ไม้ค้ำหลังคา
- ⑤ ฝาผนังนอก
- ⑥ วัสดุตัดไม้ค้ำหลังคา (ไม้ค้ำ)
- ⑦ ไม้ค้ำหลังคา (ไม้ค้ำหลังคา)
- ⑧ ไม้ค้ำหลังคา (ไม้ค้ำ)
- ⑨ ไม้ค้ำหลังคา (ไม้ค้ำ)
- ⑩ ไม้ค้ำหลังคา (ไม้ค้ำ)
- ⑪ ไม้ค้ำหลังคา

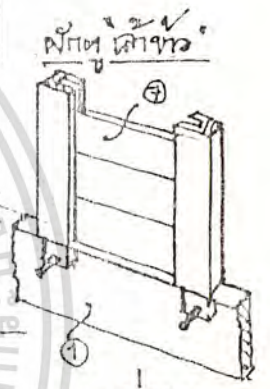
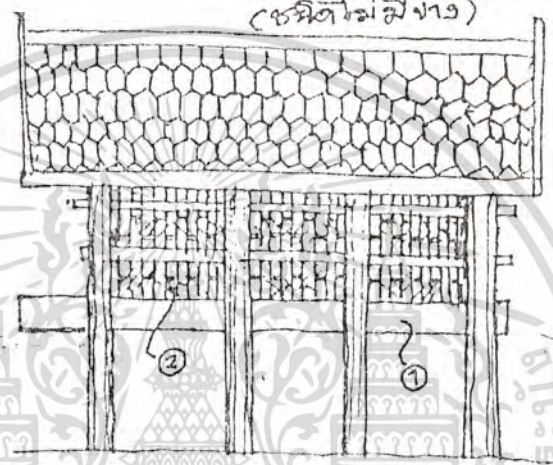
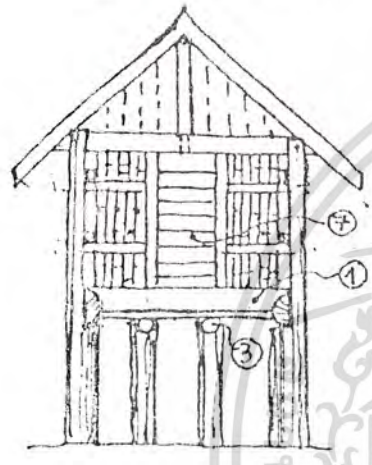
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ภายนอก
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนประกอบของเสา

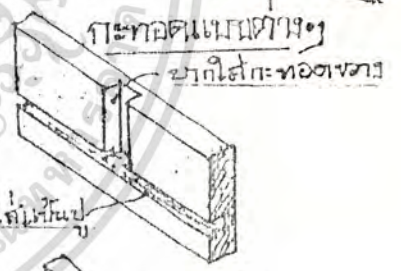
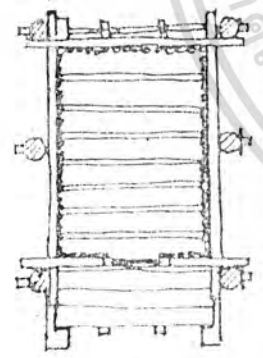
- ① กระทอน
- ② ฝาผนัง หรือ เกล็ดไม้ ยาวร่วม(เฟือง)
- ฉาบปูน+อิฐโหล+บัวทาง
- ③ ธร
- ④ ขื่อ (ตาบ)
- ⑤ ไม้ค้ำ (สิง)
- ⑥ ไม้กลบหน้าต่าง
- ⑦ ไม้ค้ำ (ประตู) เสาข้าง

เสาข้าง หลังคา
(ชนิดไม้สังข)

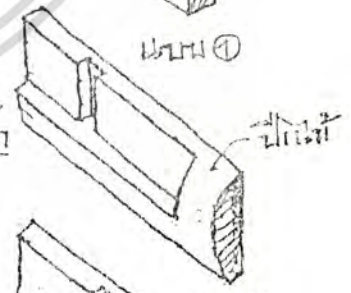
ไม้ค้ำ เสาข้าง

กระทอนแบบต่าง
ฉากไม้กระทอนต่าง

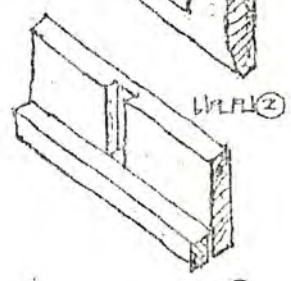
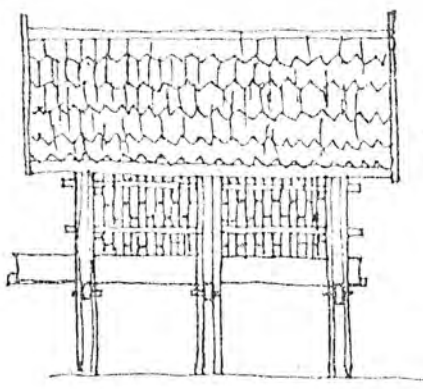
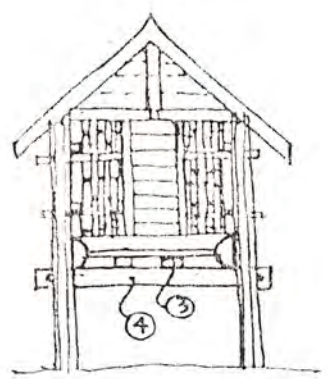
ไม้ค้ำ

เสาข้าง (เสาข้าง) ขอบตาบ

แบบ ①

ไม้ค้ำ

แบบ ②

แบบ ③

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถ้าหากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ศิลปหัตถกรรมพืชมานอ้อสาน

ก. เครื่องจักสานพืชมาน

ลักษณะทางอาชีพขั้นแล้วคนอ้อสานยังมีวัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวเช่นเดียวกับประชาชนในภาคเหนือ ถึงแม้ว่าคนอ้อสานจะบริโภคข้าวเหนียวเหมือนกับภาคเหนือ แต่เครื่องจักสานที่เนื่องด้วยกรรมวิธีบริโภคข้าวเหนียวของภาคอีสานก็มีลักษณะเฉพาะคนต่างไปจากของภาคเหนือ

เครื่องจักสานภาคอีสานที่เนื่องด้วยวัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวที่สำคัญและเป็นของภาคอีสาน คือ กระจับขาว และกองขาว

กองขาวและกระจับขาวอีสานในบริเวณจังหวัดที่เรียกว่าอีสานกลางและอีสานมีรูปแบบเฉพาะคนต่างกัน โดยมีรูปแบบและวิธีการสานที่เป็นของตนเอง ตามความนิยมของท้องถิ่น

กองขาวแบบแรกหนากลาวถึงคือ กองขาวที่ไซกันเมาะอีสานกลางโดยเฉพาะจังหวัดมหาสารคาม รอยเอ็ก ขอนแกน นั้นเป็นกระจับที่มีลักษณะและรูปแบบต่างไปจากกระจับขาวที่สานด้วยไม้ไผ่ของถิ่นอื่น ๆ คือ กองขาวนี้ประกอบด้วยส่วน 3 ส่วนคือ ส่วนฐานสำหรับตั้ง ที่ฐานนี้วางที่กึ่งเกาะเป็นลวดลายเพื่อความสวยงามไปด้วยส่วนตัวกองขาวสานด้วยไม้ไผ่ซ้อนกัน 2 ชั้น เป็นรูปคล้ายคอกบัวแต่ขอบสูงขึ้นไปเหมือนโด โดยมีส่วนปลายมีรูปร่างเหมือนฝ่ามือคร่อมอีกชั้นหนึ่ง โดยส่วนขอบของฝ่าจะใช้ก้านศาลเหล้าเป็นแต่มาง ๆ โค้งทำขอบฝ่าเพื่อความคงทน การสานกองขาวชนิดนี้จะต้องสานตัวกองขางซ้อนกัน 2 ชั้น เพื่อให้เกิดความร้อนได้ดี โดยที่จะสานโครงชั้นในก่อนด้วยสายสองที่กันเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเพื่อให้เกิดมุมสี่มุม สำหรับผูกกับไม้กากบาท ที่เป็นฐานไค้สะควก เสร็จแล้วจึงสานส่วนทอขึ้นมาเป็นตัวกองขาวด้วยสายซัด (ภาษาถิ่นเรียก "ลายกราว") โดยใช้ทอกตะแคงเส้นเล็ก ๆ จนได้ขนาดตามความต้องการแล้วจึงสานตัวกองขาวด้านนอกคร่อมอีกชั้นหนึ่งด้วยทอกเป็นเป็นลายสองชั้น หรือลายสองเวียน เพื่อให้เกิดความสวยงาม โดยที่ตัวกองขาวที่สานนั้น จะต้องสานให้ใหญ่กว่าตัวแบบภายใน แล้วพับปากกองขาวพุ่มกลับเข้าไปในภายในเพื่อความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เส้นหวายผูกคาดไว้ภายนอกเพื่อรับขอบของส่วนฝ่าไปในตัว เมื่อได้ตัวกองขาวแล้วจึงทำฐานด้วยไม้ตามแต่จะหวัดได้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวทศ. ให้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผ่นไม้กากบาท ไขว้กัน โดยมากจะทำฐานใหญ่ยื่นออกมารับกับรูปทรงของกองข้าวควย ไม้ฐานนี้ จะผูกติดกับส่วนก้นหมุมควยหวาย เมื่อโคตีวงกองข้าวพร้อมฐานแล้วจึงสานฝา ซึ่งมีกจะสานควย ทอกป็นคอนข้างใหญ่เป็นลายเฉลวหรือลายตาชาย แล้วแต่จะเรียกโดยสานเป็นรูปคล้ายฝาชี ส่วนที่ขอบของฝาจะไขกานตาสทำเป็นแผ่นโค้งเข้าขอบ เพื่อความคงทนเมื่อโคตีส่วนประกอบที่สำคัญพร้อมแล้วจะต้องทำหูสำหรับร้อย เชือกเพื่อใช้สะพายมาหรือใช้แขวน

ส่วนฐานหรือก้นของที่ทำควยไม้จริงเป็นรูปกากบาทนั้น เป็นส่วนที่สำคัญที่ช่วยให้กองข้าวทั้งโคตีไม่ล้มง่ายแทนที่จะเป็นเพียงฐานขรมคา ขางสานกองข้าวยังโคทำให้มีลักษณะขยายออกให้รับกับรูปทรงของกองข้าวเพื่อความสวยงามควย ส่วนฐานกองขางนี้คงจะได้รับอิทธิพลทางความคิดมาจากเขียนหมากไม้ของอีสาน เพราะบางครั้งฐานจะแกะเป็นลวดคล้าย เช่นเดียวกันเขียนหมากไม้ ส่วนรูปทรงของกองข้าวอาจจะมีอิทธิพลของ "กองข้าวขวัญ" ของภูเก็ต ซึ่งเป็นกองข้าวที่มีรูปทรงใกล้เคียงกันเพียงแตกองข้าวขวัญสูงชันและโครับการประคิมคกคกคก

ส่วนฝากองข้าวนี้เมื่อก่อนคล้ายฝาชีมีความประสานกลมกลืนกับรูปทรงของตัวกองข้าว จึงนับว่ากองข้าวสานแบบนี้เป็นกองข้าวที่สานควยไม้ไผ่ของชาวอีสานที่หมความงามและมีลักษณะเฉพาะที่หมความสมบูรณ์ในตัวที่นาสนใจยิ่ง

นอกจากกองข้าวแบบดั้งกลวแล้วยังมีภาชนะใส่ข้าวเหนียวอีกแบบหนึ่งที่มีในอีสาน ในบริเวณภาคอีสานเหนือ เรียกว่า "กระติม" สานควยไม้ไผ่เช่นกัน แครูปแบบและวิธีการสานแตกต่างออกไป คือ เป็นกระติมทรงกระบอกคล้ายกระป๋องไม่มีขา มีเพียงส่วนตัวกระติมและส่วนฝาเท่านั้น วิธีการสานจะสานควยตอกไม้เย็บเย็บเป็นคอกซ้อน ๆ โดยจะสานเป็นรูปทรงกระบอกให้มีความยาวเป็นสองเท่าของความสูงของตัวกระติมที่ตอกการเสร็จแล้วจะต้องทับหมกลิมส่วนหนึ่งไว้เป็นคานใน ก็จะได้ตัวกระติมชนิดนี้จะสานลายคานในและคานนอกต่างกันคือ ส่วนที่จะทับหมกลิมไว้คานในจะสานควยลายอำเวียน ส่วนนอกที่ตอกการความสวยงามจะสานควยลายสองชั้นหรือยกตอกเพื่อความสวยงาม ส่วนก้นจะต้องสานเป็นแบบกลม ๆ ทางหาก แล้วนำมาหมกติดกับตัวกระติมภายหลังจากที่กจะทำเช่นเดียวกับตัวกระติม กระติมชนิดนี้บางครั้งอาจจะใช้กานตาชคเป็นวงทำเป็นส่วนฐาน เพื่อความคงทนควย แต่ถาเป็นเล็ก ๆ อาจจะไม่ตองเสริมฐานก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทืบขาเห็นขนิคั้น จะเห็นว่ารูปแบบวิธีการสานต่างๆไปจากกองขาที่นิเม
ใช้กันในอีสานกลาง แต่ประโยชน์ในการใช้สอยไม่แตกต่างกัน ยังคงใช้ใช้ขาเห็นขนิคั้นได้ค
เช่นกัน และปัจจุบันกระทืบขาทั้งสองชนิดยังคงรักษารูปทรงลักษณะเฉพาะถิ่นของตนเอาไว้

นอกเหนือไปจากกระทืบและกองขาทั้งสองแบบดังกล่าวแล้วยังมีเครื่องจักสานอื่น ๆ
ของภาคอีสานที่มีลักษณะ เฉพาะเป็นของตนเองต่างกันไปตามความนิยมของท้องถิ่นเช่น เครื่องจัก
สารอีกอย่างหนึ่งที่น่าจะกล่าวถึงคือ "ตะกร้า" หรือที่ภาษาถิ่นเรียก "กะตา" หรือ "กะตา"

ตะกร้า หรือ กะตาสานด้วยไม้ไผ่ของภาคอีสานมีประโยชน์ในการใช้สอยเช่นเดียวกับ
กับตะกร้า กระบุงภาคกลางหรือชาวภาคเหนือ เป็นภาชนะที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในภาคอีสาน
เพราะใช้ใส่ของได้สารพัดและใช้ทั้งการหิ้วควมมือ หรือจะหามคอนไปควมคานก็ได้รูปทรงของ
ตะกร้าหรือกะตาต่างไปจากตะกร้าภาคอื่น ๆ โดยทั่วไปกะตาจะสานด้วยไม้ไผ่ด้วยการเริ่มสาน
ส่วนบนก่อนลายซัด (ลายซัดคิม) ควมคอกคุด แล้วค่อย ๆ สานคอกขึ้นมาตามข้างของตะกร้าควมลาย
ธรรมดาเรื่อยไปจนถึงส่วนปากของตะกร้า ซึ่งจะโค้ซอกคอกเส้นเล็กเพื่อความแข็งแรงทนทาน ส่วน
ที่ปากหรือขมตะกร้าจะใช้วิธีเก็บริมโดยสานขมคอกเข้าในคัวตะกร้า เสร็จแล้วจะทำหูตะกร้า เพื่อ
ใช้หิ้วหรือหาม โดยมากจะใช้ไม้ไผ่กั้นหนึ่งโดยเห็นอปากตะกร้า แล้วผูกปลายทั้งสองเข้ากับตะกร้า
ตรงขม ตะกร้าที่ภาคอีสานจะมีรูปทรงคล้าย ๆ กันหรือ เหมือนกัน จะต่างกันบ้างก็ควมขนาดเล็ก
ใหญ่ แต่โดยทั่วไปแล้วจะคล้ายคลึงกัน ตะกร้าหรือกะตาอีสานมีใช้ในภาคอีสาน ตะกร้าชนิดนี้จะใช้
ได้ทั้งแบบเป็นคุดและใช้หิ้วไม้เคียว ตั้งแต่ ผัก ผสไม้ ฉาน และสิ่งของอื่น ๆ ไปจนถึงใช้เป็นเชี่ยน
หามสำหรับใส่หมากเรียกว่า "คุดหมาก" หรือบางครั้งใช้ขนยาทำเป็นคุด หรือ คุดสำหรับคักน้ำก็ได้
เพราะมีน้ำหนักเบาและทำไ้ได้ง่าย

นอกจากเครื่องจักสารที่ใช้กันแพร่หลายในภาคอีสานแล้วยังมี เครื่องจักสานไม้ไผ่ที่
ใช้กันมากในชีวิตประจำวัน คือ ตะกร้าสานของอีสานนี้ถึงแม้ว่าจะเป็น เครื่องจักสานที่มีรูปทรงและ
ลวดลายในการสานง่าย ๆ ไม่ละเอียดประณีตแต่เป็น เครื่องใช้ในครัวเรือนของชาวอีสานที่ใช้
กันแพร่หลายมาก จนถือว่าเป็นตะกร้าประจำภาคก็เห็นจะได้ เพราะจะพบเห็นชาวอีสานหิ้วตะกร้า
หรือหามตะกร้าทั่วไป

ภาชนะต่าง ๆ เช่น กระบุง ตะกร้า กระจุก เพลตึก เป็นต้น เครื่องจักสารที่
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำเป็นต่อชีวิตทุกอย่างหนึ่งคือเครื่องมือจับและคัดสีตัวน้ำ เช่น ไซ ของ ชุมกบ ชุมसान เป็นต้น เครื่องจักสานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเลี้ยงไหมและการทอผ้า เช่น กระเหยียบปั่นฝ้าย กระตังเลี้ยงไหม เป็นต้น และเครื่องจักสานอีกชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชนมประเพณี เช่น เบ็งหมาก กองข้าวขวัญ เป็นต้น

เครื่องจักสานภาคอีสานส่วนมากเป็นเครื่องจักสานไม้ไผ่แทบทั้งสิ้น ตั้งแต่ภาชนะสำหรับใส่ข้าวของต่าง ๆ พวกกระบุงตะกร้าไปจนถึงเครื่องจักสานที่ไซจับสีตัวน้ำ เช่น ไซ ชุมกบ ชุมกบ ของชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

โดยทั่วไปแล้วเครื่องจักสานภาคอีสานจะมีความสัมพันธ์กับอาชีพการงานคานนอก จากเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตรประจำวัน เช่น เครื่องจักสานที่ไซกับการปั่นฝ้าย การทอผ้า การเลี้ยงไหม เป็นต้น

เครื่องจักสานของภาคอีสานทั้งหมดทุกส่วแล้วนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ เครื่องจักสาน ภูมิลักษณะเฉพาะที่ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องจักสานอีสาน ไม่ว่าจะวิธีการสาน รูปแบบการสานและประโยชน์ใช้สอย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ชนมประเพณีและความต้องการคานประโยชน์ใช้สอยของชาวอีสานเอง

ข. เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านอีสาน

การทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นงานที่ติดกรรมที่เก่าแก่ที่สุดของมนุษย์อย่างหนึ่ง ดินเผาที่เป็นภาคอีสานในปัจจุบันนี้เป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผามานานนับพัน ๆ ปี ย้อนขึ้นไปในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงยุคหินใหม่ โดยได้พบ เครื่องปั้นดินเผาในหลุมศพของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านนาดีโนนนทกา ตำบลบ้านโคก อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น และต่อมาในต้นยุคสำริดหรือยุคโลหะก็ได้พบแหล่งอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญในภาคอีสาน คือบริเวณเมืองเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีอายุถึงประมาณ 6,000 ปีเศษมาแล้ว และปัจจุบันได้มีการขุดค้นโนนเมืองบ้านเชียง ได้พบเศษภาชนะเครื่องปั้นดินเผาสมัยลพบุรี สืบต่อมาจากรุ่นดินยุคโลหะตอนปลายและพบหม้อดินเผาบรรจุกระดูกเผาไฟอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นประเพณีการเก็บกระดูกใส่หม้อดินเผาฝังไว้ในดินหลังจากประกอบพิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของนักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นของมนุษย์สมัยประวัติศาสตร์ว่าพุทธศักราชไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศตวรรษที่ 13 นอกจากนี้ยังได้พบเครื่องมือสำคัญในการทำเครื่องปั้นดินเผาสมัยประวัติศาสตร์คือ "หินคู้" ซึ่งพบเป็นจำนวนมากในแหล่งขุดค้นต่าง ๆ และเครื่องมือหินคู้ในปัจจุบันชาวอีสานยังใช้ปั้นหม้อดินเผาอยู่ทั่วไป เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านคำอ้อ ตำบลสมานเขียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี หมู่บ้านโพนขวา และหมู่บ้านดือโปศ ตำบลเป็ลือยน้อย อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และหมู่บ้านอื่น ๆ อีกหลายแห่ง จากหลักฐานที่เป็นเครื่องมือสำคัญนี้ อาจจะสันนิษฐานได้ว่า การทำเครื่องปั้นดินเผาโดยเฉพาะหม้อดินที่ทำกันอยู่ในภาคอีสานในปัจจุบันนี้ อาจจะสืบต่อมาเป็นลำดับจากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์มาจนถึงปัจจุบัน โดยที่มีได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะถิ่นของเครื่องปั้นดินเผาภาคอีสาน

การทำเครื่องปั้นดินเผาในดินแดนภาคอีสาน จะเห็นได้ว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมเก่าแก่ที่สืบทอดกันมาช้านาน ปัจจุบันการทำเครื่องปั้นดินเผาจำนวนมากและเป็นอาชีพหลายแห่ง เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผาที่คานแกวียน อ.โซคชัย จังหวัดนครราชสีมา

การทำเครื่องปั้นดินเผาโดยทั่วไปของภาคอีสานส่วนใหญ่เป็นการทำภาชนะประเภทหม้อน้ำ หม้อขาว หม้อแกง กระจง ไห แจกั้น ซึ่งเป็นเครื่องใช้สอยที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น และการผลิตมักเป็นการผลิตขาย แลกเปลี่ยนกันในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง ลักษณะการผลิตจะเป็นหมู่บ้านที่มีสภาพแวดล้อมและเป็นแหล่งที่มีวัตถุดิบใช้อำนวยให้ เช่น เป็นแหล่งที่มีดินสำหรับใช้ทำเครื่องปั้นดินเผาได้ดี เป็นต้น นอกจากนี้หมู่บ้านที่จะผลิตเครื่องปั้นดินเผามักเป็นหมู่บ้านที่มีการเรียนรู้สืบทอดวิชาการมาจากบรรพบุรุษ และส่วนมากจะทำเป็นอาชีพรองในยามว่างจากการทำไร่ ทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ดังนั้นการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจึงเป็นลักษณะอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่แยกออกจากอาชีพมากกว่าที่จะเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นลำเป็นสัน เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผาภาคอื่น

วิธีการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวอีสานโดยทั่วไปจะเป็นวิธีการโบราณที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษแทบทั้งสิ้น และส่วนใหญ่ยังคงยึดถือกรรมวิธีที่มาจากปัจจุบัน

ขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวอีสาน โดยเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาประเภทภาชนะ มีขั้นตอนตามแบบอย่างพื้นบ้านที่ใกล้เคียงกันเป็นส่วนมากคือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานวัศหรือวัศฤคิย จะใช้ดินที่อยู่ใกล้ ๆ หมูบ้านหรือใกล้แหล่งผลิต ซึ่งอาจจะเป็น
 ดินทองนา หรือดินตามริมหนองบึง และแหล่งน้ำที่เป็นดินเหนียว มีคุณสมบัติที่พอที่จะใช้ทำเครื่องปั้น
 ดินเผาได้ดินที่ไ้ปั้นเครื่องปั้นดินเผาตามแบบวิธีพม่ามานั้นจะเป็นดินดี แต่ไม่สามารถนำมาทำ
 เครื่องปั้นดินเผาได้ทันที จะต้องนำไปผสมกับ "ดินเชื้อ" ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญ ก่อนที่จะนำไป
 ปั้น

ดินเชื้อ เป็นดินผสมระหว่างดินเหนียวหรือดินโคลนกับแกลบมีอัตราส่วนการผสมแตก
 ต่างกันไปแล้วแต่ท้องถิ่น อาจจะใช้แกลบ 2 ส่วนดิน 2 ส่วน เมื่อผสมกันแล้วตากให้แห้ง แล้นำ
 ไปเผาให้สุกคิให้ละเอียดกรอนควยตะแกรง ให้ได้ดินละเอียดไม่มีเศษอื่น ๆ เจือปน เสร็จ
 แล้นำดินเชื้อและดินเหนียวไปนวดผสมให้เข้ากัน อาจจะใช้ดินเหนียวมากดินเขื่อน้อย ซึ่งจะเป็น
 อัตราส่วนเท่าใดขึ้นอยู่กับความนิยมของท้องถิ่น

เมื่อได้ดินเหนียวพร้อมที่จะปั้นได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการปั้นเป็นภาชนะต่าง ๆ จะ
 เริ่มด้วยการขึ้นรูป โดยการเตรียมดินเป็นก้อน ๆ ใ้พอกกับขนาดของภาชนะที่จะปั้น เสร็จแล้ว
 นำก้อนดินไปวางบนแท่นปั้น ซึ่งส่วนมากจะใช้ท่อนไม้ขนาดใหญ่ มีความสูงขนาดพอที่ผู้ปั้นยืนบนได้
 โดยไม่ต้องก้มหลังมากนักการปั้นทั่วไปโดยเฉพาะการปั้นหม้อนำ หรือ หม้อชาวหม้อแกง จะมีวิธี
 การที่ใกล้เคียงกัน คือ เริ่มด้วยการปั้นส่วนที่เป็นปากก่อน ข้างป็นจะจับดินส่วนปากควยสี่หรือ
 ใบสัปรด โดยหมุนดินส่วนที่เป็นปากหม้อแล้วใช้นิ้วมือบีบดินโดยมีใบสัปรดอยู่แล้วหมุนตัวก้นมือให้หมุน
 ไปรอบ ๆ โดยข้างป็นจะต้องเค้นหมุนตัวเอาไปรอบ ๆ แทน แทนที่จะใช้แป้นหมุนอย่างที่ใช้กัน
 ในท้องถิ่นอื่น เมื่อปั้นส่วนที่เป็นปากหม้อได้แล้วจะต้องนำไปฝังแดด เพื่อให้ดินหมาดก่อนที่จะนำ
 บันส่วนอื่นต่อไป การปั้นลักษณะนี้ข้างป็นจะปั้นหม้อหรือภาชนะส่วนที่เป็นปากก่อนนี้ครั้งละมาก ๆ
 แล้นำไปฝังแดดไว้บนลานบ้าน เพื่อให้เวลาระหว่างที่คอยให้ดินหมาดให้เกิดประโยชน์

เมื่อดินหมาดตัวพอที่จะคงรูปอยู่ได้แล้ว จึงเริ่มปั้น ส่วนตัวและก้นต่อไป ด้วยวิธีการ
 คี โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า "ไม้ลาย" เป็นไม้แบน ๆ มีคามกลม คีคานนอกของหม้อ ส่วนอีก
 มือหนึ่งจะจับ "หินคู" ซึ่งเป็นแท่งดินเผา มีรูปร่างเหมือนเหล็กหรือทับทิมยา คุมอยู่ภายในการตีหม้อ
 หรือการปั้นรูปนี้จะต้องทำหลายครั้ง เพราะดินยังมีความเหลวอยู่ ไม่สามารถคงรูปอยู่ได้ควยเนื้อ
 ดินบาง ๆ ข้างป็นหม้อจะต้องใช้ วิธีนี้แล้นำไปฝังแดดแล่นำกลับมาตีใหม่ จนกว่าจะได้รูปทรง

เอกสารนี้เพื่อสมบูรณ์การตีหม้อหรือการปั้นภาชนะควยวิธีนี้ ข้างจะต้องมีความชำนาญจึงจะสามารถตีให้เนื้อ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาชนะมีความหนาบางเสมอกัน ซึ่งจะช่วยให้ภาชนะไม่แตกง่ายเวลาเผาเมื่อได้รูปทรงของภาชนะตามต้องการแล้วอาจจะนำมาตากแห้งเพิ่มเติมเพื่อความเรียบร้อยสวยงาม แล้วจึงนำไปตากแดดให้แห้ง ซึ่งอาจจะใช้เวลา 1-3 วัน เพื่อให้ดินแห้งสนิทก่อนที่จะนำไปเผา

การเผาส่วนมากใช้วิธีการโบราณแบบพื้นบ้าน ซึ่งเรียกว่า "เผาตาก" หรือ เผากลางแจ้ง โดยเอาภาชนะที่ปั้นเรียบร้อยแล้ว วางบนลานบ้าน อาจจะวางบนพื้นดินหรือวางบนเศษไม้กิ่งไม้ที่จะใช้เป็นพื้นที่ได้ ถ้าเป็นภาชนะประเภทหม้อจะวางคว่ำเอาปากหม้อลงแล้วใช้ฟางวางปิดทับด้านบนแล้วจุดไฟเผา ประมาณ 40 นาที ถึง 1 ชั่วโมง การเผาชนิดนี้ใช้เฉพาะฟางเป็นเชื้อเพลิง มักจะทำให้ภาชนะลึกลงเฉพาะด้านบนเท่านั้น ด้านในไม่ลึกลง แต่ภาชนะต้องการให้เนื้อดินลึกลงและแกร่งจะต้องใช้พื้นเศษไม้ช่วยให้ไฟแรงควย ภาชนะดินเผาตามแบบวิถีพื้นบ้านของภาคอีสานนี้จะมีเนื้อสีน้ำตาลปนแดงและคำหรืออาจจะมีสีอื่นตามคุณสมบัติของดินแต่ละท้องถิ่น และการใช้ไฟแรงหรือการใช้ความร้อนสูงมากน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตามขั้นตอนและวิธีการทำ เครื่องปั้นดินเผาตามแบบอย่างพื้นบ้านของชาวอีสานนี้ เป็นวิธีที่นิยมทำกันมากที่สุดเพราะเป็นวิธีการที่เรียบง่าย ไม่ต้องใช้เครื่องมือมากและใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นหลัก ส่วนรูปแบบของภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่ขึ้นอยู่กับความนิยมของแต่ละท้องถิ่น แต่โดยทั่วไปแล้วจะมีรูปแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และมีความสวยงามเรียบ ๆ อันเป็นคุณสมบัติของชนบท

ค. ผ้าทอพื้นบ้านอีสาน

การทอผ้าที่ทำในดินแดนภาคอีสานที่เก่าแก่ที่สุดเห็นจะได้แก่การทอผ้าของคนก่อนประวัติศาสตร์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณภาคอีสานในสมัยปลายยุคหิน หรือยุคโลหะ ซึ่งอาจจะมีอายุถึง 6,000 ปีมาแล้ว จากหลักฐานทางโบราณวัตถุที่นักโบราณคดีขุดพบ เป็นเครื่องยืนยันว่าได้มีการทอผ้าขึ้นใช้จากฝ้ายและปอในบริเวณชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ในภาคอีสาน ถึงแม้จะเห็นได้จากเศษผ้าที่ติดอยู่กับเครื่องมือเครื่องใช้โลหะที่ขุดพบในแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้พบเศษผ้าติดอยู่กับเครื่องมือ เครื่องประดับโลหะ เมื่อนำมาตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์แล้วจะเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นเศษผ้าที่ทำด้วยป่านหรือปอชนิดหนึ่ง โดยทำเป็นลายซิกแซกชนิดหนึ่งมีมือค่อนข้างหยวน เหตุที่พบเศษผ้าในเนื้อโลหะดังกล่าวเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สว่นไวสำหรับการศึกษาเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะประเพณีอย่างหนึ่งของชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ คือ ได้ใช้ผ้าห่อเครื่องมือ เครื่องประดับ โลหะแล้วใส่ข้าวเปลือกไว้ข้างในด้วย จากนั้นก็นำไปฝังไว้ในหลุมศพเพื่อเป็นการอุทิศให้ดูจากไป เศษผ้ามนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ในลักษณะนี้ได้พบที่แหล่งก่อนประวัติศาสตร์ คอนกอก อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น

ผ้าทอของชาวอีสานที่มีเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะถิ่นเด่นที่สุด ซึ่งแบ่งออกตามชนิดของวัสดุก็มีสองชนิดคือ ผ้าฝ้าย และผ้าไหม ผ้าทั้งสองชนิดนี้นอกเหนือไปจากการใช้วัสดุชนิดที่ต่างกันทอแล้ว ยังมีเทคนิคการทอและลวดลายที่แตกต่างกันออกไปอีกมากมายหลายแบบ

การทอผ้าของภาคอีสานมีความสัมพันธ์กับชนบชกรรม เน้นขมประเพณีและความเชื่อค่านต่าง ๆ เช่น เชื่อถอว่าผ้าซีก เป็นของสูง ซึ่งอาจจะเกิดจากการทอหุงขากก็ได้ จึงต้องใช้อย่างระมัดระวังให้ขมคณา ผ้าซีกจึงมักจะใช้สำหรับพิธีขมคณ โดยมากจะทำเป็นหมอน ผ้าคลุมไหล่ ผ้าโพกศีรษะ ตลอดจนเป็นผ้ากราบพระ ผ้าซีกชาวอีสานไม่นิยมใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในส่วนที่ต่ำกว่าเอวลงมา เช่น ไซเป็นผ้าถุง ชิน หรือ ผาขาวมา ลวมมากจะใช้ในส่วนเหนือเอวขึ้นไป เนื่องมาจากผ้าซีกเป็นของสูงนั่นเองจึงจำเป็นต้องเก็บผ้าซีกไว้ในที่อันสมคณว เช่น หัวนอน บนโต๊ะ ตู้ หรือแขวนไว้ในที่สูง การกวาดขมผ้าซีก หนอนซีก เป็นสิ่งที่ชาวอีสานถอว่าไม่สมคณว ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ผู้หลักผู้ใหญ่มจึงสอนความเชื่อเหล่านี้แก่เด็ก ๆ ให้ยึดถือสืบทอดกันมา ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับผ้าของชาวอีสาน

การทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองนั้นนอกจากจะเป็นเครื่องนุ่งห่มตามชนบชประเพณีในครอบครัวโดยตรงแล้ว ยังมีการทอขึ้นเพื่อสนองความเชื่อถอศรัทธาในพุทธศาสนาด้วย เช่น การทอผ้าสำหรับทำหมอน ทอผ้าหมคณภีร์ไมลาน ทำขมถวายเป็นงานบุญตามประเพณี สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหวางการทอผ้าและชนบชประเพณีความเชื่อและศาสนาของชาวอีสานที่สืบทอดกันมาชานาน

ผ้าทอพื้นบ้านพื้นเมืองอีสานที่เป็นที่รู้จักกันดีและทำกันมาแต่โบราณนั้นมีสองชนิดคือ ผ้าทอจากเส้นใยฝ้ายและไหม แต่ภายหลังมีการนำเส้นใยสังเคราะห์ประเภทค้ายและไหมโพรมาใช้รวมค้วยในการทอลักษณะอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมพื้นบ้าน ซึ่งก็จะนำมาทำตามกระบวนการทอเหมือนกับการใช้ฝ้ายและไหม ซึ่งเมื่อทอแล้วส่วนใหญ่มก็จะเรียกรวม ๆ ว่า ผ้าฝ้ายหรือผ้าเอกสารมีเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไหม เช่นกัน จะต่างกันก็เพียงผ้าและไหมพื้นเมืองชาวบ้านจะทำกันเองทุกชั้นตอนตั้งแต่ปลูกผ้า และปลูกหม่อนเพื่อเอาใบมาเลี้ยงตัวไหมเพื่อนำไหมมาปั่นและสาวให้เป็นเส้น จนกระทั่งฟอกและ ย้อมสี จากนั้นจึงนำไปทอด้วยเครื่องทอแบบพื้นบ้านที่เรียกว่า โสึงทูก หรือ โสึงก็ ส่วนการใช้เส้น ไยสังเคราะห์ทุกชนิดจะใช้วิธีชื้อตามห้องตลาดโดยไม่ต้องฟอกและย้อมตามกรรมวิธีพื้นบ้าน

ผ้าทอพื้นบ้านพื้นเมืองอีสานทั้งที่เป็นผ้าฝ้ายและไหม ตลอดจนถึงผ้าทอจากใยสังเคราะห์ ที่ทอขึ้นตามกรรมวิธีของชาวอีสานไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชนชาวไทยเชื้อสายลาวภูไท เขมร ก๊กตาม มีผ้า ประเภทต่าง ๆ ที่เรียกตามกรรมวิธีในการทอที่เป็นที่รู้จักกันดีคือ ผ้ามัดหมี่ ผ้าขี้ต๊อด ผ้าจก และผ้า พื้น ซึ่งผ้าชนิดต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันของชาวอีสานเอง ตั้งแต่ใช้เป็น เครื่องนุ่งห่ม ใช้เป็นเครื่องใช้อื่น ๆ ไปจนถึงใช้ประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้สอยเพื่อสนองชนมชีพระเหิม ความเชื่อ และศาสนาของชาวอีสาน ไปจนถึงการผลิตจำหน่ายเป็นสินค้าพื้นบ้านพื้นเมืองของอีสาน

ผ้ามัดหมี่ เป็นกรรมวิธีในการย้อมสีอย่างหนึ่งที่เรียกว่า มัดย้อม (tie dye)

เพื่อทำให้น้ำทอเกิดเป็นลวดลายสีต่าง ๆ ซึ่งจะคล้ายคลึงกับการทำผ้าปาเตะ (Batik) จะต่างกันที่ปาเตะใช้วิธีการกันสีย้อมด้วยขี้ผึ้ง (wax) แต่การมัดย้อมหรือมัดหมี่ใช้วิธีการกัน สีย้อมด้วยการใช้เชือกกล้วยหรือภายหลังใช้เชือกฟางในลอนหรือพลาสติกก่อนผูกมัดริ้วบางส่วน ของ เส้นฝ้ายหรือไหมเพื่อไม่ให้สีย้อมซึมติดส่วนมัดไว้

การมัดหมี่หรือมัดย้อมจะยากง่ายต่างกันขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของลวดลายและสี สันต่าง ๆ ที่ต้องการ เพราะถ้าทำลวดลายสลับซับซ้อนก็ต้องมัดถี่และมัดมากขึ้น และถ้าต้องการสี สันซับซ้อนแพรวพราวมากก็จะต้องมัดเลวข้อมหลายครั้งตามกำหนดสีต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งผู้มัดจะต้องมี ความเข้าใจและมีความชำนาญทั้งในค่านลักษณะรูปแบบของลวดลายและหลักวิธีการย้อมสีเป็นอย่างดี ก็ จึงจะได้ลวดลายที่สวยงามด้วยสีสันตามที่ต้องการ

เทคนิคการทอผ้ามัดหมี่จึงเป็นที่รู้และยอมรับกันว่าเป็นการทอผ้าที่ของอาศัยทักษะ ความสามารถที่สูงยิ่งอย่างหนึ่ง เพราะต้องใช้เทคนิควิธีการที่ย่างยากซับซ้อนมากกว่าจะทอให้ได้ แต่ละลายจนกลายเป็นผ้าชิ้นแต่ละชิ้น ต้องใช้เวลาและความอดทนมากพอสมควร เฉพาะการทอ เพียงอย่างเดียว โดยไม่เกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การเลี้ยงตัวไหม สาวเส้นไหม ฟอก กั้น เส้นไหมกับหลักคน มัด ย้อม ฯลฯ ฉะนั้นการทอผ้ามัดหมี่โดยทั่วไปจึงมักนิยมใช้ไหมซึ่งเป็นวัสดุที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีคุณภาพและคุณค่าสูงเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเป็นมัดพิมพ์ไฉ่ฝายคังเช่นที่บ้านหนองเขื่อนช้าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามแล้วก็นักเป็นลวดลายและสีแบบง่าย ๆ เป็นสีขาวกับสีครามอย่างหายบ ๆ เท่านั้น

การใช้เทคนิคความสามารถสูงคังกล่าวในหมู่ผู้มีอาชีพทอผ้ามัดพิมพ์จะยอมรับกันว่าผู้ที่มีความสามารถในการมัดพิมพ์จริง ๆ แล้วจะต้องสามารถมัดเส้นเครือหรือเส้นยืนได้ เพราะเส้นเครือหรือเส้นยืนจะเป็นเส้นกำหนดหลักในการทอซึ่งเมื่อสับทุกเป็นเส้นเครือหรือเส้นยืนแล้วเส้นใหม่ที่มีคียอมจะยังไม่เกิดเป็นลวดลายให้เห็นเลย จะเกิดเป็นลวดลายก็ต่อเมื่อทำเส้นคำหรือเส้นพุ่งที่มีคียอมให้สัมพันธ์กันมาทอจึงจะเกิดเป็นลวดลายตามต้นแบบที่มีคียว

ความยากที่ทำได้ต้องใช้เวลานานในการทอผ้ามัดพิมพ์ก็คือ ต้องทอให้ได้ทั้งเส้นเครือและเส้นพุ่งที่มีคียอมแล้วประสานตรงกันทุกเส้นตามจังหวะที่มีคียอมไว้ของแต่ละลวดลาย ไม่งั้นมันก็จะไม่เกิดเป็นลวดลายให้เห็นตามที่กำหนดไว้ นั่นคือทุกครั้งที่ทำเส้นพุ่งแต่ละเส้นจะต้องขยับเส้นใหม่ให้ถูกจังหวะลายกับเส้นเครือทุกเส้นไป ฉะนั้นการทอผ้ามัดพิมพ์จึงมีขีดจำกัดที่ต้องทอด้วยทูกหรือที่ทอด้วยวิธีไข่มุกพุ่งเท่านั้นจะทอด้วยกี่กระตุกแบบพัฒนาใหม่ได้ยากมากหรือทอไม่ได้เลย เพราะจะต้องคอยขยับเส้นพุ่งให้ตรงจังหวะที่มีคียวลวดลายกับเส้นยืนคังกล่าวแล้ว

ในบรรดาชาวอีสานที่มีการทอผ้ากันมากที่สุดสามกลุ่มคือ กลุ่มคนไทยเชื้อสายลาว ผู้ไทยและเขมร พวกกลุ่มลาวจะมีความสามารถและนิยมกันมากที่สุดซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้จากจำนวนหมู่บ้านที่ทอและชาวบ้านที่มัดพิมพ์เป็น ตลอดจนความวิจิตรพิสดารของลวดลายและสีสันทัดทำกันมาแต่อดีตและจนกระทั่งมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงกันอย่างหลากหลายในปัจจุบัน

ส่วนกลุ่มผู้ไทนั้นมีทอผ้ามัดพิมพ์กันอยู่บ้างก็เพียงเล็กน้อยที่รูปแบบของลวดลายและสีสันทอนข้างเรียบง่าย มีแบบน้อยไม่วิจิตรซับซ้อนมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและขีดความสามารถตลอดจนความนิยมของชาวผู้ไทเองว่ามีไม่มาก

สำหรับกลุ่มเขมรนั้นแม้ว่าแต่เดิมจะมีการทอผ้ามัดพิมพ์กันมากพอสมควรก็ตาม แต่ก็ไม่เด่นชัดในด้านรูปแบบของลวดลายและสีสันทอนเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ไท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพวกกลุ่มเขมรแต่เดิมนักจะนิยมใช้สีที่ตัวเองจากธรรมชาติเพียงไม่กี่อย่างก็ได้ จึงทำให้สีของลวดลายมัดพิมพ์ค่อนข้างจะกลมกลืนกันมากจนไม่เป็นที่นิยมกันในวงกว้างเหมือนพวกกลุ่มลาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าชิต เป็นชื่อที่ใช้เรียกผ้าทอที่มีกเป็นลวดลายชนิดหนึ่งแต่เดิมจะใช้ไม้แผนแผน บางภาคโค้งไหลลายแหลมคานหนึ่ง เป็นเครื่องมือสำหรับสะกิดเส้น เครื่องหรือเส้นยืนเพื่อเก็บยกขึ้น ตามรูปลักษณะลวดลายที่ทองการในแต่ละแถวแต่ละลาย เมื่อเก็บยกโคคลอกเส้น เครื่องแล้วก็จะยก ไม่เก็บตั้งขึ้นเพื่อพุ่งกระสวยเส้นพุ่งเส้นหนึ่ง ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ลายแต่ละแถวจน หมกเส้นเครื่อง ซึ่งต้องใช้เวลาและความอดทนมากเช่นเดียวกันกับการทอผ้าชนิดอื่น เพียงแต่ไม่ยุ่ง ยากซับซ้อนเท่า เพราะการทอผ้าชิตจะใช้เขา (ตะกอก) เพียงสองเขาเท่านั้น

จากกรรมวิธีที่ทองการใช้ไม้เก็บยกเส้นเครื่องโดยการนับเส้นเครื่องแล้วก็เก็บยกตาม ลักษณะลวดลายตัวเองจึงมักนิยมเรียกกันทั่วไปว่า เก็บชิต มากกว่าที่จะเรียก ทอชิต ซึ่งก็มีเรียก กันอยู่บ้างแต่ก็เป็นเหตุกันว่าการ เก็บชิตคือการเก็บลวดลาย ส่วนการทอนั้นเป็นขั้นตอนที่เมื่อพุ่งเส้น พุ่งแล้วกระแทกให้เนื้อผ้าแน่น

ภายหลังการเก็บชิตหรือการทอผ้าชิตได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในค่านิยมการที่ ทำให้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น โดยวิธีใช้ไม้เก็บเหมือนเดิมแล้วใช้ไม้ไผ่เส้นเล็ก ๆ สอดไว้แทน ไม้เก็บจนเต็มลายที่ทองการ เป็นการเก็บชิตแบบถาวรคือเก็บลายชุดเดียวแล้วสามารถทอลาย เดียวกันใต้งหมกตลอดเส้นเครื่องโดยใช้ เขา ที่สืบเส้นเครื่องโยงไว้กับความแน่นของโครงก็แล้วมี ไม้ผูกเชือกครึ่งส่วนกลางของเขาเพื่อเหยียบให้เขาเลื่อนขึ้นลงตามไม้เก็บที่เก็บไว้เป็นชุด ด้วยวิธี การเช่นนี้ทำให้สามารถประหยัดเวลาและแรงงานได้มากกว่า

ผ้าชิตที่นิยมเก็บและทอกันโดยทั่วไปจะมีอยู่ 3 ชนิด ตามลักษณะประโยชน์ใช้สอย เป็นหลักคือ ชิตคันทัน ชิตหัวชัน และชิตหมอน

ผ้าคันทัน เป็นผ้าชิตที่ชาวอีสานทอเพื่อใช้ค่อขยาล่างของผ้าชั้น (ผ้าถุง) ซึ่งจะเป็น ผ้าหน้าแคบเนื่องจากข้อจำกัดของขนาดพื้นที่ใช้ทอ เวลานุ่งซึ่งผ้าจะสั้นเขินมาก จึงต้องใช้วิธีค่อคันทัน และทอหัวจนกลายเป็นค่านิยมทางวัฒนธรรม จนกระทั่งทุกวันนี้ก็ยังนิยมมาก ชิตคันทันมักนิยมใช้ผ้าย ทอเช่นเดียวกันกับชิ้นแคบก็จะมีสีเส้นและลวดลายมากกว่า ส่วนความกว้างของชิตคันทันนั้นไม่แน่นอน ทั่วไปจะหว่างประมาณสองสามนิ้วขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดความกว้างหรือความสูงของตัว ชิต และความต้องการของผู้ใช้เป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิตหัวหิน เป็นผ้าชิตที่ใช้ทอขายบนของตัวชิตด้วยเหตุผลเกี่ยวกับการทอตัวชิตนี้ แต่ส่วนใหญ่จะนิยมทอด้วยผ้าไหมเป็นหลัก ซึ่งเข้าใจว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับประโยชน์ใช้สอยเวลานุ่งที่ค่อนข้างพับและขมวดที่เอวมากกว่าเพราะจะทำให้ไม่เจ็บเอวและแน่นกว่าการใช้ผ้าฝ้ายที่มีเนื้อหยาบเท่าที่พบทำและใช้กันมากนิยมทอด้วยไหมเป็นพื้นสีแดงและสีขาว ถ้าจะทอเป็นลวดลายก็มักนิยมใช้กันแต่สีแดง ขาว และเหลืองกันมากที่สุด

ชิตหมอน จะเก็บและทอด้วยฝ้ายเพื่อใช้ทำหมอนโดยเฉพาะเท่านั้น ซึ่งนิยมทำกันหลายแบบหลายขนาด เช่น หมอนสี่เหลี่ยม หมอนเก้า (หมอนสี่เหลี่ยมแต่มีขนาดใหญ่) หมอนสามเหลี่ยม (หมอนขวาน) และหมอนซอก (หมอนสามเหลี่ยมที่ยึดกับซอกแว่นซอก) เป็นต้น ชิตหมอนจะมีขนาดความกว้างของลายใหญ่กว่าชิตตีนชิตและชิตหัวหิน แต่ก่อนนิยมใช้พื้นสีขาว เหลือง เก็บลายสีคำหรือสีครามกันมากที่สุด จะวางลายชิตพาดกลางตัวหมอนแล้วทอข้างทั้งสองออกไปด้วยสีขาว แดง คราม หรือคำเหมือนกัน ทั้งสองข้าง

การทอผ้าชิตเพื่อทำหมอนชนิดต่าง ๆ จะมีจุดประสงค์ต่างจากชิตตีนชิตและชิตหัวหินอยู่บ้างก็ค่อนข้างเนื้อจากการใช้สอยแล้วก็เพื่อสนองความเชื่อทางศาสนาในเทศกาลงานบุญประเพณีต่าง ๆ และใช้ประกอบพิธีกรรม เช่น งานศพ ตลอดจนการต้อนรับแขก เป็นต้น

กลุ่มชนที่นิยมทอผ้าชิตกันมากและมีรูปแบบลวดลายสีพื้นเด่นชัดและหลากหลายก็คือพวกกลุ่มไทยลาว ซึ่งมีที่อยู่ที่อาศัยอยู่ทั่วไปมามายังที่พม่าในปัจจุบันนี้ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ขอนแก่น อุดรธานี อุมลราชธานี ชัยภูมิ เป็นต้น จนกระทั่งสามารวจนำสีสังฆะใหม่เข้ามาประสมประสานกับลวดลายแบบเก่าพร้อมทั้งประดิษฐ์ลวดลายใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอยในสังฆะสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี

พวกผู้ไทก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่นิยมทอผ้าชิตกันพอควร แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการทอเพื่อใช้สอยกันเองในครอบครัวของตนเป็นหลัก เนื่องจากข้อจำกัดของขนาดพื้นทอผ้าชิต เช่น เกี่ยวกันกับกลุ่มไทยลาว และเมื่อพิจารณาจากรูปแบบของลวดลายและขนาดของชิตตีนชิตก็เห็นว่ามีความคล้ายคลึงกันกับของกลุ่มลาว แต่สีสังฆะค่อนข้างเรียบไม่มุกฉาดเด่นชัดเท่า จึงไม่ค่อยนิยมกันกว้างขวางมากนัก ที่สำคัญยิ่งก็คือกลุ่มผู้ไทมักให้ความสำคัญกับการทอผ้าจากมากกว่าชิตทั้งในแง่ประโยชน์ใช้สอยที่เรียกว่า แพว และ แพน และจนกระทั่งเป็นค่านิยมทางสังฆะที่แสดงถึงความสามารถ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผู้ทอและสถานภาพทางสังคมของผู้ใช้มากกว่า ชิตจึงเป็นผ้าทอที่มีความสำคัญเพียงด้านประ
โยชน์ใช้สอยด้วยความจำเป็นดังกล่าวเท่านั้น

ส่วนการทอชิตของกลุ่มเขมรทางอีสานใต้ไม่มีทอผ้าชิตกันบ้างเหมือนกันทั้งฝ่ายและ
ใหม่ แต่ส่วนมากมักจะใช้ทอชิ้นชิ้นกันในหมู่คนที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่มากกว่าเพราะ
ชาวบ้านทั่วไปจะไม่นิยมใช้กันนัก ชิ้นชิ้นจึงเป็นเหมือนเครื่องแสดงสถานะทางสังคมของผู้ใช้
หนึ่งไปค้วย ลักษณะการทอชิ้นชิ้นของพวกกลุ่มเขมรจะมีลักษณะพิเศษต่างไปจากพวกกลุ่มลาวและ
ผู้ไทยอย่างคือส่วนใหญ่จะนิยมใช้เชิงตอกจากตัวทอมาก่อนแล้วจึงใช้ชิ้นชิ้นตอกจากเชิงอีกทีหนึ่ง ซึ่งจะมี
ทำทั้งวิธีการชิตและจุดเตาพิจารณาโดยส่วนรวมของการใช้ชิ้นของชาวไทยเชื้อสายเขมรแล้วพบ
ว่าวัสดุและประเภทของผ้าที่เรียกตามลักษณะลวดลายตลอดจนการประกอบเป็นผ้าชิ้นจะมีความสำคัญ
เด่นชัดกว่าส่วนที่เป็นด้านหน้าและหัวชิ้น

สำหรับการทอผ้าชิตเพื่อใช้ทำหมอนนั้นพบกันทั่วไปทั้งกลุ่มผู้ไทยและชาวไทยเชื้อสาย
เขมร โดยเฉพาะหมอนสี่เหลี่ยมที่ทอขึ้นเพื่อใช้สอยเอง ถวายพระคัมภีร์และต้อนรับแขก
เช่นเดียวกับกับกลุ่มลาว แต่ของกลุ่มผู้ไทยจะมีลักษณะการใช้สีพื้นขาว-ดำ ตรงส่วนริมของหมอน
และจะมีลวดลายลวดลายประดับเป็นแถบเหมือนผืนผ้าไปจากของ กลุ่มไทยลาวและชาวไทยเชื้อสาย
เขมรอย่างค่อนข้างเด่นชัด

ผ้าจก เป็นผ้าที่ใช้วิธีการ เถ็บ แล้วทอเช่นเดียวกับผ้าชิตแต่ยุ่งยากมากกว่าเพราะ
เป็นผ้าที่มักจะมุ่งใหม่ความวิจิตร สวยงามทั้งด้านลักษณะรูปแบบของลวดลายและสีเส้นเป็นพิเศษมาก
กว่าชิต มีทั้งชนิดที่ทอด้วยไหมและฝ้าย แก่กลุ่มชนทางภาคอีสานจะนิยมทอผ้าจกด้วยไหมมากที่สุด
เช่นเดียวกับกับชาวยวนโยนกที่อยู่มาตอนแร บ้านห้วยนา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ส่วนที่ใช้
ฝ้ายนั้นจะนิยมกันมากในกลุ่มพวกพวนที่อยู่ในเขตจังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก อุดรธานี เป็นต้น

การทอผ้าจกในภาคอีสานจะใช้วิธีทอด้วยโองหูกหรือโองกึ่งก็เหมือนการทอผ้าชนิดอื่น ๆ
ทั่ว ๆ ไป แต่จะมีบางอย่างที่ต่างจากการทอมีดหูกและชิตอยู่บ้างก็คือการ เถ็บชิตจะใช้ไม้เเท็บส่วน
จกจะใช้ชนมนั่นกันมากที่สุด ซึ่งจะพบเห็นได้ทุกแห่งที่มีการทอผ้าจก แม้อายุหลังจะมีบางแห่ง
เช่นที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ใช้แท่งอลูมิเนียมปลายแหลม เเท็บแทนชนมนั้นบ้างก็เป็นเพียง
ส่วนน้อย อีกอย่างหนึ่งก็คือการทอหรือทำผ้าชิตจะนิยมใช้เขา (อำเภอศรีวิชัยนาลัย จังหวัดสุโขทัย
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียก เทา) ทำหน้าที่แทนฟันในการสัมผัสเส้นเคียวหรือเส้นยืนแล้วทอกระแทกให้แน่นด้วยกระสวยที่ไขฟูง แต่การทอผาจกจะยังคงใช้ฟันกระแทกให้แน่นเช่นเดียวกันกับการทอผ้ามีดหมและผ้าอื่น ๆ

ลักษณะความแตกต่างของผาจกกับผ้าชนิดที่พอจะแยกให้สังเกตเห็นได้ก็คือผ้าชนิดที่มีสีของลวดลายในแถวเดียวกันทางเส้นฟูงจะเป็นสีเดียวกันทั้งหมดและภายในของแต่ละลายก็เป็นสีเดียวกันด้วยเช่นกัน ส่วนผาจกจะสามารถทำให้มีลักษณะแตกต่างไปได้มากที่สุดของแต่ละลายในแถวเดียวกัน และสามารถสอดสีภายในลายแต่ละลายได้อย่างอิสระตามความต้องการ จึงทำให้ลายจกมักจะมีสีสันแพรวพราววิจิตรงดงามมากกว่าลายชนิด

กลุ่มชนในภาคอีสานที่ทอผาจกมากที่สุดเป็นหมู่อันหนึ่งคืออย่างกว้างขวางคือกลุ่มชาวไทย ซึ่งสามารถเก็บทอได้อย่างวิจิตรสวยงามทัดเทียมกันกับผาจกในแหล่งอื่น ๆ เช่น ที่อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอศรีษะมหาชัย สุโขทัย อำเภอลับแล อุตรดิตถ์ และพิจิตร เป็นต้น เพียงแต่ว่าคนทั่วไปมักรู้จักผาจกของแหล่งต่าง ๆ ในนาม ผาชันจก หรือ ชันชันจก ความหมายของผาจกที่ใช้ชื่อเป็นต้นเช่น แสดงว่าผาจกของชาวยุไทในอีสานกลับเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปในนามแพว หรือ ผาแพว ซึ่งเป็นการเรียกชื่อผาตามภาษาท้องถิ่นของชาวยุไทและชาวอีสานทั่วไปเท่านั้น จึงทำให้คนทั่วไปเข้าใจสับสนไปว่าเป็น ผาแพว ก็มีอยู่ไม่น้อย ทั้ง ๆ ที่โดยเทคนิควิธีการเก็บทอและลักษณะลวดลายที่ปรากฏก็คือผาจกนั่นเอง

คำว่า แพว เป็นชื่อเฉพาะที่ชาวอีสานทั่วไปใช้เรียกผาชนิดหนึ่งหมเจียงไหลหรือผาคลุมไหลหรือผาสไพบูหญิงชาวยุไทใช้ในโอกาสพิเศษเทศกาลงานบุญประเพณีหรืองานสำคัญอื่น ๆ เป็นผ้าที่ชาวยุไทนิยมทอกันมากที่สุดกับผาแพม ซึ่งมีขนาดเล็กลงมาเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือถ้าจะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่ถ้ายับครึ่งแล้วก็จะ เป็นจัตุรัสได้พอดีโดยประมาณ ผาแพมที่ทำด้วยวิธีการจกเหมือนผาแพวนี้มักจะนิยมใช้ประโยชน์หลักเช่นเดียวกับผาใช้ศหน้าทั่ว ๆ ไป

การทอผ้าประเภทต่าง ๆ ของอีสานไม่ว่าจะเป็นผ้ามีดหมี่ ชิด จก ก็ตาม นอกเหนือจากกรรมวิธีและขั้นตอนในการทอผ้าแล้ว การกำหนดลวดลายและสีสันทันมีส่วนสำคัญยิ่ง การประดิษฐ์ลวดลายของผ้าในภาคอีสานพอประมาณได้เป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ

- 1. ลวดลายที่ได้มาจากรูปทรงของสัตว์ เช่น ลายแมงป่อง หรือ ลายแมงงอด

เอกสารนี้ถ่ายตะขามที่ลายน้ำค้เกี่ยวกับลายน้ำค้ของหลวงวิจิตรวาทการ หรือลายชิตของแม่จันมาลายคำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชิตคน ลายม้า นกยูง ไก่ สิงโต หางกระรอก ช้าง นก เป็นต้น

2. ลวดลายที่มาจากรูปทรงของพืช เช่น ลายดอกสร้อย ดอกต้น ดอกพิกุล ลายอ้อ ลายข้าวตอก ดอกพวง ดอกจันทร์ หนามเงิน ฯลฯ

3. ลวดลายที่มาจากสิ่งประณีต เช่น ลายสามไม้ใหญ่ ลายสองไม้ ลายขอเครือ ลายตะเกียบหงาย ลายกานใหญ่ ลายโคมเจ็ด ลายปราสาท ลายธรรมาสัม ลายพุ่มชาวมินต์ ฯลฯ

4. ลวดลายเบ็ดเตล็ด เช่น ลายชิตา ลายช่อหวาน ลายหมี่ราย ลายผสม ลายหมี่เชิง ลายฉิมปรม เป็นต้น

ลวดลายเหล่านี้จะมีชื่อเรียกต่างกันหรือเพี้ยนกันไปตามความนิยมของแต่ละถิ่นและอาจมีลวดลายต่างกันอย่างสิ้นเชิง แม้จะมีชื่อเหมือนกันก็ตาม เพราะการออกแบบและการเรียกชื่อลายแต่ละชนิดเป็นไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีของงานพื้นบ้านพื้นเมืองที่มีศิลปะลักษณะที่แน่นอนตายตัว เมื่อเปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยนเวลา ก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไป ตามความพอใจของผู้คิดประดิษฐ์และการเรียกชานของแต่ละกลุ่มชน โดยเฉพาะในบริเวณภาคอีสาน ลวดลายที่ปรากฏในผ้าทอประเภทต่าง ๆ นั้น มีชื่อเรียกกันมีพันชื่อทีเดียว

ผ้าแพนและผ้านอน ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นผ้าที่มีทอทั้งตัว ๆ ไป ในกลุ่มชนทั้งสามกลุ่มดังกล่าว เนื่องจากเป็นผ้าที่จะทอไว้เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันที่จำเป็นจะต้องมีต้องใช้อยู่แล้ว มีทั้งชนิดที่ทอด้วยไหมและฝ้ายตามความถนัดถนัด ถ้าเป็นสิ่งที่ต้องใช้ในโอกาสพิเศษก็อาจจะทอด้วยไหมและอาจมีการเก็บซิดหรือเก็บจกที่กันชายทั้งสองข้าง ฯลฯ แต่ส่วนใหญ่จะมีทอด้วยฝ้ายเป็นผ้าพื้นสีเดียวหรือสองสีเป็นลายคาหมากรุก เช่น ผ้าโล่ง ผ้าขาม้า เป็นเส้นซิดคาตารางหรือเป็นลายเส้นธรรมดา เช่น ผาแยง (ผาหม) ผาคัดเสือ กางเกง ฯลฯ

ผ้าแพน หรือ แพรมน ของชาวไทยเชื้อสายญูไท มีประโยชน์ใช้สอยคล้ายผ้าประเจียด บางทีใช้เป็นผ้าคลุมชั้นหมากและผ้าคลุมศีรษะนาคที่จะบวช เป็นผ้ารุ่นเก่าที่พบในกลุ่มชนญูไท ญูไทคำ และไทยโยนก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าพันตัว ๆ ไปดั่งกล่าวนหญิงชาวอีสานแต่ก่อนจะต้องทอเก็บไว้ใช้กันเองทุกหลังคาเรือนเพื่อเอาไว้ตัดเป็นเสื้อ ชิน กางเกง และอื่น ๆ ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวโดยจะทอเก็บไว้ใช้ให้ตลอดชีพ และจะต้องทอกันทุกปีเป็นประจำซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของแม่บ้านและผู้หญิงที่ต้องทำ เช่น เกี่ยวกับการทำ เครื่องจักสานและ เครื่องมือประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่ต้องเป็นหน้าที่ของผู้ชาย ถึงแม้ได้พิมพ์ผ้าเหลือก็ต้องทอเก็บไว้เพียงพอในปีต่อไปหรือบางครั้งก็อาจจะนำไปถวายพระที่วัดเพื่อใช้ประโยชน์อื่น ๆ ภายในวัด เช่น ทำเป็นผ้าห่มคัมภีร์หนังสืออุกโฆลาน ทำขงทำผ้าพันเพื่อเขียนภาพเรื่องพระเวสสันดร 13 กัณฑ์ ฯลฯ ซึ่งเชื่อกันว่าจะได้บุญมาก เป็นคนสุขภาพแข็งแรงได้เปลี่ยนไปไม่น้อยในปัจจุบัน การทอผ้าได้กลายเป็นอาชีพรองที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อการทอผ้าและรูปแบบของผ้าพันบ้านพื้นเมืองของอีสาน

สภาพผ้าพันบ้านพื้นเมืองอีสาน

สภาพการทอผ้าทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหมในภาคอีสานแต่ก็ต่างมาจวบปัจจุบันยังคงเป็นแหล่งผลิตผ้าทอหมี่เอกลักษณ์ของผ้าไทยที่สำคัญทั้งในระบบอุตสาหกรรมและหัตถกรรมในครัวเรือน ระบบการผลิตผ้าทั้งสองระบบในภาคอีสานในปัจจุบันยังมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง เพราะการผลิตผ้าไทยของอีสานยังมีได้ใช้ระบบเครื่องจักรอุตสาหกรรมเต็มรูป แต่เป็นการใช้ฝีมือและแรงงานของมนุษย์นำมาจัดให้เป็นระบบธุรกิจอุตสาหกรรมคล้ายกับการผลิตผ้าไทยในภาคเหนือ

ผ้าไหม ซึ่งถือว่าเป็นผ้าของอีสานที่เป็นที่รู้จักกันดีมาแต่โบราณ รัฐบาลเคยให้ความสนใจการเลี้ยงไหมในภาคอีสานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2446 โดยขยายกิจการส่งเสริมการเลี้ยงไหมพันธุ์ดีที่มาจากญี่ปุ่นแทนไหมพื้นเมือง แยกการส่งเสริมให้ล้มเลิกไปใน พ.ศ. 2451 เพราะเกิดโรคระบาดตัวไหมขึ้นทั่วไป แม้ว่ารัฐบาลในอดีตจะมิได้ให้ความสนใจ การทอผ้าในภาคอีสานมาหลายยุคหลายสมัย แต่ชาวบ้านในภาคอีสานก็ยังคงทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือนสืบทอดกันเรื่อยมา บางครอบครัวที่ทอผ้าได้มากเหลือใช้ก็จะนำไปจำหน่ายเป็นรายได้พิเศษให้ครอบครัว นอกจากรายได้หลักที่ได้รับจากการทำไร่นา

การทอผ้าของชาวอีสานนั้นเป็นความรู้ เป็นวิชาชีพที่สืบทอดกันต่อ ๆ มาชั่วคนแล้วคนเล่า โดยมิได้มีการจกมันที่กลายเป็นระบบทางวิชาการแต่อย่างใด หากแต่เป็นการบอกเล่าฝึกสอนกันในระบบเครือญาติและในชุมชน ดังนั้นกรรมวิธี หลักเกณฑ์ และรูปแบบของการทอผ้าจึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สว่นไรสำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นไปตามชมชอบประเพณีและคตินิยมในกลุ่มชนแต่ละกลุ่มเป็นหลัก การพัฒนาเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็จะได้รับอิทธิพลจากสังคมภายนอกซึ่งส่งผลให้เกิดการปรับย้ายทั้งค่านิยมวิถีและรูปแบบเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดารูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อยุ่อาศัยกันไปพร้อม ๆ กัน

ในค่านิยมที่พัฒนาขึ้นในเมืองของอีสานนั้น ในปัจจุบันอยู่ในสภาพที่ไม่ราบรื่นนักเพราะข้อจำกัดและปัญหาต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่เอื้ออำนวยให้การพัฒนาบ้านพื้นเมืองดำเนินไปได้อย่างดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะการทอดผ้าในระดับทศกกรรมในครอบครัวจะมีข้อจำกัดและปัญหาอยู่หลายประการ ทั้งระบบการผลิตเส้นใยไหมและฝ้ายซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก ประชาชนที่เป็นผู้ผลิตยังไม่มีความรู้ทางวิชาการตามหลักสากล ทำให้ได้ผลผลิตน้อยและคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร เช่น การเลี้ยงไหม ยังคงเลี้ยงไหมพื้นเมืองกันอยู่มาก และเลี้ยงกันไปตามธรรมชาติมิได้ให้ความสนใจให้ถูกต้องตามหลักวิชา แม้จะมีหน่วยราชการที่รับผิดชอบเข้าไปช่วยให้คำแนะนำอยู่บ้างแต่ยังไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เลี้ยงได้ผลผลิตต่ำ ซึ่งมีผลสืบเนื่องไปถึงการสาวเส้นใยไหมแบบพื้นแบบไทยคือโคเส้นใยน้อย เส้นใยไม่เสมอและมีรอยต่อของเส้นใยเป็นมม แม้จะเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมไทยแต่การผลิตจะทำได้น้อย ไม่คุ้มค่าเวลาและแรงงานที่เสียไป

ปัญหาอีกมาคือ การย้อมเส้นใย ไม่ว่าจะ เป็นฝ้ายหรือไหม แต่เดิมนั้นจะย้อมด้วยกรรมวิธีและสีธรรมชาติ ถึงแม้ว่าจะก่อให้เกิดผลดีในด้านสีสันทั้งความสัมพันธ์กับรูปแบบของผ้าแต่การย้อมแบบพื้นบ้านนั้นมักทำโดยขาดความรู้และสีไม่คงทนเท่าที่ควร ชาวภาคคนควาและพัฒนาอย่างจริงจัง ต่อเมื่อมีสีสังเคราะห์หรือสียวิทยาศาสตร์ เข้ามาก็เกิดความนิยมนำมาใช้กันมาก แต่สียวิทยาศาสตร์ เข้ามาก็เกิดความนิยมนำมาใช้กันมาก แต่สียวิทยาศาสตร์ก็มข้อเสียทำให้โคผ้าที่มีสีจืดไม่สัมพันธ์กับรูปแบบของผ้าพื้นบ้านทำให้เสียเอกลักษณ์ของผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองไป ปัญหาเหล่านี้ต้องการ การแก้ไขโดยการศึกษาวิเคราะห์และปรับปรุงให้ถูกวิธีก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ โดยเฉพาะการใช้สีธรรมชาติตามแบบพื้นบ้านนั้น ถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขแล้วก็จะช่วยให้มีคุณภาพที่เอกลักษณ์ของไทน์เป็นที่ต้องการของตลาด และน่าจะเป็นแนวทางที่ดีกว่าการใช้สียวิทยาศาสตร์อย่างขาดความรู้ความเข้าใจ และปัจจุบันการใช้สีธรรมชาติในภาคอีสานกำลังจะสูญไป ถ้าไม่ได้รับการส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ เพราะสียวิทยาศาสตร์ใช้ง่ายและรวดเร็วกว่า จึงนิยมใช้กันทั่วไป

ในค่านิยมที่ทอและเครื่องมือ แต่เดิมเป็นเครื่องมือโบราณที่มีคุณค่าหนึ่งถึงความรวดเร็วและอัตราการผลิต หากมุ่งไปที่ความสะดวกและความสัมพันธ์กับรูปแบบของผ้าที่ทอแต่ละค่านี้น่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดเป็นสำคัญ แต่เมื่อมีข้อกำหนดของเวลาและปริมาณการผลิตเข้ามาเป็นองค์ประกอบ ทำให้เครื่องทอผ้าหรือทอผ้าที่พัฒนาพื้นเมืองแบบดั้งเดิมไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ เช่น การทอผ้าควยก็พุ่งหรือก็กระตุก ต้องใช้แรงงานคนและมีมือเป็นหลัก จึงไม่สามารถทำได้มากตลอดเวลาเท่าเครื่องจักรจะผลิตได้รวดเร็วกว่า แต่ดาเป็นผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองที่มีลวดลายพิเศษ คุ้มการจก ชิต มัดหมี่ คุ้มแล้ว จะต้องใช้เวลาในการผลิตมาก แต่ราคาขายมักจะไม่คุ้มกับเวลาและทุนของวัตถุดิบที่เสียไป เรื่องผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่างับเวลาและมีอื่น มีได้เกิดเฉพาะการทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองของอีสานเท่านั้น หากแต่เกิดขึ้นทั่วไปจนทำให้ผู้เลิกอาชีพไปแล้วเป็นจำนวนมาก หรือแม่แต่ผู้ที่ค่าเนื้องานในรูปอุตสาหกรรมประเภทที่นำช่างทอมารวมกันไว้เป็นโรงงาน มีก็เป็นจำนวนจำกัดควยวิธีให้ช่างทอพื้นบ้านรับวัตถุดิบและแบบไปทอที่บ้าน ตามความต้องการของผู้บริโภคที่สั่งงานโรงงานอีกทอดหนึ่งและมูลค่าเนื้องานการในระบบอุตสาหกรรมมักจะไม่ค่อยผลิตผ้าที่ต้องใช้ฝีมือสูงนักเพราะไม่คุ้มทุน ลักษณะเช่นนี้เป็นอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้ผ้าทอพื้นบ้านพื้นเมืองไม่สามารถพัฒนามือและคุณภาพไปได้เท่าที่ควร

ส่วนรูปแบบของการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมและหัตถกรรมในครัวเรือน ผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองของอีสานก็ไม่ต่างไปจากสภาพการผลิตผ้าในภาคเหนือที่กล่าวไปแล้วมากนัก แต่ในภาคอีสานอาจจะใกล้เคียงอยู่บ้างในเรื่องของวัตถุดิบ เพราะอีสานเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ โดยเฉพาะไหม อาจทำให้ราคาต้นทุนลดลงไต่มาลงและจำนวนช่างฝีมือที่มีความสามารถในการทอผ้าในภาคอีสานมีกระจายอยู่ทั่วไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นภาคอีสานจึงเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมไทยแหล่งสำคัญ มีโรงงานใหญ่ ๆ ที่มีก็เป็นจำนวนมากอยู่หลายโรงงาน โดยเฉพาะในบริเวณอำเภอมักแข้งชัย จังหวัดนครราชสีมา และบริเวณอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ส่วนการทอ การผลิตในระดับหัตถกรรมในครัวเรือนนั้น มีกระจายอยู่ในหลายจังหวัด และแต่ละแห่งแต่ละกลุ่มชนมักจะมีผลิตผ้าที่เป็นผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองตามความถนัดและความชำนาญที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ ส่วนมากทำกันเป็นอาชีพรองหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวว่างจากงานในไร่นาแล้วแทบทั้งสิ้น การผลิตที่ทำกันไปตามความรู้ความสามารถพื้นฐานมีไ้มีระบบ ระเบียบ และการพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางานเศรษฐกิจและความต้องการของตลาดนัก การทอผ้าระดับนี้ที่ชาวบ้านเป็นผู้ลงทุนหรือวัตถุดิบเองและรับจ้างทอเพื่อรับค่าจ้างแทนปริมาณผ้าที่ทอได้ โดยมีนายทุนระดับหมู่บ้านหรือตำบลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในค่านวัตถุดิบ และเป็นผู้จัดการในการจำหน่ายเอง โดยช่างทอมีได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับลักษณะเช่นนี้จะไม่ทำให้เกิดการพัฒนาฝีมือและคุณภาพของผ้าทอ เพราะช่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้เพื่อการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทอจะมีได้เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับนายทุนเป็นสำคัญ การทำงานของช่างทอประเภทนี้มักถือว่าการทำงานเป็นงานที่ทำในเวลาว่างจากภาระการงานในครอบครัวของตน จึงมีได้เรียกว่ารองหรือสนใจค่าแรงตอบแทน

ช่างทออีกประเภทหนึ่งเป็นช่างทอชาวบ้านที่เข้าไปทอประจำในโรงงานในท้องถิ่น โดยได้รับค่าแรงตามปริมาณผ้าทอได้ ไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องอื่น ๆ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม สภาพการทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองในภาคอีสานนั้นคล้ายคลึงกับสภาพการทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองในภาคเหนือ ต่างกันแต่เพียงประเภทของผ้าและความชำนาญของช่างเท่านั้น และในภาคอีสานนั้น มีปริมาณการทอผ้าในลักษณะที่ทดกรวมในครัวเรือนอย่างอิสระเป็นของตนเอง มีอัตราเฉลี่ยเป็นครัวเรือนหนาแน่นกว่าในเขตภาคเหนือและภาคอื่น ๆ คอย

4.4 แหล่งอารยธรรมอีสานในปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์เมืองอุบลราชธานีก็เกิดขึ้นจากการที่บรรดาเชื้อสายของพระเจ้าพรหม ทำความดีความชอบให้กับแผ่นดินไทย โดยเป็นกำลังสำคัญในการปราบกบฏผีบุญอ้ายเชียงแก้ว ที่ยกเมืองจันทน์ปากใต้ ทำให้รัชกาลที่ 1 โปรดให้ท้าวคำผงบุตรของเจ้าพระตาเป็นพระประมุขมวราชสุริยวงศ์ ปกครองเมืองอุบลราชธานีศรีวนาลัย ซึ่งในระยะแรกตั้งอยู่ ณ บ้านแจระแม และต่อมาขยายลงมาตั้งใหม่ที่ตองโขง ริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำมูล คือบริเวณที่เป็นเมืองอุบลราชธานีในปัจจุบัน

ในขณะเดียวกันก็โปรดให้ท้าวฝ่ายหน้า บุตรของเจ้าพระตาอีกคนหนึ่งเป็นเจ้าพระวิไชยราชขัตติยวงษา จรอนครจันทน์ปากแทนพระเจ้าองค์หลวง (ไชยชุมมาร) ที่ถึงแก่พิราลัยเมื่อครั้งกบฏอ้ายเชียงแก้ว ทำให้เมืองอุบลราชธานีกลายเป็นเมืองสำคัญขึ้นมาแทนที่นครจันทน์ปาก ซึ่งเคยเป็นรัฐลาวที่มีความรุ่งเรืองมาก่อน มีการกำหนดเขตแดนในภาคอีสานได้ชัดเจนว่าไปถึงไหน พร้อมกันนั้นก็มีการตั้งเมืองต่าง ๆ ขึ้นใหม่ ให้อยู่ภายในเขตปกครองของเมืองอุบลราชธานีในสมัยคือ ๆ มา เช่น เมืองเขมราชธานี เมืองเสนางคินคม เมืองเดชอุดม เมืองพิบูลมังสาหาร เมืองกุระการพิชณู เมืองพนานิคม และเมืองวารินชำราบ เป็นอาทิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เมืองอุบลราชธานี คือหัวเมืองประเทศราชที่มีเจ้าปกครองเช่นเดียวกับเมืองหลวงพระบางและเมืองเวียงจันทน์ คือประกอบด้วยเจ้าเมือง อุปฮาด ราชวงศ์ ราชบุตรหรือที่เรียกว่า อาญาสี่ โดยมีเจ้าในตระกูลพระวอพระตาปกครองต่อเนื่อง

แม้กระทั่งที่มาซึ่งพาทางเมืองจัมปาสักซึ่งก็นับเป็นรัฐเอกราชจากทางเวียงจันทน์ ก็ตาม ก็หนีไม่พ้นการคุกคาม จนในที่สุดต้องหันมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของกรุงธนบุรีและกรุงเทพมหานคร เมื่อมีโอกาสก็ได้แสดงความสามารถในการปราบกบฏจนได้ความดีความชอบเป็นเจ้าเมืองปกครองเมืองอุบลราชธานีและพัฒนามาเมืองจนเป็นหัวเมืองสำคัญในภาคอีสาน นับได้ว่าเป็นความสำเร็จอย่างใหญ่หลวงของบรรดาเจ้าในตระกูลพระวอพระตา

แม้ว่าเมืองอุบลราชธานีจะไม่ได้อยู่ในฐานะเป็นรัฐอิสระอย่างเช่นเมืองจัมปาสักเคยเป็นมาก่อนก็ตาม แต่ก็ได้กลายเป็นเมืองสำคัญที่มีความยิ่งใหญ่ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทางจัมปาสัก ยังเป็นเมืองที่พัฒนาขึ้นมาด้วยความสำคัญแทนที่เมืองจัมปาสักเสียด้วยซ้ำ โดยเฉพาะความเจริญทางด้านศิลปะวัฒนธรรมนั้น เมืองอุบลราชธานีมีทั้งการสืบเนื่องสะสม และพัฒนาสิ่งที่เปี่ยมรศทางวัฒนธรรมของบรรดาบ้านเมืองที่เคยเจริญมาแล้วในภูมิภาคนี้มากกว่าเมืองอื่น ๆ จนกล่าวได้ว่าเกิดรูปแบบทางวัฒนธรรมที่เป็นของตนเองอย่างโดดเด่น

ในทัศน์ใครกล่าวถึงสิ่งที่เปี่ยมสาระอันสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญที่เรียกได้ว่าเป็นอารยธรรมของเมืองอุบลราชธานี อันได้แก่ ศิลปกรรมทางพุทธศิลป์ พระพุทธรูปขอม และผ้าเมืองอุบล

เรื่องแรก ที่เกี่ยวกับศิลปกรรมทางพุทธศิลป์นั้น แลเห็นได้จากการมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่สวยงาม และโมเสตวิหารที่มีมือข้างสูงกว่าแห่งอื่น ๆ เป็นจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ พระเหลาเทพมิตร์ ที่วัดพระเหลาเทพมิตร์ อำเภอพนา เป็นเมืองอุบลราชธานี และเมืองจัมปาสักก็ถูกรวมเข้าด้วยกันเป็น "มณฑลลาวท้าว" กรมหลวงพิชิตปรีชากรเสด็จมาดำรงตำแหน่งข้าหลวง ประทับอยู่ ณ เมืองอุบลราชธานี แต่ดำรงตำแหน่งอยู่ได้ 2 ปี ก็ย้ายกลับพระนคร โดยมีกรมหมื่นสรรพสิทธิประสงค์เสด็จมาดำรงตำแหน่งแทน การมาดำรงตำแหน่งข้าหลวงใหญ่ของกรมหมื่นสรรพสิทธิประสงค์นั้น มีความหมายต่อเมืองอุบลราชธานีเป็นอย่างมาก เพราะได้ตั้งบุรีของเจ้าในตระกูลพระวอพระตาคนหนึ่งขึ้นเป็นชายา คือหม่อมเจียงคำ เท่ากับเป็นการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่แน่นแฟ้นขึ้น ระหว่างราชสำนักของกรุงเทพมหานครกับเมืองอุบลราชธานี ที่มีผลเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในทางวิชาการ

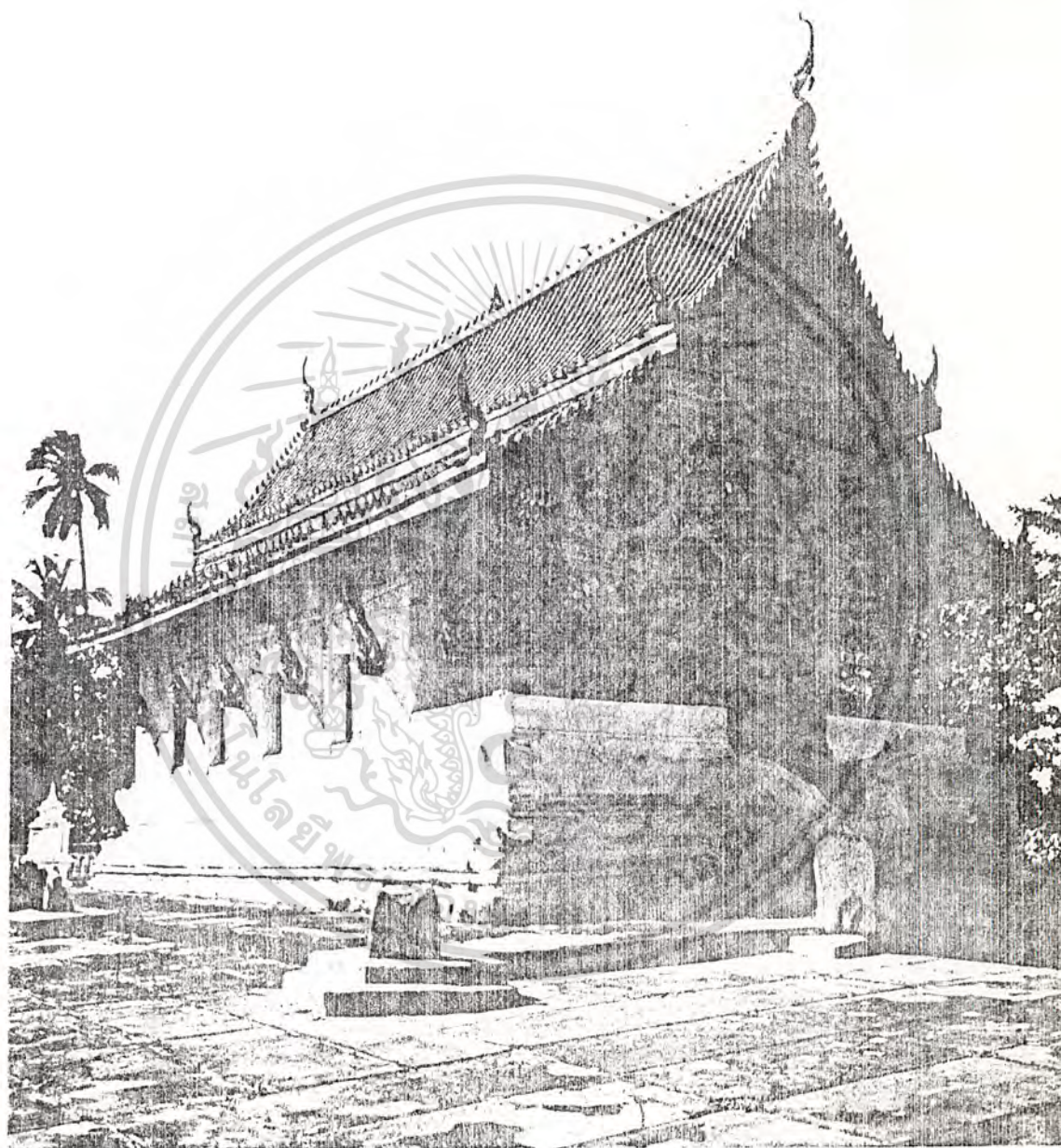
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปถึงเรื่องเกียรติภูมิและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของเมืองอุบลราชธานีเป็นอย่างมาก นั้นก็คือเจ้าในตระกูลพระวอพระตาได้รับการยกย่อง ในขณะเดียวกันก็มีการรับประเพณีทางวัฒนธรรมของทางกรุงเทพฯ เข้าไปผสมผสาน จนทำให้สังคมของชาวอุบลมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมขึ้นหลายอย่าง เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมของเมืองอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในส่วนรวม

โดยประวัติความเป็นมาเมืองอุบลราชธานีกำเนิดมาจากการต่อสู้และแสวงหาความเป็นอิสระของคนในตระกูลเจ้าพระวอพระตาโดยแท้ เจ้าพระวอพระตาจะเป็นเจ้านายในราชสำนักเวียงจันทน์ หรือเป็นเพียงขุนนาง หรืออะไรก็ตามแต่ แต่ความจริงที่เห็นชัดก็คือ การแยกตัวออกจากการอยู่ใต้อำนาจของเวียงจันทน์ เข้ามารวมตัวเป็นอิสระอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย สร้างเมืองและตั้งชื่อเมืองในเชิงที่เป็นสัญลักษณ์ทั้งความเป็นอิสระและความเจริญรุ่งเรือง เรื่องว่า "นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน" ซึ่งยอมเป็นที่แน่นอนว่าทางเวียงจันทน์ไม่อาจยินยอมคว่ำได้ ทำการปราบปรามพระพุทธรูปที่นับได้ว่าเป็นมรดกของบ้านเมืองมาแต่พุทธศตวรรษที่ 23 ก่อนที่จะเกิดเมืองอุบลราชธานีขึ้นพระพุทธรูปองค์สร้างไถ่คงามทั้งพระพักตร์และพระวรกาย เป็นฝีมือช่างในระบอบคลาสสิก ประติมากรรมเป็นพระพุทธรูปประธานของพระอุโบสถที่มีความงดงามทางด้านสถาปัตยกรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการทำลวดแก้วที่ฐานพระอุโบสถและซุ้มประตูของพระอุโบสถนั้นหาได้ก็ราวกับฝีมือช่างหลวงทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.20 พระอุโบสถวัดเขลาเทพนิมิตร์ นับเป็นศิลปะสถาปัตยกรรมที่งดงามโดดเด่นที่สุด
แห่งหนึ่งของอุบลราชธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถัดจากพระเหลาเทพมิตรก็เป็นพระเจ้าใหญ่อินทร์แปง ที่วัดมหาสารคาม ในเขตเมือง
 อุดม เป็นพระพุทธรูปที่พระประทุมวรราชสุริยวงศ์ เจ้าเมืองอุบลสร้างขึ้นเป็นพระพุทธรูปที่มีพระ
 วรกายอวบอ้วน แต่ก็มีพระพักตร์และรูปร่างลักษณะที่เป็นภาพรวมทั้งหมดทั้งงดงามน่าเลื่อมใสศรัทธา
 เป็นอย่างยิ่ง ทั้งพระเหลาเทพมิตรและพระเจ้าใหญ่อินทร์แปงนี้ ผู้คนพลเมืองทั่วไปนับถือเป็นพระ
 พุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ของบ้านเมือง มีผู้ไปมานมัสการเป็นประจำ ทั้งในยามปกติและเวลาเทศกาล

เรื่องที่สอง คือพระขอม ในเมืองอุบลมีพระขอมที่สำคัญขององค์หนึ่งเป็นพระพุทธรูป
 รูปนุชราคัมภีร์แก้วเล็ก อยู่ที่วัดศรีอุบลรัตนาราม เป็นพระขนาดเล็กแกะจากหินผาสีน้ำตาลเข้ม
 ฝีมือช่างที่มีความชำนาญเป็นอย่างยิ่ง ไม่ใคร่มีใครใคร่ทรามกันเท่าใดถึงพระพุทธรูปองค์นี้ ตาม
 ประวัติเป็นของท้าวทอกลักมาในบรรดาผู้เป็นเจ้าเมือง มีการประกอบพิธีกรรมเนื่องด้วยการ
 ขอมประจำ ละทอนให้เดินถึงความต้องการในเรื่องน้ำ ที่มีปัญหาเรื่อยมาในประวัติศาสตร์อัน
 ยาวนานของบ้านเมืองในภูมิภาคนี้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็แสดงให้เห็นถึงความ
 รับผิดชอบของบุคคลที่เป็นเจ้าเมือง หรือผู้เกี่ยวข้องกับการปกครองบ้านเมืองของเขาใจใส่
 และจัดประเพณีพิธีกรรมเพื่อบำรุงขวัญของประชาชน ประเพณีเรื่องการมีพระขอมนี้ดูเหมือน
 โดดเด่นมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในกลุ่มของพวกลาว ดังเห็นได้จากประวัติ
 พระพุทธรูปสำคัญ เช่น พระบาง พระใส พระเสริม เป็นต้น ที่มีทั้งการขอมและการทำใ้ฝน
 แดง นับเนื่องเป็นพระเพื่อการพิชิตเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์อย่างแท้จริง

ยิ่งกว่านั้น การมีพระพุทธรูปแก้วเล็กที่มีรูปร่างงดงาม เช่น พระขอมองค์นี้ ก็นับ
 ได้ว่าเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งทางวัฒนธรรมของเมืองที่มีความสำคัญเช่นเมืองอุบลฯ โดยแท้

เรื่องสุดท้ายก็คือผ้าเมืองอุบล การทอผ้าทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้ายนับเป็นศิลปะหัตถกรรม
 ที่พลทั่วไปเกือบทุกชุมชนบ้านเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะแต่ก่อนชุมชนแต่ละแห่งของ
 ทั่วตนเองมากกว่าเดี๋ยวนี้ จึงมีการถ่ายทอดกันสืบเนื่องเรื่อยมา แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกแห่งที่จะมีฝีมือในการ
 ทอผ้าให้ดีและสวยงามได้ คนเมืองอุบลนับเป็นพวกหนึ่งที่มีฝีมือในการทอผ้าใช้กันเอง ได้มีการคิด
 แบบลายและสีที่เป็นรูปแบบเฉพาะตนเองไม่เหมือนกับของใคร ๆ ยิ่งกว่านั้นก็ยังมีการนำผ้าที่ทอส่ง
 ไปกว่าผ้าที่ทอกันตามเมืองต่าง ๆ อีกด้วย

ทั้งนี้เนื่องจากอุบลราชธานีเป็นเมืองที่มีเจ้าปกครอง จึงมีชนชั้นปกครองที่มีศักดิ์
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวณไวสำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปเผยแพร่
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.21

หอไตรวัดทุ่งศรีเมือง ได้รับการบูรณะและจัดระเบียบเป็นโบราณสถานของ
กรมศิลปากร

2. ภาพเขียนในอุโบสถวัดทุ่งศรีเมือง ส่วนใหญ่จะแกะแกะระย้าเสียดหาย
แต่ยังมีลักษณะแบบพนมมานเมืองของอุบลที่พอจะเห็นได้

3. พระอุโบสถวัดแจ้ง โกล่ทุ่งศรีเมือง แม้จะปฏิสังขรณ์ใหม่ แต่ลายจำ
หลักไม้ที่คันทวย หน้าบันและรอยระกา หน้าต่างก็เหมือน ๆ เป็นงานอันน่าสนใจอย่างยิ่ง ถือว่า
เป็นแหล่งจำหลักไม้ชั้นเยี่ยมของอุบลทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และฐานะแตกต่างจากคนธรรมดาทั่วไป ผ้าที่ทอขึ้นจึงมีทั้งที่มีมุกและมีกำการประดิษฐ์ให้งดงาม เพื่อชนชั้นปกครอง

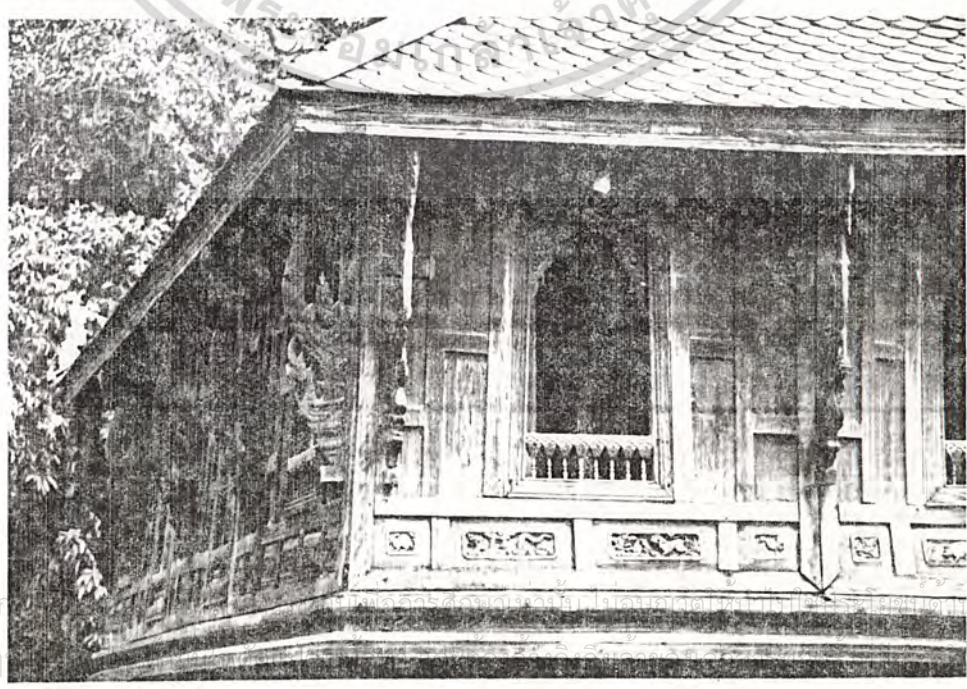
ผ้าที่โคกเค่นและมีมุกงดงามมากก็คือพวกชิ้นยก ที่สอคือใส่ควยเส้นเงินเส้นทอง อันเป็นของสำหรับเจ้านายโดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าผ้าเมืองอุบลเป็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งในทางอารยธรรมของคนในเมืองอุบล ที่มีความภาคภูมิใจในศักดิ์อันรุ่งเรืองของบ้านเมืองตนกว่าใคร

4.5 ศิลปะที่อุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากเป็นจังหวัดใหญ่ และสำคัญในอีสานที่มีความสมบูรณ์ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดซึ่งมีอยู่มากมายที่เดียวแล้วยังมีสมบัติล้ำค่าอีกประการหนึ่งก็คือ ศิลปะภายในจังหวัดอุบลราชธานี

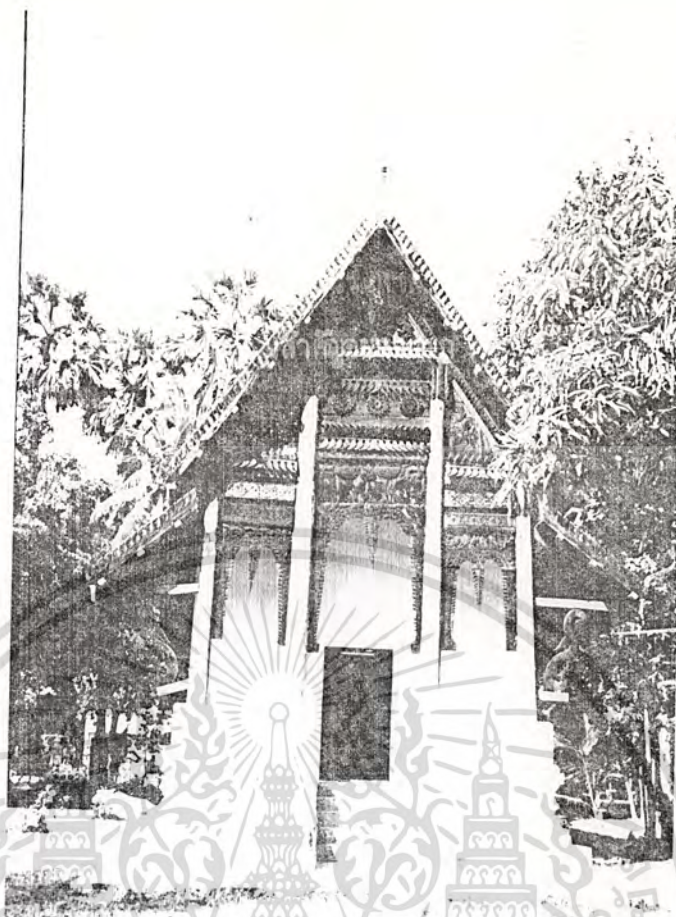
จังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งในการศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์หลายสมัย และมีศิลปะวัฒนธรรมที่นาคุณาศึกษา คึงที่จะแนะนำให้ใครจักในสิ่งที่สำคัญ ๆ ก็คือ

1. หอไตรสมัยรัตนโกสินทร์ ราวรัชกาลที่ 4-5 ที่วัดทุ่งศรีเมือง มีลายจำหลักไม้ กับทรวดทรงของหอไตรงานยอดเยี่ยมที่สุดในอีสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

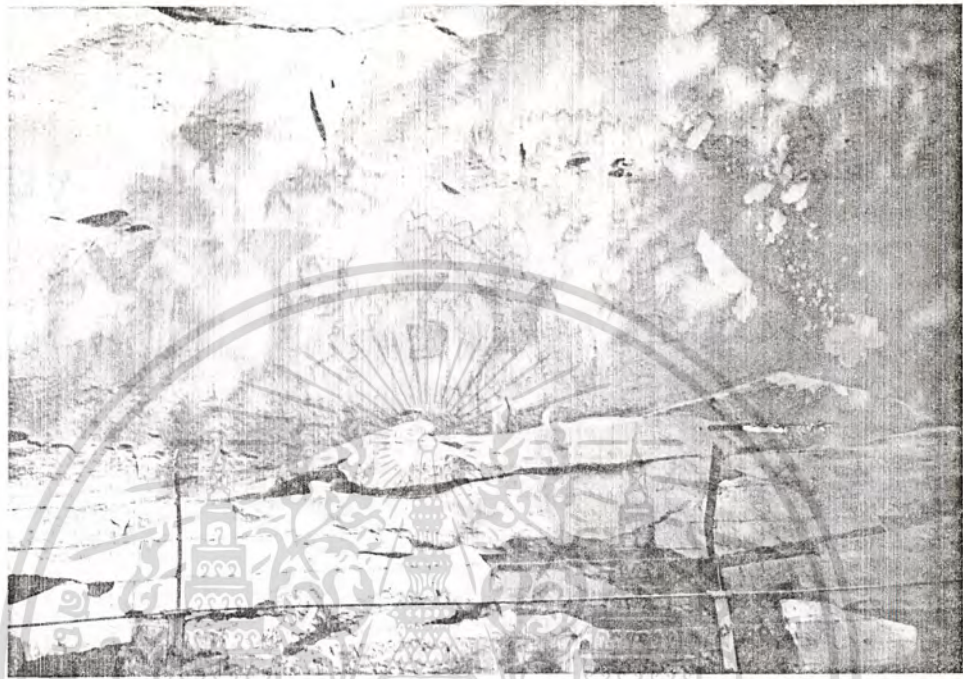
ภาพที่ 4.22

ภาพที่ 4.23 พระอุโบสถวัดแจ้ง เป็นงานไม้จำหลัก ลักษณะลายเป็นลายแบบอีสาน ที่มีลักษณะเป็นพื้นเมืองอุบลโดยแท้

4. ภาพเขียนก่อนประวัตินาศร ขนาดใหญ่ที่สุดในโลกที่ผาแต้มใกล้แม่น้ำโขง เป็นจุดที่สำคัญในการท่องเที่ยวและการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องราก่อนประวัตินาศร เป็นวนอุทยานที่สวยงาม และมีสิ่งานักศึกษาที่ควรมาชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.24

ภาพเขียนบนผนังหินทรายแดง อ.โขงเจียม อุดมรังษีแม่น้ำโขง

5. โบราณสถาน สมัยทวารวดีที่วัดโพธิ์ศิลา ต. เวียง อ.พนา จังหวัด
 อุบลราชธานี เป็นโบสถ์ที่มีคูแควทางทิศตะวันออกสูง ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราช
 ธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

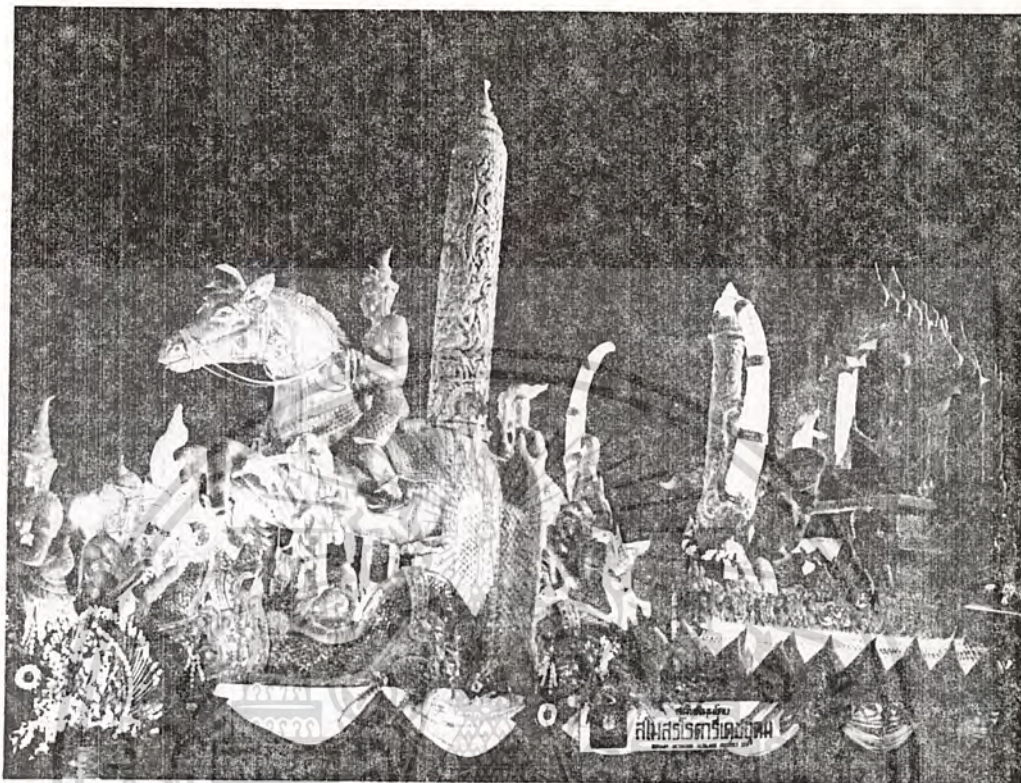

ภาพที่ 4.25

ไบเสมาศิลปะสมัยทวารวดี

6. ศิลปะการแกะสลักหินเทียน ที่มีความงามที่วิจิตรมาก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งในแต่ละปีจะมีการจัดการประกวดแข่งขันต่าง ๆ มากมาย และยังเป็นประเพณีระดับชาติที่เดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.26 ตัวอย่างงานเขียนของจังหวัดอุบลราชธานี

7. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ริมทุ่งศรีเมือง เป็นแหล่งสำคัญที่ไม่แพ้แหล่งอื่น ๆ ควบกรมศิลปากร และทางราชการได้รวบรวมโบราณวัตถุสถาน อีสานสมัยต่าง ๆ มาจัดแสดงไว้อย่างเหมาะสมเจาะจงงานนาขมยิ่ง

8. เครื่องใช้ศิลปะพื้นบ้านของจังหวัดอุบลราชธานี ที่ร้านจำหน่ายเครื่องใช้ศิลปะพื้นเมืองของอีสานในร้านแห่งนี้มีเครื่องใช้ต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานีและของอีสาน ซึ่งรวมเอาไว้ภายในร้าน รวมทั้งกระบุง ตะกร้า กระเป่า เสื้อผ้า ผ้าถุงทอด้วยฝีมือที่สัมผัสความศรัทธาจากสมัยโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอมูลในการออกแบบส่วนต่าง ๆ

5.1 ห้องโถง

ลักษณะ เป็นห้องโถงพักรอขนาดใหญ่อยู่ด้านหน้า ประกอบด้วย บริเวณที่พักรอ ไปจนถึงส่วน
คอลัมน์ แคนเซียร์ ประชาสัมพันธ์ รวมถึงบริเวณที่มีคนเดินไปมาโดยทั่วไป และหน่วยอื่นๆ
ที่จะคอยให้บริการแก่แขกผู้มาเข้าพักในโรงแรม ห้องโถงควรจะเป็นที่ที่แขกสามารถไปใช้
บริการห้องอาหาร หรือบริการอื่นๆ ได้ และโรงแรมโดยทั่วไปจะใช้โถงเป็นจุดศูนย์รวมใจ
กลางของการพบปะ เวียนของแขก ดังนั้นโถงนี้ควรจะเป็นส่วนแรกและส่วนสำคัญที่จะให้แขก
ได้รับความรู้สึกเกี่ยวกับโรงแรมนั้นๆ จึงเป็นส่วนที่มีคนตกลงใจว่าจะเข้าพักและเนื่อง
จากโถงมีส่วนช่วยในการโฆษณาโรงแรม จึงควรออกแบบให้มีการเห็นความสวยงามจากด้าน
นอกอีกด้วย

ก. ขนาดของห้องโถง (SIZE OF LOBBY)

ขึ้นอยู่กับชนิดและขนาดของโรงแรมนั้นๆ รวมถึงจำนวนเตียงรวมค่าที่ให้เช่าทำกิจการ
บริเวณที่พักรอ ห้องโถงควรรวมกับบริเวณที่นั่งพักผ่อนไปสู่อ่างน้ำร้อน เพื่อลดอัตรา
ส่วนของพื้นที่ไม่รายได้จริง ในการ ออกแบบห้องโถงนี้ต้องคำนึงถึงบริเวณที่ควร
จะให้ความรู้สึกและมีความเหมาะสมในขณะที่ยังพักรออยู่ และควรทำให้การรู้
จักโรงแรมในขณะการบริการด้วย คือความ ใหญ่โตในโรงแรมใหญ่ๆ ห้องโถงจัดให้มีการตกแต่ง
แบบที่รวบรวมบริการทั้งหมดเอาไว้

สำหรับในโรงแรม ห้องโถงเป็นส่วนที่แสดงเอาไว้รวมกันในคอนกรีตหรือเวลาอื่นๆ
เพื่อทำกิจการต่างๆ รวมถึง โถงจึงควรพยายามให้แขกได้ทราบถึงความสะอาดและ
ความเหมาะสมของพื้นที่ทำการสร้างโรงแรม

ข. การออกแบบห้องโถง (LOBBY DESIGN)

เพื่อเน้นความสำคัญของห้องโถง ดังนั้นการตกแต่งจึงต้องให้ดูเด่น และมีสง่า เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จะไม่มีการนำเอกสารนี้ไป
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญจรไม่สะดวก การจัดวางตุ้มแขกในลักษณะตัว เคียวและอยู่กันเป็นกลุ่ม เพื่อว่า
 แขกที่มาคนเดียวสามารถที่จะเข้าไปนั่งได้โดยไม่เคยเดิน จึงควรเป็นเก้าอี้ที่นั่งสบาย
 เพียงสำหรับ 1 คน แจกให้เป็นกลุ่ม เป็นก้อน ซึ่งจัดให้มีการปูพรมรองใต้ส้นเท้าคอย
 นี้โดยเฉพาะในการยกเตียงบริเวณห้องโถงต้องมีการเลือกวัสดุพื้นผิว และเครื่องตกแต่ง
 อื่นๆ เช่น พรม เบาะ ประติมากรรม เฟอร์นิเจอร์ และเฟอร์นิเจอร์ ควรเป็นชนิดที่แข็งแรงทนทาน
 และสวยงามด้วย หลายลักษณะ โรงแรมที่เข้าเพดานห้องโถงสูงขนาด ก็อาจตกแต่ง
 ด้วยโคมไฟระย้า โครงสร้างของพื้นชั้นเหลือนั้นไปและความแข็งแรงของโครงสร้างฝ้า
 ที่ต้องแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักของการยกเตียงเข้าเพดานได้ และควรมีช่องทางเข้าไป
 ทำการบำรุงรักษาซ่อมแซม หรือบริการอื่นๆ ที่ของหนัก การใช้วัสดุในการก่อสร้าง
 และตกแต่งควรคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย

ค. เคาน์เตอร์บริการส่วนหน้า (FRONT DESK)

คือ หน่วยงานส่วนหน้าของ FRONT OFFICE ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับห้องโถงพักคอยมาก
 เพราะการติดต่อกับแขกจะอยู่บริเวณส่วนหนึ่งของโถง การลงทะเบียนแขก เคียง
 และประชาสัมพันธ์ จะอยู่ที่ส่วนนี้โดยหลักแล้ว แต่อย่างไรก็ตามพนักงานตั้งแต่เคาน์เตอร์
 สามารถไปส่วนหน้างาน FRONT OFFICE จึงควรมีความถี่โดยสะดวกและรวดเร็วที่สุด
 พนักงานต้อนรับควรมีการติดต่อกับแขกได้โดยรวมทั้งที่แขกเข้ามาในโถงของโรงแรม
 และที่เคาน์เตอร์ FRONT DESK ควรอยู่ใกล้ที่สามารถมองเห็นหน้าประตู และบันไดขึ้น
 ลงได้ชัดเจนทั้งแบบคอกับรับและแขกเคียง ตำแหน่งที่ตั้งของประชาสัมพันธ์ในแผนคน
 อาจจะถูกยุบรวมกับแผนกลงทะเบียน หากจากที่ควรมีส่วน BELL CAPTAIN
 หรือเคาน์เตอร์สำหรับ BELL CAPTAIN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบเคาร์เตอร์ส่วนหน้า

ลักษณะโดยทั่วไป จะเป็นเคาร์เตอร์ตามยาว อาจแบ่งเป็นช่วงตามช่วงของเสา ควรจัดให้เห็นถึงความเป็นกลุ่มก้อนของแผนกได้วย ควรใช้ด้านหน้าของเคาร์เตอร์ที่ได้รับ การออกแบบ และควรจัดระดับความสูงของเพดาน เพื่อเน้นถึงความสำคัญของเคาร์เตอร์ และขอบเขตบริเวณ

ส่วนนี้ควรมีการออกแบบให้เด่นชัด เชนควรมีการติดตั้งหนังสือขนาดสูงประมาณ 10 เซนติเมตร ก็สามารถมองเห็นได้ชัด เชนพอสมควร ในระยะจากทางเข้าและบริเวณพักคอย ในห้องโถง

สีส่วนของเคาร์เตอร์

ลักษณะของเคาร์เตอร์ควรจะเป็น 2 ระดับคือ ส่วนด้านหน้าสำหรับแขกยืนเขียนสูงประมาณ 1.00 เมตร และส่วนด้านในสำหรับพนักงานสูงประมาณ 70 เซนติเมตร สำหรับนั่งทำงาน พนักงานและเก้าอี้สูงประมาณ 43 เซนติเมตร ช่วงด้านในจะเว้นช่องให้พนักงานเดินกว้าง อย่างน้อย 1.00 เมตร (ไม่รวมส่วนเก้าอี้พนักงาน) สำหรับความกว้างของเคาร์เตอร์ เพื่อสะดวกในการขึ้นของไปมา ควรกว้างประมาณ 0.60-0.65 เมตร ส่วนหลังของเคาร์เตอร์ จะเป็นแผงแสดงห้องพัก ซึ่งใส่ลูกแจวของใส่จดหมาย บอร์ดประชาสัมพันธ์ ควรจัดไว้ในที่ที่สามารถมองเห็นได้ง่าย ไม่ควรให้แขกมองเห็นเคาร์เตอร์ของเก็บเงินได้

ขนาดเคาร์เตอร์ที่เหมาะสมกับขนาดของโรงแรม

จำนวนห้องพักของโรงแรม ขนาดเคาร์เตอร์ (เมตร) เบื้องต้นสำหรับ FRONT DESK (ตรม.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

50	3.00	5.50
100	4.50	9.50
200	7.50	18.50
400	10.50	30.00

สำหรับพื้นที่ FRONT DESK ของโครงการ คือ 34.29 ตารางเมตร ขนาดของ
เคาน์เตอร์ยาวประมาณ 12 เมตร

เนื้อที่ใช้สอยบริเวณเคาน์เตอร์

พื้นที่	ยาว (ซม.)	ลึก (ซม.)
สำหรับเวทีบนเวที	75	60
สำหรับเข้านเคาน์เตอร์และสัมภาระ	90	90
สำหรับการเดินทางมาลงแขกและสัมภาระ		180
สำหรับพนักงานพร้อมกุญแจและส่วนประกอบอื่นๆ	150	60
สำหรับห้องเคาน์เตอร์ของพนักงานไปอาคารทำงานและทางเดิน		150

อุปกรณ์และเครื่องมืตที่ติดตั้งในส่วนกลางของส่วนให้บริการส่วนหน้า

อุปกรณ์และเครื่องมืตที่ติดตั้ง เพื่อประกอบการออกแบบตัว เคาน์เตอร์ โดยสามารถจัดเป็น
ส่วนได้ดังนี้

- 1) ส่วนธุรการ
- 2) ส่วนติดต่อสื่อสาร
- 3) ส่วน CASHIER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์ EQUIPMENT

ประโยชน์ใช้สอย FUNCTION

1) ส่วนราชการ

ชั้นกำแพงแสงห้องพัก

แสดงถึงห้องพักที่มีคนพัก ห้องที่จองแล้ว

ห้องที่ยังว่าง การตกแต่งอาคารในแผน

โคดที่เรียกว่า RESERVATION RESERTATION

SLIP ในแผนที่จะประกอบด้วยสี่

ถึงสามสี่ ซึ่งมีความหมายต่างกัน

เพื่อที่จะเห็นง่าย

ชั้นแสงขอมกลาง

จัดเรียงข้อแชกที่มาพักตามลำดับอักษร

ประชาสัมพันธ์

ใช้กับ RESERVATION SLIPS

เพื่อรวมแชกพักห้องใหม่และสะดวกใน

การค้นหาเก็บเอกสารการจอง

หน้าหรือการลงทะเบียน

ลิ้นชักเก็บแฟ้มการจอง

เก็บเอกสารการจองห้องล่วงหน้าหรือ

(RESERVATION RACKCABINET)

การลงทะเบียน

ของจำหน่ายเอกสาร

กล่องใส่เอกสารของแต่ละห้อง เพื่อจะ

(SALE TICKET BOXES)

ใช้ใส่สะดวกหาห้องใหม่แชกของไว้

แล้ว หรือ ห้องว่างอยู่

ไปรษณีย์มัดกุญแจ

ของใส่จดหมายหรือเอกสารต่างๆ และ

(MAILS & KEYS)

กุญแจห้องว่างเป็นระเบียบตามหมายเลข

เลขห้องพัก เมื่อเวลาแชกออกไปข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด การนำเอกสารไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ROOM STATUS PANEL

คลังเก็บรักษาเอกสารแฟ้มแฟ้ม

ถาดหรือกล่องรับเอกสารแฟ้ม

ตู้เก็บเอกสาร

(FILING CABINETS)

ชั้นเก็บแผ่น

(BROACHURES RACK)

2) ส่วนติดต่อสื่อสาร

เครื่องโทรพิมพ์

(TELEWRITER)

TRAVELING RANT CONVEYS

TELEX

ทั่วไป กฎแจ้งสำรองอาจ เก็บไว้ที่นี่ หรือ
แยกเก็บไว้ที่อื่นข้างหากโดยมีระบบรักษา
ความปลอดภัย

ยังแสดงสถานภาพความพร้อมของห้อง
พักที่ห้องใดพร้อมที่จะให้เข้าพักได้

อาจควบคุมโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์

เป็นที่เก็บกฎแจ้งที่รับคืนจากแขกซึ่งอยู่
ภายใต้ระบบรักษาความปลอดภัย

เป็นที่สำหรับมอบกฎแจ้งที่แยกปากหรือ
คืนกับทางโรงแรม

สำหรับเก็บแบบฟอร์มและอุปกรณ์อื่นๆ

จัดตั้งไว้ในส่วนแขกลงทะเบียน

โดยมากมักจะเป็น เติตคาดอกแนะนำ เรื่อง
ต่างๆ เกี่ยวกับโรงแรม

ใช้ในการรับและส่งข้อมูล เก็บบันทึก

โทรศัพท์ทางไกลนำเรื่องจากเดาร์เตอร์
ส่วนหน้าส่งต่อไปยังแผนกอื่นๆ เพื่อการ
รวบรวมบัญชี

เพื่อการติดต่อส่งข่าว ระหว่างหน่วยงาน

ภายในเครื่องมือที่ติดต่อสื่อสารภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

TELEPHONE OPERATOR

ใช้ติดต่อโดยตรงกับทุกๆ ส่วนของ โรงแรม
และติดต่อกับภายนอก

SOUND AND MESSAGE RELAYS

ให้บริการทางเสียงพิเศษ เพื่อเพิ่ม
บรรยากาศทางโรงแรม

PNEUMATIC TUBE SYSTEM

ใช้ส่งใบเสร็จจากภัตตาคาร บาร์ ที่
จอดรถไปยัง

3) ส่วน CASHIER

เครื่องคิดเลข

เพื่อคิดเงินรวมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่

ที่เก็บเงินของ CASHIER
(CASHIER'S CABINET)

เกี่ยวกับแขก ถ้าเป็นโรงแรมขนาดใหญ่
จะใช้นักคอมพิวเตอร์

เครื่องเก็บเงิน

ในลักษณะรับใช้เงินสดและเอก
สารสำคัญอื่นๆ

มาตรวัดโทรศัพท์

บันทึกใบสั่งต่างๆ ของแขกแยกตามเลขที่
ห้อง เพื่อสะดวกในการอ้างอิง

(TELEPHONE MITERS)

มีเครื่องบันทึกจำนวนการใช้บริการโทร-
ศัพท์ของแขก เพื่อที่จะได้คิดรวมลงใน
บัญชี

ตู้ของฝากของมีค่า

ใช้สำหรับเก็บของมีค่าของแขก บาง

(SAFE DEPOSIT BOX)

โรงแรมอาจแยกเป็นห้องไว้เฉพาะ เพื่อ
ความปลอดภัยในการฝาก

ห้องนิรภัย

ห้องนิรภัยใหญ่ เพื่อเก็บบัญชีประจำวัน
ภายในจะมีบริเวณสำหรับนั่งตรวจสอบ

บัญชีแยกต่างหากของส่วนต้นักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ขออนุญาตจากเจ้าของเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. ห้องน้ำสำหรับแขก (TOLLET FOR GUEST)

นับว่าเป็นส่วนสร้างความสุขสบายให้แขกที่มาใช้บริการ ในด้านความสะอาดถูกอนามัยและ
สวยงามจากการตกแต่ง แต่การมองจากภายนอก เป็นเรื่องที่ต้องระวังในการวางตำแหน่ง
ของทางเข้าห้องน้ำ การออกแบบควรจัดให้มีห้องเฉลี่ยเด็ก หรือ
ทางผ่านสำหรับห้องน้ำสุภาพสตรี เพื่อสามารถแต่งหน้าได้ ไม่ควรจัดให้บริเวณนี้อยู่กับ
แผนกอาหารหรือเครื่องใช้สอยอื่นๆ

ลักษณะสำคัญในการออกแบบ (DESIGN FEATURE)

มาตรฐาน (STANDARDS)

จำนวนของส่วนประกอบ ที่มีสีสว่างฉูดฉาด จะต้องมีกับจำนวนผู้ใช้งานและความกว้าง
ของบริเวณที่ประกอบด้วยการวางตำแหน่งและ จำนวนลูกโคมที่ติดตั้ง

แสงสว่าง (LIGHTING)

การใช้แสงสว่างที่ผิด เพื่อลดความเสียหาย อุบัติเหตุ และความสะอาด มักจะคิดค่าใช้จ่าย
สว่างเปลืองระยะยาว

การก่อสร้าง (CONSTRUCTION)

ผนังควรเลือกวัสดุผิวที่หยาบไม่เสก แต่พื้นมีหน้าปูที่เคลือบหรือผิวที่มัน เพราะทำให้พื้น
ตอนเปียกน้ำ เพดานอาจฉาบหรือทาสีเพื่อลดเสียง และช่วยกันกรองอากาศแข็งที่กัน
ระหว่างส่วนภายใน อาจฉาบฉวยหรือฉาบผิว เพื่อสะดวกในการทำความสะอาด
ล่างควรสูงจากพื้นถึงไว้เป็นสองประมาณ 15 เซนติเมตร และส่วนสูงไม่ควรเกิน
2.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ถ้ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ใช้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เพื่อกันเป็นขั้วโคม และเสียงจากหลอด ส่วนประกอบควรเป็น

ประเทศที่สวิงคัม เองโดยอัตโนมัติ เพดานแก้วแก้วสูงลิ้นเตี้ย

การระบายอากาศ

เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องมีอากาศหมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา ไม่ให้เกิดการอับทึบ คอขาดใจ
พัดลมดูดอากาศช่วย

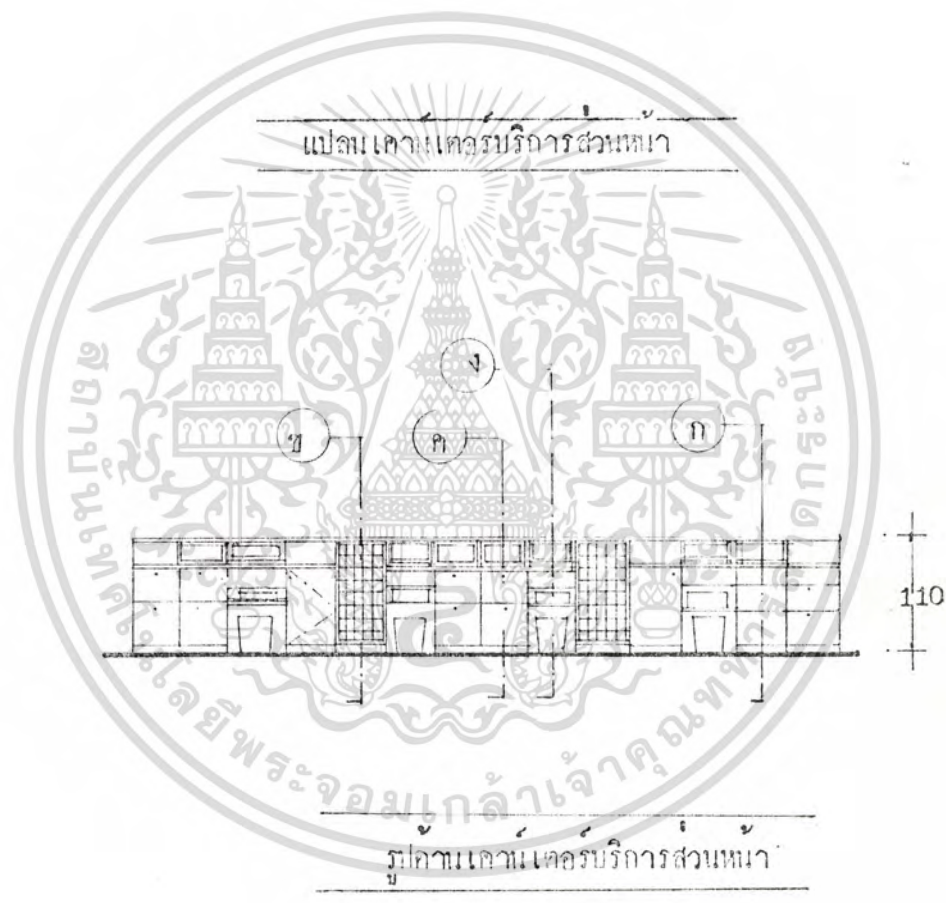
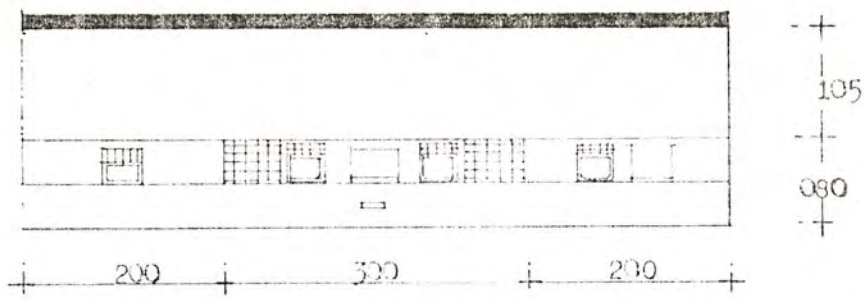
อุปกรณ์ที่ติดตั้งและส่วนประกอบอื่นๆ

สำหรับสวนสาธารณะ อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องน้ำควรมีความแข็งแรง ทนทานกว่าส่วนห้องพัก
การซ่อมแซมต้องทำให้ง่ายสะดวกสบาย ตกแต่งแบบ เรียบง่ายกว่าส่วนห้องพัก

จ. บริเวณให้ขับพาหนะหรือบริเวณแบ่งให้เช่าเป็นรายย่อย

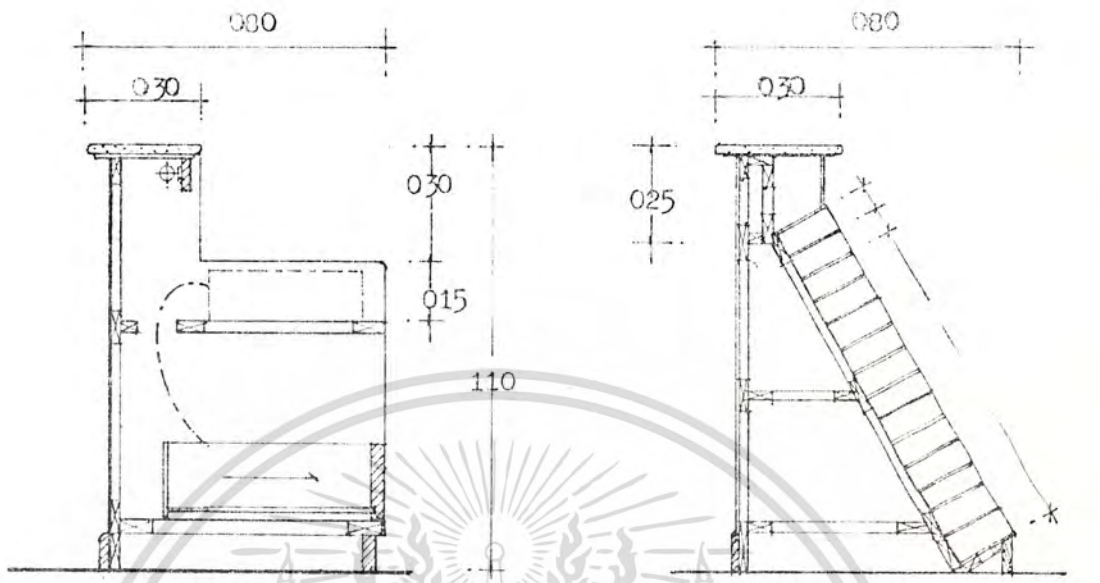
(CONCESSTION SPACE AND SUB=RENTAL SPACE)

ส่วนต่างๆ ของบริเวณนี้จะถูกกักตวงเองโดยการจัดสรรงานของชุมชนเราซึ่งไทยซึ่งทำให้
ทางเดินแยกและแยกแยะใจขึ้นคือ ทั้งทางเดินที่ใครจักใหม่แสงไฟส่องให้รู้สึกความอบอุ่น
เป็นระยะแฉกพ่นทางเดินแนวราบที่โพรหมที่ออกคือ เช่นกัน จึงควรจัดให้บริเวณที่อยู่ใกล้
กับห้องโถง สามารถไปอย่างสะดวก และรู้สึกปลอดภัย

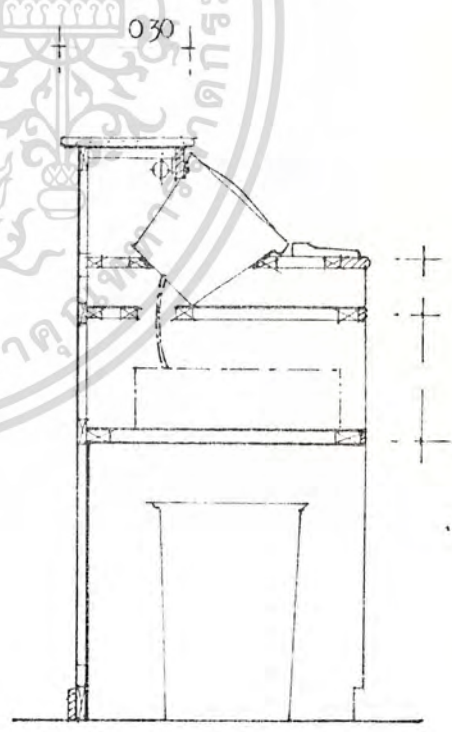
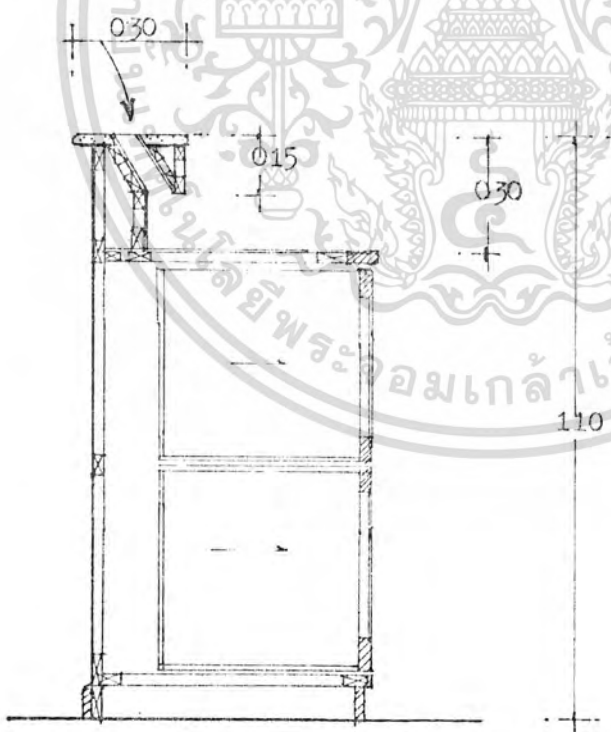
ภาพที่ 5. 1 แบบข ขยายของเคาน์เตอร์บริการส่วนหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปตัด ก
บริเวณแคชเชียร์

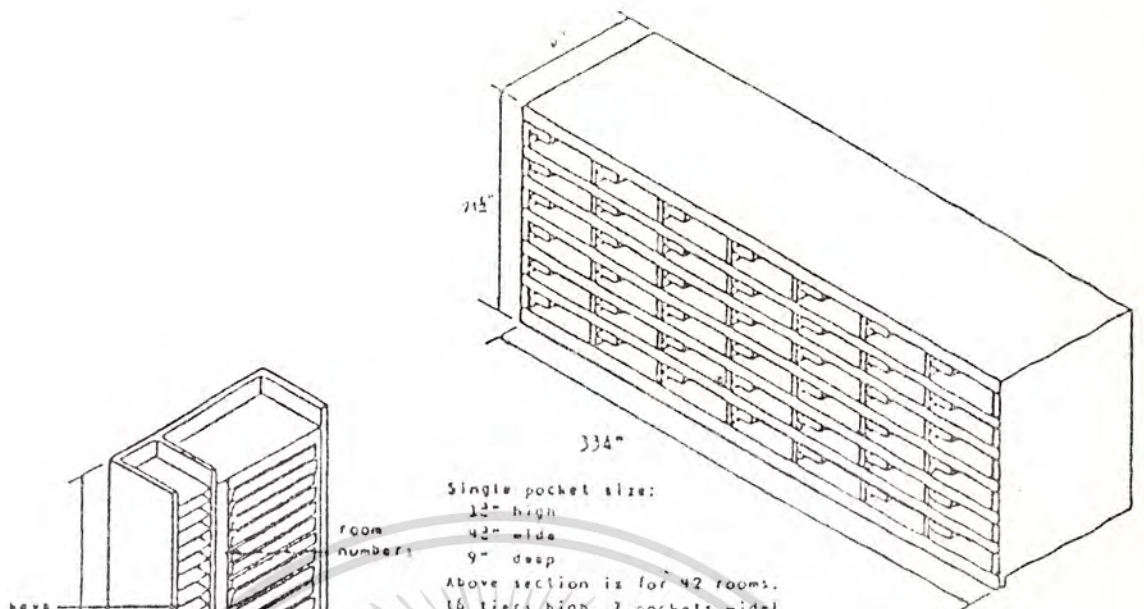
รูปตัด ข
ช่องใส่ถังขยะ/จดหมาย

รูปตัด ค
ช่องใส่ถังขยะ

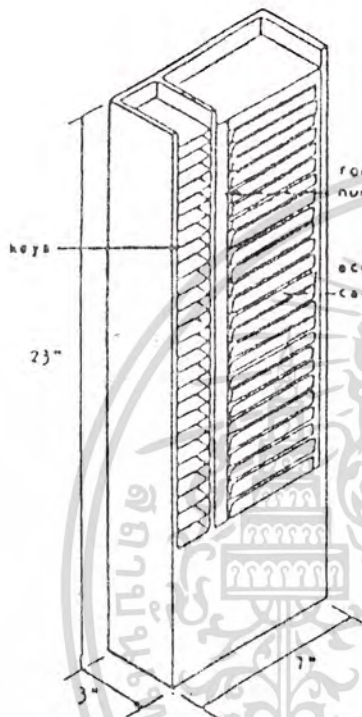
รูปตัด ง
การติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์
เก็บข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Single pocket size:
 12" high
 42" wide
 9" deep
 Above section is for 42 rooms.
 16 tiers high, 7 pockets wide

REFERENCE FILE FOR MAIL, KEYS AND VOUCHERS

room numbers
 account cards

keys

23"

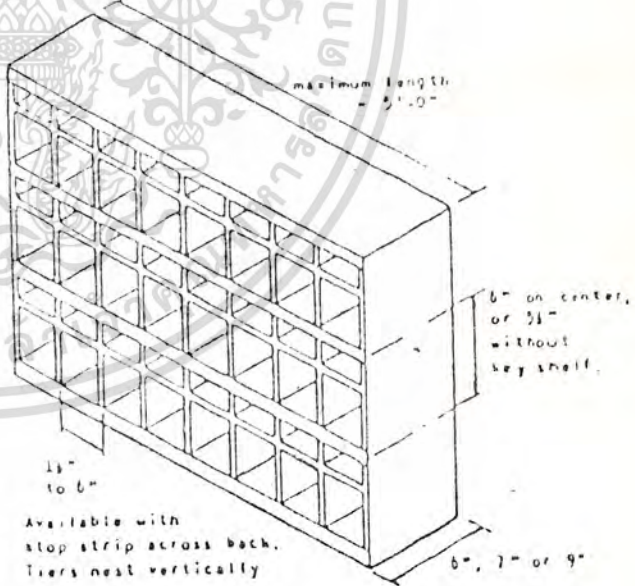
3"

7"

4" x 6" cards
 5/8" exposure

COMBINATION
 ACCOUNT CARD
 AND
 KEY RACK

ชั้นสำหรับเก็บจดหมาย กุญแจ และเอกสารสำคัญ

maximum length
 51.0"

6" on center,
 or 5 1/2"
 without
 key shelf.

1 1/2"
 to 6"

Available with
 stop strip across back.
 Tiers nest vertically

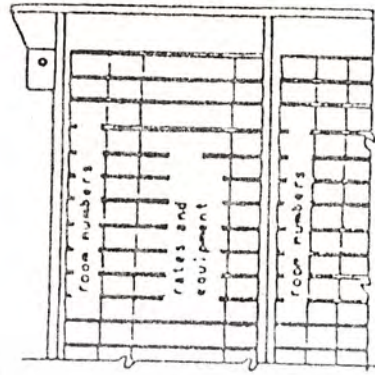
6", 7" or 9"

SECTIONAL RACK FOR MAIL AND KEYS

ชั้นจดหมายและกุญแจ

ชั้นเก็บบัตรและกุญแจรวมไว้
 ควายน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Contains rate and equipment cards; show room rate, single or double bed, shower or tub baths. Racks may be supplied with pockets to hold information cards. "Exposure" is distance card protrudes from pocket.

ROOM RACK

All pocket-made for 4" x 11" cards or name slips

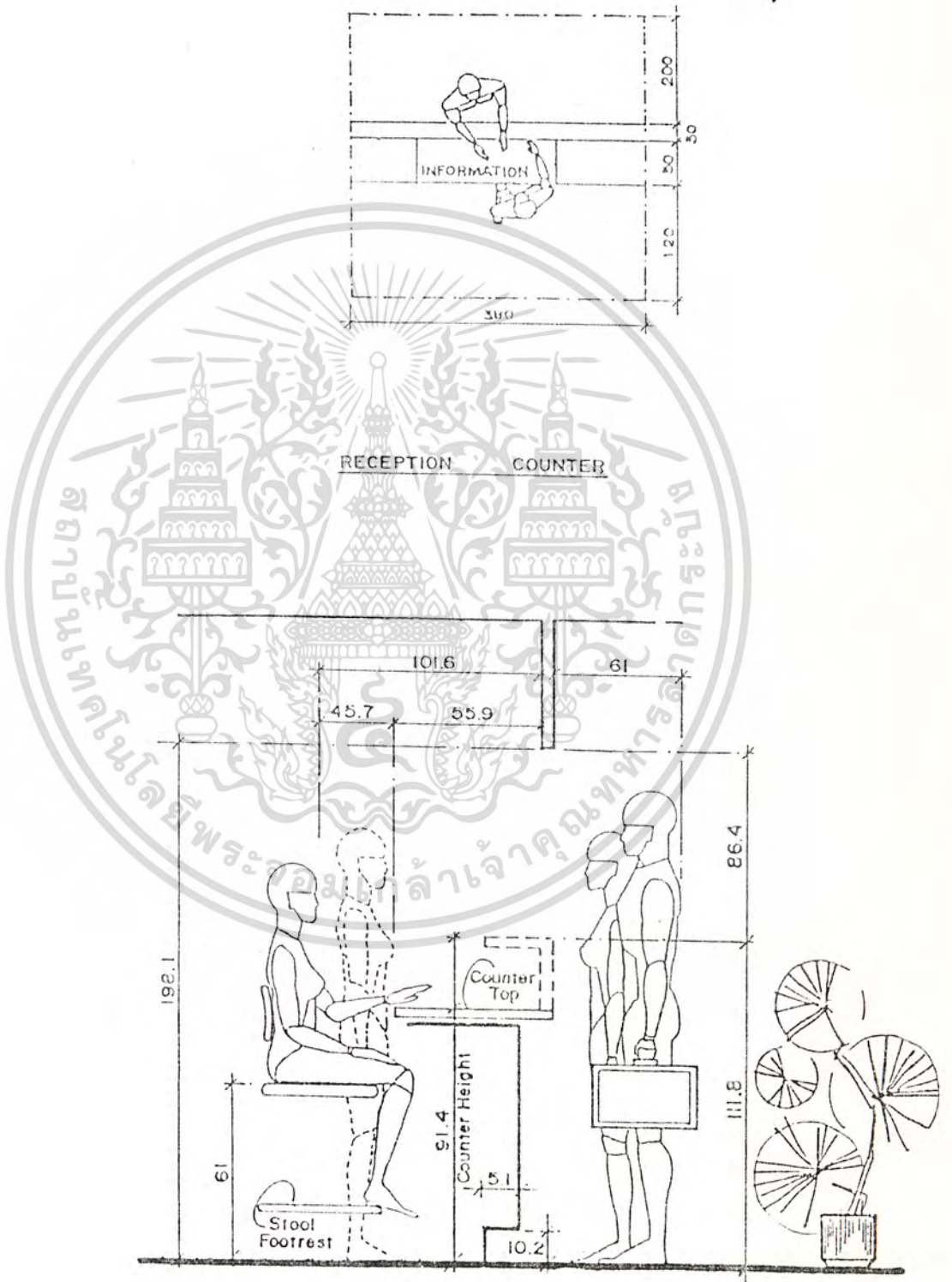
Standard rack: 36" high (maximum) and 4-1/8" wide. Mount base 12" from wall.

- Available:
- closed both sides, for mounting in any position, or open one side.
  - 2 types of pocket frames: one for typewritten names, with exposure 3/10"

ขนาดของอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในเคอร์เตอร์บริการส่วนหน้า

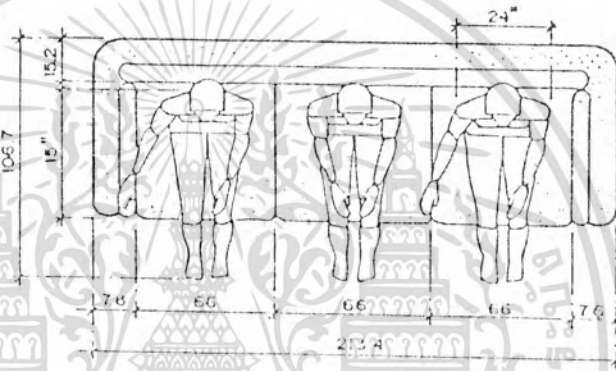
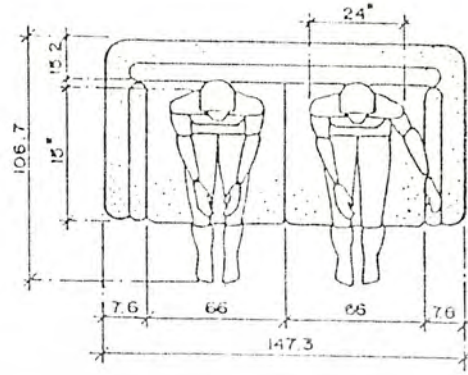
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AREA REQUIREMENT of LOBBY.

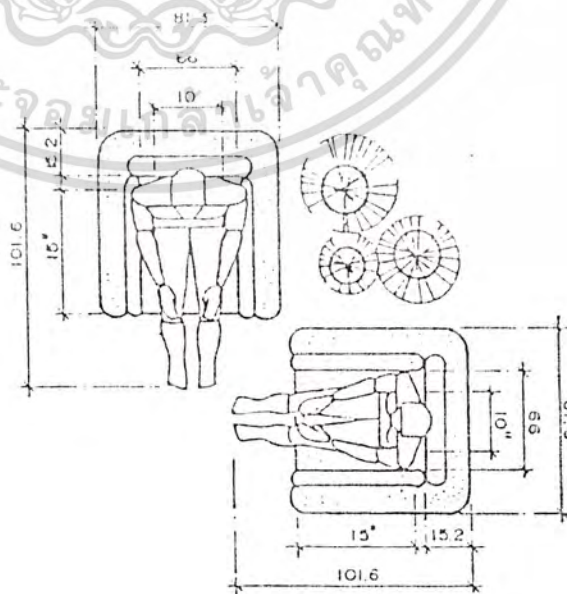

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการที่เขียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SOFA SEATING

CORNER SEATING

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพดานควรสูงไม่ต่ำกว่า 2.75 ม. และต้องมีการดูดเสียง มีการเก็บเสียงได้ ป้องกันเสียง
จากเครื่องจักร และเสียงที่รบกวนมาจากเพดาน ควรหลีกเลี่ยงไฟในเพดานอย่างปรกติ

3) ผิวของผนัง

ผิวของผนังใน DINING ROOM อาจจะใช้ได้หลายชนิด เช่น การกรุผนังด้วยวัสดุ
ต่อไปนี้ พลาสติกเคลือบ พลาสติกหุ้ม ในแนวตั้ง เพื่อความปลอดภัยจากเสียงใหม่ นอกจากนี้
นี้ยังมี ผนังกระจก กระจกเงา ไม้ โทเทะ ผนัง ผิวพลาสติกทาสี ผนังผ้าหรือหินอ่อน หรือไม้
ฉลุ เป็นต้น

4) พรมและผิวพรม

พรม (CARPET) ส่วนใหญ่จะพรมเพื่อลดเสียงลงให้มีความรู้สึกอบอุ่นและสบาย พรม
อาจจะเป็นขนสัตว์โดยทั่วไป หรือเป็น VINYL และพรมไม้ ชนิดของพรม ทงผ่านการคัดเลือก
ส่วนใหญ่พรมที่มีราคาสูง และคุณภาพสูง โดยมีอายุการใช้งานเป็นรายเล็ก ๆ ซึ่งซ่อนรอยและเงา
จึงเป็นข้อเลือกที่ดี ขนตองหนาพอสมควร แต่ไม่หนาจนทำให้เกิดความรู้สึกว่าสกปรก เช่นอาหารหรือ
การเดิน การเลือกชนิดพรมควรพิจารณา ชนิดที่ทำความสะอาดง่าย เช่นพรมที่มี

เครื่องฉาบพรม TILING จำพวก ROLY VINYL CHLORIDE และพลาสติก

ชนิดอื่น ๆ มีราคาแพงและให้สีสรร รวมทั้งแบบใช้เลือกมากมาย การใช้หินอ่อนเปลว และหิน

ชนิดอื่น ๆ ที่ปู เหมาะที่จะใช้ในโรงแรม สำหรับนักท่องเที่ยว หรือโรงแรมขนาดเล็ก โดย

เฉพาะที่ COFFEE SHOP , BAR และที่นั่งลูกค้าหน้าและหลัง เคาน์เตอร์

พื้นผิวแข็ง หินขัด และหินชนิดอื่น ๆ เช่น โยเซล ใช้บรรยากาศเช่นเดียวกัน แต่เรื่อง

เสียงและความเย็นจะคงดูว่าดีที่สุดในสมัย โยเซลใช้พื้นที่ผิวที่ลื่นและที่ใดที่หนึ่งประกอบอยู่ด้วย

ไม้ โยเซลหรือไม้เป็นก้อน ให้ความรู้สึกว่าอบอุ่น ผิวไม้ให้ความรู้สึกยังเย็น และอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่กรมช่างเทคนิคได้จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายให้แก่นักเรียนช่างเทคนิคในโรงเรียนช่างเทคนิค
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่สำหรับเต้นรำ อาจจะใช้ว่า ในที่นี้จำกัดเฉพาะไว้ จะคลุมด้วยพรมสำหรับการ เดินและโค้ง
กันความเสียหายจากไฟ เป็นเวทีหรือที่สำหรับงานแสดงอื่น ๆ ง่ายต่อการสร้างและเคลื่อนย้าย
หรือต่อกับสิ่งอื่น ใดคุณภาพที่ดีด้วย

5) เครื่องเรือน (FURNITURE)

การออกแบบต้องไปควบกันกับลักษณะการตกแต่งภายในในส่วน DINING ROOM ซึ่ง
ให้เลือกตั้งแบบที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ จ. ถัดแบบ BUILT IN ซึ่งจะออกแบบโดย
เฉพาะ สำหรับขนาดและลักษณะของห้อง เครื่องเรือน FURNITURE ต้องได้รับการออกแบบ
เป็นพิเศษและนั่งสบาย เพราะใช้เวลานานในการนั่งรับประทานอาหารเป็นเวลานาน การจัดโต๊ะมัก
มีขนาด 2 ชั้น ชั้นล่างคลุมยาวลงไป โถยแนกจะเป็นผ้าสีอ่อน มีแบบคลุมส่วนหน้าโต๊ะ ใช้น้ำสี
เข้ม เพื่กลองกับการสกปรกและเมื่อยานั่งและรับประทานอาหาร ขนาดของโต๊ะต้องเปลี่ยนทุกครั้งที่
แขกรับประทานอาหารเสร็จ ส่วน กระจกบนโต๊ะ

- 1) เคาน์เตอร์ และตู้
- 2) โต๊ะพักผ่อน
- 3) BOOTH
- 4) โต๊ะอาหาร
- 5) เก้าอี้
- 6) โต๊ะบริการ

1) เคาน์เตอร์ และตู้
เคาน์เตอร์สามารถจัด ลักษณะวิธีใช้ ด้วยขนาด และรูปทรงของพื้นที่ห้อง คือ
แบบตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นทำหนังสือขออนุญาตเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะ	สิ่งให้ยืม
รูปร่าง ภายนอก ความหมาย	<p>โพลีซีมา ความหมายของงานศิลปะ ความปลอดภัยในการ ฝึก เช่น ความแข็งแรงของโครงสร้าง สร้าง ความสมดุล และปฏิกริยาของเพลิงไหม้ ความเหมาะสมต่อโรงแรม อาคารและลักษณะของกิตติ- การ แบบที่แตกต่างแต่สมดุลกัน รวมทั้งบรรยากาศและรูป แบบ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการนั่งกินอาหาร รวมทั้งขนาดของ ที่นั่ง เคารพบริการ หอ ทางเดิน</p>
ข้อพิจารณา	
โครงสร้าง	วัสดุ

โครงสร้าง	ไม้สัก ไม้เนื้อแข็ง โขะหลอม หรือเหล็กกล้า พลาสติก หล่อใยแก้ว
ผิว	พลาสติกอัด หรือไม้วีเนียร์ พลาสติกพวก และพลาสติกผิวต่าง ๆ
การทำเบา	หนังหรือหนังเทียม ผ้าทอธรรมดา ผ้ามีขนอ่อนนุ่ม ผ้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า โดยไม่สงเคราะห์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

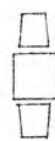

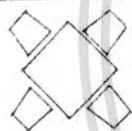

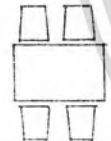
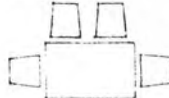

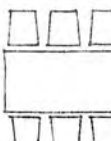
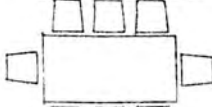
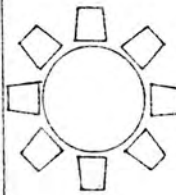

การจักเนอมี

การจักเนอมีแบบตา ๑ เกี่ยวกัษที่รั้ว ระทานอาหารและเครื่องกัษ

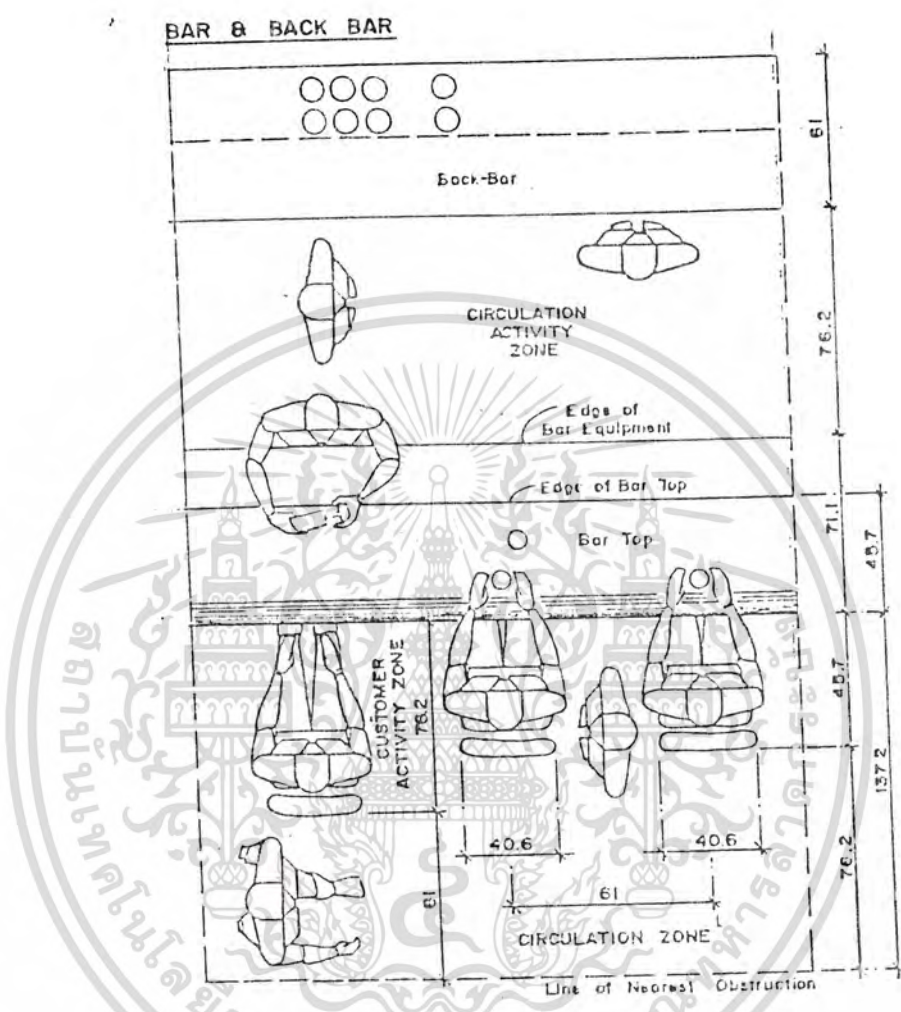
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.3 ตารางแสดงขนาดของโต๊ะอาหาร และโต๊ะเครื่องทึ่ม ขนาดของโต๊ะ

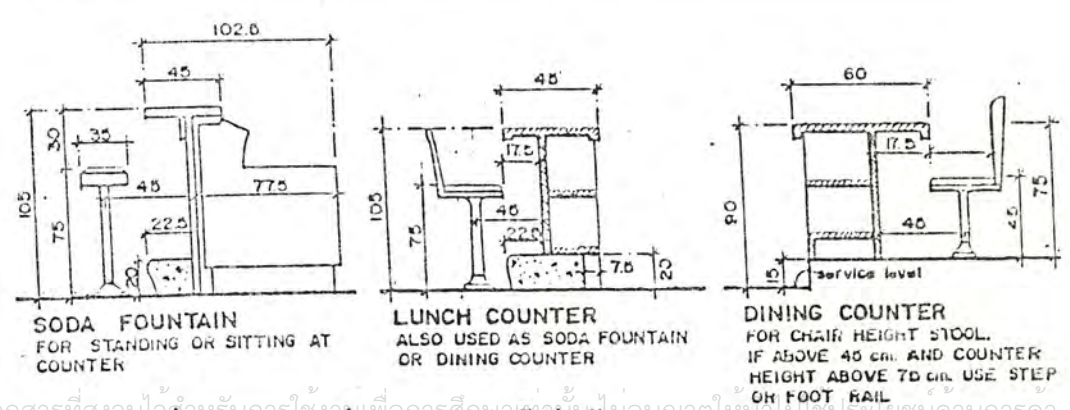
จำนวนคน	ขนาดของโต๊ะ เครื่องทึ่ม(ซม.)	ขนาดของโต๊ะ อาหาร(ซม.)	จำนวนคน	ขนาดของโต๊ะ เครื่องทึ่ม(ซม.)	ขนาดของโต๊ะ อาหาร(ซม.)
	45 - 60	60 - 70		45 - 60	75
					
	60 + 60	75 + 75		60	85
	75 + 75	90 + 95		90	105
		150 + 75			
	140 + 95			115	120
	170 + 75				
		176 + 90		140	150
		230 + 75			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AREA REQUIREMENT of COFFEE SHOP & RESTAURANT.

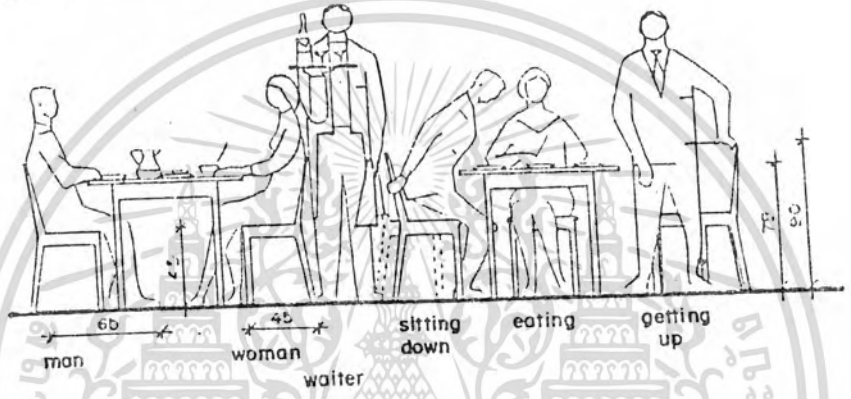
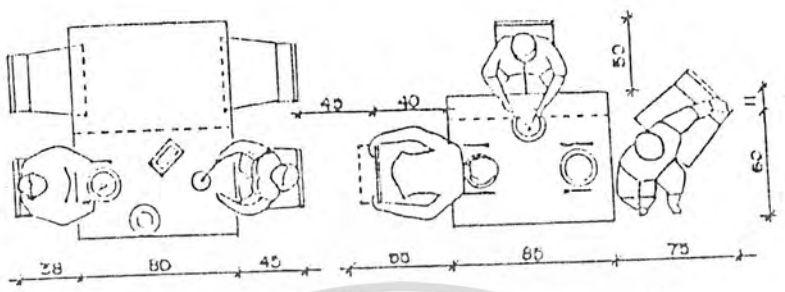

FOOD SERVICE COUNTER AND SEATING

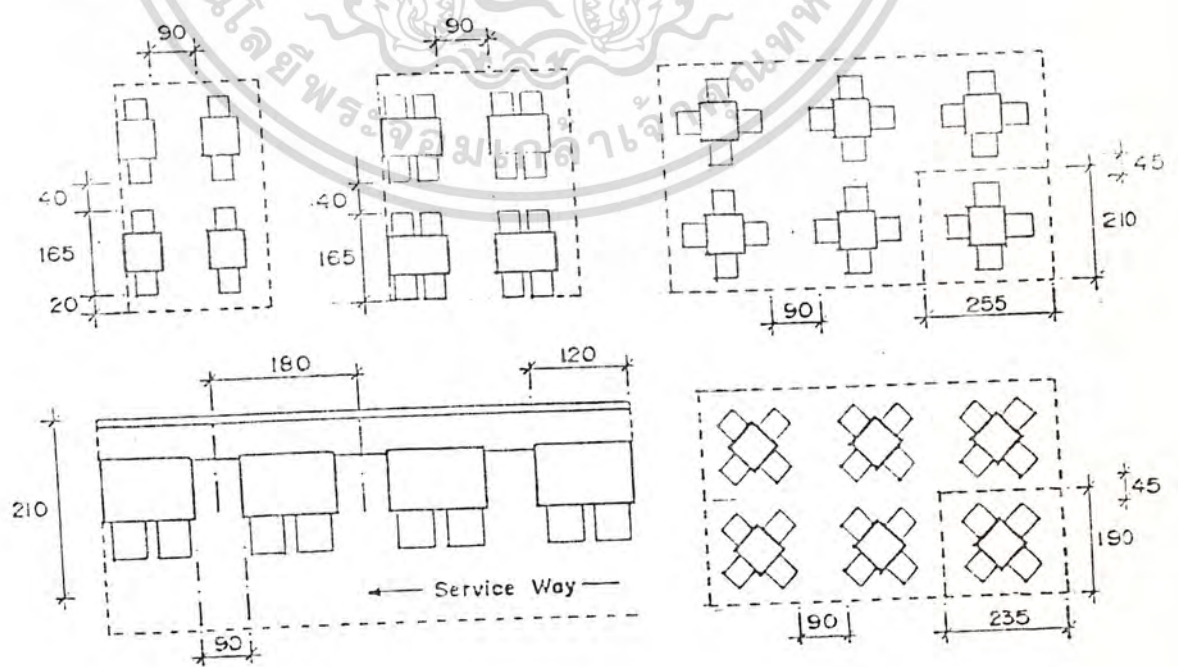

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
 ภาควิชา 5.4 สักส่วนของคน/เนอไฮสอย
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

RESTAURANT SEATING'S DIMENSION

TABLES ARRANGEMENT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 คอกเทลโลจจ์ (COCKTAIL LOUNGE)

การตกแต่งเป็นลักษณะเย็นคนตาย มีความสบายแก่ตนเองของบรรยากาศ ควรมีแสงสว่าง
ปานกลาง ยกเว้นในส่วนใช้ไวน์หลังบาร์ ซึ่งต้องการความสว่างมากกว่าปกติ เพื่อดึงดูด
ความสนใจของลูกค้า และสะดวกต่อการทำงาน โคมประดับในจุดที่มีคอกเทลไฟ เป็นส่วนหนึ่ง
หนึ่งในการช่วย เสริมสร้างบรรยากาศการตกแต่งทำให้เกิดความน่าสนใจ ความเป็นส่วนตัว
สำหรับการจัดโต๊ะคอกเทลควรมีไฟผนังเพื่อแสงที่เบาและอบอุ่น เพราะ COCKTAIL LOUNGE

เป็นที่นั่งพักผ่อน และมีบาร์เครื่องดื่ม จึงต้องสร้างลักษณะให้เชื้อ
เชิญ น่านั่ง อาจจัดให้มีบริเวณเขียนเจดหมาย กรอบแบบฟอร์มไว้ตามจุดต่างๆ หรือ
ทำเป็นเคอร์เตอร์เล็ก ๆ ยาว สำหรับนั่งเขียนก็ได้

การออกแบบควรระวังเรื่องความปลอดภัยจากบริเวณที่ใช้งาน เช่น ส่วนที่เป็นบาร์ ส่วน
ที่เป็นทางเข้า-ออก ของคนเดิน ส่วนที่เป็นครัวต้องมีการออกแบบกันห้องอย่างดี เสียง
เหล่านี้สามารถทำให้มอดกโดยการใส่วัสดุกันเสียง โดยพรมหรือผนัง เพลานที่ใส่วัสดุกัน
เสียงสะท้อนเพื่อให้เกิดบรรยากาศและดึงดูดใจจาก LOBBY ควรมีดนตรีบรรเลง

BACKGROUND โดยเป็น DIANO หรืออื่น ๆ ในบริเวณ LOUNGE
เฟอร์นิเจอร์ต้องเป็นกลุ่ม หรือมีแบบหลายลักษณะ เก้าอี้และโต๊ะสามารถขยับได้ โต๊ะ
ส่วนใหญ่ใช้โต๊ะเตี้ย และต้องเป็นเฟอร์นิเจอร์คุณภาพดี โต๊ะควรออกแบบให้ง่ายต่อการทำ
ความสะอาดและป้องกันรอยล้างที่จะเกิดขึ้น

พรมที่ใช้ควรมีคุณภาพดีป้องกันการทำเปื้อน หยดน้ำ รอยมือใหม่ จึงต้องทำความสะอาด
ได้ง่าย ขนาดของพื้นที่ และจำนวนเฟอร์นิเจอร์แล้วแต่จำนวนคนที่ต้องการใช้ และอยู่ใน
ลักษณะที่เหมาะสมมีความเป็นสัดส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในกรณีที่ยาวซึ่งจะยุ่ง ไม่เกิดความเชื่อใจ และเป็นการส่วนตัว การออกแบบจัดให้
 มีการแบ่งเนื้อที่โดยมี PARTITIONS ใดๆ หรือปรับระดับพื้น หรือการลดระดับ
 ของเพดานโดยไร้แบ่งกัน หรือมีชั้นลอยมากัน จะรบกวนมีสัดส่วนมากขึ้น และทำให้มีบริเวณ
 พื้นงู่ก่เปลี่ยนแปลง ปกติเพดานควรมีความสูงอย่างน้อย 2.75 เมตร หรือมากกว่านี้
 สภาพแวดล้อม เครื่องปรับอากาศเป็นสิ่งจำเป็น ของการกำจัดความชื้น และกลิ่นเหม็น เครื่อง
 ควบคุมความชื้น ควรจัดหามาเพื่อควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาร์ (BAR)

เป็นส่วนบริการ เครื่องดื่มทุกประเภท เป็นส่วนใหญ่ จะเปิดบริการในช่วงตอนเย็นของวันประมาณ 16.00 น. เป็นต้นไป บรรยากาศภายในบาร์มักเป็นบรรยากาศแบบสบายๆ ไม่อึดอัดหรือเสียงดังมาก แสงสลัวๆ สว่างพอควร จุดประสงค์ของแขกที่มาใช้บริการจะนิยมนั่งเพลง และนั่งคุยมากกว่าอย่างอื่น

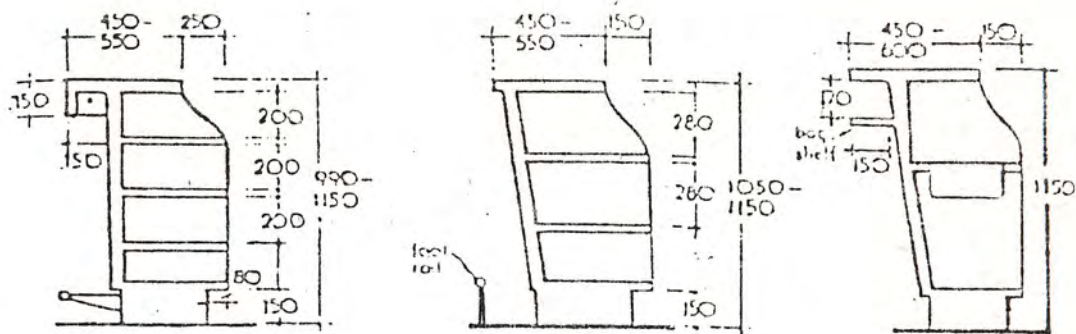
การตกแต่งจะเป็นไปในลักษณะโล่งโลดคือ จะให้ทันสมัย หรือกึ่งทันสมัย กึ่งสโคลิกได้ เป็นการสร้างบรรยากาศของกาฟังเพลง การออกแบบที่นั่ง (SEAT) มักทำเป็น BOOTH ใหญ่มากพอๆ กับเก้าอี้ที่นั่งสบาย (อาจเป็น ARM CHAIR) จะทำให้นั่งฟังเพลงได้สบายๆ และนานๆ นอกจากนี้ยังสามารถเสริมจำนวนแขกได้ก็วย ลักษณะของโต๊ะไม่ใหญ่ มาก และไม่สูงมากเหมือนใน RESTAURANT หรือ COFFEE SHOP เพราะใช้ทั้งเฉพาะแก่เครื่องดื่มเท่านั้น นอกจากนี้ยังมี COUNTER SERVICE คุย โถยโซ (STOOL) หน้า COUNTER เพื่อให้บริการแก่แขกที่มาคนเดียว หรือแขกที่ไม่ต้องการใช้เวลาในการดื่มมากนัก หรือเพื่อเป็นที่พักคอยชั่วคราวก่อนที่จะเข้าไปนั่งโต๊ะ การจัดแสงสว่างของไฟฟ้าจะมีมากที่สต็อกเกอร์สวน และ

สำหรับนักดนตรีเท่านั้น การแต่งเพลงก็ไม่ควรเร็วเมซเทเกินไป แต่ก็ไม่ถึงกับทรูหรา เพราะในกลางคืนไม่มีความจำ เป็นจะคงแสดงให้เห็นทั่วเพดาน นอกจากดวงไฟที่ติด เพดานและควรเป็นวัสดุดูดเสียง เพื่อป้องกันเสียงก้องจากดนตรี ฟันควม เป็นพรม เพื่อป้องกันเสียงรบกวนอัน เกิดจากการ เดิน เข้าออกของแขก

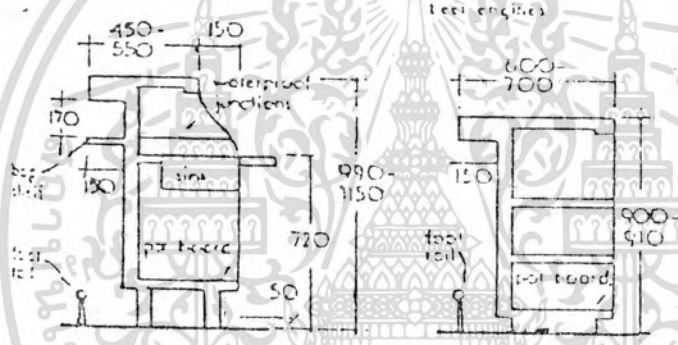
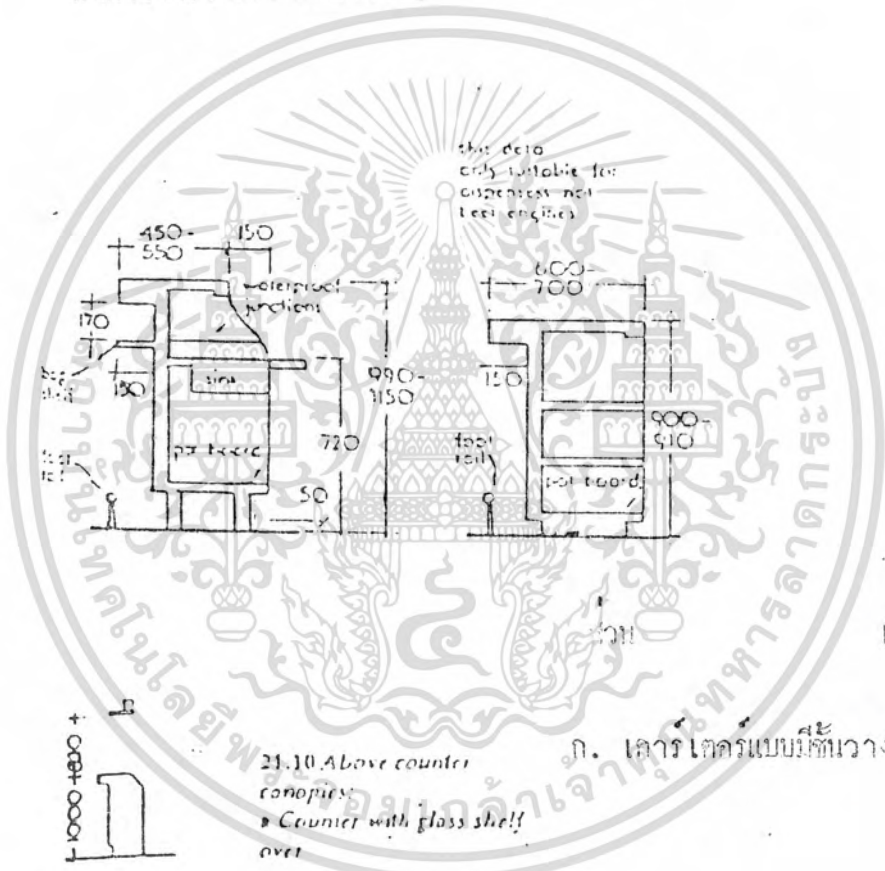
แบบแสดง เคาน์เตอร์และสต็อก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

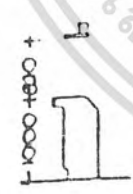

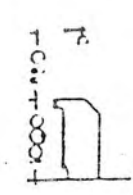
แสดงเคาน์เตอร์บาร์แบบต่างๆ

เหนือเคาน์เตอร์

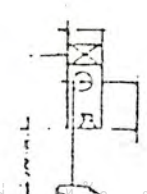
21.10 Above counter canopies
 a Counter with glass shelf over

b Counter with glasses suspended over

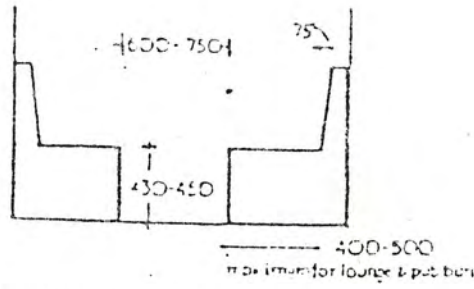
ก. เคาน์เตอร์แบบมีที่วางแก้วข้างบน

ข. เคาน์เตอร์แบบมีบานรั้งแก้วแขวนและ
 กระจกใส บานรั้งที่ติดตั้งมาที่ค็อกคิต
 จำเป็นในกรณีที่ห้องนั้นต้องเปิดให้แขก
 เวลาที่กำหนดให้ชายเตร็ดเตร่

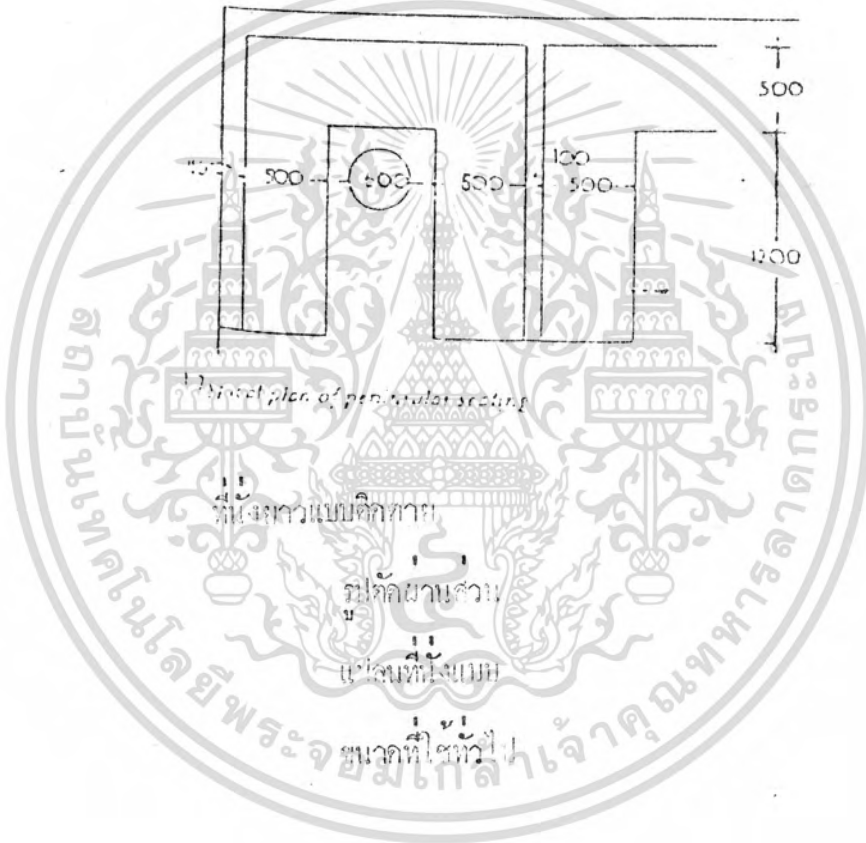

ค. เคาน์เตอร์แบบแขวนแก้ว ข้างบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนวิชาการให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุยาคำใดไปใช้ประโยชน์อื่นใด
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อส่วนวิชาการ

11.14 Fixed seating of the bench type:
Section through booth

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 ห้องพักแขก

เป็นส่วนที่จะสร้างความสุขสบายแก่แขกมากที่สุดในการบริการทุกอย่างของโรงแรม เพราะว่าการได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ มีความสะดวกสบาย จะทำให้แขกกลับมาพักอีกถึง ความสบายที่เกิดขึ้นเหล่านี้ จึงต้องมีการพิจารณาความถี่ของการของแขก และดูว่าแขกจะใช้ห้องพักอย่างไร แล้วจึงจัดสิ่งที่จะแขกต้องการลงในตารางในการออกแบบ

การออกแบบห้องพัก

ห้องพักแขกมีหลายแบบ ห้องที่มีความถี่ความต้องการมากที่สุด ห้องที่มีเตียงคู่ การออกแบบ สิ่งที่ต้องควรเลือกใช้เพียงสี่เตียง เพื่อให้ไม่ให้เกิดการเลือกจองห้องจากแขกผู้มาพัก และยังสร้างความสะดวกในการดูแลรักษา ส่วนห้องชนิดนี้ต้องมีโต๊ะและเก้าอี้ในห้องรับแขก และยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกหนึ่งของโรงแรม เพื่อใช้ในการพักผ่อนที่สะดวกสบาย และยังเป็นที่ตั้งบริการอาหารเช้าเป็นสถานที่พบปะกันและจัดงานปาร์ตี้เล็กๆ ระหว่างการประชุมใหญ่

ส่วนประกอบของห้องพักและโต๊ะหัวเตียง

1) เตียงนอน โดยขนาดเตียงเดี่ยว (TWIN BED) นอกจากนี้ที่ห้องไว้สำหรับแขก จึง

ใช้เตียงเดี่ยวหรือเตียงคู่

ขนาดของห้องนอนตลอดมาของเตียง

ลักษณะของห้อง	ขนาดห้องเตียง		เนื้อที่ห้องพัก
SINGLE BED	1.00	2.00	7.6 ม ² หรือ 65 ฟ ²
DOUBLE BED	1.50	2.00	8.4 ม ² หรือ 90 ฟ ²
TWIN BED	1.00	2.00	10.2 ม ² หรือ 100 ฟ ²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของเตียงนอนแบบยุโรป

ลักษณะของเตียง	ขนาดความกว้าง (ม.)	ขนาดความยาว (ม.)
TWIN BED	9.50	1.90
DOUBLE BED	1.37	2.03
QUEEN SIZE	1.52	2.10
KING SIZE	1.83	2.10

ขนาดของเตียงนอนแบบอเมริกา

ลักษณะของเตียง	ขนาดความกว้าง (ม.)	ขนาดความยาว (ม.)
SINGLE	1.00	2.00
DOUBLE	1.50	2.00
SMALL INGLE	0.90	1.90
SMALL DOUBLE	1.35	1.90

ขนาดความสูงของเตียง

ข้อพิจารณาในการเลือกไซ้	มม	นิ้ว
ก) ไซ้ทั่วไป	400 - 450	16 - 18
ข) ไซ้สำหรับคนแก่ (ตั้งสูงลำบาก)	700	28
ค) ทำเนียงความสะดวกในการจัดเตียง	500 - 660	22 - 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อกำหนดสำหรับเตียงในโรงแรม

- ก) ขนาดเหมาะสมทั้งความกว้าง ความยาว ความสูง คอขนาดของห้อง
- ข) ให้ความรู้สึกสบาย คุณสมบัติของบุ้กที่นอนและตัวรองที่นอน
- ค) มีความทนทาน ประกอบด้วยขอบด้ที่แข็งแรง
- ง) ไม่มีเสียงรบกวนเวลาพลิกตัว
- จ) เคลื่อนย้ายและถอดเก็บง่าย (สำหรับการซ่อมแซม และเปลี่ยนสถานที่ หรือการเก็บ)

2) แผงหัวเตียง (HEAD BOARD AND END BOARDS)

แผงหัวเตียงเป็นจุดสำคัญ เพื่อใช้เป็นที่พักพิงหลังพักผ่อน และรักษาหมอน แผงนี้เป็นส่วนหนึ่งของเตียง ติดกับเตียง หรือมีประเวาะกันระแนงหนัง ในกรณีนี้ต้องคำนึงถึงการป้องกันความเสียหายจากการขีดข่วน เหน้ จากกิมคิดลม กระจกแก้วมัลติสแตม ความสูงทั่วไปประมาณ 90 เซนติเมตร

สำหรับแผงปลายเตียง ควรที่หัวเตียงเป็นที่เก็บวางรองเท้าในระเบียบ และควรติดอย่างหนาแน่น เพราะใช้เป็นที่จับในการเคลื่อนย้ายเตียง

3) ส่วนวางแขน (HANGING SPACE IN CLOSET)

โดยปกติใช้เป็นที่แขวนเสื้อผ้าที่ติดสายไว้ตรงทางเข้าห้องพัก และใช้เป็นที่เก็บของสัมภาระเพื่อให้นักสำรวจสิ่งของก่อนจะออกจากโรงแรมว่าไม่ลืมอะไรทิ้งไว้ ความกว้างที่สุดของตู้ประมาณ 56 - 60 เซนติเมตร วางแขนภายในตู้ ควรมีความสูงประมาณ 145 - 150 เซนติเมตร และวางควรยกทำจากเพดานตู้ 5-7 เซนติเมตร เพื่อความสะดวกในการแขวนเสื้อ บานตู้ควรเปิดบานเดียว ข้ามหัวม ภายในจัดให้มีแสงสว่างเพื่อสะดวกในการค้นหา ส่วนวางของควรจะเป็นที่วางรองเท้า

4) ชั้นวางของ (SHELVES IN CLOSET)

ถ้าตู้มีเนื้อที่พอ มักจะมีชั้นวางของอยู่ภายในตู้เสื้อผ้า ชั้นวางของ ถ้าเป็นโรงแรมที่

ใช้พักระยะสั้นๆ ควรเน้นจัดเก็บของ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ลิ้นชัก

สำหรับโรงแรม ควรจัดลิ้นชักเฉพาะสำหรับโต๊ะเตียงหัว หรือโต๊ะเขียนหนังสือ ในลิ้นชัก มีความสำคัญค่อนข้างมาก เพื่อเก็บของจุจุกจิกลittle ของ เครื่องสำอางค์ เครื่องประดับ ข้อกำหนดเทคนิคของโรงแรม

ข้อกำหนด	ชื่อ	โรงแรมขนาดเล็ก	โรงแรมขนาดใหญ่
วางแนวแถว	SINGLE	0.50 ม.	0.90 ม.
	DOUBLE	0.90 ม.	1.20 ม.
ตู้เก็บของ	SINGLE	0.70 ม.	1.10 ม.
	DOUBLE	1.10 ม.	1.50 ม.
โต๊ะเขียนหนังสือ โต๊ะเตียงหัว (เก้าอี้รวม)			
แบบรวม		0.75 ม.	
แบบแยก		1.00 ม.	

6) โต๊ะข้างเตียง (BESIDE TABLE /NIGH TABLE)

ขึ้นอยู่กับลักษณะของห้องพัก คือ อาจอยู่ระหว่างเตียงแฝด (TWIN BED) หรืออยู่ 2 ข้างของเตียงใหญ่ ส่วนมากจัดเป็นชุดรวมตู้หัวเตียง โทรทัศน์ วิทยุ และโซฟา โต๊ะที่พับได้เหมือนกัน ขนาดความสูงของโต๊ะ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างจากขนาดความสูงของเตียง มากนัก คือ อย่างน้อยสูงกว่า 60 - 70 เซนติเมตร โต๊ะข้างเตียงควรเคลื่อนย้ายได้ เพื่อความสะดวกในการทำความสะอาด ความกว้างถ้าเป็นโต๊ะที่สนามข้างเตียงให้ขนาด 37 - 45 เซนติเมตร ถ้าอยู่ระหว่างสองเตียง ให้ขนาด 60 เซนติเมตร

7) ที่ใส่กระเป๋าเดินทาง (LUGGAGE RACK)

ควรมีความยาวประมาณ 75 - 90 เซนติเมตร ควรอยู่ติดกับโต๊ะเตียงหัวและโต๊ะเขียนหนังสือสูงจากพื้นประมาณ 45 เซนติเมตร สำหรับห้องนอนคู่ควรมีบริการไว้ 2 ที่

8) โต๊ะเขียนหนังสือและโต๊ะเตียงหัว (WRITING DESK AND DRESSING TABLE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ความกว้างควรกว้างประมาณ 40 - 45 เซนติเมตร กว้างเป็นแบบที่ความสูงประมาณ 1.00 ม.

30 - 75 เซนติเมตร ความสูงขลุ้งเก้าอี้ประมาณ 43 - 45 เซนติเมตร

ข้อเปรียบเทียบโต๊ะเขียนหนังสือและโต๊ะแกงตัว

แบบเคลื่อนย้ายได้

แบบติดตาย

ก) มีมากหรือนิดที่เลือกใช้ได้

ก) การเลือกแบบอยู่ในเขตจำกัด

ข) วัสดุที่ดีกว่า ออกแบบที่ดีกว่า และมีโครงสร้างที่ดี

ข) โดยมากมักสร้างในเหล็กน้อย ๆ

ค) ให้ความสะดวกในการเคลื่อนย้ายตามความต้องการ

ค) ช่วยลดเนื้อที่การปูพรม

ง) ไรศนพุนการพลิกสูง

ง) ไรศนพุนปานกลาง

9) เครื่องเรือนที่สามารถเคลื่อนย้ายได้

ประกอบด้วย

เก้าอี้แกงตัว (PRESSER CHAIR OF STOOL)

เก้าอี้เบาะพนักนอน 1 อัน (EASY CHAIR)

โต๊ะตั้งโคมไฟ (STANDARD OF TABLE LAMP)

โต๊ะกลาง (COFFEE TABLE)

ตะกร้าทิ้งขยะ (WASTE BASKET)

ที่เขียนหรี (ASK TRAYS)

10) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

โทรทัศน์

โทรทัศน์

วิทยุ

ถ่วงกลเรียกขายบริการ แบบประกาศบอกอัตราค่าจ้างพัก แบบ 'อรัม 1' แบบประกาศ

กฎข้อบังคับของโรงแรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณี ระบบใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของแสงสว่างในห้องพัก คือ ช่วยสร้างบรรยากาศที่เือกอกแบบต้องการ และทำให้
แขกรู้สึกว่าเป็นห้องพักที่ดี สิ่งเหล่านี้จำเป็นมากสำหรับโรงแรมในเมืองและโรงแรมตากอากาศ
มีการจัดวางตำแหน่งโตะที่โต๊ะเขียนหนังสือ หัวเตียงซึ่งมีที่นั่ง เพื่อว่าคนใช้โตะหนึ่งจะไม่
รบกวนอีกคนในเตียงเดียวกัน ควรติดตั้งสวิทช์สามทาง เพื่อสะดวกในการก้มไป ห้องพักแขก
กองการแสงสว่างเพียงพอ แต่ไม่มากเกินไป ควรติดตั้งโตะลงในตู้เสื้อผ้า

ตำแหน่งโตะแสงสว่างในห้องพัก

ทางเข้า

เหนือทางเข้าบริเวณห้องพัก ควรใช้โตะประมาณ 60 - 100 วัตต์

ที่แกว่หัวและโตะเขียนหนังสือ

คิดขอลอยเหนือกระจกส่องหรือมิโตะไฟตั้งโตะประมาณ 100 วัตต์

หัวเตียง

มักจะอยู่เหนือหัวเตียง ในกรณีเตียงแปดอาจใช้แบบสองจุดเหนือโตะข้างตรงกลาง หรือใช้
ไฟแยกกันแยกโตะ ประมาณ 40 - 100 วัตต์

ห้องน้ำ

เป็นไฟแยกแต่ละดวงควยงวิหษ์แยกภายในห้องน้ำ โตะเหนืออ่างล้างหน้าหรือกระจก ตามปกติ
จะควบคุมควยงวิหษ์เดียวกัน โตะ FLUORETSCENT ประมาณ 30 วัตต์

ตู้เสื้อผ้า

โตะ FLUORETSCENT ประมาณ 15 วัตต์

บริเวณกลางห้อง

ควรเป็นแสงสว่างที่ให้ควยงวิหษ์ทั่ว มีสวิทช์อยู่ที่ทางเข้าห้องพัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งคืบปีกและสวิทช์

ปลีกตัว เมียทั่วไป	สูง เหนือระดับพื้น	0.30 เมตร
ปลีกสำหรับ เครื่องใช้ที่วางบนโต๊ะ	สูง เหนือระดับพื้น	1.20 เมตร
สวิทช์	สูง เหนือระดับพื้น	1.20 เมตร
ปลีก เครื่องโถงแหวน	สูง เหนือระดับพื้น	1.35 เมตร

ห้องน้ำแขก

1) ผนังห้องน้ำ

ผนังด้านข้างกำแพงน้ำประปา เติบลง เค็ดล้อมจากขอบกลางถึงเพดาน ผนังด้านอื่นฉาบปูนเรียบ
ทาสี หรือวัสดุที่คล้ายกัน VINYL WALL RAPER วัสดุ ผนังกลบผนัง โถส่วนประปา เติบ
เคลือบ

2) พื้นห้องน้ำ

พื้นที่ฉาบน้ำตอง โถประปา เติบลง เปรามาติ บรี เวดที่ฉาบน้ำฉาบประปา เติบลง เค็ดล้อม ใ้หน้า
โถลงท่อน้ำ โถสะควก
บรี เวดแฉงตัว ปูนทราย หรือกระเบื้อง เปรามาติ

3) กำแพงน้ำ

ที่มีไม้บัว ขนาดอย่างน้อยที่สุด 1.50 เมตร ถึง 1.70 เมตร 0.70 เมตร

4) อุปกรณ์ในหรือน้ำนอกห้องเหลือง

ควรแข็งแรงทนทาน โดยเฉพาะตัวกักน้ำร้อน-น้ำเย็น มีตัวกักของกักน้ำร้อน-น้ำเย็นโดย
เฉพาะ

5) โถส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) ฝ้าหรือ

ที่ใช้สำหรับห้องพักควรมีเครื่องปรับอากาศ โดยเพราะเมื่อปิดน้ำรวมจะลดขนาดพื้นที่

7) ที่แกว่งตัวและที่อาบน้ำ

ต้องมี

กระดาน เช็ดหน้า

กระดานรวมรวมทั้งที่ยึดกระดานสำหรับห้องส่วน

ราวแขวนผ้าเช็ดตัว 1 ราว ขนาด 0.60 เซนติเมตร และมี 2 ราว ถ้าที่อาบน้ำกับโถส่วน

มีผนังกันแตกออกจากกัน

ที่แขวนผ้าเช็ดตัวแบบชิง หรือแบบวางซ้อนรวมกัน

ที่แขวนเสื้อแบบค

ราวจับโครเมียม ขนาด 60 เซนติเมตร อยู่เหนืออ่างอาบน้ำ ที่ยึดราวต้องแน่นหนามาก

ที่วางสบประเบียง แบบมีที่จับ

พรมยางปูภายในอ่าง

8) อ่างล้างหน้า-ล้างมือ พร้อมที่วางสบ

9) กระจกเงา

ขนาดไม่น้อยกว่า 0.50 ถึง 1.00 เมตร ติดกับเหนืออ่างล้างหน้า

10) เคาน์เตอร์อ่างหน้า

และที่กันน้ำกระเด็นกันหลังอ่างใช้ PLASTIC LARMINATE ทั่วโครงสร้าง

ใช้ไม้ฉลุนขนาดประมาณ 10 มิลลิเมตร

11) เคาน์เตอร์เขียง

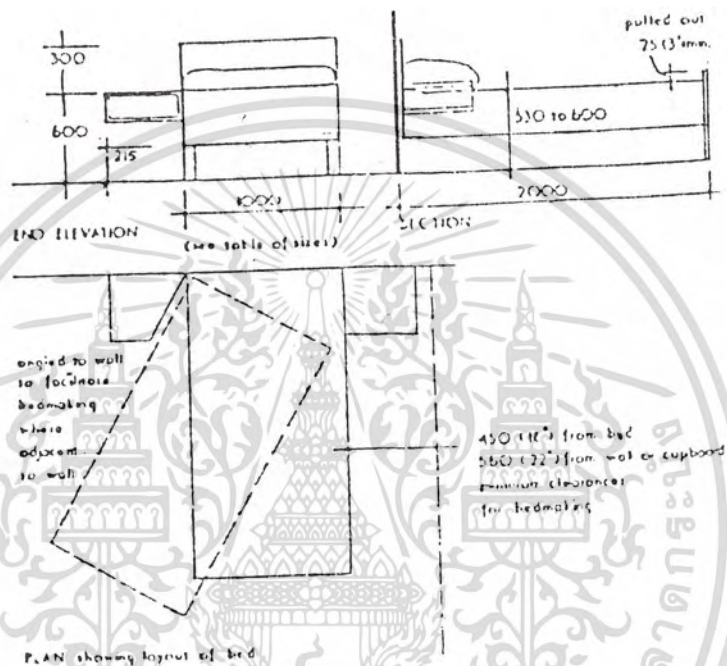
ควรคำนึงถึงเครื่องหมายของหัวก๊อกน้ำ ใช้เครื่องเขียงที่ทนเข้าใจได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

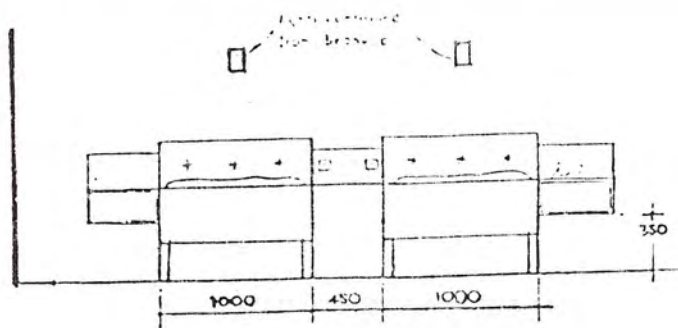
เตียงนอน

ขนาดเตียงนอนเดี่ยว (SINGLE)

ขนาดเตียงนอนคู่ (DOUBLE)

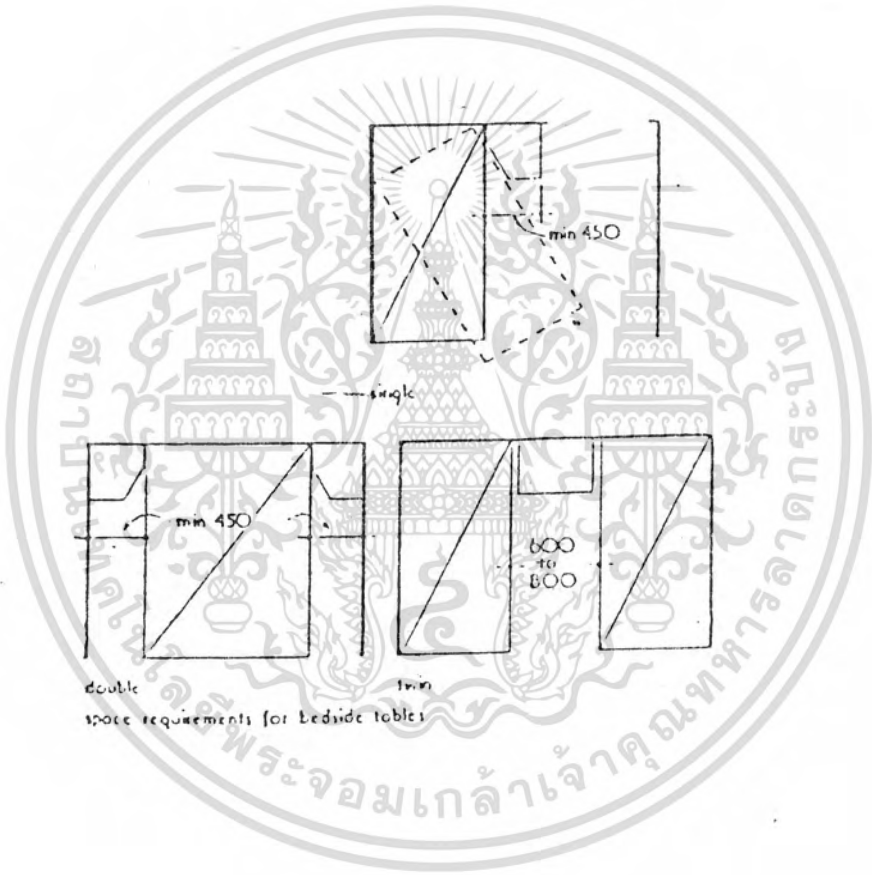

ภาพที่ 5.6 ขนาดของเฟอร์นิเจอร์และการจัดวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เนื้อที่สำหรับโต๊ะข้างเตียง สำหรับเตียงเดี่ยว (SINGLE)
- สำหรับเตียงคู่ (DOUBLE)
- สำหรับเตียงแฝด (TWIN)

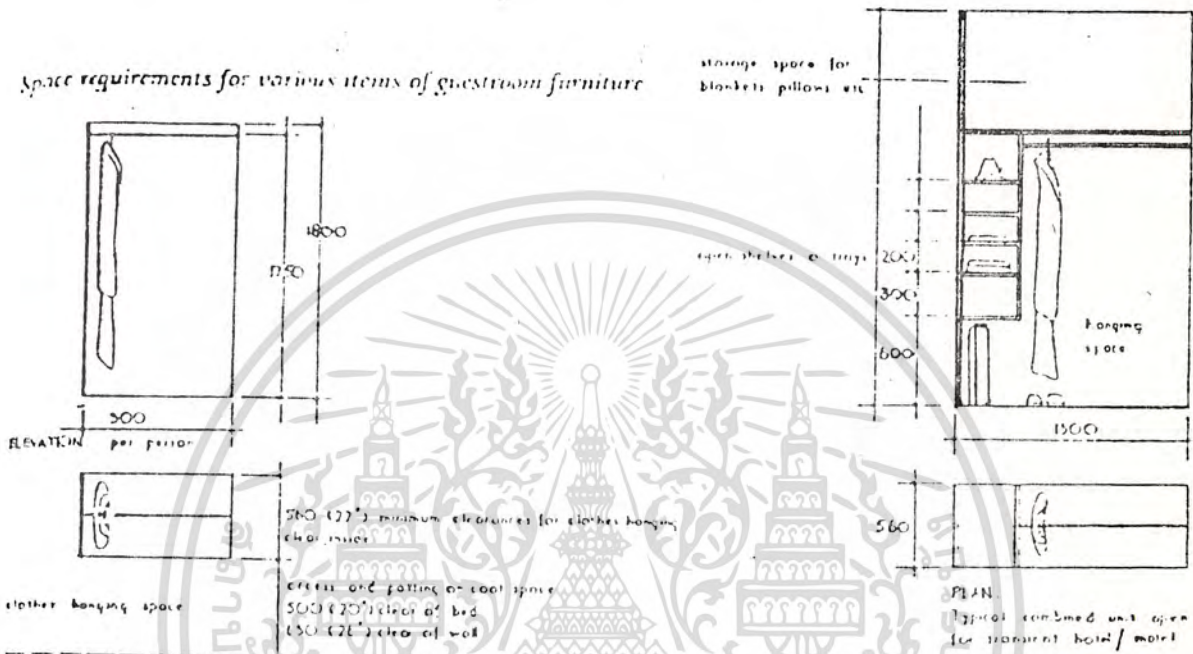
double
space requirements for bedside tables

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค. เสื้อผ้า

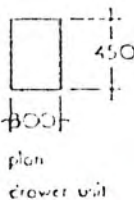
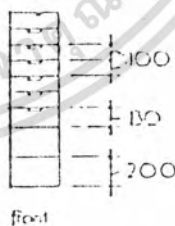
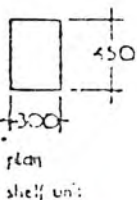
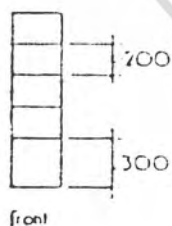
ประกอบควยเนื้อที่แขวนผ้า ชั้นวางของและชั้นชัก

Space requirements for various items of guestroom furniture

เนื้อที่แขวนเสื้อผ้า

แบบมีชั้นวางของภายในตู้เสื้อผ้า

one drawer should be 130mm deep and the remainder 100mm deep

ชั้นวางของ

ชั้นชัก

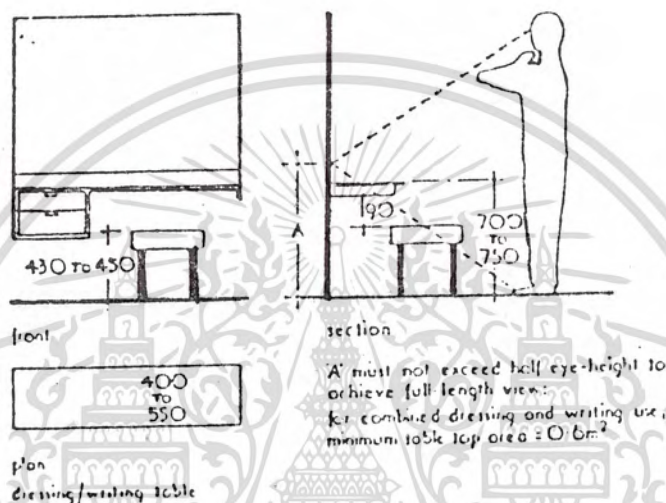
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น. มิใช่จะแจกฟรี. กรุณาอย่าเผยแพร่. มิฉะนั้นจะมีความผิด. กรุณาอย่าเผยแพร่. มิฉะนั้นจะมีความผิด. กรุณาอย่าเผยแพร่. มิฉะนั้นจะมีความผิด.

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น. อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา. และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้. มิฉะนั้นจะมีความผิด. กรุณาอย่าเผยแพร่. มิฉะนั้นจะมีความผิด. กรุณาอย่าเผยแพร่. มิฉะนั้นจะมีความผิด.

คนที่พิมพ์ 1 คน

โต๊ะแกงก์

ซึ่งใช้เป็นที่เขียนหนังสือด้วย ประกอบด้วยกระจกบานใหญ่ 1 บาน และที่นั่งอย่างน้อย 1 อัน

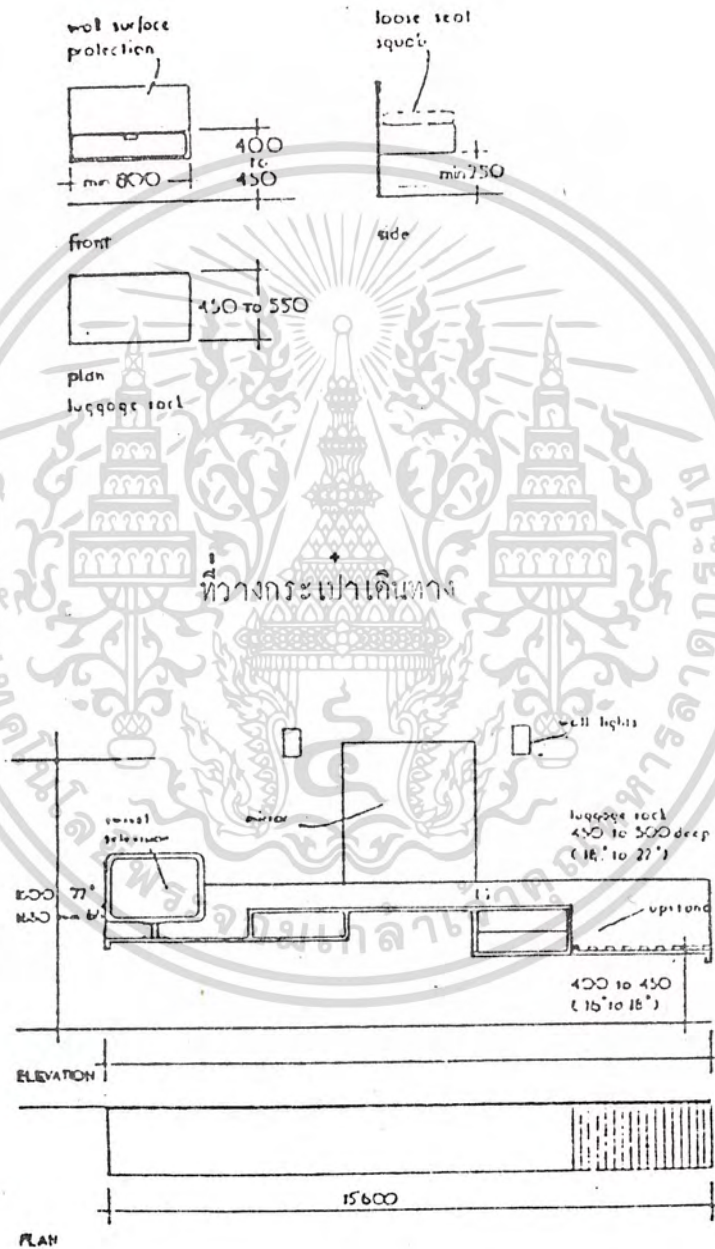

โต๊ะแกงก์และโต๊ะเขียนหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่วางกระเป๋าดินทาง

ส่วนบนและส่วนด้านติดกำแพง ของป้องกันรอยชุกของเชิงได้

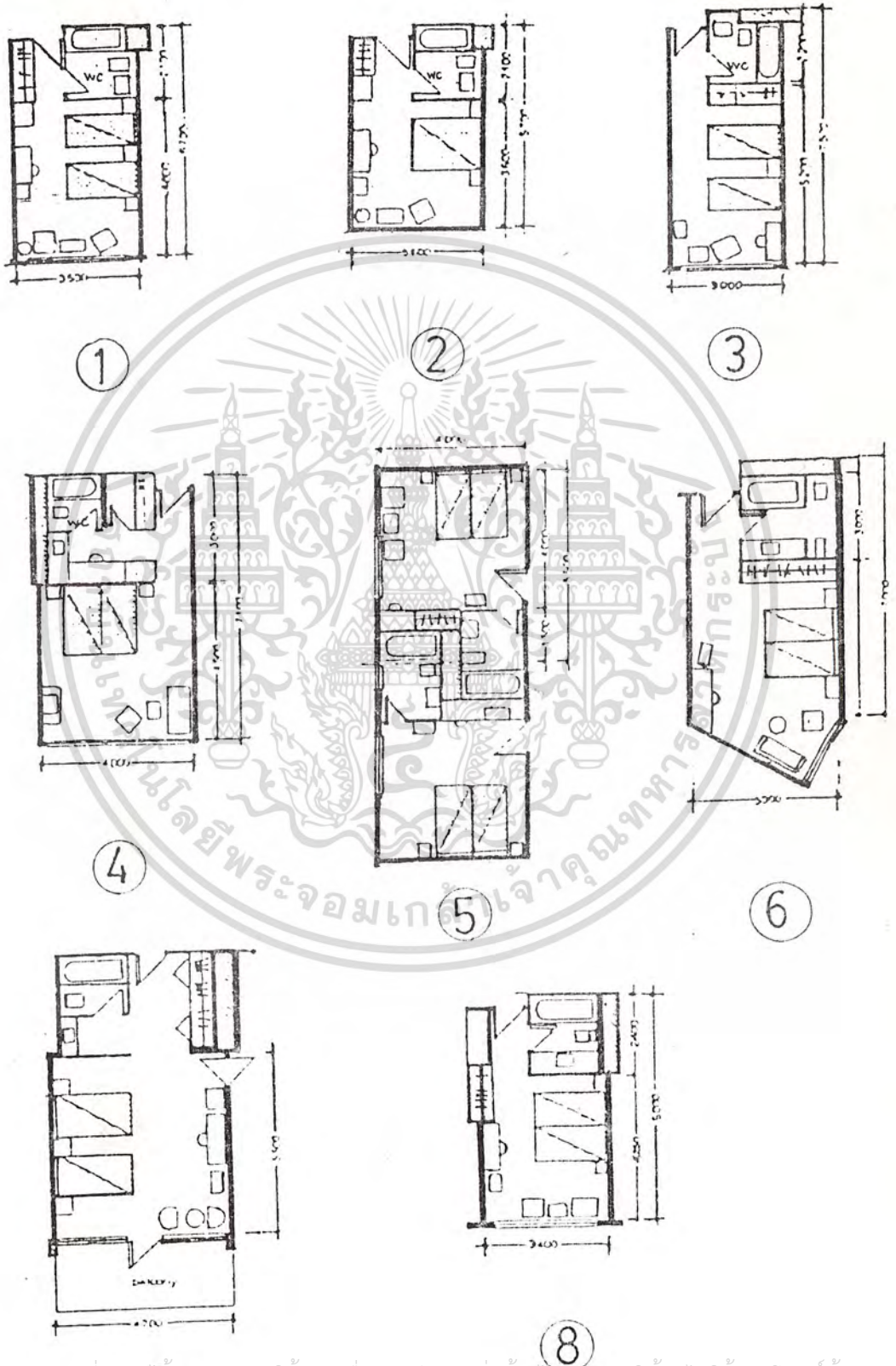
ที่วางเครื่องรับโทรทัศน์

ที่แต่งตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่วางกระเป๋าดินทาง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.7

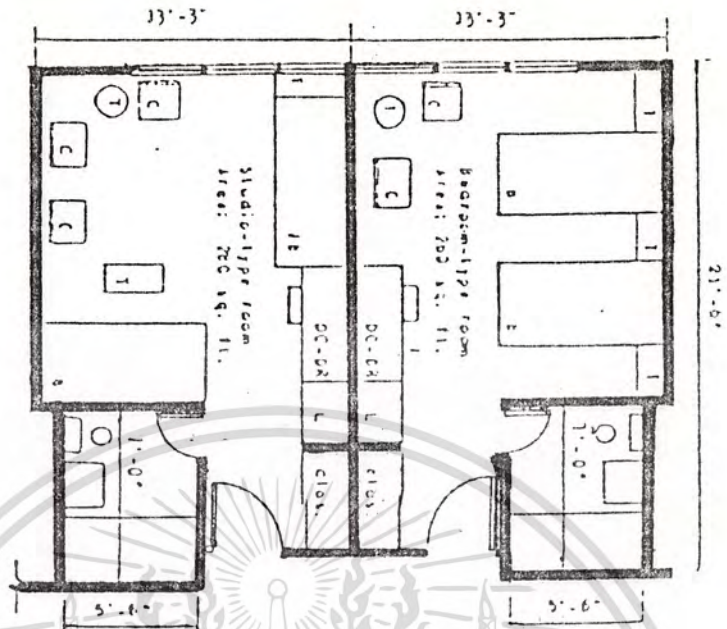
การจัดห้องพักแบบต่าง ๆ

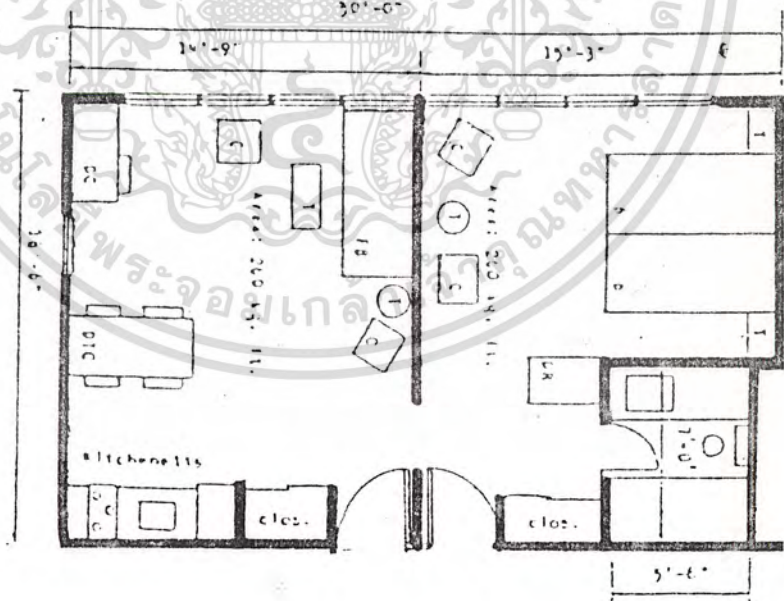
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1 ห่องพักแรม โดยทั่วไปมีความกว้างประมาณ 3.6๑ เมตร และจัดวาง
คู่เสื่อผ้าไว้ในส่วนโถงทางเข้า
- 2 กล้วยตี่งแรม แตะลอคความตี่งลอคสำหรับ เต้ยงเต้ยวหรือเต้ยงคู้
- 3 จักแหมหน้าแคม โดยกั้งเฮอร์นเเจอร์ท้งหมคตี่คณังค่านเก้ยวกับห่องน้า
- 4 เติมความกว้างของห่อง ทำใหม่ส่วน และส่วนแตงค้วแยกค่างหาก
- 5 จัดวางห่องน้าไว้ระหวางห่องนอเท้าไหหอง น้าหองหนึ่งค้ยรับแสงมืธรรมชวคิ
- 6 การจักใหม่การกั้งส่วน และมี (ลาคคองการ) ส่วนหน้าค่างแหมท้งมอจ
นำมาใช้กับห่องพักแหมโลกโลก จะช่วยเติมเนือที่ข้แหมและก้าทหมมของค้คตามหมะระคัม
- 7 ห่องพักแหมพิเศ แยกส่วนที่วางขนาคอกจากห่องน้า
- 8 จักมูเสื่อผ้าเยองกั้งม รวมประหคคเนือที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

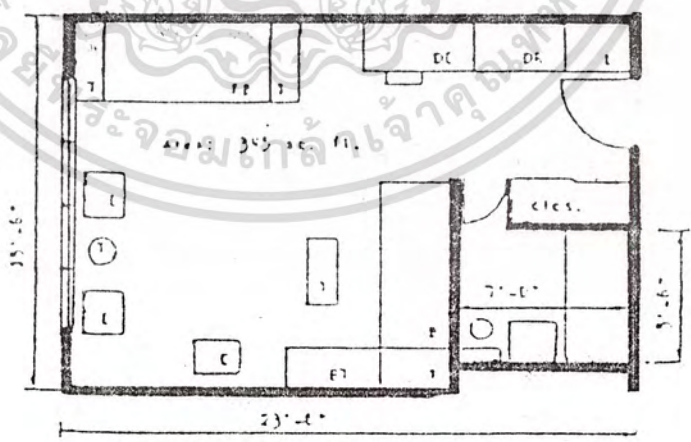
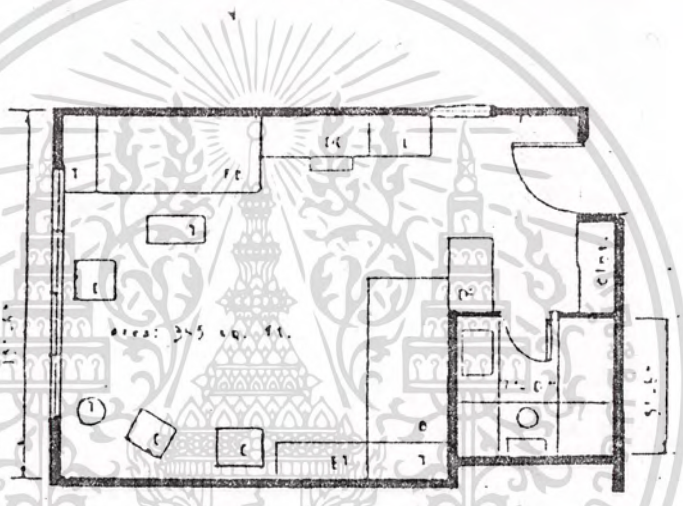
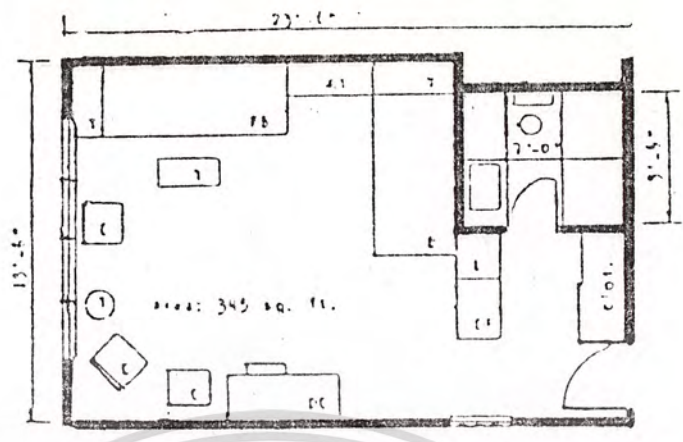

ห้องรวมรวม 260 ตารางเมตร

ห้องชุดที่มีบริเวณแบ่งเพิ่มเติมทำครัวเล็ก ๆ อเนกด้วย และมีห้อง
 นอนเตียงข้าง ที่เปิดถึงกันได้ อาจมีหนึ่งห้องหรือมากกว่า

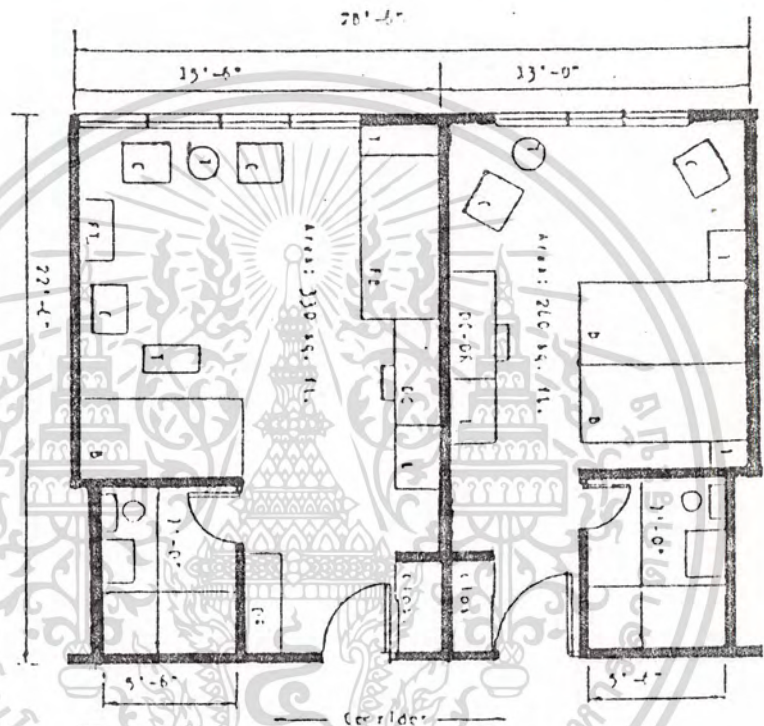
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Luxury rooms are generally studio-type.

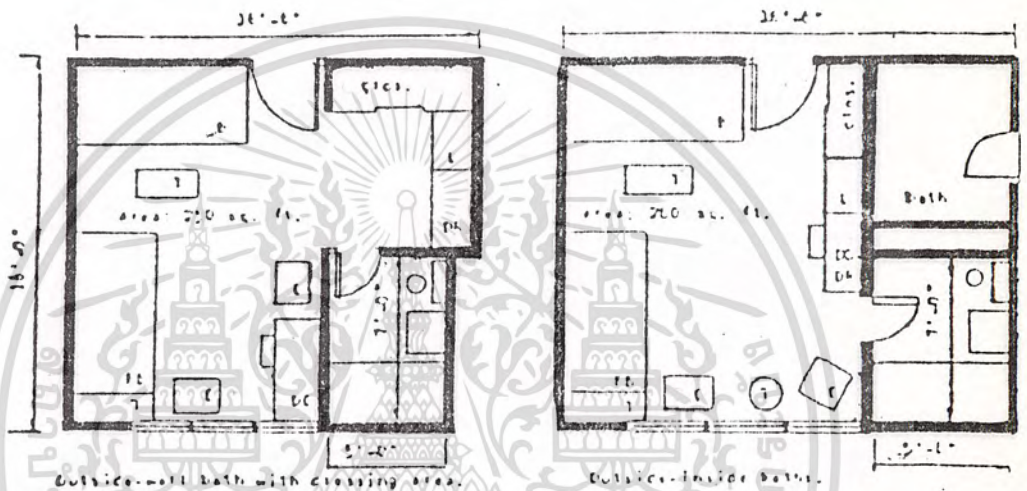
ห้องนอนขนาดใหญ่ที่สุด 330 ตารางเมตร หรือมากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องพิเศษที่เปลี่ยนมาเองคือสามเกาะทะเละ ห้องที่เดิมทั้งหมด
ใหญ่ที่สุดและเด็กที่สุด ทั้งสองอาคารก็ติดกันหรือแยกกันก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แบบที่หนึ่งของนักกายภาพบำบัด ซึ่งให้ทหารวัดแบบประหลาด ให้แก่ที่กายภาพบำบัด
 เขาไปภายในห้องจากซ้ายไปขวา
1. แบบหนึ่งห้องนำกับบริเวณเตียง
  2. แบบที่มีห้องผ่านโลกแต่ในผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 รายละเอียดในการออกแบบ

โครงการโรงแรม ริเจม พาเลซ อุบลราชธานี เป็นโรงแรมที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองอุบลราชธานี มีลักษณะการจัดบริการต้อนรับ และรับรองนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเห็นหลัก แนวความคิดในการออกแบบทั้งหมทเป็นลักษณะของอีสาน และเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี

รายละเอียดในการออกแบบ

1. ลอบบี้

ความต้องการ บรรยากาศโออา เชิญเชิญ เป็นกันเอง อบอุ่นในความเป็นอีสาน

แนวความคิดในการออกแบบ เอกลักษณ์พื้นถิ่น การออกแบบจะนำเอกลักษณ์ที่เด่นๆ ของอีสาน และของพื้นถิ่นมาเป็นหลักในการออกแบบ แลวนำศิลปะพื้นถิ่น เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มาประกอบในการตกแต่ง

พื้น เป็นการใช้หินอ่อนและหินแกรนิต ทำลวดลายผ่านผนังทั้งหมด บริเวณที่นั่งพักคอยปูพรมสีน ซึ่งลวดลายนี้เกิดจากตัดแปดจากลายผ้าของอีสาน

ผนัง เป็นการใช้ไม้ผสมกับวอลเปเปอร์และกระจกเงา นอกจากนี้ยังมีช่วงทิวทัศน์ใหม่อีสาน บริเวณหลังคาเรือนเตอรสวนทนา

เพดาน เป็นโครงไม้ครุฑยี่สิบแฉกติดวอลเปเปอร์และติดกระจกเงา เพื่อทำให้ห้องดูสูง ขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

เฟอร์นิเจอร์ เป็นลักษณะของการใช้สีไม้อธรรมชาติ และบุโลงอย่างหยาบตาใหม่และผ้าฝ้ายอีสาน ผ้าฝ้ายอุบลราชธานี

2. ห้องพัก และห้องอาหาร

ความต้องการ บรรยากาศที่เย็นกันเอง อบอุ่น คงรูปแบบของอีสานพื้นถิ่น

แนวความคิดในการออกแบบ บ้านอีสานและศิลปะพื้นถิ่น ศิลปะนำเอกลักษณ์ของบ้านอีสาน มาคิดแปลง ตัดทอนมาใช้ในการออกแบบตกแต่งภายใน และใช้วัสดุพื้นบ้านเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังใช้ศิลปะเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ของพื้นถิ่นมาช่วยในการตกแต่งอีกส่วนหนึ่ง

พื้น เป็นการใช้กระเบื้องดินเผา ซึ่งจะทำให้เข้ากับบรรยากาศพื้นถิ่น

ผนัง ใช้ไม้อธรรมชาติกับวอลเปเปอร์ผสมผสานกันไปเป็นวงๆ และมีการบุผ้าในส่วนของผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศาน เป็นโครงไม้กรวยป้อมเบอร์ด บิวอลเปเปอร์ และเป็นเทศานของบ้านอีสานโดยใช้ไม้สี่ธรรมชาติในการตกแต่งเทศาน

เฟอร์นิเจอร์ เป็นการใช้ไม้สักสี่ธรรมชาติ ส่วนเท้าที่ใช้นั้นเป็นเท้าฝาย และเท้าใหม่ของอีสาน อุบลราชธานี

3. คอกเทลเลาจน์

ความต้องการ บรรยากาศเป็นกันเอง อบอุ่น ได้สัมผัสกับธรรมชาติ ภูเขาเขียว

แนวความคิดในการออกแบบ "ผาแต้ม" คือไถ่น้ำผาแต้มตั้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี มาเป็นหลักในการออกแบบตกแต่งภายในจะเป็นการตัดแปลง ตัดทอน และดึงลักษณะของผาแต้ม และบรรยากาศมาใช้ในการออกแบบทั้งหมด

พื้น เป็นการปูพรมลายทางซิกแซก ซึ่งเป็นลักษณะของทางเดินลงไปสู่ทางแยกลงผาแต้มที่ซิกแซกตลอดทาง

ผนัง เป็นภาพเพ้นท์รูปภาพผาแต้มทั้งผนัง และโต๊ะหินไฟส่องภาพเพ้นท์ ส่วนผนังด้านที่ไม่ได้เพ้นท์ภาพนั้นจะทำเป็นกระจกเงาซึ่งจะสะท้อนภาพเขียนของผาแต้มอีกฝั่งหนึ่ง ส่วนที่เหลือทำการบุวอลเปเปอร์

เทศาน ได้มีการก่อไฟเทศานอ่อนไฟ เป็นลักษณะของหลังคาของผาแต้มโดยใช้ทำเป็นสี่ระเบิดสี่เหลี่ยม

เฟอร์นิเจอร์ จะใช้ไม้สี่ธรรมชาติ และไม้สนเป็นสำคัญทำเป็นมาโต๊ะและรั้วคอกเทลเลอจน์ ส่วนเท้าที่ใช้นั้นเป็นเท้าฝายและเท้าใหม่

ส่วนเรื่องหลัก 3 แบบ

ความต้องการ บรรยากาศอีสานของอุบลราชธานี อบอุ่น ประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสม

แนวความคิดในการออกแบบ เป็นการนำเอกลักษณ์ศิลปะของวัดซึ่งตั้งเฉพาะจุดของหน้าต่างของวัดมาใช้เพราะหน้าต่างของวัดในจังหวัดอุบลราชธานีมี มีลักษณะเฉพาะตัวเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง โดยนำมาดัดแปลง ออกมาเป็นเฟอร์นิเจอร์วางภายในคอกเทล

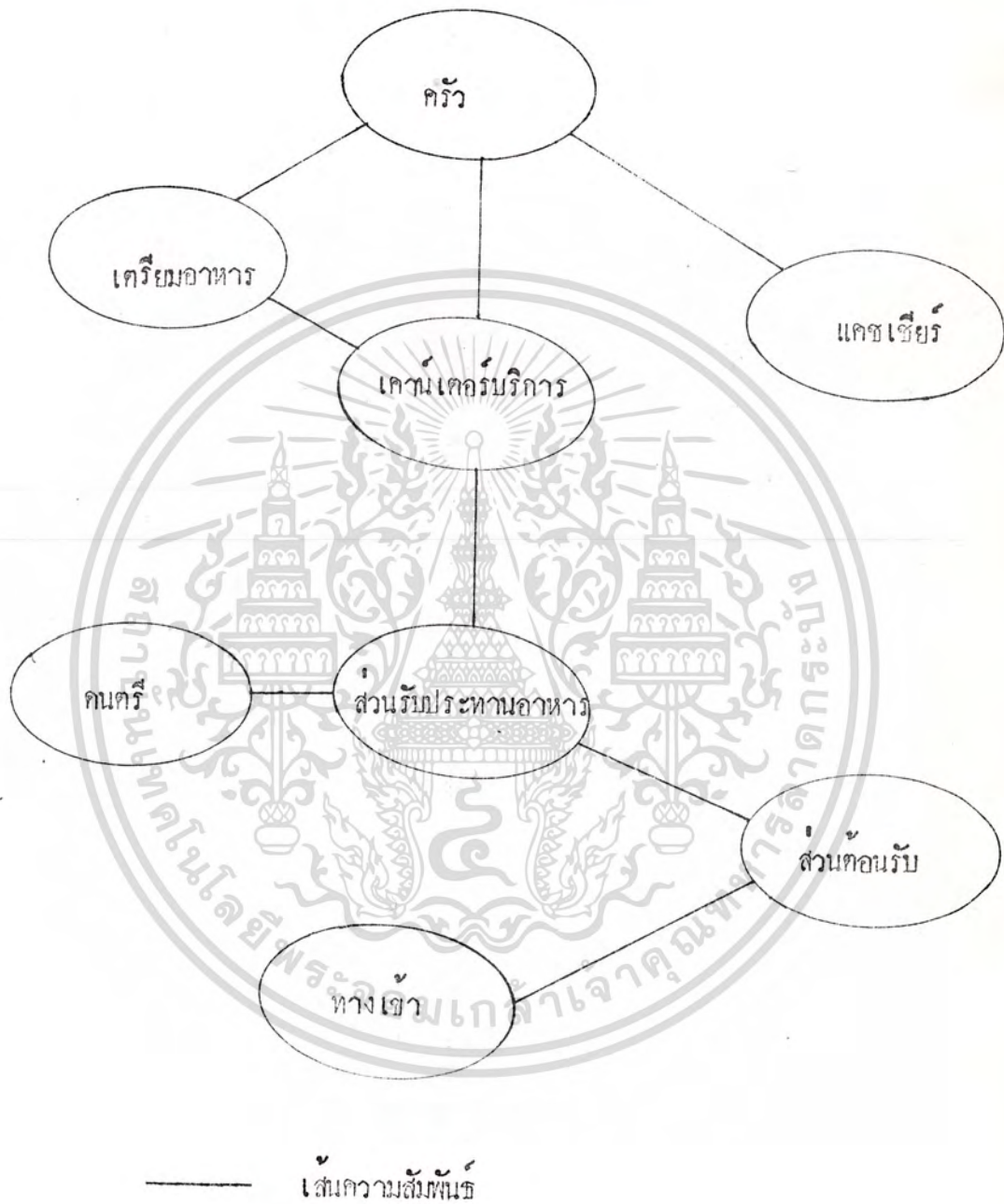
พื้น ปูพรมทั้งเขตภายในคอก

ผนัง เน้นลักษณะของการบุวอลเปเปอร์ และการบุผ้าใหม่อีสานในบางส่วนบางช่วง

เทศาน เป็นโครงไม้กรวยป้อมเบอร์ดบิวอลเปเปอร์

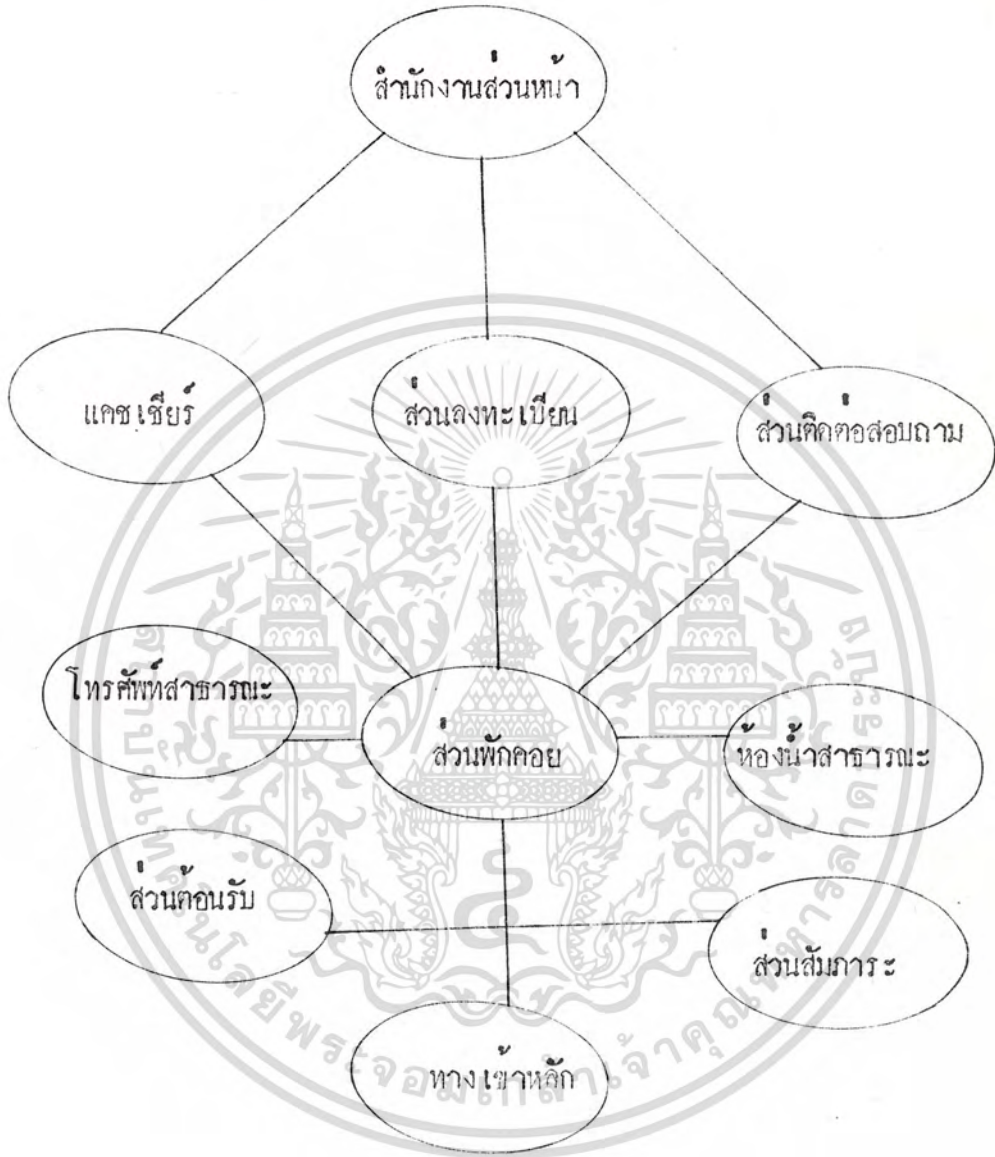
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้นซึ่งจะดูแลให้ทันสมัยในส่วนที่ผู้จัดทำไม่อาจรู้ได้หากมีสิ่งผิดพลาดประการใดขออภัยและต้องขออภัยถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8 แผนผังในการออกแบบส่วนต่างๆของโครงการ
แผนผังความสัมพันธ์ส่วนห้องอาหาร /คอฟฟี่ชอป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

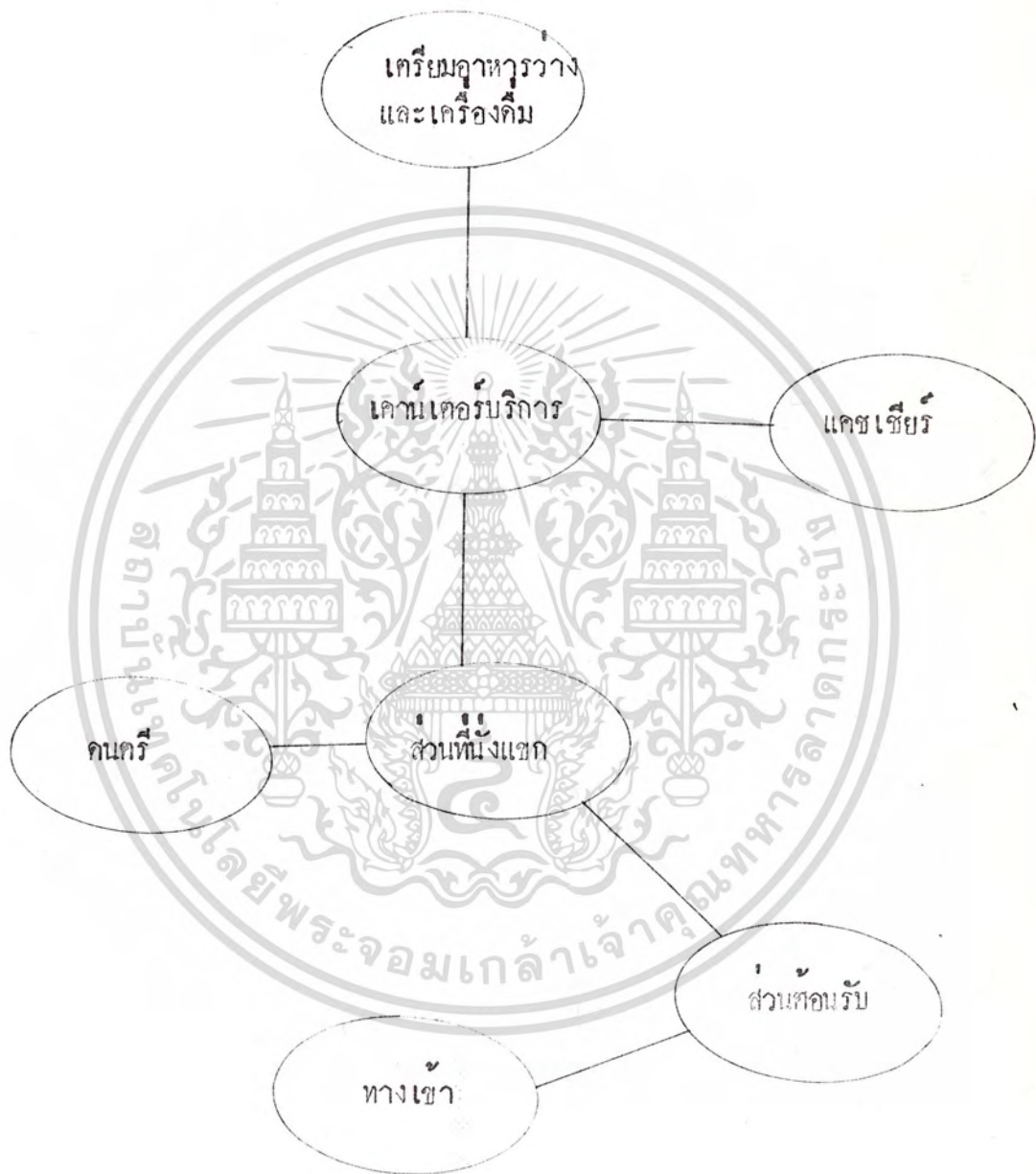
แผนผังความสัมพันธ์ส่วนตอมบี่

เส้นความสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์สวนคอกเทคโนโลยีจัน

เส้นความสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

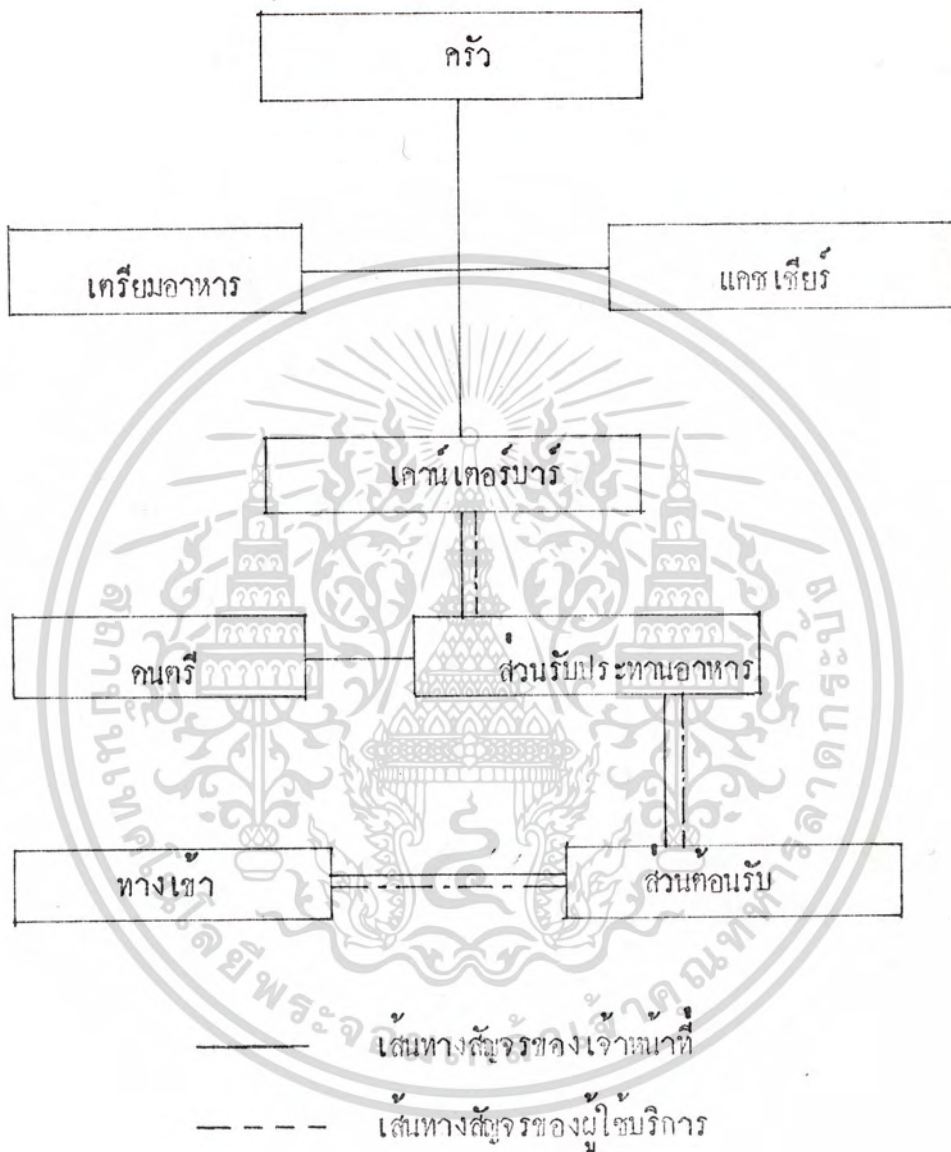
แผนผังความสัมพันธ์ในส่วนห้องพัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

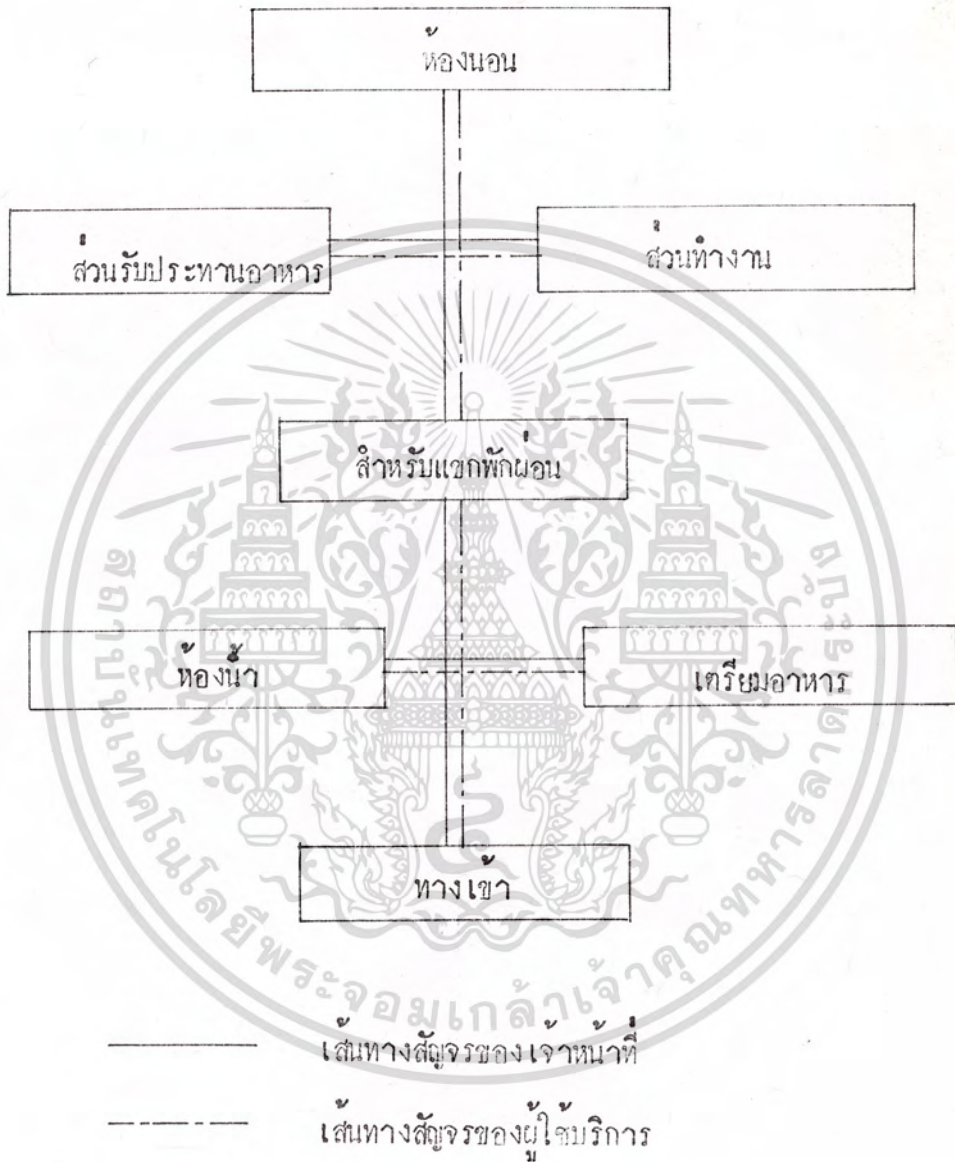

แผนผังแสดงความสัมพันธ์หน้าที่ใช้สอยในส่วนห้องอาหาร / คอฟฟี่ชอป

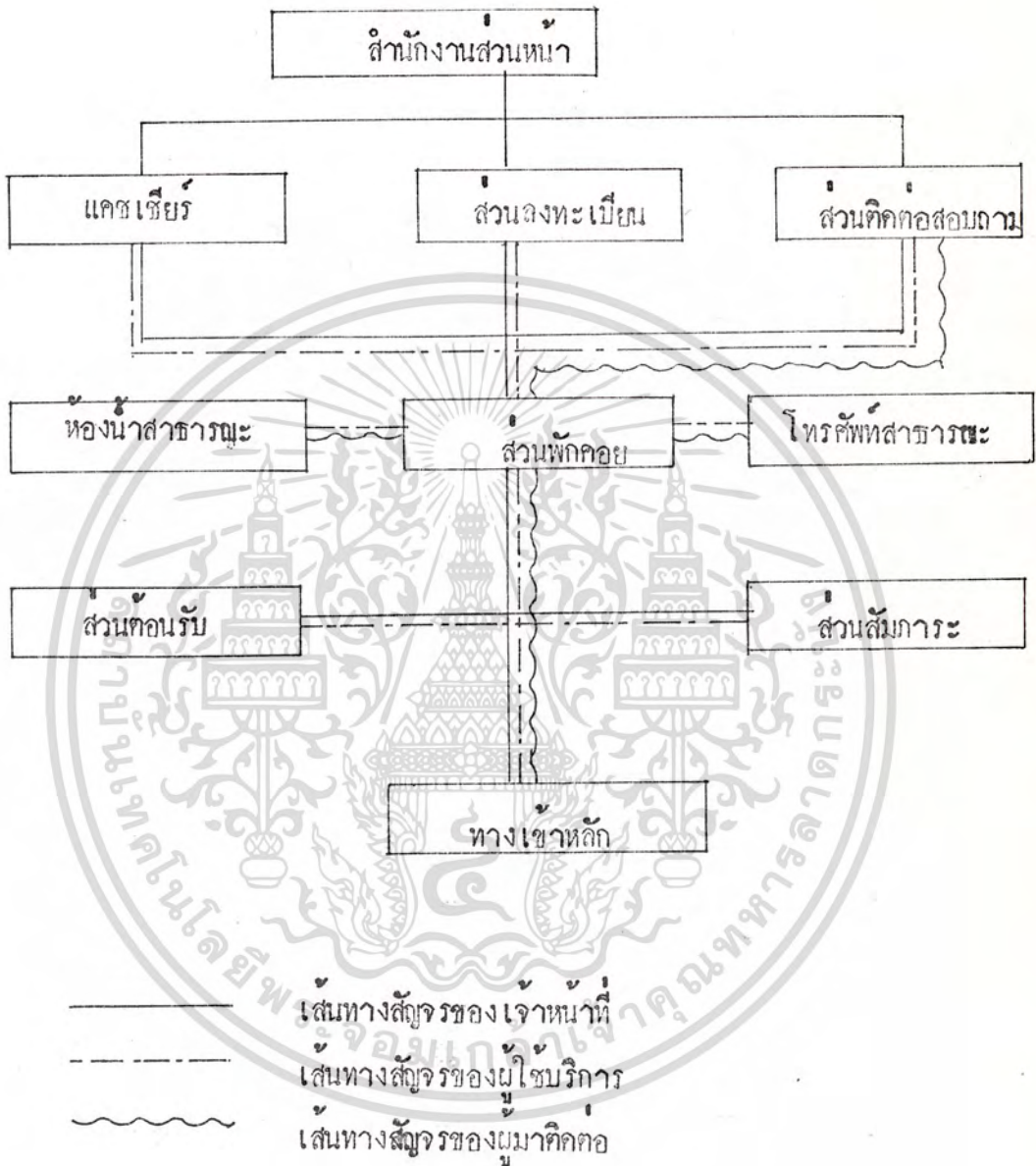
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ฐานหน้าที่ใ้สอยในส่วนห้องพัก

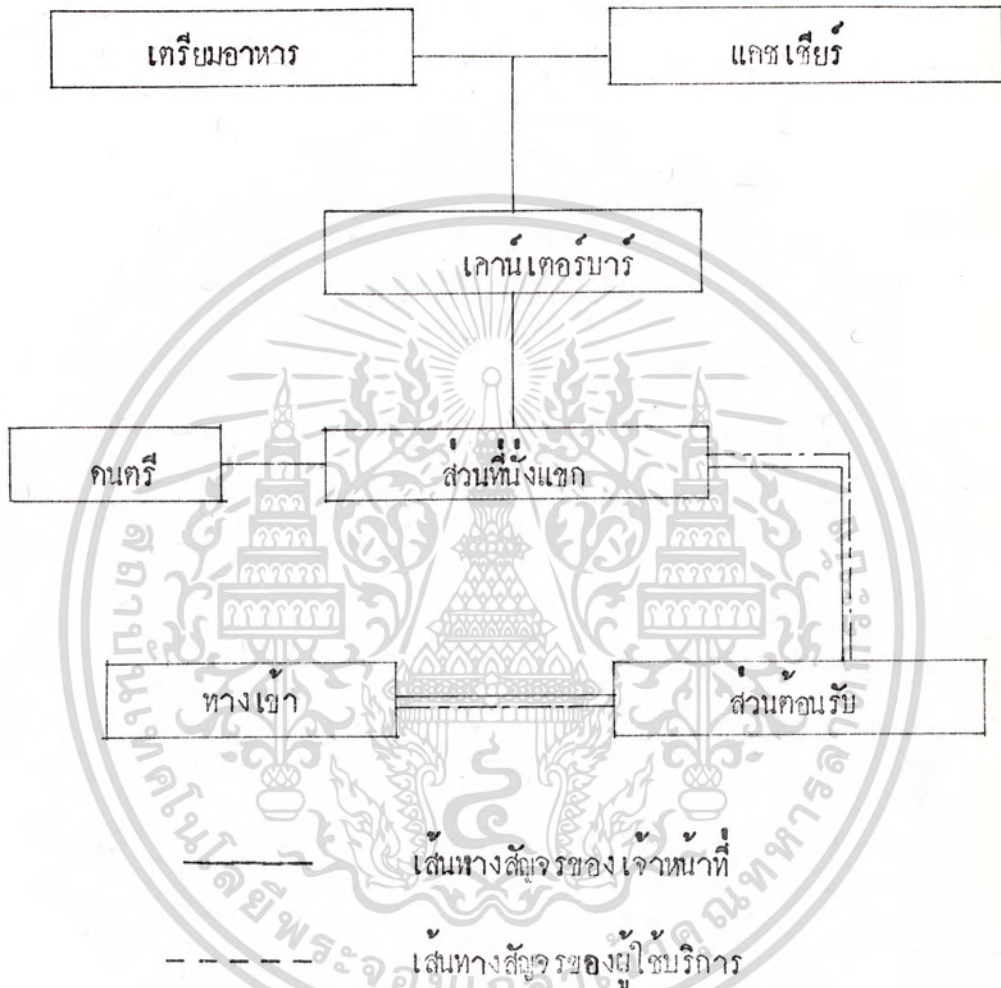
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังแสดงความสัมพันธ์หน้าที่ใช้สอยในส่วนคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

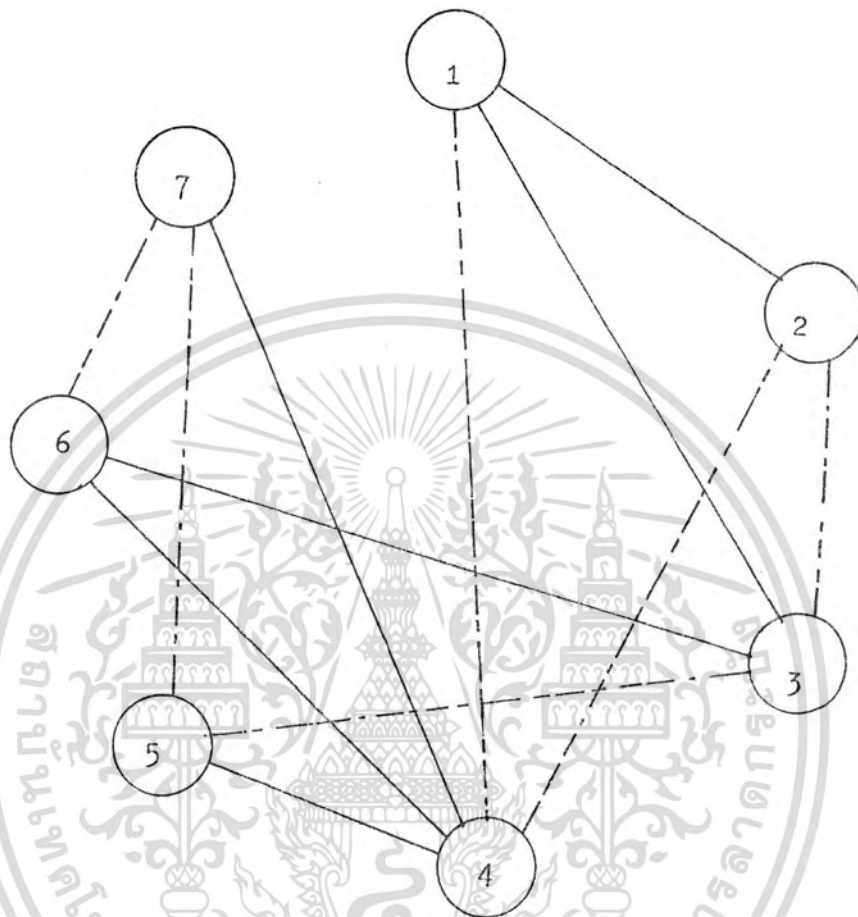
แผนผังแสดงความสัมพันธ์หน้าที่ใช้สอยในส่วนคอกเทลเลาจน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์ในส่วนห้องพัก

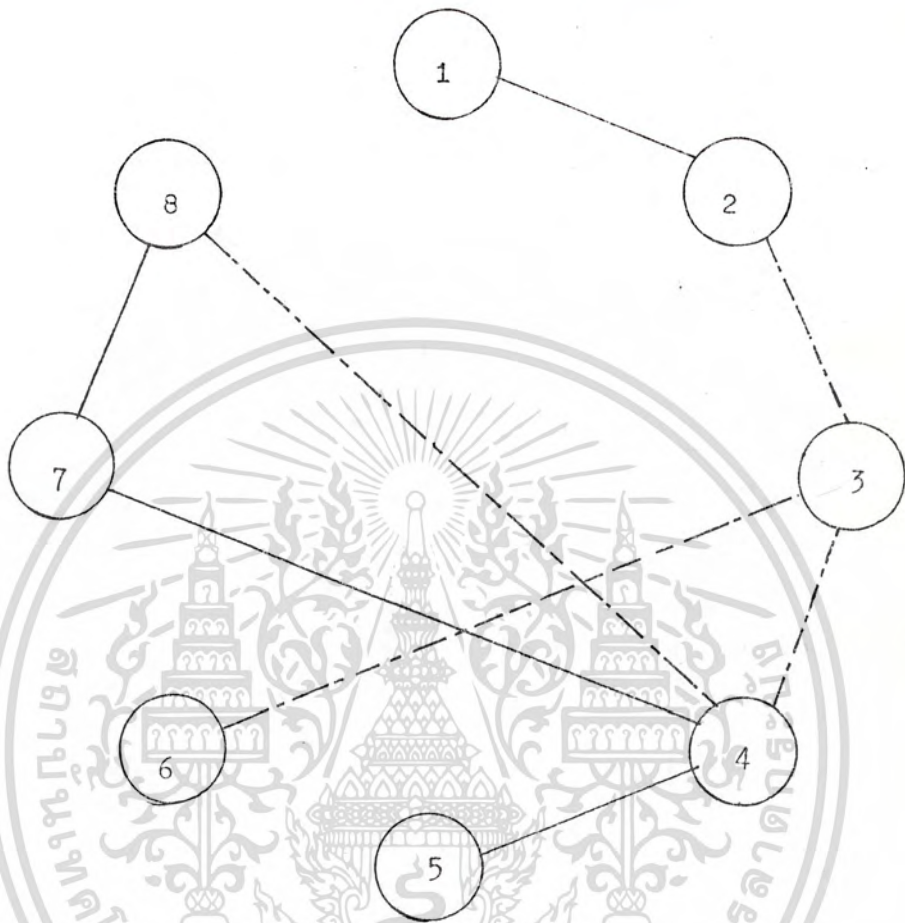

1. ทางเข้า	5. ส่วนทางลาด
2. ห้องน้ำ	6. ส่วนรับประทานอาหาร
3. เตรียมอาหาร	7. ห้องนอน
4. ส่วนซักผอน	

————— เส้นความสัมพันธ์มากที่สุด
 - - - - - เส้นความสัมพันธ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์ในส่วนคอกเทลเลาจน์

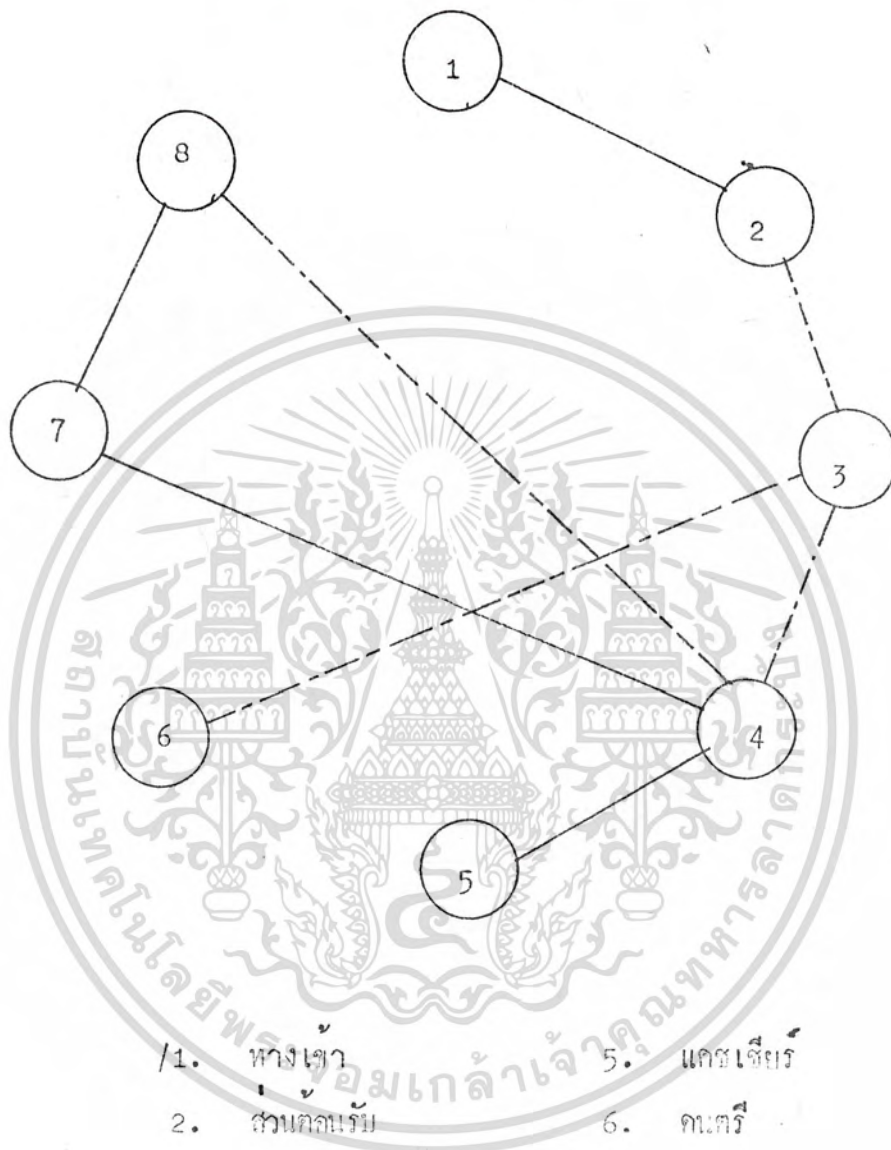
1. ทางเขา	5. แคชเชียร์
2. ส่วนต้อนรับ	6. คนตรี
3. ส่วนที่นั่งแขก	7. ส่วนเตรียมอาหารว่าง/เครื่องดื่ม
4. เคาน์เตอร์บาร์	8. ครีว

————— เส้นความสัมพันธ์มากที่สุด

----- เส้นความสัมพันธ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์ในส่วนกองทัพอากาศ

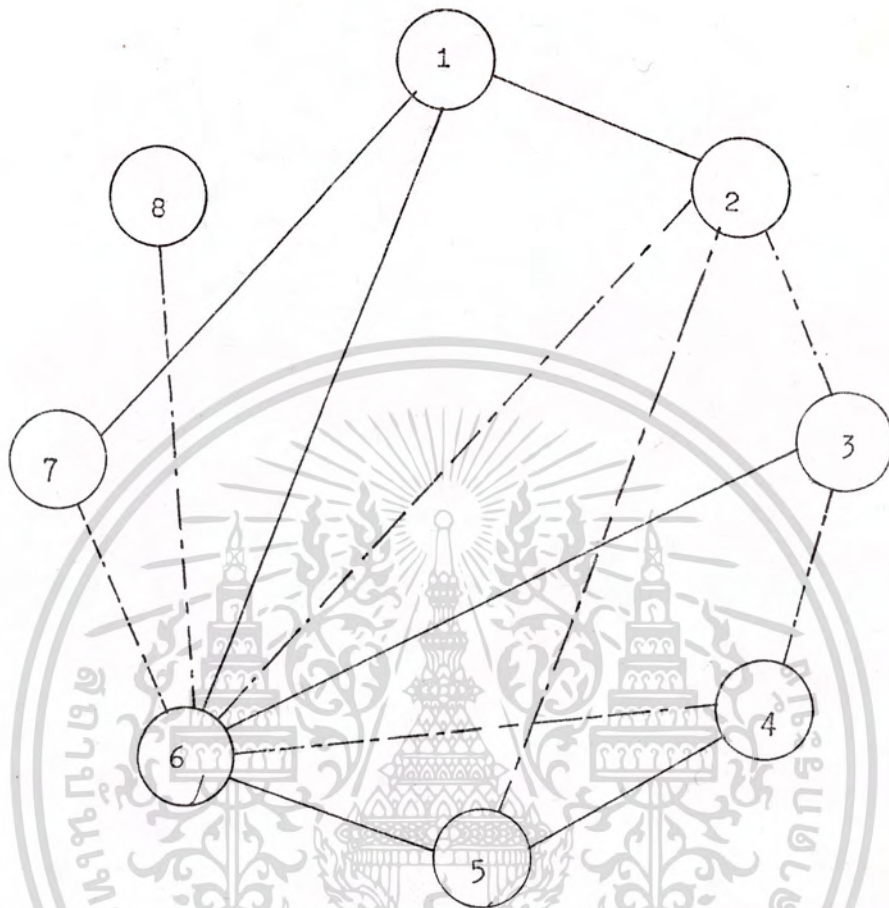
1. ทหารอากาศ	5. กองทัพอากาศ
2. ส่วนกองทัพอากาศ	6. กองบัญชาการ
3. ส่วนบริหารและอาหาร	7. ส่วนเตรียมอาหาร
4. กองบินทหารบก	8. ทหาร

————— เส้นความสัมพันธ์มากที่สุด

----- เส้นความสัมพันธ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์ในส่วนลอมบี

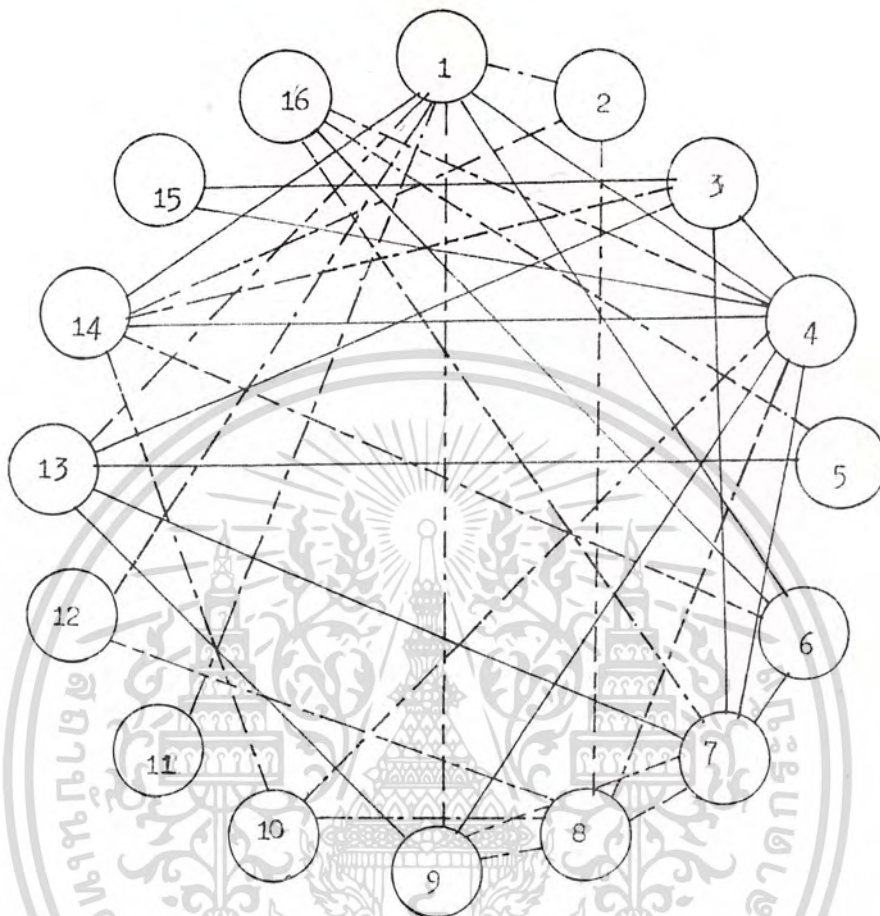

1. ทางเขาหลัก	5. ส่วนคงทะเลเบียน
2. ส่วนถนนรับ	6. ส่วนพักคอย
3. ส่วนเติลคอส้อมถาม	7. ส่วนสัมภาระ
4. ส่วนแคชเชียร์	8. โทรศัพท์สาธารณะ

————— เส้นความสัมพันธ์มากที่สุด
 - - - - - เส้นความสัมพันธ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังความสัมพันธ์ของโครงการ

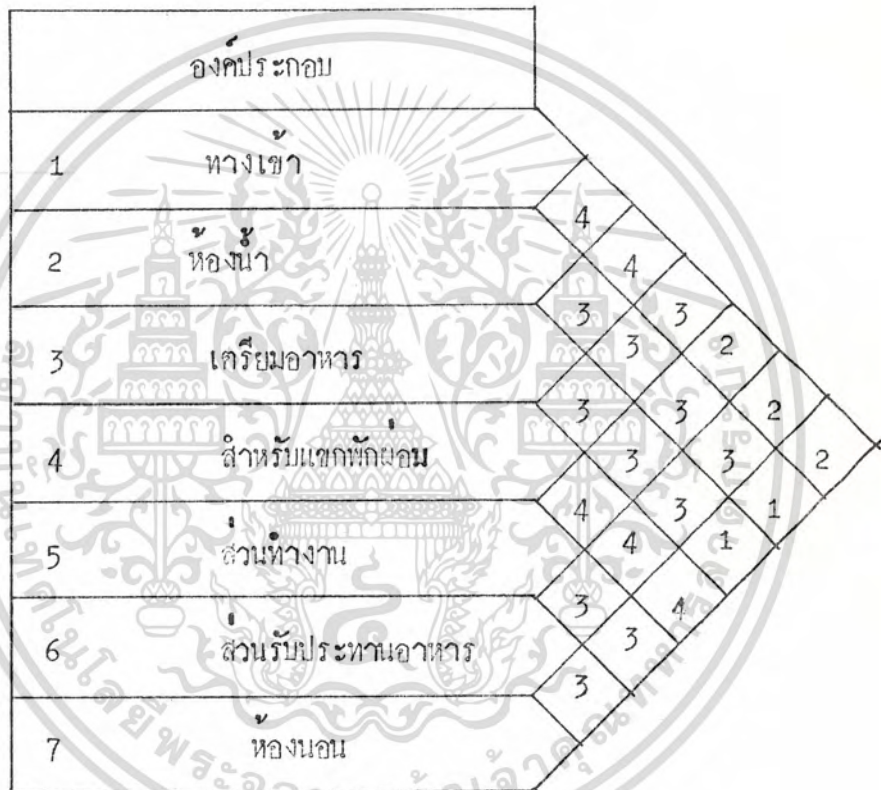
1. ห้องพัก	9. คณะวิศวกรรม
2. คอกเทลเลชัน	10. ห้องจัดเลี้ยง
3. ทางเข้าหลัก	11. บันได
4. ล็อบบี้	12. คิสโก้เชค
5. ทางเข้าส่วนบริการ	13. ครีว
6. สำนักงานส่วนหน้า	14. ลิฟท์
7. เคาน์เตอร์บริการ	15. ที่จอดรถ
8. ห้องนำสาธารณะ	16. สำนักงานกลาง

— ความสัมพันธ์มากที่สุด

- - - ความสัมพันธ์ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางความสัมพันธ์ในส่วนห้องพัก

หมายเหตุ

4 สัมพันธ์กันมาก	3 สัมพันธ์ปานกลาง
2 สัมพันธ์กันน้อย	1 ไม่สัมพันธ์กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางความสัมพันธ์ในส่วนคอกเทลเลาจน์

องค์ประกอบ						
1	ทางเข้า	4				
2	ส่วนคอนกรีต	4	4			
3	ส่วนที่นั่งแขก	4	2	1		
4	เคาน์เตอร์บาร์	3	1	1	1	
5	แคชเชียร์	4	3	3	1	
6	เตรียมอาหาร	1	1			
7	สั้ว เปิดเพลง	1				

หมายเหตุ

4 สัมพันธ์กันมาก	3 สัมพันธ์ปานกลาง
2 สัมพันธ์กันเฉย	1 ไม่สัมพันธ์กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางความสัมพันธ์ในส่วนกองที่ชื่อ

องค์ประกอบ							
1	ทางเข้า						
2	ส่วนต้อนรับ	4					
3	ส่วนรับประทานอาหาร	4	2				
4	เคาน์เตอร์บาร์	4	1	1	1		
5	แคชเชียร์	4	3	3	1		
6	เตรียมอาหาร	1	1				
7	ครัว	4					

หมายเหตุ

4 สัมพันธ์กันมาก	3 สัมพันธ์กันปานกลาง
3 สัมพันธ์กันน้อย	1 ไม่สัมพันธ์กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางความสัมพันธ์ในส่วนฉบับนี้

องค์ประกอบ									
1	ทางเข้าหลัก								
2	ส่วนต้อนรับ	4							
3	ส่วนศึกษาคอสอบถาม	3	3						
4	ส่วนลงทะเบียน	4	2	3					
5	ส่วนเคชเชียร์	4	2	4	4				
6	ส่วนพักคอย	4	3	3	4	2			
7	ส่วนสัมภาระ	4	4	4	4	2	1		
8	โทรศัพท์สาธารณะ	3	4	1	2	1			
		3	3						
		1	3						

หมายเหตุ

1 สัมพันธ์กันมาก	3 สัมพันธ์ปานกลาง
2 สัมพันธ์กันน้อย	4 ไม่สัมพันธ์กัน

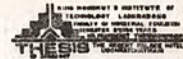
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

INTRODUCTION

จังหวัด กรุงเทพมหานคร

จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งรวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,568.84 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 980,400 ไร่ มีประชากรประมาณ 10,000,000 คน มีพื้นที่เมืองประมาณ 1,000 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 625,000 ไร่ มีพื้นที่ชนบทประมาณ 568.84 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 355,400 ไร่ มีพื้นที่น้ำประมาณ 100 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 62,500 ไร่

เหตุผลในการเลือกโครงการ

1. เป็นงานที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสังคมและประเทศชาติ
2. เป็นงานที่มีความท้าทายและมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ
3. เป็นงานที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสังคมและประเทศชาติ
4. เป็นงานที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสังคมและประเทศชาติ
5. เป็นงานที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสังคมและประเทศชาติ
6. เป็นงานที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อสังคมและประเทศชาติ

POLICY
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสในการศึกษาและฝึกอบรม
- สนับสนุนให้มีการลงทุนในโครงการต่างๆ

ECONOMIC
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสในการศึกษาและฝึกอบรม
- สนับสนุนให้มีการลงทุนในโครงการต่างๆ

SOCIAL
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสในการศึกษาและฝึกอบรม
- สนับสนุนให้มีการลงทุนในโครงการต่างๆ

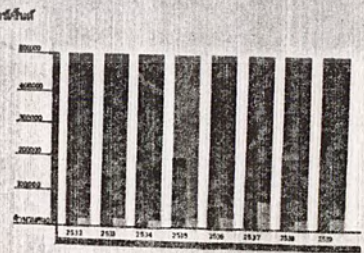
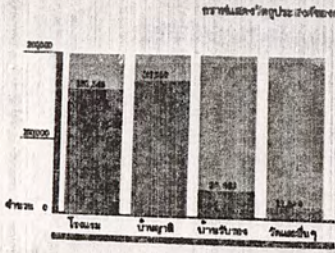
ENVIRONMENT
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสในการศึกษาและฝึกอบรม
- สนับสนุนให้มีการลงทุนในโครงการต่างๆ

26 GENERAL INFORMATION

- ห้องเรียน / ห้องสอน
- คณาจารย์
- ประจําปีงบประมาณ
- ศึกษานิเทศก์
- ปฏิบัติงาน
- อื่นๆ

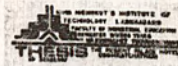

แผนภูมิแสดงจำนวนบุคลากรในหน่วยงานประเภทต่างๆ

จำนวนบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3 SITE LOCATION

UBONRATCHATHANI MAP

SITE LOCATION

SITE LOCATION - MAP

สถานที่ตั้งของพื้นที่วิจัย

ที่ตั้ง : ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

พื้นที่ : ๓๖๖ ไร่ ๓๖๖ ตารางวา

ที่ตั้ง : ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

พื้นที่ : ๓๖๖ ไร่ ๓๖๖ ตารางวา

พื้นที่และสภาพแวดล้อม

พื้นที่ : ๓๖๖ ไร่ ๓๖๖ ตารางวา

สภาพ : สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

บุราราชธานี หอพักใหญ่

ที่ตั้ง : ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๑. อาคาร ๓ ชั้น สูง ๑๐ เมตร กว้าง ๓๐ เมตร ลึก ๓๐ เมตร

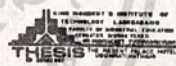
๒. อาคาร ๓ ชั้น สูง ๑๐ เมตร กว้าง ๓๐ เมตร ลึก ๓๐ เมตร

๓. อาคาร ๓ ชั้น สูง ๑๐ เมตร กว้าง ๓๐ เมตร ลึก ๓๐ เมตร

สภาพที่ตั้งของอาคาร

อาคารตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

4 SITE ANALYSIS

NORTH อาคารที่พักใหญ่

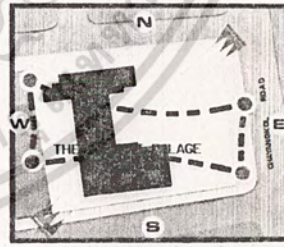
SOUTH อาคารที่พักใหญ่

EAST อาคารที่พักใหญ่

WEST อาคารที่พักใหญ่

LAY OUT REGENT PALACE HOTEL

• SUN •

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

• WIND •

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

• RAIN •

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

• TEMPERATURE •

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

• IMPACT SURROUNDING •

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๓๐% และพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๗๐%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้